6921

Bibl. Jag.

IV

Заіончекъ

Польскій генералъ

Lingua Græca

V. Vnapiücz

Historia spirituum et accentuum.

Die 12 Octobris a. 1837.

Spiritus asper in ~~super~~ diphtongis positus super secundam vocalem, fingendat quasi esset super primam. eg. οἱ (hoi) αἱ (hai) οὗτος (hutos) αὗτος (hautos)

Spiritus lenis (Πνευ) antiquissimis temporibus in scriptis græcis nullum vestigium reperit. Quoad asperum ex inscriptione Athenis eruta a. 1674 a Marchione de Noifel colligit, fuisse in usu sec. V a. C. n. ad quod refert prædicta inscriptio. Spiritum asperum exprimebat tunc hodiernum h nam vocabula οἵδε hodie οἵδε et in inscriptione ΗΟΙΔΕ tamen usus non fuit universalis, nam vocabulum Αλικευξιν scriptum est absque h. Primus Aristophanes Byzantius, qui vixit s. II a. C. n. introduxit spiritum asperum et lenem, sed forma ejus antiqua omnino fuit diversa a hodierna. Si hodiernum H dividat in has partes, tunc sinistra pars exprimeret spiritum asperum et dextra lenem. Usus ejus nisi obtinuit apud Gramaticos. Juxta Monfoconium in majori parte codicum N. Test. sec. V et VI non reperit nec lenis nec asper. In aliis tamen, ut in codice vaticano, claramontano et Samgarensi inveniunt. Dubium proinde est utrum ipsi Apli sua scripta notarunt spiritibus. Universalis usus adnotandi vocabula spiritibus leni et aspero obtinuit nisi post sec. X. Accentuum adinventor fuit quoque Aristophanes. Monfoconius scribit: se nulla exemplaria vidisse ante s. VII in quibus adnotati fuissent accentus. Hoc tamen non est ex omni parte verum. S. enim Epiphanius in libro de mensuris scribit, fuisse qui libris V. Test. apposuissent accentus, item Eutalius, qui vixit s. V ipse scribit se in editione Actuum Aplorum et epistolarum catholicarum apposuisse accentus. Usus tamen glis nisi post s. X fuit introductus. — De distributione

H (H)

vocabulorum græcorum

Omnia vocabula græca possunt dividi in 8 classes. Quatuor sunt mutabilia μερη κλιτα: uti αρθρον (articulus) ονομα (nomen), αντονυμια (pronomen) ρημα (verbum) et μετοχη (participium). — Quatuor immutabilia μερη ακλιτα, nimirum προθεσις (præpositio), επιρρημα (adverbium), συνδεσμος (conjunctio), παρενθεσις aut σχετλιασμος (interjectio). Gena vocabulorum sunt 3. masculinum, femininum et neutrum græce το γενος αρσενικον, θηλυκον, et ουδετερον. Numeri sunt 3. singularis dualis et pluralis. Αριθμος ενικος, δυικος, et πληθυντικος. Casus 5. Nomin. Gen. etc. Πτωσις ονομαστικη, γενικη, δοτικη, αιτιατικη, et κλητικη. sextum exprimunt aliquando per genitivum et aliquando per dativum.

Quoad signa diacritica. Ista quoad formam sunt fere eadem quæ apud Latinos, exceptis duobus, nimirum nostrum (;) græce [illegible] significat exclamationem et latinorum (:) et mediam notam exprimunt per unum punctum superne vocabulo appositum.

Punctum gr. στιγμη, comma ὑποστιγμη et duo puncta μεση στιγμη

d. 19 8bris

Εν - in præpositio semper regit Dat. significat quietem. ἀρχη. Dat. ab ἀρχη, principatus, ducatus et initium. a verbo activo αρχω ducor, ducatum gero - et in forma media αρχομαι incipio -

ἠν. pers. 3 imperf. a verbo auxiliari ειμι sum -

ὁ articulus denotans genus - germ. der, die, das. - et hebr. ה

λογος sermo - et verbum a rad. λεγω dico. - λι aut em

Cum Genit. signif. ab - " Dati. " - apud, ad præter - προς τουτοις præterea cum Accus. signif. ad, in contra, juxta.

Aliter λη hunc significat cessare

κ̓ et. - προς præpositio regit 3 casus - Genit. Dat. et Accus. - θεος a rad. θεω curro - ... materiæ ... formæ ...

Οὗτος pronomen demonstrat. οὗτος, αὑτη, τουτο hic, hæc, hoc. Παντα Nomin. plur. neutr. a πας, πασα, παν, sic Gen. παντος

δι᾽ loco δια a ablatum quia sequens dictio incipit a vocali - δια præpos. regit genit. et signif. per ~~cum~~ Accus. propter - αὐτος, η, ο, ipse, a, um.

ἐγένετο 3 aoristy II formæ mediæ provenit a γινομαι sum, fio, nascor, verbum irreg. aoristy II εγενομεν, præter. medii γεγονα. - χωρις propositio regens Genitivum sine

οὐδὲ neq. - ἑν nomen. n'rale, provenit a εἷς μια, ἑν, una unum. ζωη vita subst. a rad. ζαω, vivo. το φως lumen vox contracta, ex φαος ideo habet circumflexum. gen. φωτος

ἐν τῃ σκοτιᾳ in tenebris, Dat. pron. a σκοτια tenebræ et το σκοτος

φαινει a φαινω ostendo demonstro in lucem profero. in me dio ~~luceo~~ φαινομαι luceo appareo

κατέλαβεν verb. compos. ex præp. κατα, secundum juxta et καταλαμβανω comprehendo verbo λαμβανω accipio, quod 3 verb. irreg. fut. format a verbo ληβω et habet ληψομαι aoristy II ελαβον. præteritum λεληφα et attice ειληφα

ἀπεσταλμένος

παρὰ præp. cum Gen. significat, ab, cum Dat. apud, juxta, penes, cum Accus. ad, contra, circa, præter, supra

ὄνομα, nomen

ἦλθεν

εἰς - præp. regit Accus. in, ad, contra - εἷς vero ung,

μαρτυρια, ας

ἱνα conjunctio. 1) ut, 2) ubi.

μαρτυρήσῃ 3 ~~fut~~ conjunct. pres. act. ~~Aor.~~ 3 pers. n. sing. a μαρτυρέω

περὶ præp. cum Gen. de, pro, propter. Dat. circum. Accus. circa circiter erga

πιστεύσωσι part. fut. Dat. plur. formæ activæ - a verbo πιστεύω

ἐκεῖνος, η, ο, pronomen ille

ἀλλ᾽ contractum ex ἀλλα, conjunct. sed, at, quia seq. incip. a vocali

ἀληθινὸν

φωτίζει pr. 3 pers. n. sing. præs. indic. a verbo φωτίζω

~~[illegible]~~

ἐρχόμενον

κοσμον Acc. a κοσμος

De formatione gnis fœminini.

Nomina desinentia in masc. in ξ in fœminino quædam habent σσα et alia migrant in ις eg. ἄναξ rex ἄνασσα regina. Θρᾷξ incola Thraciæ. Θρᾷσσα. Κόλαξ adulator. Κολακίς adulatrix.
Desinentia in ης mutant in ησσα. eg. Κρής, Cretensis. Κρῆσσα.
Desinentia in υς mutant in υσσα. Λίβυς Lybicus Λίβυσσα.
Desinentia in ιξ mutant in ισσα. eg. Φοίνιξ Phœnix Φοίνισσα.
Desinentia in της quædam habent tri modo, in τις et αινα, eg Δεσπότης dñus. Δέσποτις et Δέσποινα. alia in τρια eg Ποιητής poeta Ποιήτρια. αὐλητής tibicen. αὐλητρια.
Desinentia in ων habent αινα. Δράκων Drako Δράκαινα. Λάκων Lacedemonium Λάκαινα.
Desinentia in ρ mutant in ειρα eg Σωτήρ salvator Σώτειρα salvatrix.
Desinentia in ευς mutant quædam in εια alia εια, ισσα et ιννα. eg ἱερεύς sacerdos. ἱέρεια. βασιλεύς rex βασίλεια. βασίλισσα, βασίλιννα.
Desinentia in ος variis modis habent, uti a Ἀδελφός frater. ἀδελφή, soror. Διάκονος. Διακόνισσα. ὁ θεράπων ... ἡ θεράπαινα. Θεός, Deus. Θεά, et Θέαινα. Plura animalium nomina habent eandem terminationem et distinguunt gna solummodo articulo. eg ὁ ἵππος equus. ἡ ἵππος equa ὁ λαγώς lepus mas. ἡ λαγώς lepus femella. Quædam sub uno articulo et terminatione continent utrumque genus eg ἡ ἀλώπηξ vulpes et mas et femella.

De genere

In forma I facili modo genus distinguit. Nomina desinentia in α et η s. fœminina. in ας et ης s. masculina. In forma II jam difficilius nam desinentia in ος plerumque s. masculina, tamen satis magnus e nrg et gnis fœminini. potissimum νῆσος insula. νόσος morbus βίβλος liber. σποδός cinis. ὁδός via ἄνοδος ascensus, reditus. τρίοδος trivium circuitus. εἴσοδος ingressus. μέθοδος methodus πρόοδος proventus Περίοδος periodus. σύνοδος synodus congressus σορός capsa. arca. ῥάβδος virga βάτος rubus βύσσος byssus ἄβυσσος abyssus ῥόδος ros. πλίνθος later. κόπρος stercus. ... fimus stercus. παγίς laqueus. ... minimum. etc. Hæc s. gnis fœminini. In ον via s. gnis neutrius.
In forma III adhuc difficilius ex terminatione genus cognoscit. Dant tamen quædam regulas. et sic. Desinentia in ων s. masculina. in αρ s. neutrius. eg. τὸ ἧπαρ iecur. τὸ φρέαρ puteus. τὸ ἔαρ ver. Excip. ὁ ψάρ
Desinentia in ας si Genitivum habent in ανος, αντος s. masculina uti ὁ μέλας, τοῦ μέλανος niger. in δος s. fœminina uti ὁ λαμπάς, τῆς λαμπάδος. quæ haben in ατος s. neutra uti. τὸ κρέας frigidum. τὸ κέρας cornu.
in αυς s. fœminina. uti ἡ ναῦς navis. ἡ γραῦς vetula
in ειρ s. masculina. excip. ἡ χείρ manus.
in εν s. masculina excip. ἡ φρήν mens.

in ιν s. fœminina excip. ὁ δελφιν delphin. ὁ ἀκτὶν ἡ τις acervus.
in ι οια s. neutrius gñris uti τὸ μελι ~~mel~~ μελιτος
item desinentia in υ eg τὸ αστυ urbs.
in οτες, ετες, ιτες s. fœmininia. uti
ἀγαθοτης bonitas.
in ις s. fœminina exceptiuntur tamen ὁ κυ-
cucullus. ὁ λις leo. (tum accusativum habet
λιν) et ὁ λις, λιτος subtile linteum.
in υς s. fœminina. exceptiuntur tamen ὁ βοτρυς
racemus. ὁ θρηνυς scabellum. ὁ πηχυς cubitus.
ὁ σταχυς arysta. ὁ ἰχθυς piscis. ὁ μυς mus.
ὁ νεκυς mortuus.
desinentia in ξ s. masculina. multa tamen ex-
cipiuntur et quidem: νυξ nox. διασφαξ praecipitium.
διωρυξ canalis. πλαξ tabula. πτερυξ ala. σπιλαξ pli-
ca. πνιξ suffocatio. πνυξ locus contionis atheniensis.
λαρναξ capsa. μαστιξ flagellum. μαστιξ ma-
stiche. βομβυξ et βομβυξ turbo. λαιλαψ strepitus
aquarum. σαρξ caro. λυγξ singultus. κλιμαξ
scala. κ[illegible] palma. σκολιξ vibex. φορμιγξ
cithara et testudo. χοινιξ mensura duos sexta-
rios continens. [illegible] radix. πομφολυξ
bulla. Hæc et quædam alia s. fœminina.
desinentia in ψ s. masculina. excip. λαιλαψ
tempestas, magnus ventus. χερνιψ ablutio manuum.
ωψ facies. φλεψ vena. et quædam alia.
desinentia in ων s. masc. excip. ἀλων area.
ἀηδων [illegible]. χελιδων hirundo. μηκων papaver.
Desin. in ος s. masculina. excip. τὸ ἐλος prata.
τὸ εἰδος potum. τὸ ὑδος aqua. τὸ πελος monstrum.
τὸ τεκμαρ signum. τὸ σκορ sordes.
Desin. in ος si in genit. habent οος s. fœmin.
ut. ἡ αἰδος pudor αἰδοος. si vero in οτος
aut εως s. masc. ut ἐρος ερωτος amor. γελος
γελωτος risus. ἱδρως ἱδρωτος sudor. φως φωτος
vir. φως φωτος lumen e neutris.
Ονειδος probrum, dedecus. σκοτος tenebræ. ἐλεος misericordia.
si declinantur secundum II declinationem s. gñris masculini.
si secundum III s. gñris neutrius τὸ σκοτεος ονειδεος. ελεος
Αλς si significat sal e masculin. si mare fœmin.
Λιθος si designat lapidem communem e mascul. si pretio-
sum fœminin. Ερεθμος eremus. ζυγος jugum.
ταρταρος tartarus. ἡθμος [illegible]. δακτυλος digitus.
In nro sing. s. gñris masc. in plur. neutrius. τα
ἐρεθμα, ζυγα, δακτυλα, ἡθμα.
Dictiones: δεσμος vinculum. διφρος currus. λυχνος lu-
cerna. χαλινος frenum. τραχηλος collum. ταρσος [illegible]
ταρσος planta pedis. μηρος femur. νωτος dorsum.
κυκλος circulus. μοχλος vectis. In nro sing. s. mascul.
in plur. ~~fœminin.~~ adhibentur tum in gñre masc. tum in
neutro. — Κελευθος via in sing. e fœminin. in
plur. fœminin. et neutr. αἱ κελευθοι v. τα κελευθα.
σταδιον in sing. e neutr. in plur. masc. et neutr.
οἱ σταδιοι aut τα σταδια. Nomina quæ sub utroque
sexu habent eandem terminationem et sub
eodem articulo illum exprimunt a Græcis di-
cuntur ἐπικοινα a lat. epicæna.

ὁ αηδος aquila - mas et faemella - ἡ ἀηδον luscinia
mas et faemella. Quae autem distinguunt articulo eg
ὁ, ἡ κιων canis - ὁ, ἡ αρεν agnus. ὁ, ἡ ἱππος equus - vo-
cant a graecis κοινα a lat. communia.
Ασβολος fuligo - βολος gleba - τολος testudo templi - in dia-
lecto communi sunt masculina, in attica faeminina.
Κιων columna in dial. communi est mascul. in jonica faeminini.
Quaedam dictiones gris faemin. in τω duali sunt gris masc.
eg τω γυναικε, τω πολεε (urbes) τω χειρε (a χειρ) τω ὁδω
ab (ἡ ὁδος) et nomina desinentia in α attici
vulgo in duali declinant cum art. mascul. eg τω ἡμερα
Quaedam nomina et potissimum elementa carent
ταυτα in singul. uti ἡ γη terra - ἡ αερ aer ἡ ἁλς mare
το πυρ ignis et το ελαιον oleum.
Nomina festorum gentilium, item quaedam urbium
et quaedam alia carent ταυτα in plur. eg τα Διονυσια
bacchanalia. τα κρονια saturnalia - τα ολυμπια -
αἱ Θηβαι Thebae - αἱ Αθηναι, τα αλφιτα necessaria ad
victum τα επιθημια praemia.
Per casus sunt mutantur: 1o Nomina litterarum aliquando ta-
men reperit a σιγμα σιγματος, γαμματος - IIo nomina
numeralia a 4 ad 100 - 3o quaedam nomina peregrina exoti-
ca, uti Δαβιδ Δανιηλ Πασχα - 4o Nomina βρετας
statua Δεμας corpus. σεβας veneratio. σελας splendor
οφελος utilitas, οναρ somnium. / Quaedam nomina
abundant terminatione eg ἡ ακτις et ακτιν radius.
ὁ δειπνος et το δειπνον coena. δενδρον arbor et δενδρος
του δενδεος - ὁ υἱος ad II et υἱευς aut υἱυς ad III
ἡ ἐλιδον. δονος hirundo et ἐλιδω. ἐλιδους - ἡ χαλως
glos attice της χαλου - et ad III της χαλοος (~~ταων~~
ταον pavor του ταονος et ταως. - φυλαξ του φυλακος
custos et φυλακος του φυλακου. - μακαρ ὁ μακαρος
του μακαρος et μακαριος του μακαριου beatus.
μαρτυς et μαρτυρ του μαρτυρος et μαρτυρος του μαρ-
τυρου testis. το καρ aut το καρηνον aut το κρας του
κρατος aut κρατος του κρατος caput / το δορυ του
δορατος aut το δορος του δορου aut το δορας το δορατος
aut το δουρος του δουρου aut το δουρας του δουρατος
hasta. Λαας lapis του λαος, aut λααος, aut
λαις ~~aut~~ του λαος, aut ὁ λαος λαου. Μοσης του
Μοσου aut Μωσης του Μωσου, aut Μωσευς του
Μωσεως aut Μωυσευς του Μωυσεως. Θαλης του
Θαλου aut του Θαλητος. ~~aut~~ In I et II declin. saepe reperitur
mutatio casus praesertim Genit. et Dat. in sing. et Dat. in
plur. eg loco αλκη robur dicunt poetae αλκι in
II forma loco Παρθενω virgini dicunt Παρθενι.
in plur. loco Προσωποις, Προσωπασι a προσωπον facie.
loco αστροις, αστρασι ab αστρον astrum - loco
σαββατοις σαββασι a σαββατον - sabbatum.
Quaedam nomina in II decl. patiuntur apocopen-
uti ἠρι lana loco ἠριον, καρ caput loco καρηνον.
attica saepe extrudunt in Acc. ν sic. τω ~~λαγω~~ κω κεω
λαγω, εω, loco λαγων, εων. In III decl. in Nom. patiuntur
apocopen, uti το δω loco δωμα domus. το σκεπα loco σκεπασμα tectum
item in Genit. eg του κρατ loco του κερατος - item in Dat.
παρακοιτα loco παρακοιτιδι uxori. Δαι loco δαιδι ab
δαις pugna. το ὑδει loco ὑδατι imbri ab ὑδωρ
το Απολλω, loco Απολλωνι - item in Acc. eg τον Απολλω
loco Απολλωνα. - Quibusdam casibus et potissimum

Gen. et Dat. sing. et Dat. plur. poetae addunt syllabam φι φιν loco βιῃ dicunt βιηφι loco θυρα θυρηφι ... loco αγορα αγορηφι in foro. εξ ευνηφι ex lecto - ab ευνη lectum - παρ' αυτοφι loco παρ' αυτοις apud ipsos. In II loco στρατος exercitus στρατοφι in III στηθος pectus στηθεσφι. ορος mons ορεσφι. οχος currus οχεσφι. ερεβος tartarus - ερεβευσφι.

Nomina dividuntur in ... primitiva πρωτοτυπα aut ... derivativa παραγωγα - propria κυρια - communia προσηγορικα - diminutiva ὑποκοριστικα - augmentativa μεγαλυντικα aut αυξητικα - gentilia εθνικα - verbalia ρηματικα - ... et patronymica.
Formantur variis modis sed potissimum plurima a verbis et quidem a praesenti βασιλεια regnum a βασιλευω regno. αληθεια veritas ab αληθευω verum loquor. νικη victoria a νικαω vinco. γελως risus a γελαω rideo. ειδος species ab ειδω video. ηχω sonus ab ηχεω resono - λαμπας lucerna a λαμπω splendeo. σηπεδων putredo a σηπω putrefacio. τελειοτης perfectio a τελειοω perficio.
2° a prima persona praeter. pass. cujus characteristica μ - abjecta reduplicatione et absumpta terminatione verbi et quidem 1° desinentia in α ut ποιημα a πεποιημαι et hoc a ποιεω facio. πραγμα negotium a πεπραγμαι et hoc a πρασσω facio. φιλημα osculum a πεφιλημαι, φιλεω. φασμα spectrum a πεφασμαι, φαινω ostendo. μιασμα inquinamentum a μεμιασμαι μιαινω inquino. Plura quae futuri σ in praet. mutant in α in substantivis ab iis descendentibus recuperant σ ut σπαρμαι a σπειρω semino. ē substantivo σπερμα semen. εστραμμαι a στρεφω verto - substantivum στρεμμα ... ; ... a ... metrio ē sub. ... altile.
2° in μος ut ab ἐσπαλμαι a σπαλλω canto σπαλμος. δεδεμαι a δεω vincio. substantivum δεσμος vinculum. ορχημαι ab ορχεω salto. substantivum ē ορχησμος saltus.
3° in μη ut a μεμνημαι a μναομαι recordor ē μνημη memoria.
A II^a pers. praeter. pass. cujus characteristica ē σ, ξ, ψ et quidem 1° desinentia in ις ut a verbo λελεξαι a λεγω dico ē λεξις dictio.
πεφρασαι a φραζω dico ē substantivum φρασις loquendi modus.
τετερψαι a τερπω delecto. ē τερψις delectatio.
2° desinentia in ια et ξια uti ταραξια confusio δυσπραξια infelicitas - ευπραξια felicitas. ακεσια nullus defectus.
A III^a pers. praeter. pass. cujus characteristica τ - 1° in της aut ρ a πεποιηται a ποιεω facio ποιητης a κεχαρακται a χαρασσω sculpo. χαρακτηρ.
2° desin. in ον aut εα. a δεδιδακται a διδασκω dico ē διδακτρον minerval sive pretium pro doctrina. a πεφλογισται a φλογιζω inflammo ē φλογιστρα fossa in qua cadavera comburebant.
3° desin. in ωρ ut a κεκτημαι, a κτασμαι possideo ē κτητωρ possessor ab ηκεσται a ακεομαι sano ē ακεστωρ medicus. κεκοσμηται a κοσμεω orno et magistratu fungor κοσμητωρ ...

A praeterito media ab ἔφθορα a φθείρω corrumpo
ἡ φθορα corruptio ab εοικα quod ab εἴκω sio
canto — ~~εἶδοσα~~ ᾠδη — ᾠδη — ab τετροφα a τρεφω
τροφη cibus — δεδορα a δερω pellem detraho — δορα
τετοκα a τικτω pario τοκεύς parens πεφυγα a φευγω
fugio φυγας exul.

Ab aoristo II passivo et activo ex ἐχαρην a
χαιρω gaudeo χαρα gaudium — ἐπαθον a πασχω
patior ἡ παθος passio. ἐτυχον a τυγχανω contingo
evenio et assequor τυχη felicitas — ἐφυγον — φευγω
φυγη fuga.

De substantivis diminutivis

1° exeunt in αδιον uti λαμπαδιον, στρωδιον, κερα διον,
λαμπας lucerna, στιβας lectum κερας κορο-
2° in αριον ex γυναριον a γυνη mulier.
3° in ξ uti λιθαξ lapillus. λαιγξ lapillus — βωμαξ altariola.
βωλαξ glebula. ροδαξ parva rosa σπηλυγξ specula
a. λιθος, λαας, βωμος, βωλος, ροδον σπηλαιον —
4° desin. in ιδιον uti σαρκιδιον δικιδιον οικιδιον
βοιδιον γνωμιδιον ab οικος domus, γνωμη sententia
δικη causa. σαρξ caro. βους bos
5° in αριον ex ψυχαριον animula a ψυχη anima —
δοξαριον gloriola a δοξα — ἱππαριον equulus a ἵππος
ανδραριον ab ανηρ vir — γυναικαριον a γυνη — mulier —
ιματιδαριον ab ειμα vestis — στοιχαριον a στολ
vestis. 6° in ριον — ex τυριον ocellum. θυρα,
μαχαιριον a μαχαιρα culter επιστολιον ab επιστολη epla
ανδριον ab ανηρ vir — ανθρωπιος, ανθρωπος
μειρακιον a μειραξ — infans —
7° in ις ex νησις ab αμαξα currus νησις ab νησος insula
κεραμις a κεραμος tegula. αλωπεκις ab αλωπηξ
8° in σκος ex ανθρωπισκος — ανδρισκος
ἱππισκος, νανισκος μειρακισκος παιδισκος
9° in λος ναυτιλος ab ναυτης
10° in χνη ex πολιχνη — aut πολιχνιον a πολις
11° in ων ex [illegible]
12° in σκη παιδισκη puellula a παις
13 κυλιξ habet κυλισκη — κυλικιων κυλιχνις
νικη habet νικυλλα — φιλη amica habet φιλιννα
κορη puella habet κοριων — κορασιον
κορισκη. κορισκιον —

De substantivis augmentativis.

Substiva amplificativa desinunt in plerumq. in ων ex το χειλος labium χειλων
labeo sive magna labia habens. a το βλεφαρον palpebra. ὁ βλεφαρων magnas
palpebras habens. ἡ γαστηρ venter. ὁ γαστρων lurco aut gulosus. γναθος ma-
xilla. ὁ γναθων parasitus. Aliquando in ις uti γαστρις gulosus. aliqdo
in ας uti μετωπιας amplam frontem habens aut fronto. aliquam in αξ
uti πλουταξ valde dives loquendo cum contemptu.

De verbo

verbum (ῥημα) ratione significatus aut est activum (ενεργητικον) ut γραφω scri-
bo λεγω dico πεμπω mitto — aut passivum (παθητικον) uti γραφομαι λεγο-
μαι πεμπομαι — aut medium (μεσον) quod aliqui vocant et commune
quia habet quaedam tempora ad formam verborum passivorum

et quaedam ad formam activor. Significatio ejs ē plerumq reflexiva vg λουομαι lavo me - sed saepe ē incerta et cognoscit tūi ex constructione. vg βιαζομαι significat et vim infero et vim patior (cogor) - βιαζομαι τον φιλον cogo amicum sumit activē βιαζομαι υπο του φιλου cogor ab amico sumit passivē - In praeteritis tamen et aoristis vulgo habet significtem activam Verbum deponens, quod habet terminationem passivam et significtem activam - vg μαχομαι pugno - Verbum neutrum quod habet actionem intransitivam uti πασχω patior - υγιαινω sanus sum μωραινω insipiens sum. Verbum personale uti γραφω scribo - impersonale uti δει oportet. χρη opus ē - V. primitivum πρωτοτυπον uti γαμεω uxorem duco - πολεμεω bellum duco - V. derivativum uti γαμησειω nupturio sive uxorem cupio - πολεμησειω bellum cupio - V. simplex (απλουν) uti αγω duco - V. compositum (συνθετον) uti περιαγω circumduco -

Modi ō 5 Indicativg εγκλισις οριστικη Imperativg προστακτικη Optativg ευκτικη - Conjunctivus υποτακτικη - Infinitivg απαρεμφατος -

Nri ō tres - αριθμος ενικος, δυικος et πληθυντικος

Personae 3 προσωπον πρωτον, δευτερον, et τριτον

Tempora novem praesens χρονος ενεστως, imperfectum παρατατικος - perfectum παρακειμενος plusqperfectum υπερσυντελικος - Aorista ō 2 - αοριστος πρωτος et δευτερος. Adhibent in re enarranda absq relatione et comparatione cum altera, aut qdo volumg exprimere aliquid solet fieri aut contingere.

Futura in activo ō 2 - χρονος μελλων et in passivo 3 - Conjugationes ō 13 nimirum: 6 barytonor nempe quae habent tonum gravem in ultima 3 circumflexor quae habent vocalem ~~notatam~~ ante terminationem, et 4 verbor in μι -

Tempora pcipalia a quibg cia alia formant ō 3. i.e. praesens futurum I et ~~fu~~ futurum II -

Characteristica littera vocat illa quae praecedit terminationem - In verbis desinentibg in πτω et κτω characteristica ē π et κ - τ autem euphoniae causa ē ttum insertum - Ad primam formam barytonor pertinent quae habent characteristicam in praesenti β, π, φ et πτ in futuro ψω in praet. φα vg λειβω libo - fut. λειψω praet. λελειφα τερπω delecto fut. τερψω - praet. τετερφα - γραφω scribo. fut. γραψω. praet. γεγραφα - τυπτω percutio τυψω. τετυφα -

2ª formae characteristica ē γ, κ, χ et κτ. fut. ξ - praet. χ - vg λεγω dico. λεξω - λελεχα - πλεκω plico - πλεξω. πεπλεχα βρεχω madefacio βρεξω βεβρεχα - τικτω pario - τεξω - τετεχα

IIIª characteristica ē δ, τ, θ. fut. σ - praet. κ. vg αδω cano ~~αδω~~ ασω - praet. ηκα - ανυτω perficio ανυσω - ηνυκα πληθω impleo - πλησω πεπληκα

R δοξα δοξης

IV^a characteristica ē ξ - σσ aut attice ττ - Desinentia in ξ pleraque habent in fut. σ ut νομιζω nomino - νομισω - νενομικα sed nulla habent in futuro ξω et potissimum septia: αλαλαζω jubilo αλαλαξω - κραζω clamo - αλαπαζω depopulor - αιαζω ejulo - οιμωζω ploro ολολυζω ululo - βριζω dormio - νυσταζω dormio - τρυζω susurro - στιζω pungo - τριζω strideo - σφυζω salio - ελελιζω vociferor - στυφελιζω quatio - σταζω, σταλαζω gutto - διασταζω dubito σαγω tendo

Quaedam habent ξ modo i. e. ζ et σ uti παιζω illudo αρπαζω rapio σαλπιγζω buccino διαταζω dubito σφαζω jugulo pariter verba desinentia in σσ et attice in ττ, quaedam habent in fut. ξ uti πρασσω, πραξω - sed plura habent σ et praesertim πλασσω fingo - πασσω aspergo ιμασσω loris caedo - βρασσω bullio, νασσω complano - λευσσω video. λισσω supplico - πτισσω, Quaedam habent ξ vel σ uti ερεσσω remi. φρισσω horreo - αφυσσω haurio - Quaedam in praesenti habent ζ modo et in fut. ut σφαζω σφαττω jugulo - ψαζω ψασσω plaudo - φοινισσω φοινισσω madefacio.

Ad V. pos. pertinent liquidata, semper quae ante terminationem habent λ, μ, ν, et ρ. Illa futurum formant sic: si sint duae consonantes, unam abjiciunt si sint 2 vocales in diphthongis ευ et ει abjiciunt primam - in aliis secundam, hinde a ψαλλω canto erit ψαλω, a στελλω mitto - στελω καμνω laboro erit καμω, τεμνω seco τεμω φευγω fugio φευγω - ειδω scio - ειδω - λειπω linquo λειψω - λειβω libo λειψω αιρω tollo αρω φαινω ostendo φανω - βρεμω fremo - βρεμω τεμω seco - τεμω - Ad VI pertinent quae ante terminationem habent vocalem vel diphthongum uti τιμαω honoro - τιμησω - φιλεω diligo φιλησω χρυσοω inauro χρυσωσω - τεω moveo - τεισω - ακουω audio ακουσω τιω honoro τισω κρουω pulso, κρουσω

Augmentum αυξησις

Per augmentum in l. g. intelligitur additio nova syllabae verbo aut mutatio syllabae vocalis brevis in longam. Primum augmentum vocatur syllabicum αυξησις συλλαβικη II temporale χρονικη. Augmentum habet locum in imperf. verb. activi passivi et medii in perfecto in omnibus modis - in 2bus aoristis sed tantum in Indicativo et quidem verborum activorum passivorum et mediorum et in futuro III° verborum passivorum. Si verbum incipit a consonante simplici, in imperfecto et aoristis recipit ε - in praeteritis fit reduplicatio αναδιπλασιασμος ut τυπτω imperf. ετυπτον. aor. I ετυψα - perf. τετυφα - aor. II ετυπον. τιω honoro imperf. ετιον - aor. I ετισα - perf. τετικα aor. II ετιον - Except. Verba βουλομαι volo δυναμαι possum μελλω futurus sum, φερω fero. In imperf. loco ε habent η - ut hinde ηβουλομην, ηδυναμην, ημελλον. In dialecto communi reperitur aliquando et ε Quoad praeteritum - Verba incipientia a consonantibus duplicibus ξ, ψ et ζ non reduplicant, hinde - ξεω quaero εξεκα

ζηλοω zelo εζηλοκα – ψαω tango – εψαυκα, ψαλλω canto εψαλκα – ψυχοω animo – εψυχοκα – ψυχω refrigero – εψυχα – ξηραινω arefacio εξηρανκα ξενοω hospitio recipio εξενοκα. ξεω rado.

II. Verba incipientia a γν, γρ, σπ, στ, item π admittunt reduplicationem. e.g. γνοριζω notum facio εγνορικα, γρηγορεω vigilo – σπειρω semino εσπαρκα. στελλω mitto εσταλκα

Verba quæ incipiunt a consonantibus πτ, κτ, μν, φθ, mittunt reduplicationem hinde πτοω terreo πεπτοκα – κταομαι possideo κεκτημαι μναομαι recordor μεμνημαι – Quædam possunt habere reduplicationem, aut adhiberi absque illa, præsertim incipientia a βλ. et βλαπτω noceo, βλακεω segnis sum. βλ γλ. – γν ut γλωτιζω deblatero – γλυφω sculpo γναμπτω flecto – potest ergo dici εβλαστεκα aut βεβλαστεκα – εγλυφα aut γεγλυφα – verba incipientia a ρ in imperfect perf. duplicant ρ, hinde ραπτω suo ερραπτον – aor. ερραψα perf. ερραφα – ριπτω jacio – ερριπτον – ερριφα ερριφα – Verba incipientia a λ ν μ attici reduplicationem mutant in ει hinde λεβω vivo. perf. ειλεφα et in dial. communi λελεφα – μειρω divido – ~~in dial.~~ et μειρομαι particeps sum in dial. com. μεμαρκα, μεμαρμαι – in att. ειμαρμαι, ειμαρκα –

Si verbum incipit a vocalibus brevibus mutant eas in longas. hinde ονομαζω imp. ωνομαζον. ολολυζω – ωλολυζον ερειδω firmo – ηρειδον – ερεικω frango ηρεικον – ερειπω verto ηρειπον.

Vocalis α transit in η hinde αγαπαω diligo – ηγαπαον – αγανακτεω indignor. ηγανακτεον

Verba incipientia a longis uti ωφελεω [illegible] ηχεω resono – item ab υ υφαω texo υγιαινω sanus sum – item a ι uti ικετευω supplico – ιλαω [illegible] sum carent augmento αφελεω ημελον ιξεοω sacro. ιλαω latro

Verba incipientia a diphthongis ευ, et ει in dialecto communi augmentum π adsciscunt sed habet in attica eg εικαζω assimilo – ευχομαι precor, in communi imperf. εικαζον, ευχομεν. in attica ηκαζον ηυχομεν. Excepto nes a dictis regulis I. Verba: εχω habeo, επω et ερεω dico – ελυω traho – εθω consuesco – εριζω adversafacio – ελκω, ελκυω, ελκυζω traho – ερπω, ερπυζω serpo – εστιαω, hospitio excipio – ελω capio; ελισσω volvo – εω induo – εαω sino. επομαι sequor εργαζομαι operor, εστεκω consisto – in præt. imperf. et aoristis π mutant brevem ε in η sed in diphtongum ει, hinde εχω ειχον, ελω ειλον, επω ειπον etc. 2º Verbum [illegible] π adsciscit augmentum, verbum ορωω video et ο mutat in ω et adsciscit augmento ε, hinde imperf. εωρων, et per contractionem εωρουν item verba ωθω trudo pulso et ουρεω – ονεομαι quæ a longis incipiunt habent augm. ε hinde imperf. εωθουν præt. pass. εωσμαι – imperf. εωνουμεν.

Modi

[illegible] composite iisdem vocabulis et particulis augentur ... [illegible] ... præfigi solent.
Prius hanc enunciationum modus conjunctivus. Ceterum tam abest ut ex hoc solo fonte conjunctivus effluat, ut ... [illegible] ... in ... indirectas mutari possunt.

e

ea quae continent 2ria enunc. a scientia nostra affecta esse possunt, quo fit ut singl. praescriptis peculiaris et 2riis hujus enunc. leg. contra ope partic. quod argumentum simuleandi vocabulum afferimus, ad factum aliquod provocantes eg. Equum hoc e vitio sem parere spiritis. Equum e quod victo peperit vitiis dicentes ad aliquod factum respicimus. Praeterea substrva ope ut finalis explicari potest eg. lex e ut, tuos e ut, quum significare volumus legem impellere vel imperare ut. Denique circumscribi posse ope consecutivi equum substanr. junctum verbo esse, diffingi potest in adverbium conferas exemplum supra laudatum, vitium e ut. — b) ad vofacia accidit, evenit, fit ad verbis junctam ubi quod affert affert rationem aut hoc adverbium verbo apponerimus. Bene facis quod me mones.
N. 2. Accedit jungi potest particulae ut si 2riis enunci consectarium est quae progressa est praecium quod. Unde saepissime errantes seriem rerum claudimus enunc. accedit quod
N. 3. Ad vc affectuum doleo, laetor gaudeo aegre fero, moleste fero, laudo, vitupero reprehendo, accuso, gratulor etc. ponitur vc quod vc etc. etc. hoc dicas, nimo intercidente, quod particula quod affectus causam affert, acc. vero cum Inf. simpliciter ejus objectum.
Modi peculiares huic enunciatori 2rio indic. nisi quod ex alterius mente dicentes conjunctivum adhibeamus oportet eg. Socrates accusatus e, quod juventutem corrumperet.

4o 2r indirecta. 2 quae pendet ex aliquo verbo appellat indirecta. 2r indirectae sunt simplices e compositae. Simplices 2r annectunt partic. num e ne et quidem flexione. Num enim amittit hic locutionum quam in 2r directis obtinere vidimus. Apud scriptoris aevi seriores etiam particula an anecti solent id quod vitandum e.
N. Locutiones Dubito an, haud scio an induerunt significationem adverbii verisimile e etiam substitui iis potest videre vi interrogandi plane amissa. eg. Dubito an hic orator sit excellentissimus. Sedobno [illegible] nowia jest najzalniejszy. Quod quum notio negativa in verbo haud scio manifesta sit in dubito latens plane obtecta sit, fit ut in enunc. ex illa ullis locutioni pendentibus vocabula negativa in indefinita iis sint mutanda. Haud scio an nemo praestantior extitisset Tiberio Graccho si is diutius vixisset.

Enunc. ut adsim exprimit consil. quo subjectum prim.
enunc. actionem suam peragit ut substituenda ē ei aliqua adver-
bialis locutio. eg ad te juvandum.
Ut finale substvum ponit ad verba rogo oro peto mando,
impero, patior permitto, jubeo. studeo conor operam do cu-
tor ~~curo~~ id genq. — Nota. Neg. ut finalis ē ne. Simili ratio-
ne mutat in ne quis etc. N. 2. Ad verba timeo, metuo, vereor
ē, periculum ē, ponit ne si nolumus aliquid fieri suspi-
camur tamen hoc futurum esse. contra ponit ut si volu-
mus aliquid fieri, suspicamur tamen fieri posse, ut nun-
quam veniat. eg timeo ~~ut~~ laborem sustineas.
timeo ne in morbum incideris.
a) Ingressa negatione loco ut ponit ne non.
Tempora Enunciata ex ut finali pendentia ea putant esse
quibus durantibus actio primi enunciati peragat. — nisi quod
ad vv timeo etc. etiam perf. et plusqpf. poni potest. eg.
timeo ne labori succubueris (exp. nie uległy). Tenendum
praeterea ad eadem vv. rarissime poni futura periphr. nota-
ne futuri temp. in iis jam latente.
2° Ut consecutivum. Alterum genus enunc. substvorum efficiunt enunciatio-
nes consecuti.
Ut consec. 2x esse potē eg si dico Luscinia tam suaviter cantat
ut aures nostras permulceat, Enunc. ut aures.. circumscri-
bit qualitates tantum actionis canendi et tenet vices adverbii
ac si dixeris cantat in modum aures nostras permulcen.
contra si dico sapientia efficit ut veritatem amemus — Enunc.
ut veritatem ē acc. amorem in formam enunciati redacta.
Ut consecut. substvum ponit: a) ad verba facio et fio
b) ad vv quae idem fere valent atq. fio eg accidit, contingit, eve-
nit, usu venit. c) ad vv quae idem ē atq. conjugatio necessit.
verbi facio variis additamentis aucta eg restat (i.e. denique)
deinde ē, relinquitur, superest, d) ad vv impersona. et impersona-
les locut. Substvo ē adjvo et verbo esse constantes quae
idem valent atq. verbum fio congruenti adverbio junctum.
veluti oportet necesse ē mos consuetudo ē etc. Mos ē
— more fit — convenit = convenienter fit etc. eg vitium
ē magnarum civitatium ut quietae raro esse possint.
N. Quibus locis quos proximus enunc. ut consecutivo aliena
tenet vices Nomin. excepto v. facio ad quod explet
officium accusativi.
Consecutio tempor. Enunciationes de quibus agimus
ea vulgo putant quibus praesentibus actio peragit.
3° Enunc. particula quod aneksa. Ejusmodi enunnes
inserviunt amuleando alicui verbo trii enunciativ
etiam afferunt fundamentum quo enunc. p-ia nitit.
Adhibentur: a) Enunm substvum ē pronomen demonstra-
accuratius circumscribat necesse ē eg. Hoc praestamus
bestiis quod loqui possumus. Occupationum mearum
hoc signum ē quod epla libenter manu ē scripta.
N. Diximus supra aliquod verbum enunc. primi etiam
per Acc. c. Inf. circumscribi posse — eg proponendum
itaque ē discrimen: Acc. c. Inf. utentibus

3° Si emunc. prim. expressa ē futuro quolibet, in em. sec. ponit. fut. simp. v. exactum v. fut. periphr. futuri ē nata. (w stosunku) do okoliczności. eq. dolorem si frangere ñ potero, occultabo. dicam ubi venerit (kiedy przyjdzie) — quum ad ventury era nunciabo. tibi —

N. 1. Quum 2 actiones futura tam arcte inter se cohaerent, ut alt. sub. altera praedtum haberi possit utraq. futuro exacto exprimeq. qui aciem ferro praefregerit, vim nocendi ei ademerit.

N. 2. Quum 2 emunc. prim latine ō reddenda quar secundaria posita ē in fut. primaria item in fut. cui praes. substitui potē, secundariam exprimas perf. prim. praesente. homo quum, qui mali fecit, angit. ager quum (kiedy uprawiony) quievit uberiores fructus reddere solet.

Si alteram rationem actionis secundariae exprimendae sequimur tempus emun. primariae nullam vim ad temp. secundariae habet. et quidem: 1° actio emunc. secundariae nunc maxime peragit a) praegresso praesente. criminis ita futurus esse quod dicam b) nulli inventi ē qui eum ñ salvum vellent (Si referremus actionem secund. ad prim. emunc. dicendum erat — .. vellent c) praegresso futuro. Si (trwasz w swoj) pergis abiero. (Si referrem act. sec. ad prim. dicendum erat si perges. 2° Actio sec. jam absoluta ē a) praegresso praes. cute. Si qui ē... ret. (Absurdum ē referre perf. factum ē ad ē tum enim cogitari posset, id fecisse) priusquam nati esse. A) b) praegresso praeterito. una navis quae perseveravit (trwała) capta ē — (Si referrest ad capta ē dicendum perseverabat.) c) praegresso futuro. Gladium causa fuerit (mox videbit)

3° Actio secundaria ñdum ē inchoata quum loquimur a) praegresso praes. licet aures illud respuant quod dicturus sum. chociaż — nie przyjmują!

b) praegresso praeterito — quae causa ē ita suscepta ē mihi ut nihil sim habiturus ea antiquius (nic świętszego.

Emunciata subclva

Ut finale ē duplex: a) aut efficit auxit emunciationem quae efficit necessarium supplementum emunc. primariae b) aut auxelit emunciationem, quae adverbii locum tenet. videt. eq. peto a te ut fratrem adjuves. Emunc. ut fratrem adjuves nil aliud ē nisi accus. eq. augilium ex primaria emunc. pendens et in formam totius emunc. redactum. Contra si dico: venio ut tibi adsim (żebym dopomógł)

donec deposit quoad atque etc.
3. Enunc. finales. ut, ne, quominus, dum modo, dummodo ne, modo, modo ne
4. d° consec. ut, ut non, ut ne
5. d° causales quod quia quoniam (quum jam res in eo sit)
6. d° conditionales si nisi si non
7. concessivi etsi tametsi chociaż etiamsi chociażby licet niechby, ut dajmy na to quamquam jakkolwiek quamvis lubo
8. Enunciata comparativa ut – ita item itidem jak tak quam – tam quantum tantum – quoque jak dalece tak daleko – tantum
9. Enunc. fictam comparationem sistunt ac si velut si tanquam quasi

Consecutio tempor.

De usu temp. in enunc. simplicibus supra dictum est nunc agendum de usu temp. in enunc. secundariis. Actio enunc. secundariae bei modo designare possumus. a) comparantes eam cum actione enunciati primarii b) referentes ad praesens temporis punctum quo loquimur.

Priorem rationem legibus nobis hunc fere in modum tempora sunt adhibenda. Si in en. prim. est praesens – in sec. ponitur praes. perf. futur. periphr. praesentis fut. actio secun. enunciati praesente actione primaria peragi et ante eam absolutam esse et dum illa peragitur, tandem inchoata esse cogitatur, eg. scribis mihi – quid legas, legeris lecturus sis. Si enun. prim. expressa est quolibet temp. praet. i. e. imp. perf. et plusq. in secundaria ponendum est imp. et plusq. et fut. periphr. praeteriti ex eadem lege quam supra posuimus i. e. ac scripsisti mihi quid legeres, legisses lecturus esses.

N. 1. Et praes. historico pendere potest enunc. temporibus historicis expressa – milites quae jussi erant faciunt. Sed idem dicere possum milites quae jussi sunt faciunt.

Eadem dicenda de praes. quo sententia scriptoris quae in operibus ejus legitur denotatur. Aeschines in Demosthenem acerrime invehitur, quod 7° post mortem die – immolavisset.

N. 2. Si enunciata ad praes. temp. referenda sit tam arcte inter se cohaerent ut alterum subjecti alterum praedicati munere fungi videatur, perfecto sunt exprimenda – qui in pulsavit sub altero injuriam quam posset injuste fecit.

N. 3. Praesenti tempori subjungi potest enunc. secundarium imperfecto condit. expressa eg videsne quod instaret

N. 4. Enuntiates secund. pendentes ex imperf. et plusq. conditionalibus poni possunt praes. perf. et si significationem illorum temporum respiciamus. Sin formam respiciamus exprimenda sunt temporibus historicis – commemorare possem quibus locis populus ingentes hostium copias parva manu fuderit. Si res plura diceret tibi quam admodum se haberet.

N. Negatio in altero enunciato interdum omittit
eq n̄ solum proditori sed ne perfugę quidem locq
unquam in meis castris fuerat.
3º Conjunctiones disjunctivę (rozłączne) aut con-
jungit res plane inter se contrarias eq quodq
enunc. ē aut vera aut falsa.
vel optionem alterig utrig rei lectori relinquit.
sive cognominata verba jungit (synonyma).
Hę enunciationes interdum geminant, quod si
fit, servant suam significationem. excepto sive
sive, quod denotat ipsa eum qui loquit ipse in
animo pendere in utram partem se inclinit.
eq leges Cretensium quas sive Jupiter sive Minos san-
xit, laboribq et
4º Conjunes adversativę (przeciwstawne)
autem et vero pol. zaś. Conjungunt res va-
rias quidem sed n̄ contrarias.
sed (lecz) precedentem negationem tollit positionem
vero enunc. restringit.
verum idem ē fere quod sed, sed paulo significa-
tiq. At lecz przecie ea quę pręgressa s con-
firmat illa quidem sed artioribq finibq circum-
scribit brevis vita nobis data ē ad memo-
riam bene redditę vitę sempiterna.
Atqui a przecie aliquid extra oem dubita-
positum dicetit eq rem difficilem! atqui ex-
plicanda ē.
5º Conjunes causales. Huc spectant: nam al-
bowiem enim bowiem. quare differentia in-
ea statui potē ut nam argumentum a ra-
tione effectum, enim ex usu rei natum signi-
ficare sit dicendum.
6º Conjunes conclusivę (wniosk) erq igit itaq
wiec eo ideo proterea dlatego przeto. proinde
następnie a zatem quare quapropter quo circa
quamobrem dla czego którego to powodu
przeto.
Subordinatio. Enunciata subordinata aliis an-
nexa habenda s pro attrib. c objectis in formam
totiq enunciati redactis quod quum oia attri-
buta et objca s c substiva c adjva c adverbia-
latiq patente hujq vocis significatione, enunciata
igit secundaria et ipsa in 3 classes dividi
possunt i. e. substiva, adjiva et adverbialia.
Enunciatis substivis adnumerant:
a) antea ope conjunis ut finalis, aby ażeby ne abyście
b) — " — " — " ut consecut. iż że ut n̄
c) — " — " — " quod descripti
En interrogat indirecte
Enunciata adjiva auctorum quibq rel. qui qualis
et habenda s pro adjvo in formam enunc. redacto
Enunciatis adver. adnumeranda
a) Enunciata quę locum accuratiq circumscribunt
ubi unde quo etc. b) Enunc. temporales
quum ubi ut postquam posteaquam ut primum
ubi primum simul ac simulatq skoro
antequam priusquam dum podczas gdy dopóki aż

N. Fut. infin. pass. vocis constat Acco supini et infinitivo verbi ire eg. dico patrem laudatum iri (quasi diceris dico ire eo tendere et spectare ut pater laudet) supinum in u passiuis ponit, vulgo significat abstr. ... Hinc: utilis, inutilis, incredibilis, facilis, difficilis, memorabilis, jucundus, acceptus, gratus, acerbus, dirus, tum ad substantiva fas et nefas, opus est.

N. Alterum supinum in u passiuis alias constructiones passim substituunt, veluti ad facile difficile ... ponit pote Ger. cum praepe ad. Ad substantivum opus est ponit Ablativ part. praet. pass. vocis, opus est consulto (loco consultu).

De enunciatis inter se conjungendis
d. 1 Grudnia 1859 r.

Enunciata duobus modis inter se conjungi possunt:
a) aut ita ut alterum alteri ex aequo ponatur ... quam ambo in unum totum ... conjuncta (coordinatio) eg. hiems appetit itaque aves in calidiores terras avolant.
b) aut duo enunciata ita conjunguntur ut alterum afficiat attrib. vel objectum alterius eg. quum hiems appetat aves etc.

N. Vel ex positis exemplis patet, hanc illam rationem non in re ipsa niti, sed in ejus adumbrandae modo. In utroque enim exemplo res idem manet: hiems est appropinquatio hiemis est causa cur aves avolant.

Coordinate jung. enunciationes inter se ope conjunctionis quae et ipsae coord. appellantur. Huc referendae
1) conjunctiones copulativae.
et conjungit duas res quas ejusdem ponderis esse putant, que adjungit rem minoris mom. graviori rei. atque (ac) et que (adnectit rem ut graviorem est quae praecedenti explicandae inservit.
neque idem est quod et non. NB. Si particulae et conjungenda est ... cum adverbiis negativis ipsa transit in neque. Pronomen vero negativum in indefinitum: et nemo = neque quisquam. et nihil = neque quidquam et nullus est ullus – et nunquam neque unquam.
et nusquam est usquam.
Duo enunciata etiam expressius copulant, quum utrique particulam copulativam praefigunt, cui rei inserviunt: a a) conjunctiones veluti: et – et – et – que que – que et. ~~neque – neque~~ ... neque – neque. et.
b b) adverbia: tum – tum – modo – modo, alias – alias partim – partim, jam – jam, juxta juxta, crebria crebria.
2º conjunctiones gradationem exprimentes:
quum utraque enunc. est positiva: non modo – non solum non tantum – sed etiam verum etiam nie tylko ale i:
quum altera est pos. alt. negativa. non solum non tantum modo – sed ne quidem imo et nie tylko – ale nawet nie.
quum ~~altera~~ utraque est negativa non solum non sed ne quidem nie tylko nie – ale nawet nie.

Adjva neutrig gris substoor vices tenent a
huic legi vulgo n parent eg ars veri et falsi
dijudicandi.

De casibq Gerundii.

Gen. ponit: a) ad substoa que supplto indigent, veluti ars causa consuetudo desiderium cupido ditas consilium facultas copia opportunitas mos necessitas potestas, potjrim tempq studium venia usq voluntas

N. Ars ratio tempq labor si predicali numere funquent requirunt intin. eg tempq e abeundi dossi mam crasu do desicia, vacat mihi abire potestas e mihi abeundi idem e atq nunc maxime abire opportunum e v abire cogor.

b) ad adjva que requirunt Gen. caterum vulgo atum ad adjva peritq ignarq rudis cupidus.

c) ad v. esse quum Ger. signfnem habet gen. possessivi ubi nos frates utunt locutionibq jest celia, oznaka etc. hec e tradende Hanibali Italia to zmierza do wydania.

Dat. Ger. ponit:

a) ad adjva utilis inut. aptq idoneq par.

b) ad v. esse quum idem valet atq idoneum mercatore qui n e solvend

c) ad vv. studere operam dare satis esse sufficere inservire intentum esse (być usilnienia) tempq impendere insumere.

d) Adjud seriore sepres etiam consilii designandi causa adhibet, Tiberiq concessit . . curande valetudini.

e) ad nomina magistratuum datum Ger. significat cons. quo creati s. eg Triumviri reipublice constituende (do zorganizowania).

Acc. Ger. ponit, Titi ad prepnes ad inter. rarig ad prepnes ante ob in rarissime ac circa

Abl. Ger. ponit:

a) ad prepnes que requirunt Abl. a de ex in reliquie prepnes Ablvo ii junguntq.

b) ad instrumentum significandum ubi nostrates sepissime utunt partic. in ac. uta ecenunde.

c) signifne Ablvi comparativi eg nullum officium referenda gratia e magis necessarium (. . .)

d) signfne concessiva eg nemo fuit qui non dis officii preceptis tradendis philosophum se dicit se dicere . . peninno tego i

Supinum. e substoum verbale diptoton (e casum) Supinum in um exiens vulgo adhibet ad scopum quo actio motq tendit designandum ad vv ire efficisi vocare arcessere et.

c) Si efficit a v. neutro cui lati[num] depo-
nens respondet nullum conjunctio-
num opus e reddentium eq Wpadszy
w nieszczęście (quum incideris [in malum]) nie do-
rzeczy losowi!

De substtis verbalibus latine exprimendis

Multa polonorum substtva verbalia ad
latine commode reddi nequeunt quia
etiam in oia substtva verbalia quae
le oira exhibent ablativis scriptibus in
usu erant. Verumulta eorum exprimi
solent participiis et quidem omni temp.

[Margin: zabicie cezara Occisus Caesar aliis pul-
cherrimum aliis e
interfiiciendam Car-
thaginem ro crazie
zburzenia Karth.]

In eligendis participiis id spectandum
e, quodnam tempus in enunciatione ex
substvo verbali orta per nexum sen-
tentiarum ponere licet: eq przy wej-
ściu do domu oddano mi list mihi
domum ingredienti
po przyjściu do domu oddano.
Saepissime ita adhibentur part. fut.
pass. et part. pret. Sposób do
zjednania umysłu ratio concilian-
dorum (conciliatores) animorum fuit nesg
scht. jubet nos effingere sub-
stvum zjednania

Gerundium e substvum verbale tetraptoton (4 casuum)
quo explent casus infinitivi. Inf. itaq hunc
in modum e declinandus. scribere -endi -ndo-
dum -o scribere -endo-
Gerundium junctum Acc. objectoris objecti mutat
in Gerundivum et ita quidem ut objectum sequatur
casum Gerundii, Gerun. vero in Gervum mutatum
Gre et nro cum illo congruat studi
Ceterum interdum ex arbitrio dicentis pendet
utrum Gerundium junctum accus. objectoris objecti
mutetur in Gervum nec ne? Id qd tum accidit,
quum ger. positum e in Gen. vel Abl. Contra
Ger. in Dat. et Acc. positum in Gerundivum mu-
tari e necesse. eq dicere possumus ars movendi
animos e -vendorum animorum- legendo poe-
tas (legendis poetis) excolit facultas.
sed dici nequit utilis movendo animos
dicendum autem - ndis animis. aptus accomodatus ad ndos a
Si objectum Ger. efficit pronomen neutr. gris
ambiguitatis vitandae gratia gervum
adhiberi nequit nisi si ambiguitas adjectis
quibusdam verbis tollit eq studium it vi-
dendi (in ejus videndi) sed dici pote studium
eorum quae utilia videndorum. adjecta enim eaum
relativa nullus dubitationi locus relinquitur

eg Nunciato Darium appropinquare.

De Partic. deponen.

VV. deponentia transitiva om̃a 4 participia formare poss. deponentia intrans. carent part. fut. passivæ vocis ~~excepti~~ cujus legis immunia s̃t verba: utor fruor fungor potior glorior eg urbe ẽ potiunda. Cæterum de Part. præt. hic ẽ tenenda: Part. hoc servat significationem verbi primi eg hortaty zachęciwszy effecty udawszy się. Excipiunt tertia fere quor partic. præter significationem act. passivam etiam habere poss. adepty osiągnąwszy i osiągnięty

comitaty ten który towarzyszy i któremu towarzyszą

detestaty przeklinawszy i przeklęty

emeritus wysłużywszy i wysłużony

emensus wymierzywszy wymierzony

imitaty naśladowawszy i naśladowany

interpretaty przetłomaczywszy i przetłomaczony

metatus rozmierzywszy rozmierzony

pacty umówiwszy się i umówiony

populaty zniszczywszy i zniszczony

testaty zaświadczywszy i zaświadczywszy

De part. polonor. in szy exeuntis interpretandi ratione.

Part. polonor in szy exiens vario modo latine reddit: a) si efficitur a verbo sive transit. sive intrans cui respondet lat. deponens, reddit part. præteriti eg zachęciwszy żołnierzy wódz stoczył bitwę cohortatus milites

B) si efficitur a v. trans. cui lat. deponens respondet nullus effingendam ẽ in totam enunc. passivam quæ enunc. ex legibus supra positis in partic. mutanda. eg napisawszy list oddałem go pocztarzowi (tabellario) scriptam eplam

napisawszy list wyszedłem z domu scripta epla

[illegible]

cie danym wykonać.
data, tradita etc. faciendum ē exprimit partic. fut. pass. Dans pueris sententias ediscendas. Curare participio futuri pass. junctum idem fere valet atq jubere Cs. curavit castra munienda i. e. jussit muniri castra.

De partic. constructione.

Partic. constructio 2x ē: Partic. conjunctum et Abl. absolutq. — Partic. conjunctum. Enunciationem secundariam cujq subjum ē subjum v objum enunc primariæ, in participium mutaturi verbum hujq enunciationis in justum (właściwe) partic. ex legi[illegible] supra positis redactum, uro et que ei verbo primariæ enuncia ad quod refert, accomodant. eg quum urbs capta esset major pars ejq incendio ē absumpta. Usi participio dicemus: urbis captæ major pars ē etc.

Ablativq Absoluta.

Enunc. cujq subjum neq subjum ē neq objum enunc primariæ, in formam participii redacturi subjum ejq ponimus in Ablvo ejq accomodamq verbum in justum participium mutatum. Quum urbs capta esset, Cæsar rediit in Italiam. i. e. urbe capta
N. Part. fut. activæ vocis rarissime formam Ablvi Absol. adstringit eg Regina apum agmine migratura foras egredit.
Part. fut. passivæ vocis nquam in Abl. absol. ponit. N. Quum part. præs. verbi esse n̄ sit in usu ablvq absol. ortq ex enunciatione ubi prædicatum substivum ē v adjivum, duobq substivis vl etiam substivo et adjvo constat. Ita sæpissime adhibent substiva dignitatem denotantia: consul prætor etc. tum seqtia fere Dux judex auctor index. vindex interpres adjutor consultor eg Quum Cæsar Dux esset Romani Galliam subegerunt i. e. Cæs. duce.
Interdum jure ambigi potē utrum 2 substiva in ablvo posita pro ablvo absol. an pro ablvo modi sunt habenda eg si quis pro bono navigio bono gubernatore iter Puteolos suscipit. —
Denique tenendi ē Ablvi abs. apud rer scriptores obvii solo participio præter. temp. constantis ex quibq vulgo objecti loco pendet Acc. c. Inf. v etiam R indirecta. valuti audito comperto cognito desperato edicto explorato etc.

substitui per enunci. relativa in arctum contracta habendum, ut circens idem sit atq. qui exercet. Participium vero praedicati objiciens efficiens per enunc. adverbiali contracta habendum, quod enun. esse pot. temporal. conjunctionum quum postquam etc. ope primariae annectenda. Caussalis conjunctionum quia quod etc. Concessiva ope conjunct. quamquam quamvis. Conditionalis ope cj. si primariae adjungenda. – eg. Appius Claudius admonitus a pullariis ne proelium committeret pullos mari mergi jussit. Appius Claud. pulcher admon. a pul. ne pr. com. magna ira exarsit. Ap. Cl. pul. admon. a pul. ne proel. commit. signum tamen pugnae dedit. A. C. pul. a gravi aliquo viro non a pullariis quorum auctoritas plerumque levis erat, admonitus funesto illo proelio abstinuisset. Quod ad tempora attinet in quae participia diffingi (rozwiązywać) debent tenendum, participium praes. oriri ex temporibus actionis infectae (praesente imperfecto et futuro simplici) quippe quod actionem durantem significet nulla ratione habita utrum nunc ipsum duret an olim duraverit an aliquando duratura sit. eg. sedens scribo (quum sedeo). Sedens scripsi (quum sederem) Sedens scribam (quum sedebo). Partic. praeteriti quippe quod significet actionem absolutam nullo respectu habito ad quoddam temporis spatium sit referendu substitui potest ribus temporibus actionis perf. (perfecto plusq. et fut. exacto). eg. perlectum librum remitto (quum perlegi) – pl. [illegible] remisi tibi (quum perlegeram) pl. [illegible] remittam tibi (quum perlegero).

Participium fut. activae vocis ortum ex temporibus periphrasticis eg. futurus medicus facultates herbarum cognoscere debet. (i.e. qui futurus est) – Part. fut. pass. vocis ortum ex conjugatione necessitatis vel etiam ex conjug. periphr. vocis passivae eg. jam conducti sunt fabri aedificaturi naves in Graeciam mittendas (i.e. quae mittendae sunt vel quas futurum est ut in Graec. mittantur)

A. 1. Quum tempora periphr. vocis activae saepissime consilium denotent, partic. fut. ejusdem vocis plerumque consilio exprimendo inservit. eg. Caesar misit equites exploraturos (ut explorarent)

A. 2. Adv. tradere, dare, mittere, relinquere, suscipere, locare (puścić w entrepryzę) na przedsiębiorstwo) conducere, curare, id quod re

denotant. eg mene incepto desistere dictant ~~tant~~ (particula ne referenda ē ad aliqd verbum sentiendi declarandi mente supplendum ex quo Acc. cum Inf. pendet. ~~eg~~ patiar ne me desistere victam. (czyli pozwolę aby ja zwyciężona miała odstąpić.
N. Si præter Acc. qui una cum Inf. efficit objum verbi sentiendi etc. invenitr alter Acc. ex inf. pendens vitandæ ambiguitatis causa passiva locutio ē utenda. eg Aio te Aeacida Rnos vincere posse. significa potē: Aio fore ut tu Rnos vincas v Aio fore ut a Rnis vincaris. dicendum itaqꝫ ꝑ re nata (stósownie do okoliczności) aio te a Rnis vinci posse.
Ceterum si sententia nulla ambiguitate laborat 2x Acc. nihil offensionis habet eg Galli Mercurium maximam vim ad mercaturas habere putant.

Nominat. cum Inf.

Si vo. sentiendi etc. activa ū deponentia ponunt in voce passiva, objum compositum sive Acc. cum Inf. transit in Nom. c. Inf. Quemadmodum enunciatum: sol collustrat terram passive sonat terra collustratur ā sole, ita enunciatio Dico te venisse passive expressa sonat Diceris venisse i.e. Inf. induit signifnem Nominativi. Acc. autem subjecti fit subjectum cui verbum accommodat. Hunc in modum plerumq construunt dicor feror trador perhibeor credor putor, judicor existimor invenior reperior denique videor.
N. Enuntata modo vo. si in præteritis temporibꝫ actionis perfectæ ponunt etiam acc. c. Inf. admittunt. eg dici po. traditum ē Homerum cæcum fuisse loco traditꝫ ē Homerus

Advenire używa się o przyjściu przewidzianym — inaczej evenire

N. Item verba nolo volo malo cupio construunt cum Nom. et Inf. si objectum eorum cum subiecto congruit. Volo esse doctꝫ. Acc. adjecto pronomine dicendum volo me esse doctum. Si notionem voluntatis urgemus verbum volo jungi solet præt. Inf. passivæ vocis Patres nostri Corinthum deletam esse voluerunt
Ver. videtꝫ si idem ē atq videt esse rationi consentaneum adjicit Acc. cum Inf. eg videtꝫ virtutem satis esse posse ad bene beateq vivendum.
Participia. Participium ex adjvo et verbo quodammodo conflatum jam attributum subjecti v objecti efficere potē v etiam denotare rationes quibꝫ accedentibꝫ actio subjecti peragit eg homo coercens suas cupiditates summa laude ē dignus. Hoc in exem: coercens jam ad subjum referri potē et tum valet is qui coercet v etiam ad prædicatum et tum valet si coercet, v quia coercet. Nostrates singulis hisce notionibꝫ exprimendis peculiares formas habent — człowiek poskramiający — v poskromiwszy. Utralibet signifne præditum participium ꝑ contracto enunciato habendum, et quidem partic. efficiens attributum

3 Deniq infin., ceterum saris̃sime pendet ex præpnibq eq inter optime valere et gravissime ægrotare ~~na~~ nullum intercedere discrimen quidam philosophi contenderunt.

C Acc. cum infinitivo.

Si infinitivo, Accvi vices tenent, addit substvum cui actio, infinvi adscribit substvum hoc in Acc. ponendum, relationis quæ inter illud atq verbum intercedit exprimendæ gratia. Unde hæc Acc. apellatq Acc. cum Infinitivo. qui ponit

a) ad vo declarandi sentiendi cogn. et voluntatis. quæ exprimunt actionem sensuum aliasve ingenii nostri facultatum & etiam actionis hujq significationem (oznajmienie).

N. Verba jubere et vetare item Acc. cum Infin. junguntq ita tamen ut si nominemq personam quæ jubet, & vetatq Infinitivq activi vocis sit adhibendq, sin minq Infinit. passivæ vocis ponendq. eq Cæsar jussit milites castra munire et Cæsar jussit castra muniri. Utroq loco vo jubere et vetare poni poss passive, quod si fit. Acc. in Nom. transit. eq milites jussi ē a Cæsare castra munire – castra muniri jussa s.

b) Ad vo impersonalia et locutiones verbo esse et adjvo & substvo constantes veluti: constat (wiadomo) decet, dedecet fallit fugit prӕterit latet – juvat delectat prodest, præstat, attinet, opus ē, oportet necesse ē fas ē nefas ē, facinq ē (zbrodnia) æquum ē justum ē consentaneum ē par ē (słuszna) etc. Quod quum hæ locutiones nihil aliud sint nisi verba sentiendi cognoscendi etc circumscripta, Acc. cum Inf. pendens ex iis objectum (i.e. Acc.) quamquam rem perfunctorie [napisać] spectantibq Nominativi vices tenet.

Æquum ē idem valet atq æquum puto.

α) pudendum ē amicum sæpius amico in rebq dubiis [niepomyślnych odbiega] deesse. Decet patrem cariorem esse nobis quovis Ténudno.

c) Enunciationem ad aliquod vi. primarii enunciati enucleandum additam solemq ē latinis in formam Acc. cum Inf. redigere. eq quæ hæc arrogantia ē eos qui amicum mihi eripuerunt postulare me cum lugeam. (hoc loco Acc. c. Inf. accuratiq explicat verbum [zarozumiałości] arrogantia.

d) Denique Acc. c. Inf. junctq particula ne adhibetq in Qbq quæ indignationem

casus enim obliqui excepto Accvo comparatio-
ni exprimendæ inserviŕe n̄ poss. „Neq aqua
neq igni sæpiq utimur quam amicitia"
(sed neq aqua sæpiq utimur quam sæpe
utimur amicitia). Nota. Tenendi ē Ablvi
comparationis, opinione (nad mniemanie) expe-
ctatione (nad oczeki: spe (nad spodz solito (jak
zazwyczaj) justo (jak należy) etc. ope totiq
enunciationis explicandi: quam justum
erat, quam spes ē etc. eq Cæsar venit
citiq expectatione. Nota. Adverbia plus
minq ampliq jam conjunctioni quam, jam
Ablvo comp. jungunt, jam ita construunt
ut nullam vim ad vocem quacum com-
paratio instituitē
dedit plus quam 3 modios v plus 3bq modiis
v plus 3es modios
Ad ? quanto altera res major v minor
melior v pejor etc. ē altera re ponit Ablvq
vq turres 10 pedibq altiores erant quam mu-
ri. polonice redditē ope præp o cum Acc.
Huc referendq ē Abl. multo gradibq com-
parativis addi solitq ad vim eorum augen-
dam (pol. daleko) n̄ longe, quod in-
servit ad augen-

Attributa et objecta Verbalia.

1. Infinitivq 2. Acc. cum Infin. 3º Nomin.
cum Infin. 4º Participia – 5º Gerundia 6º Supina

1. Infin. nominat actionem sci nemini eam
adjudicat. Haberi itaq potē p substvo ne-
utriq gris in toto i.e. quod jam Nominativi
jam Acc. vices gerere potē.
De Infini. Nominativi officio fungente su-
pra jam dictum ē.
Infini. Accvi vices tenens ponit:
a) ś Advo quæ sola prædicatum n̄ efficiunt.
veluti volo nolo malo – cupio studeo,
contendo, conor – queo nequeo possum.
doceo disco – dedoceo obliviscor – cœpi in-
cipio adorior aggredior desino cesso fugio.
Nota Habeo, ministro – ministro tibi bibere dając ci pić
habeo multa scribere.
Nota. Verba cœpi queo desino juncta
infinitivo passivæ vocis, et ipsa formam
passivam induunt. urbs ædificari cœpta ē.
forma videri n̄ ē quita – nie można było widzieć.
2º Adjvorum 2ttum paratq et insuetq
apud priscos scriptores infinitivum adsciscunt.
Permulta apud poëtas quippe qui infinitivo
vim casuum obliquorum significare sub-
jiciunt. eq Sordacilis pauperiem pati
Sdonq ferre laborem.

Sextia vero adj[ectiva] apud Pol. aliter construunt: similis dissimilis – idoneus aptus appositus compositus zdatny do czego quod etiam praep. ad jungi potest iratus infensus zagniewany – affinis confinis conterminus vicinus finitimus quae apud nostrates jam cum solo Gen. v cum praep. z construuntur jam et quidem plerumque objectum adscriscunt nullum.
N. Similis eisdem hisce agit vulgo Gen. jungit item affinis eidem valet atque veg spokrewniony s czem. Par et Dispar jam Gen. jam Dat. jungi potest – Spria Amore virtus – quem dispicienis parem invenias.
N. Amicus etiam in superl. jam pro adj[ectiv]o jam pro subst[antiv]o haberi potest eg. amicus fratri v fratris. – ssimus tri – v – tris – nec amicissimus sed dici nequit amicior nec sed mihi
ad 3. Sextia fere adj[ectiv]a copiae et inopiae adscriscunt Abl. materiae at ita quidem ut alia sequuntur Genitivo, alia sequuntur Ablvo jungant. Genitivo sequuntur jungunt: egenus, plenus inanis sterilis. sequuntur Abl. jungunt: confertus refertus dives fertilis opulentus.
Abl. Ablativum admittit unde respondentem recipiunt alienus (obcy nieprzyjazny niestosowny) liber nudus orbus. – Ej Ablvum pretii recipiunt dignus indignus, venalis będący do nabycia za.
N. Abl. causae adscriscunt: contentus laetus fretus ufny maestus smartw anczy zaktop. superbus fessus zmuczony – N. Alienus si signif. nieprzyjazny jungit Dat. e Ablvo jam soli jam cum praep. a ab. si niestosowny requir.

Attributa Adjvor

1. Ad ? quam latus quam altus crassus ponitur Abl. spatii ad adjva latus altus crassus arbor 3 pedes crassa. 2.
Ad 2. Ad ? qua quis aetate ponitur Acc. temporis junctus partic. natus eg puer 8 annos natus
Ad 3. Partem rei aliqua qualitate insignem v etiam relationem qua illam qualitatem rei adscribimus significaturi utimur Abl. limi[tationis]. Oratio grandis verbis szczytna co do wyrażenia. Par viribus etc. polonice rzeczą – co do, pod względem.
Ad 4 Abl. comparationis.
Ad comparativos si nomen rei quacum comparatio instituitur positum e in Nom. v Acc. omissa particula quam nomen illud Ablvo poni potest. eg Demosth. fuit eloquentior quam Aeschines v Aeschine. Puto Demosthenem fuisse eloquentiorem quam Aeschinem v Aeschine.

N. res quacum compio instituitur alio casu expressa in Ablvum mutari nequit.

abdicare se magistratum - v tu
laxo (uwalniam) solvo et quaedam vv composita cum praepositis a ab de ex - absterreo abstineo, deterreo, dejicio, deturbo (strącić) ejicio expedio, exsolvo. Nb. movere in certis itum quibusdam
movere (wykluczyć) tribu (gminnu) senatu.
IX - misceo, adspergo inspergo skrapiać impertio udzielać potrzasać cuspio excio induo interdico zabraniam intercludo odcinam kogo od czego circumdo circumfundo. dono eg. labeculam la vitam am alicujus inspergere - przypiąć łatkę - N. Interdicere conjungit utramque construct. in locatio: alicui aqua et igni interdicere (skazać na wygnanie)

Adjectiva

Objecta 1° Adjva quae requirunt Genit.
2. adjva quae Dat requirunt 3° Adjva quae reg. Abl
Attributa. 1° Acc. spatii ad adjva latus altus etc.
2. Acc. temporis ad particip. natus - 3° Abl. limit.
4. Abl. comparationis 5. Abl. ad ? quantum (o ile)
Ad 1. Huc spectant: a) Adjva quae significant cupiditatem et studium: avidus avarus aemulus, fastidiosus tenax trwały stały edax, vorax
b) Adjva quae signif. consortium: particeps, consors, expers, nie exsors, exheres, c) Adjva quae signif. potest compos posiadający impos potens impotens - d) Adjva quae signi. scientiam conscius inscius, nescius gnarus ignarus prudens imprudens, consultus (zawołany) peritus rudis insolitus insuetus niewiadomy, insolens (apud poëtas
e) Adjva quae sign. culpam. manifestus criminis jawnie przekonany o występ.) reus.
f) Adjva quae sig. copiam et inopiam: fertilis faecundus ferax plenus egenus indigus inanis sterilis vacuus dives pauper refertus
g) Adj Participia temp. praesentis sequitur fere si exuunt significationem temporis: amans appetens colens diligens negligens observans patiens retinens tolerans temperans intemperans. retinens (przestrzegający) vetera instituta. sed (przywiązany) rzeczy inst.
2° Adj quae requirunt Dat. Sequitur fere Adjva etiam apud Nos Dat.
Adjva quae sign. jucunditatem utilit. amicit. communitatem veluti jucundus injuc. gratus acceptus (ma rozkosznie) acerbus durus gravis utilis inut. damnosus, pestifer morti-fer lethalis
amicus inimicus
benevolus fatig. - communis denis obnoxius podległy
communis
par impar -

N. Venit mihi in mentem (przychodzi mi na myśl)
Ad hanc locutionem Acc. quod In animum venit jam in Acc. jam in Gen. poni potest eg. ille
....

Ad 4) Huc referas sextia fere verba:
aa) habeo - aestimo, judico pendo taxo existimo
bb) vendo, emo mereo cc) conduco, loco,
Ad quod pretium si nimis exp.
Tum in universum designat Genitivis adjec. magni pluris, majori plurimi v maximi parvi minoris minimi tanti quanti aliquanti nihili - flocci.
Caeterum ad verba aestimandi pretium etiam in universum saepius abl. effertur.

Ad 5) H. sp. aa) VV. impersonalia piget pudet, taedet, miseret miserescit. Persona quae afficitur sensu in Acc. ponendar. Causa autem quae hoc sensu afficit exprimitur: aa) infinitivo bb) Acc. cum infin. cc) part. causali quod, indicat. juncta dd) Enunciatione interrog. ee) Acc. pronominis neutrius gen. si rem universe adumbrans. eg. Hoc me poenitet. Tamdiu discere debebis quoad te quantum profi proficias non poenitebit.
Non poenitet me quod vixi v me vixisse.

β. VV. accusandi damnandi liberandi ~~a~~ accuso, insimulo ~~insimulo~~, increpo (pozwdam) infamo (taję) — obstringor stawię się, winnym — damno condemno, libero absolvo purgo uniewin. — ago, arcesso cito defero, reum facio, ad quae verba scelus ponitur in Gen. causa poena vero in Gen. pretii.
N. V. accuso item jungi potest Ablvo soli v juncto praepositione de sicut apud nostrates accusare de repetundis o zdzierstwo
V. damnare eum de Ablvo mulcta
vg. decem millib.
Praeterea tenendum i memoria
damnare ad bestias ad metalla — capitis v capite — mortis v morte — accusare o mężobójstwo

Ad VI Praeter Acc. obj. ad
trajicio, transduco transmitto, transporto circumduco (oprowadzić)
quibus et Acc. personae quae transducit et Acc. rei quae superat (transit) adjungi solet.
Caesar Rhenum copias trajecit.

VII VV. quae praeter etc.
Huc referas verba instruendi: augeo, cumulo, (obsypuję kogo), farcio napycham, instruo opatruję, onero, locupleto bogacę, afficio quod varie polonice solet pro objecto ei adjunkto. afficere beneficio v damno wyświadczyć dobrodziejstwo.
Huc item spectant verba privandi: privo: nudo, spolio, orbo (osieracam)

VIII Huc referenda verba arcendi liberandi:
Arceo, adpieram (mpdgnuszczam), alieno (różnię postręczam), moveo. prohibeo, pello, purgo (oczyszczam) libero

31

Abl. pretii - dignor (pretium quasi instr. v. rei status)

f.) Ex Abl. instr. denique nascit. Abl. causæ. Causa solo Ablvo vulgo exprimit. Itum ad vv. neutra et quidem sæpissime ad vv. affectum dolere, laboro, etc. Ad vv. vero activa plerq. jam præpib. ob propter ea exprimit. jam Ablvo juncto participiis rei aptis. eq. odio inflamatq. inopia coactq. penuria adactq. cupiditate inductq. æmulatione stimulatq. etc. Ablabl. causæ efficient. abl. originis qui poni solet ad participia natq. ortq. satq. cretq. genitq. oriundq. ad significandum patrem matrem v. familiam. Ceterum nomen patris matris etiam præpni ex jungi pote. eq. Epaminondas iq. Pythagoras insula Samio oriundq.

Attributa objectis juncta.

1. Verba quæ significne nequaquam mutata jam Dat. jam Abl. jungi pots.
2. Verba quæ sive Acc. sive Genitivo junguntr.
3. VV. quæ jungunt. Acc. personæ et Genit. rei.
4. d. d. d. d. d. objecti d. Genitivo pretii.
5. d. d. d. d. d. personæ (objecti) et Gen. causæ.
6. d. d. præter Acc. objecti (personæ) adsciscunt Acc. spatii.
7. d. d. d. d. d. d. Abl. materiæ.
8. d. d. d. d. d. d. d. ad unde.
9. d. d. jam Dat. personæ et Acc. rei jam Acc. pers. et Abl. rei junguntr.

1) Verba etc.

Huc spectant fido conf. diffido acquiesco (zadowolić się poprzestać) assuesco, assuefacio - senes charitati

2º 2) VV. etc. Huc referenda vv. memoriæ et obliviscendi memini recordor obliviscor reminiscor, quæ ~~tide~~ nomina rei jam in Gen. jam in Dat. ut ponantr postulant personarum vero nomina vulgo in Gen. adsciscunt. Itaque dici pote obliviscor injurias v. injuriarum sed ob. amicorum Ad vv. memini si de ~~...~~ hinibq compari bq (współczesnych) vulgo Acc. indigeat. Sin idem verbum significat idem quod commemorare præpnem de requirit. eq. de hoc improbo hoc ne meminisse quidem volo. Item recordor nomini personæ cum præpne de conjuncto tum vulgo requirit.

3) VV. etc.

Huc spectant vv. admonendi (przypominania) moneo certiorem facio.

eq. Labienq hujq incomodi ~~...~~ v. de hoc incomodo Cæsarem certiorem fecit

sed admoneo te id (o tem)

Multa ostentis admonemur. Id te admoneri volo.

in locutionibus ad rem militarem spectantibus pauc
ex. przeprzedł w 100 koni centurio equitibus
[illegible] z 10 okrętami solvit [illegible] navibus.
N. septio fere substitui adjuncto multo
modo desydo inserverunt jure stanowie lege według
prawa. mori[illegible] injuria niesprawiedl
via et ratione metod [illegible] nimodo sposo
bem modo sposobem, w [illegible]

Descr. instr[illegible]

Abl. instrumenti

Ablvi instrumenti usus apud Lat. multo latius
quam apud nostrates patet. Cum enim ablativo
quod equi instrumenti continet, per ablativo exprimuntur
jadę na koniu. vehor equo, sobie wiezdzać
w bitwie vincere proelio. i. in p. etc.
Si persona instrumenti vices quodammodo tenet nomen
ejus ponitur cum in acc. adjecta praepositione per, v. ten
Genit. adjectis ablativo opera e ope. eq. per te
salvus sum. Locutionem etiam in passiva
mutante subjectum et e persona ponamus oportet
in abl. cum praepositione a. sin res e in t abl. aut
ta praepositione adjecta ejus solem [illegible]
Ex ablativo instr. septia fere attrita exierunt:
a) Abl. limitationis. Nomen partis cui id quod
praedictum designat adscribere volumus est etiam
relatio qua praedicatum subjecto adjudicamus in
Abl. ponendam ad restringendam quodammodo
notionem appositi subjecti. eq. homo nobilis
genere. b) Abl. mensurae qui exprimit mensu
ram qua aliquid metimur

metiri judicare aestimare ponderare definire
eq. laudibus [poetae] veteres qui amicitiam in officiis

Epicurus dolore malum definit.
okresla nieszczęście według boleści.

c) Abl. [illegible] qua quidpiam
[illegible] e constat
a) constare continere polegać na czem
immolare, sudare manare, pluere, eq. veteres
diis inferis atris [czarne bydlęta] victimis immolare. pluit sanguis
b) ad vo. copia et inopia abundo redundo
circumfluo scateo (trysk[am?] obfi[tuję]) careo egeo
indigeo. Alterum diw egeo et indigeo
d) gido jure potest poni Gen.

d) Abl. pretii. Pretium nummis et
pretium redditur latine ablvo ad vo sto
[c]onsto. (kosztuję) sum fio [em]o ad vo cae
nare, habitare, lavare. habito mille flore
nis płacę za mieszkanie 1000 cieno[?]
duobus florenis.

e) Quae supra continebimus abl.
ii ponimus ad vo deponentia et quidem
e abl. instr. ad vo. utor (utilitatem mihi ali
qua re affero). nitor fungor (officium meum
quasi mi expedio aliqua re) fruor (i.e. ut
cum voluptate) potior (potentiam mihi ali
qua re concilio, potens sum aliqua re)
e abl. materiae ad vo. vescor, glorior (quasi
dixeris meas laudes hac re continent)

Nota. Ut nna tpria verbium ita ponunt e-tiam subetva domus humus eg. domum v domos, domi, domo, rure, nawsi, rure rewsi rus na wies. humi na ziemie, i na ziemi humo z ziemi. Deniq. huc trahenda subetva foris za granicą za granicy foras za granice. domi belli domi militiae qud caeterum ff descriptione temporis tamen poznaną familia. Si domus idem signifat atq. aedes praepokt ei praefigenda in eg. in domo fuit e inventus. — Alcibiades in domo familia Perichi e educatus.

Descriptio spatii.

1. Ad? quam longe ponit Acc. ad vv. motum significantia Caesar egressus e 10 millia passuum. posunał się na 10000 kroków
2. Ad significandum spatium quo altera res ab altera disjungit, ponit Acc. v Abl. v deniq. si locus a quo altera res e sejuncta accuratius designat Abl. praep. a juncta. — A a millibus passuum castra posuit.

Descr. temporis.

Ad? quando subetva tempus designantia ponunt in Abl. sine praepos. veluti die hora vespere anno aetate aestate auctumno hyeme vere, saeculo etc. simili ratione adhibenda subetva, pugna, ludi comitia bellum adjvo juncta eg. Cannensi pugna Cannarum ampt 40 millia Romore ceciderunt.
a. Etiam subetva tempus design. adcircunt praep. in de actione eiusq iterata certo quodam temporis spatio agit. Vix ter in anno nuntios accipis.
b) ad? quanam temporis spatio ponit v Abl. solus v intra cum Acc. eg. Germani 10 anis tectum n. subierunt v intra 10 annos
c) Ad? quamdiu ponit Accus. v solus v juncta praep. per 10 anos ~~Troja~~ v per 10 anos Troia obsessa e.
Ad significandum spatium quod intercessit inter praeteritam aliquam actionem et praesens temporis praesentem ponit Acc. v Abl. adverbio abhinc juncta v etiam Acc. cum praep. ante ~~hoc~~ a hac.
d) ad significandum temporis spatium quod intercessit inter 2 actiones praeteritas na ile ptied na ile pos ponit Acc. v Abl. cum particulis ante et post ex sequenti norma. Ante v post 10 annos, Ante v post 10um annum. 10 ante v post annos. 10um ante v p. annum 10 anis post. 10o ano post 10 post v ant anis. 10o post v ante ano.

Descriptio modi.

Abl. modi. Si ope subetvi adjvo juncti modus quo actio peragit e designatus mnat hae ponunt in Ablat. sive solo sive praep. cum ita accedente ut adjvo postponat. eg. magno studio v mag. cum st. hoc opus e perfectum.
N. Praesertim notatu digni sunt Ablativi modi

— idem valet ac

Adverbia, Praepositiones. Substiva et Adjiva adverbior munere fung.

Adverbior et praeponum vis ac potestas usu e dicenda. Substiva fere sequia munere adverbior funguntur a) Substiva quae aetatis hum partes denotant eq. Tue puer — in pueritia, adolescens, juvenis vir senex b) Nomina magistr. Consul praetor dictator etc. — in praetura. Apud poëtas permulta alia atque fere aia substiva hac significatione passim occurrunt. Adjiva adverbior munere fungentia Si attributum verbi in praedatum sive subji quod ad hoc spectat sive obji mutari pote, loco adverbii adjivo uti licet eq. Recte dices Exercitus alacer signa hostibus intulit. Haec enim enunciatio ita mutari pote exercitus erat alacer, quum signa hostibus inferret. Hunc in modum saepissime adhibentur adjiva alacer (ochoczo) imprudens (przez nieostrożność) insciens v insciu (bez wiedzy) invitus (mimo woli) Lubens (chętnie) primus (1º) solus (jedynie) Apud poetas permulta alia uti vernus (na wiosnę) matutinus (rano); vespertinus (wieczorem) etc.

Descriptio loci.

Ad? unde Hum nomina urbium et parvar insular ponunt in Abl. nulla praepos adjecta. Nomen apellat. sive praegrediens sive subseqens nomen proprium praepositioni ex jungat. oportet. eq. venio ex celebri urbe Roma v Roma ex celebri urbe. Nota. Huc referenda verba intransitiva composita cum praepos. a de ex quae jam Abl. solum praeserim translata signif. adhibent, jam Abl. cum praep. ex de requirunt. Ita dici pote abire magistratu wychodzę z urzędowania — sed abire a te — exire urbe v ex urbe — exire aere alieno wyjść z długu decedere provincia, de provincia, ex provincia opuścić prowincyę — aberrare a proposito, proposito oddalić się od celu Utitatissima ejusmodi vv. sunt aberrare abhorrere abire, abstinere decedere, desistere oddalić się excedere exire — distare. eq. sol ex aquo utraq distabat. Słońce zarówno było oddalone z w stronę wyjść z tej... [illegible]

Ad? ubi Hum nna urbium et parv. insul. ponunt in Abl. sine praepositione. Ceterum singularia Hum 1ª et 2ª decl. ad eandem interr. ceteri locativo qui cum Genit. congruit respondent. Nomen apellativum postpositum nni proprio etc. fert. Ablativo sive solo sive praep. in juncto. habito Romae in celebri urbe. v Roma celebri urbe. Sin praeponit nni pprio, nni pprium ei accomodat. habito in cel. ur. Roma.

Ad? quo item Hum nna urbium et par. insul. in acc. sine praep. ponunt. Nomen apel. sive praepositum sive postpos. nni pprio praep. in jungat. oportet, eo in cel. urbem Romam eo Romam in cel. urbem

Praeterea ad? ubi ponuntur in Abl. a) substiva mare, terra, locus, liber, fides argumentum totus liber agit, etc. De aliquo loco Hum praepos. in addenda regio, via, pars. b) Quodvis substivum junctum adjivo totus v ois. c) adverbium se tenere

eg. Gravissimis de rebus a fratribus celatus ē (ū gravissimas res).
VV posterioris clas. loco Accus. pers. adsciscunt ablat. cum prep. a, cui ad v. quaero subst. tui potē prep. ex. de
VV. quae requirunt 2 cem Acc. subj. et predi.
Huc pertinent.
a) apello dico nomino voco nuncupo.
b) eligo, creo, renuncio dico (roybieram) saluto
c) habeo, puto, existimo
d) praebeo, me praesto me pokazuję się jakim.
e) facio reddo, robię kogo jakim.
f) adjungo adscisco, sumo, expeto biorę kogo na
g) habeo mam kogo jako. … razam się na
h) cognosco poznaję kogo w kim. cognosco virum bonum.
Ad haec VV alter Acc. designat objum alter ē apositio praedix vicem tenens. Facili nego tio ita voca persuadens nobis locutionem act. in passiv. mutando eg. Cicero creatus ē consul. N. et ad v. habeo loco alterius Acc. ponitur interdum praep. pro c. Abl. loco.
De Attributis Verbi.
1. Adverbium. 2. Adjva et subva munere adverbior fungentia 3. Praep. suis cas. juncta. 4. Attributa casibus obliquis exprimenda.
A) Descriptio loci.
a) Abl. ad interr. ubi. b) Abl. ad ? unde. c) Acc. ad ? quo?
B) Descriptio spatii.
a) Acc. ad ? quam longe. b) Acc. ad significandum spatium quo altera res ab altera dirimitur ((X. 6.))
C. Descri. temporis
a) Abl. ad ? quando et quo temporis spatio
b) de c. Acc. ad significandum temporis spatium quod inter duas actiones praeteritas intercessit pol. na ile przed
c) Acc. c. Abl. ad sign. temp. spatium quod ab aliqua actione praeterita ad praesens tempus fluxit. na ile po-
polonice ile temu?
D) Descr. modi.
Abl. modi.
E) Descr. instrum.
Abl. instrumenti.
F. Attributa ex Abl. instrum. nata.
a) Abl. limitativus. b) Abl. mensurae c) Abl. materiae ad vv. consto, vivo etc. et ad vv. intransitiva copiae et inopiae.
d) Abl. pretii et genit. pretii e) Abl. ad deponentia, utor fruor fungor
f. Abl. causae et ortus ex ea Abl. originis.

Incumbere rei wspierać się na czem lub oczekać się na co — in rem przykładam się do czego
Imponere alicui oszukiwać kogo — alicui aliquid in aliquem aliquid wkładam co na kogo
Manet mihi pozostaje mi — mnie czeka mię
Moderari temperare rei miarkować pohamować (?) się
se — rem zrządzić — sibi a re wstrzymywać się od czego
Metuere i timere alicui o kogo a de aliquo boić się o co — aliquem kogo — aliquid czego
Petere alicui aliquid dla kogo o co
— a aliquo od kogo o co —
aliquem bonum dążyć do kogo
— aliquare gędzić kogo czem
Praestare alicui przewyższać kogo
aliquem de aliquo aliquid de aliqua re ręczyć za
— aliquid i officium wyświadczyć okazać
— se eg bonum virum okazać się
Prospicere alicui dbać o kogo przypatrywać się komu
— aliquid starać się o co dla kogo
Prospicere aliquid o aliquem widzieć z dala
Providere alicui idem atq prospicere alicui
— aliquid zaopatrywać kogo w co
aliquid przewidywać
Recipere alicui przyrzekać
aliquid in se podejmować się
se aliquo schronić się
aliquid odebrać co
— se ex terrore timore ochłonąć ze strachu
Supersedere rei siedzieć na czem przyjść do siebie
— re zaniechać czego
Vacare rei poświęcać się czemu
— re być wolnym od czego
Vacat mihi mam czas.

VV. quae requirunt 2cem Acc. pers. et rei
Huc spectant:
a) doceo edoc. dedoceo celo — rogo. interrogo
b) posco, deposco flagito. scitor sciscito per. contor quaero.
Passiva voce utentes Acc. pers. mutant in Nominativum Accus. rei retinent — litteram haec constructio nisi adv. rogo interrogo et doceo ... adhibet. eg licet rogatq e sententiam
~~Quod quum fit ... doceo idem valet ac certiorem~~
Ceteralia vv. haec constr. ... opy , quippe quum Accus. pers. v. Acc. rei aliq. casy substituant et quidem:
1) prioris clas. loco Acc. rei plerumq recipiunt praepos. de cum Ablat. Quod quum fit vei. doceo = certiorem facio

v incommodum ex actione subjecti redundat – nunc de Dativo comodi v incommodi; qui multo latius patet in Lin. Latina quam apud nostrates.

liberalis szlachetny i.e. dignus homine libero

ad praecavendos errores in eligendo judicium eligendi umiejętność wyboru

persequendi officia wypełnienia obowiązków

Proxime Deos homines hominibus maxime utiles esse possunt. Po bogach ludzie ludziom mogą być arcy-pożyteczni.

placati dii życzliwi bogowie – his exceptis

consilia środki
administratio

ad eam spem traduc. do tej nadziei doprowadzić

confecit absolvi

z Cycerona ks. 2. r. 3.

Summa auctoritate phil. bardzo poważni filozofowie

quae decus

error eripiendus usunąć należy.

muneris fungi sprawować posługę, urząd.

lapsa consuetudo skażony zwyczaj – sensim zwolna – honestum moralne. nadto większej zguby–

9. Dativus comodi v incommodi.

eg. si filius peccat, mihi peccat i.e. jeżeli … na mnie z tąd spływa szkoda. esurio mihi non tibi.

Denique Dat. inservit scopo ad quem actio spectat denotando. Dat. rei. Huic Dativo vulgo adjungit Dat. personae, cujus respectu actio consequi non potest v absolvitur.

Dat. rei ponit

a) ad v. esse fieri quae pol. tum reddi solent, jednać sprawować przynosić, przychodzić, wychodzić na co.

b) ad vv. dare, tribuere, vertere, aponere habere putare. eg. alicui vitio vertere aliquid. poczytać komu za błąd.

c) ad vv. dare donare eg. dare pecuniam pignori (na procent.

d) ad vv. ire, mittere gradi officissi, relinquere deligere. eg. Dux reliquit urbem direptioni militibus (na łup)

e) ad nna magistratuum consilii quo d creati designandi gratia eg. Triumviri aeri flando (mennica)

N. Loco Dat. rei ponit interdum appositio praedicatum eg. Latini coronam auream donum (loco dono) dederant Jovi Capitolino.

VV. quae Accus. v Dat. significatione

nequaquam mutata adsciscunt.

a) VV. quae signif. praestantiam, antecedo antecedo, antevenio, antegredior praecedo, praevenio, praegredior praesto. antecello. excello praecello praemineo

b) VV. adulor, adjaceo graniczyć z kim, apello – przybijam do lądu, famulor, attendo, ausculto comitor, despero, rozpaczam, illudo, incesso pożyć na – padam, obumbro, obtrecto, praestolor,

VV. quae varia significatione jam Acc. jam Dat. jam praepositiones requirunt.

consulo alicui dbam o kogo – aliquem radzę się in aliquem poczynam sobie z kim.

caveo alicui czuwam nad kim – aliquem v mihi ab aliquo wystrzegam się kogo.

cupio 3. jestem życzliwy – 4 pragnę czego

convenio Dat. v in aliquam rem przystoję komu – ad aliquem. zastaję kogo, widzę się z kim. convenit mihi tecum aliquid v – inter nos aliquid – convenimus de aliqua re zgadzamy się na co stało się między nami jaka umowa.

c) Accus. ad !!

Enunc. condity pau presente perf. imperf. et plusqpf. — ita !! ah! oh, proh, heu ponit ecce qui nil jam aliud ē nisi objectum cujusdam affect verbi mente supplendi — O! fallacem hinum spem! (queror Cicero)

Septiaris una nobis duaby exprimit.

d) Verba quæ requirunt Dat.

Seqtia fere verba sp̄ia requirunt Dat.

assurgo	parco	In voce pas. hæc verba
convitior	patrocinor	pam nequeunt nisi im-
dñor	plinquo	personaliter.
irascor	persuadeo	Aeneæ et Antenori par-
insidior	studeo przykł.	citum ē a Græcis.
medeor	supplico	benedico.
nubo	benedico	
operor zajmuję się		
opitulor dopomagam		
pareo		
obedio		
obsequor		

e) Dat. ad vv. composita.

Ver. sive act. et neutra composita cum præpos. ad ante cum in, inter ob post præ sub super nunquam vero cum præp. de et ex requnt Dat. si neq. præpositio nec verbum primarium potestatem suam amittit. eg. confringo. Cæterum Dat. ad vv. cum præp. de et ex juncta haberi potē ꝑ Dat. comodi.

N. Præp. verbo præfixa v alia ei cognata interdum repetit, præsertim ad ver. comparandi et verbum nusum. Pindarus comparat se cum Aquila v Aquilæ.

N. Iquam existit discrimen fert Dat. v præpositionem adhibeng, interesse pugnæ v interesse in pugna.

f) Dat. ad v. esse

Verbo esse significationem verbi habere subjicientiby nobis sunt possessor Dat. rn re posseß nominn. efferendum.

N. De dotiby animi dicentes Datini suppetim præp. in cum Abl. addunt eg. Hoc in viro ē summa lenitas. — Huc referende s locutiones ē mihi nomen et cum Dat. imponit, indit, mihi nomen cogn. ad quas ñ solum pers. cui indit nomen in Dat. ponit, sed etiam ipsum nomen plerq Dat. rarig Nnativo rarissime genitivo ponit. — Huncq eqing de Dat qui significat rem v pers. cujg respectu subjectum aliquid agit v aliqua qualitate ē præditum — Sed Dat. præterea adhiberi potē ad quodvis verbum ut significet pers. ad quam comodum

Objecta

Substantivi objectum esse potē: a) Genitivq possessoris objectivq, quo significatq res actioni substantivi, ad quod spectat, subjecta eq. injuria populi Romani krzywda wyrządzona ludowi Rzymskiemu b) ~~Accus.~~ Dativq, quin etiam Accus. apud priscos saepe id qd nu ñ venit nisi ad Substva a verbis quē Dativum et Accus. requirunt derivata eq justitia ē obtemperatio scriptis legibq. — Caesar expectabat suis posłuszeństwo leniissimis postulatis responsa. Quid tibi ē curatio hanc rem.

B. V

gemo, lamentor. ploro lacrimo (opłakuję oleo. redoleo sapio resipio mieć zapach trącić palleo horreo trepido boję się czego deperire si significat ~~perdere~~ ardenter amare.

Quaedam verba more graecor adsciscunt Acc. eae eodem atq. verbum fonte effectum ad significandum effectum actionis verbo designatd. vitam videre — pugnam pugnare prandium prandere servitutem servire jusjurandum jurare — vincere sententiam utrzymać się przy swem zdaniu vincere judicium — wygrać sprawę — vincere olympiam vincere cursum — — — —

Quaevis ver. neut. si objectum eor efficit ++ nomen neutr. gris ē adjectivum neutr. gris Accusativo jungi poss. eq. dubito id — studeo hoc. Utrumq. laetor robydwoch rzeczy się cieszę. q) huc deniq referenda verba quē ñ adhibentr nisi in tertia pers. sing. nr: decet. dedecet. fallit fugit praeterit latet uchodzi mą juvat delectat przyjemność

b) De Acc. ad verba neutra composita

Ver. neutra ~~sea~~ motum ē quietem indicantia, veluti eo, gradior nato, equito scando venio labor cubo, jaceo etc. composita cum praepositionibq circum praeter trans et super induunt potestatem ver. activor et requirunt Accus. eq. Gubernatoris ē praetervehi scopulos.

N. Ver. supra commemorata cum aliis praeposit. composita ñ sequnt Accus. nisi translata significatione adhibentr eq. excedo urbem ~~ex~~ ex urbe — excedo modum. egredior scholam kończę szkołę — egredior schola wychodzę z murów szkolnych.

Praecipue notanda ē sequentia verba: Adire aliquem, przyjść do kogo to interesse, coire (in locum) inire societatem, wejść z kim w towarzystwo obire (in locum) obire mortem ē diem supremum — inire urząd eq — magistratum objąć urząd, inire consilium powziąć zamiar subire periculum — deniq obequitare.

Genit. qualitatis et Abl. qual.

Si ope nralis nris et subitoi qualitatem alicujg rei v. personæ indicare volumg illa vocabula in genit. poni oportet. eg. fossa 10 pedum. — Sin ope adjvi et subitoi qualitatem rei v. personæ indicare volumg hæc vocab. ponunt in Genit. ad internam et quidem primariam qualitatem designandam in Ablat. vero ad qualitatem corpg spectantem v. etiam internam quidem sed secundariam denotandam. eg. vir magnæ constantiæ ē. vir cujg indoles potissimum constantiam continet — contra vir magna constantia ē vir qui præter alias ingenii dotes etiam constantia ē ornatg. homo nigris oculis, promissa barba.

Nota. Quales ad universum corpg spectantes interdum genit. exprimunt, eg. Thig ē maximi corporis. (~~Huc spectat~~

B. Verbum.

A) Objecta.

a) Accus. ad verbum activum.

b) Accus. ad verba neutra composita

c. Accusativg ad interjectiones.

d. ~~Verba quæ requirunt~~ Dativg ad verba simplicia.

e. Dativg ad verba composita — Quum semper jungit conjunctivo, ubi significat eo ipso quod, indicativo.

f. Dativg ad verbum esse.

g. Dativg commod.

h. Dativg rei.

i Dat. v. Accus.

aa significatione non mutata

bb) do do mutata

k) Dū accusativg

aa) ad verba doceo etc

bb) do do appello etc.

a) Accusativg ad verba activa.

Satis magng ē verbor nrg quæ Accus. requirunt, quamquam quæ iis in pol. sermone respondent ea alios casus requirunt, veluti abnuo odmawiam. adipiscor dostępuję. æquo — æquiparo zrównywam komu. cavillor szydzę z kogo. comodo pożyczam czego — concupisco pożądam czego contemno gardzę czem. curo staram się o co. cupio pragnę czego. deficit brak czego — defendo bronię czego — desidero tęsknię za czem (aliquid) disco, expeto pożądam czego. expecto — experior doświadczam czego. excuso (tłumaczę się czem (morbum) fugio unikam czego. fastidio, brzydzę się czem. guberno, impedio — intueor, juvo. mereor zasługuję. minor grożę czem. miror dziwię się. misereor lituję się nego. opto, odi, ~~offero~~ sequor sector (ubiegam) spero. ulciscor mszczę się za co, lub na kim. vitor vereor, spicio patrzę, inusitatum cum compositis —

Huc referenda verba neutra certa quadam significatione adhibita. doleo, queror, mereo

Lingua Latina

~~Fizyka~~ Język Grecki 1.

z prelekcyj Cl. ~~Wyszyńskiego~~ Szymańskiego spisany r. 1860/61

Prelekcya ~~X~~ d. 12 ~~Września~~ Paźdz. 1860 r.

Curae vexant animum. Musae colunt ea splendidis. Artes omnia tulere splendidis curae. Iudicem decet justitia. Mendacibus fides non habetur. Sequere verba magistri. Praestat opus amicis felicitatem. Mortes homines laboribus et malis liberant. Affer panem in canistro. Poculum est aureum. Benevoli amici colunt. Venator insidiatur leporibus. Insipienti vulgo cede de via. Milites delectantur canibus. Lava manus. Probum virum admiramur. Pare o adolescens matri et patri. Ne ineas consilia cum pravis viris. Gratificare o pater bono filio. Aves cantant et canunt. Cantuum delectamur. Admiramur praeclara facinora. Exercete o adolescentes corpora vestra labore et sudore. Mala senectutis solvit mors. Praemiis animi militum ad virtutem incitant. Dentes corrodunt cibos. Diis fuit olim pugna cum gigantibus. Reges civium curam habent. Greges sequuntur pastorem. Liberi amant parentes.

~~cura~~ η panis ὁ ἄρτος canister κάνεον – poculum τὸ κύπελλον aureus χρύσεος – benevolus εὔνοος II contr. venator θηρευτής – insidiari ἐνεδρεύω – Insipiens ἄνοος vulgus λεώς cedere εἴκω via genit. – Miles στρατιώτης delectari χαίρω – lavo νίζω – Probus καλὸς κἀγαθός admirari θαυμάζω – pareo πείθομαι – Inire consilia συμβουλεύω (pass.) Gratificare χαρίζομαι – canto ᾄδω cantus ᾠδή – facinus praeclar. τὸ κλέος – Exercere γυμνάζω – corpus σῶμα – praemium γέρας animus φρήν – incito ἐποτρύνω – Dens ὀδούς όντος corrodo δαρδάπτω – cibus τὸ βρῶμα τος – pugna μάχη olim ποτέ – γίγας – civis πολίτης – cura ἐπιμέλεια habeo ἔχω – grex ποίμνιον, ἀγέλη – pastor ποιμήν, ένος liberi παῖς, ἰδος – amo στέργω parentes γονεύς, ῶν

Mendace non creditur

τῇ κρίσει πρέπει δικαιοσύνη – ψεύσταις οὐ πιστεύονται – Πάρεχε, ὦ θεός, ἕπου τοῖς τοῦ διδασκάλου λόγοις – Παρέχε, ὦ θεός, τῷ φίλῳ εὐτυχίαν – θανάτῳ οἱ ἄνθρωποι λύονται. Verba solvendi liberandi arcendi etc. quae requirunt in latino Ablativum, in graeco Genitivum – πόνων καὶ κακῶν – κόμιζε ἄρτον ἐν κανῷ – Τὸ κύπελλόν ἐστι χρυσοῦν – Οἱ εὔνοοι φίλοι θεραπεύονται – Ὁ θηρευτὴς ἐνεδρεύει τοὺς λαγώς (in Attica decl. II recedit a communi regula accentus quoad Gen. et Acc.) Vocabula composita II decl. ὁ [illegible] ἀνὰ λεώ –

Ἐπεί postquam, quoniam - cauj. ἤδη jam adverbium
παρατάσσω - ordinare in aciem. Ἐπί reg. II, III, III ad supra - praep.
ἀντίον ante
~~πριν~~ πρίν priusquam conjungit infinitivo
πρός ad aliquem locum

Pugna ad Arginusas commissa erat a 406 a. C.

πολλῷ ē Dat. respondet lat. Ablativo mensurae. o ille?
loco ablativi abs. Graec. habet genitivum absolutum - et dato genitivo subjicienda notio conditionalis
Μετά junctum genitivo significat cum accusativo post
διασκεδάω

ἀφανίζομαι

Genitivus possessoris injicitur vulgo inter praepositivum articulum et substantivum ut
ἀὐτῶν τε

ἔχω imperf. εἶχον perf. ἔσχηκα fut. ἕξω
εἶπε ab insus. ἔπω, εἴπω habet formam in aorist. II et I
ἀποπλεῦσαι infin. aor. I ē subjectum - εἴη vero copula.
τείχεος flectitur ad normam adjectivorum exeuntium in ης.
Comparativi in Accus. habentes ονα contrahuntur in ω
οὐδέν ab οὐδείς, -δεμία, οὐδέν nullus. - Accus. dimensionis et ita posita ut ejus loco expectare possis Dativum mensurae.
οικεσται - οἰκέω fut. οἰκέσω aor. ᾤκεσα - imperf. ᾤκεον = ᾤκουν. hic positum passive.
ἀποθανόντος ab ἀποθνήσκω -
φεύγειν fugio - fut. praes. fut. dor. φευξοῦμαι - aor. II ἔφυγον - perf. II πέφευγα - Inf. aor. II φυγεῖν.
δέ autem - sed intendunt idoneo verbo reddi nequit, denotat formam relationem -
ἔφη a v. φημί - ης, ησί - φαμέν, φατέ - φασί
ἐναυμάχησαν III pers. plur. Aor. I a verbo ναυμαχέω navibus ~~compugno~~ ver. pugnum -
χρόνον πολύν acc. ad ? quamdiu
πρῶτον adver. primum
μέν - δέ relationem indicant enunciatorum.
ἀθρόαι n. plur. a ~~a~~ confertus.

Postquam naves Athen. et jam in acie collocatae erant priusquam manus consererent decedere esse optimum factu Athen. enim uno navium adversarios vicis. Kal. dixit, ipso mortuo Spartam nihilo pejus habituram esse fugere vero turpe esse. Videm num. Cic. l. II off.
Postea pugnatum ē (navibus) longum per tempus, primum confertis navibus (ὡς εἰσῆκαν) conjecti) tum sparsis (pass.) in disjectis.
Postquam Kallikratides impetu cum navi sua in hostes facto delapsus (ἀποπεσών) in mare evanuit Protomachus et qui ei aderant in dextro cornu sinistrum cornu hostium ceterum exinde Pelop. fuga petiverunt Chium, plurimi in Phoc. Athenienses vero redierunt ad insulas Arginusas.
διεσκεδασμέναι perf. pass. partic. a v. διασκεδάννυμι ē verbum purum et amittit suam characterem διεσκε... et δεα
τε significat quamdam similitudinem inter res intercedere.
ἐμβαλούσης partic.
ab ἐμβάλλω - in injicio - hic loci vero impetum facio - ut in nautico ἐμβολή
part. aor. II delapsus
ἀποπεσών ab ἀποπίπτω
ἠφανίσθη aor. pas.
a ἀφανίζομαι dispareo evanesco - α privativum ē - fut. ἀφανίσω ν φανίω -
τῷ δεξιῷ est Dat. instrum. loco lat. Ablat.
εὐώνυμος compositum adjectivum, ideo ē ης terminat simplicibus nisi 4 adjva ō has term.
ἐνίκησαν aor. a νικάω

[library stamp]

82

Solen. ē Grēc ponere αυτος ~~in~~ ;

ε

εφοεμεω Abokować – ut hosti im

Diobelsia solutio duorum obolorum bericle introducta
φασκων dicens ita accusat eum
ut diceret.

~~Sent.~~
Praeter ειμι copula a φυναι, γυνασθαι (fio) & δελουσθαι
ονομαζεσθαι appello – χαιρεισθαι eligo – κεινασθαι
νομιζ.

Ex syntaxi congruentiae
Si indolpsrei ... in universum ē designandum, exibi-
bet gri adjicere possumus adjectivum neutrius gri
~~ε~~ ουκ αγαθος πολυκοιρανια

~~Subjecto neutrius gri~~

Si adjectivum ~~supra~~ genitivo superlativi substantivum
ότι idem ē quod latinis accus. c. infin. τε καιόωνο.
ειποντος partic. aor. II ab ~~επω~~
διηγουντο narrabant imperf. a διηγεομαι narrare, per censere
περι cum Genitivo ē de μεγεθους του χειμωνος de magni-
tudine tempestate. Timocrate vero referente (na
toniosek), reliquos etiam ~~oportere~~ vinctos populo
tradendos esse, ie inni w więzieniu będący odpo-
tradendos esse, vinci jussit. Postea concio
wiadali przed ludem, vinci jussit. Postea concio
facta ē (coacta ē, sejm został zwołany) in qua
quidem alii tum Theramenes duces accusabat, dicens
justum esse, illis exigendam esse rationem, ob
~~justum~~ esse, illis exigendam esse (aby do odpowie-
dzialności pociągnięci zostali) quod ñ sustulis-
sent naufragos ~~εω~~

Ότι quod - usu ostendit priorem sententiam relatione quadam posteriori junctam esse - Nam quod nullam aliam rem tetigisset Epist. testimonio utebat, quam missa scripta a ducibus ad senatum et ad populum ubi nihil aliud culpantes (nullam aliam causam proferentes) nisi tempestatem. Postea duces singuli breviter purgabant se (oratio enim ipsis non concessa erat secundum - per leges enim eis dicere non licebat (quia testimonia erant deposita) - Narrabant quae facta erant (et rem ut facta erat narrabant) se ipsos contra hostes navigasse - et mandasse ut (że polecili zebranie rozbitków niektórym mężom z pomiędzy kapitanów okrętowych

ut naufragi tollerent quibusdam viris et trirentium praefectis idoneis ad res gerendas et jam imperatorio munere functi et aliis hujusmodi. Siquidem (ειπερ γε) - (jeżeli by kogo należało oskarżać o nie zebranie rozbitków, to my nie możemy nikogo) et si qui sint accusandi quod de naufragiis non sublatis se neminem scire nisi hos quibus hae res demandata fuerit -

quibus patres et cognati
Amici Therami pro subornaverunt (nasadzili podstawili) et rasos ad cutem
(signum tristitiae erat) hisce feriis
ut accederent ad concionem - tanquam essent cognati eorum qui periissent (ex mente alterius)
et persuaserunt ut accusaret

Deinde concionem cogunt (zbierają lud na sejm) ad quam senatus retulit suum decretum Kalliseno referente (za pośrednictwem Kallixenesa)

Ἐντεῦθεν exinde, propterea – ἐποιοῦν imperf. a ποιέω facio
ἦν pron. rel. βουλὴ senatus, qui constabat quadringentis
viris ex instituto Solonis. εἰσήνεγκε intulit aor. II
ab εἰσφέρω – εἰπόντος part. aor. II a φημι referente

dicente Kalixeno –
ἐπειδὴ postquam – τε polon. též. κατηγορούντων part. praes.
accuso – κατὰ praep. cum Gen. contra – cum Accus. secun-
dum. – ἀπολογουμένων se defendentium gen. part. praes. pass.
προτέρᾳ pojmenuji – ἀκηκόασι ab ἀκούω perf. att.
redupl. pass. perf. ἀκούομαι – διαψηφίσασθαι inf. aor. med.
sententia ferre scinde διαψηφίζομαι – φυλή tribus. initio postea
statim. διαψηφίσασθαι tenet locum imperativi. –
Postquam et eos qui accusa-
runt duces et ipsos se defendentes duces, su-
periore concio (pugna, concio etc. adjuncto ad-
jectivo non indigent praepositione) cives Athe-
nienses suffragia ferunto

θεῖναι aor. inf. a verb. τίθημι –
ἔθηκα ἔδωκα, ἤνεγκα – ηκα – in Aoristo
ἑκάστην ab ἕκαστος quisque ὑδρία urna, wiadro –
do dwa wiadra niechaj będą postawione na każ-
day gminę – ad conjicienda suffragia.
ἐφ᾽ – loco ἐπὶ regit Genitivum Acc. et Dat. cum
dativo locum quietis significat. κῆρυξ κος praeco.
Niechaj woźny obwoływa na w każdej gminie
ὅστις, ἥτις, ὅτι pron. relat. indef. et relat. interr.
οὕτινος, ἧστινος ὅτου – δοκοῦσι. δοκέω n. fut. ind.
praes. 3 pl. fut. δόξω – ἀδικεῖν injuria afficere
injuste facere. infin. δὲ στρατηγοὶ nom. cum
οὐ negat factum – μή cogitationem negat –
ἀνελόμενοι ab ἀναιρέω aor. med. ideo quia du-
ces simili modo curare debebant atque suas –
νικήσαντας acc. part. aor. vincere –
ψηφίσασθαι aor. med. a ψηφίζομαι
ὕστερος posterior
In quavis tribu praeco nuntiato, ut illi vi-
deantur duces injuste fecisse ut sustulisse
conjiciat

nie iantra
ἂν si – δὲ autem – δοκῶσιν conj. a δοκέω tenet
vices fut. exacti. – ζημιοῦσαι damnent. a
ζημιόω – aor. inf. notione imper. positum
τοὺς ἕνδεκα undecim viri appellabantur magistratus qui
curatoria procurare ad poenam de fonte
sumendam
παραδοῦναι inf. aor. II a παραδίδωμι

χρηματα δημα
ἐπιδέκατον decimum - adject. pro substantivo posit.
Παρελθὼν prodiit a παρέρχομαι fut. παρελεύσομαι
ν παρεληλ
prodiit quidam in concionem dicens se in vade
Aarino προσεκαλέσαντο aor. vor. medio. a προσκαλέω fut. att. quod jam ~~svoj~~ ... ...
ivei. puris quae ti produxit characterem προσκαλω-
perf. προσκεκληκα - ~~ga~~ aor. προσεκλήθην -
παράνομα adj. acc. plur. significat substant. contra leges
φάσκω fut. φήσω - συγγεγραφέναι inf. perf.
~~Tres ... syllabae ... servantium ante~~
~~...~~ ἐπῄνουν imperf. ab ἐπαινέω - αἰνέω suum brevem char.
servat etiam in aor. ᾔνεσα, ἐπῄνεσα.

zaskarżyli -
postularunt eum decreti scripti contra leges.

Quum tulli Prytanum dixissent se non permissuros
ut in suffragium iretur legibus invitis recta
kali. adscenso suggestu accusavit eos ob eam-
dem res - tamci (quum) zaś wrzeszczeli: zaprowad-
ziecz multitudo autem vociferari
ut accusarent, qui contradicerent. Prytanes
(10ª pars senatus Athen. quae singulis mensibus imperi mense uno impe-
rium exercebat średa władza, Aby konawcza)
dixerunt se permissuros (ut in suffragium
iretur ad comprobandum decretum modo legi
datum wypominiony)
Hic negavit quidquam nisi secundum leges se
facturum. Postea Euryp. ascenso suggestu di-
cebat pro ducibus hae quae sequunt. Ustaprzeciw
na to mnożce. o mej. At. jurto aby oskarżyć.
Oskarżyła mego przyjaciela i krewnego
Dlatego przyjaciela mego jest to, aby
iskl bronić. jeżto a
Adscendi h. locum o viri partim
accusaturus ~~...~~ necessarium et amicum me-
um partim
partim consilium daturus.
ἐβόα pr. βοάω. fut. βοήσομαι - hic imperf. ἐβόων
δεινὸν εἶναι acc. c. inf. argum. vocife-
rationis. δεινὸς terrib. grav. indig.
in graecis quae nimium etiam
significare poterat etiam nimium
ἔαφεν fut. abhorrebat ab usu sermonis. ἐάω - ingo.
ἐάσω

ἐπί cum Genit. in, ad, supra, super, coram, sub; cum Dati. in, ad, propter, coram, prae- cum Accus. super, adversus, per. ἐπὶ τούτοις propter hoc. τούτοις, ab οὗτος
εἰπόντος Gen. part. aor. ab εἴπω dico — inusit. praes. — frequentere occurrunt: εἶπον εἶπα, dixi (Poet. ἔειπον, ἔειπα); εἰπέ ἔστω, vel εἰπόν ἔστω, dic; εἰπεῖν v εἶπαι dicere, dixisse constr. genitivi absoluti — [illegible] [illegible] consecu
ψηφῶ ~~fut. conj. a φάσκω dico~~ ψῆφος ἡ lapillus, calculus, suffragium, senten-tia — gemma —

κρίνεσθαι inf. pass. praes. a κρίνω judico, ~~perf.~~ cerno, discerno, sentio, accuso examino, punio — perf. κέκρικα — perf. pas. κέκριμαι aor. pas. ἐκρίθην — pertinet ad ea verba quae in perf. act. et med. et aor. pas. characterem ν abjiciunt: κλίνω, κέκλικα, κέκλιμαι — ἐκλίθην — inclino; πλύνω lavo, πέπλυκα, πέπλυμαι, ἐπλύθην —
ἧπερ (ὁδῷ) ubi, qua parte, prout: fut. ὅς, ἥ, ὅ, περ re- latinam adstringit inter demon-
τείνω porrigo, τέτακα, τέταμαι, ἐτάθην; κτείνω occido ἔκτακα, ἔκταμαι, ἐκτάθην — κρίνεσθαι loco imperat. in [illegible] strat. et rel.
ἐάν cum conjun. connectens, quae construit. cum subject. et optat. ὅπου ἐάν quocumque — ὅς ἐάν quicumque si — ἄν ἐάν τις si quis — ἐὰν μή nisi — ἐὰν δὲ μή sin aliter, alioquin — ἐάν τε sive — ἐάνπερ si, dummodo.
μή negat. etiam cogitationem ἐὰν μή nisi.
ἀφῶσι dimiserint, ab ἀφίημι conj. aor. ης, ηοι, ετον — ... comp. ἀπό et ἵημι mitto, jacio. rad. ἕω — conj. ἀφῶ, ῇς etc. opt. ἀφείην — Imperat. ἄφεθι imperf. ἤφιην — perf. ἀφεῖκα plpf. ἀφείκειν — fut. ἀφήσω Aor. I — ηκα — II — ην
ἐπεθορύβησε Aor. I ab ἐπεθορυβέω — fut. η θορυβήσω tumultuabor.

πάλιν adv. iterum, rursus; vice versa; e contrario — retro — retrorsum.
ὄχλος ου ὁ turba, motus, multitudo — populus — molestia, tumultus.
ἠναγκάσθησαν aor. I pas. 3 plur. ἠναγκάσθην — ab ἀναγκάζω cogo — fut. ἀναγκάσω — coacti ab Egyptoi.
ἀφεῖναι inf. perf. act. ab ἀφίημι vid. supra ἀφῶσι.
κλήσεις acc. plur. a κλῆσις — εως ἡ vocatio, officium accusatio — actio.
φασκόντων a φάσκω dico — part. praes. act. fut. φήσω
προθήσειν προτίθημι propono (committo) exhibeo, objicio — praeopto, praefero — fut. aor. I προέθηκα — II προέθην οε = ου. inf. προτιθέναι praesens ito. infin. fut. imperf. προτίθην, ης, η ετον, ετην — εσαν, ετε εσαν — θουν. εις, ει ut desinentia in όω
διαψήφισιν acc. sing. a διαψήφισις, εως ἡ recognitio civium per tribus; disquisitio — disceptatio — suffragiorum latio —
παρά praep. cum acc. praeter contra, juxta, supra
αὖθις iterum, rursus, porthac, retro, post — σε (αὖθις postea)
ἀναβάς άντος ab ἀναβαίνω adscendo f. βήσω ascensio v conscendo [illegible]
κατηγορεῖ 3 pers. praes. indic. act. a κατηγορέω accuso, reprehendo, indico; arguo, dico, [illegible] — fut. κατηγορήσω
ἐβόων imperf. indic. 3 pers. plur. act. a βοάω clamo, vocifero, boo, celebro; fut. βοήσω — perf. βεβόηκα aor. ἐβόησα — aor. pas. ἐβοήθην — ἀμύδονμαι όη in ω contrahit
καλεῖν inf. praes. a καλέω voco, accerso, imploro, nomino. fut. καλέσω perf. κέκληκα pas. κέκλημαι fut. att. καλῶ Aor. I ἐκάλεσα pas. ἐκλήθην — perf. pas. opt. κεκλῄμην, κεκλῇο
φοβηθέντες ~~[illegible]~~ Nom. plur. pass. partic. Aor. a φοβέομαι vel φοβοῦμαι terreor, metu percellor, in fugam vertor timeo, caveo. φοβέω fut. φοβήσω — perf. πεφόβηκα — terreo terrem injicio, terreo, percello, in fugam verto — minitor.
ὡμολόγουν imperf. act. 3 pers. plur. a ὁμολογέω — γῶ — consentio, adsentior, confiteor profiteor, spondeo. — ω augmentum syll. item recip. incip. ab ο. ε = ω, αι = η, αυ = ηυ — α, ε = η.
προθήσειν fut. inf. a προτίθημι cf. supra — conj. praes. προτιθῶ — ῇς — ῆ — opt. — είην — fut. θήσω — perf. προτέθεικα — plpf. — κειν
imperat. προτίθετι, ετω, τον, των — ετε, έτωσαν υ έντων | conj. προθῶ, ῇς
πλήν cum Gen. praeterquam, praeter, sed, sed tamen, tamen, quin etiam, ceterum, itaq, tum, maxime — πλήν ὅσον nisi quod, praeterquam quod — πλὴν ἀλλά attamen — πλὴν ἀλλά ἤ nisi si. πλὴν ἐὰν si modo
ἔφη 3. pers. sing. imperf. a φημί dico — φῄς — φησί — φατόν — φαμέν, φατέ, φασί — conj. φῶ opt. φαίην imperat. φάθι — partic. φάς fut. φήσω — Aor. ἔφησα — med. φάσθαι, ἐφάμην — perf. pass. imper. πεφάσθω dictum sit — πεφασμένος — loco ἔφης in imperf. II pers. sing. potest dici ἔφησθα
κατά praep. cum Gen. contra, per, de, super, e, in. cum accus. secundum, versus, cum, propter, apud, in, ~~sub~~
ποιήσειν fut. infin. act. a ποιέω facio —

ἔλεξεν aor. I act. 3 pers. sing. a λέγω dico. perf. act. caret. pas. λέλεγμαι — Aor. I ἐλέχθην — in com- positis significat colligere perf. act. εἴλοχα — pas. εἴλεγμαι Aor. II pas. ἐλέγην — διαλέγομαι etiam habet perf. διείλεγμαι aor. I pas. διελέχθην — λέγω cubare facio. med. λέγομαι aor. I ἐλεξάμην ξο per syncop. ἐλέγμην 3a pers. λέκτο — imper. λέξο v λέξεο
μέν quidem praeponit. conjunctio hoc correlativa δέ —
κατηγορήσων part. fut. act. a Nom. sing. masc.
ἀνέβην Aor. II I pers. sing. ab ἀναβαίνω adscendo — fut. ἀναβήσω — fut. med. ἀναβήσομαι — perf. ἀναβέβηκα sing. ἀναβῆναι — imper. ἀνάβηθι, ητω — opt. ἀναβαίην — conj. ἀναβῶ — partic. aor. ἀναβάς, — et δέ
ἐνθάδε, ἐνθάδί hic, huc, illuc. compr. ex ἔνθα hic, ibi; illic; ubi, tum —
ἀναγκαίου — Gen. sing. ab ἀναγκαῖος, necessarius, amicus.
ὄντος Genit. sing. parti. praes. ab εἰμί (sum) —
ἐπιτηδείου Gen. sing. masc. ab ἐπιτήδειος, α, ον, idoneus, commodus, opportunus, necessarius
ὑπεραπολογησόμενος partic. fut. pass. Nom. a ὑπεραπολογεῖσθαι τινος loco ἀπολογεῖσθαι ὑπέρ τινος dicere pro aliquo —
συμβουλεύσων partic. fut. act. Nom. a συμβουλεύω — simul consulto — consilium do —
ἃ neutr. plur. Nom., a ὅς ἥ, ὅ — qui quae quod —
δοκεῖ 3 pers. sing. praes. act. a δοκέω videor puto — fut. δόξω, perf. pass. δέδογμαι visum est (δέδοκται) die [illegible] fut. δοκήσω raro usu venit.
ἄριστα Nom. pl. neut. Grad. superl. ab ἀγαθός — comp. ἀμείνων v ἀρείων — βελτίων — βέλτερος βέλτατος — βελτίων, βέλτιστος v κρείσσων, κράτιστος, λῴων λῷστος
ἁπάσῃ Dat. sing. foem. ab ἅπας, ἅπασα, ἅπαν — cunctus, omnis.

κατηγορῶ accuso praes. indic. I pers. Accuso igitur eos, quod
οὖν itaq. igit. ergo. τὰ μέν — τὰ δέ — partim — partim — tum — tum.
μέν quidem — quae etiam eo tenet ad alteri enunciationi quae illi respondeat

ἔπεισαν 3 pers. plur. aor. I act. a πείθω persuadeo πείθομαι persuadeor. fut. πείσω perf. πέποιθα confido part. πεποιθώς fretus

συνάρχοντας acc. plur. a συνάρχων -ντος princeps, ἀρχόμενος subditus

βουλομένους part. praes. acc. plur. a βούλομαι volo. fut. βουλήσομαι - perf. pas. βεβούλημαι aor. I pas. ἐβουλήθην - ἠβουλήθην

πέμπειν inf. praes. a πέμπω mitto

ἐπέταξαν

τριήρεσιν acc. sing. a τριήρεσις triremis

ἀνελέσθαι praes. inf. pass. ab ἀναιρέω tollo, aboleo [illegible] inf. ἑλεῖν - imp. εἷλον, εἵλομεν imper. ἑλοῦ opt. ἑλοίμην - cetera tem. ab αἱρέω, fut. αἱρήσω, pf. ᾕρηκα - pas. ᾕρημαι

ναυάγους acc. plur. a ναυάγος, οῦ, naufragus compositum ex ἄγνυμι frango - ab ἄγω fut. ἄξω - aor. ἔαξα aor. II pas. ἐάγην per. II ἔαγα fractus sum

ἀνείλοντο cf. supra ἀνελέσθαι - ab ἀναιρέω pass. imperf. 3 pers. plur.

εἶτα postea - enim (in argumentatione)

νῦν nunc αἰτίαν acc. ab αἰτία culpa

κοινήν acc. foem. sing. κοινός, ή, όν, communis

ἔχουσιν 3 pers. pl. praes. ind. imp. εἶχον, fut. ἕξω - aor. II ἔσχον [illegible] inf. σχεῖν, opt. σχοίην - imper. σχές [illegible] aor. II med. ἐσχόμην imperat. σχοῦ - fut. σχήσω perf. ἔσχηκα aor. I pas. ἐσχέθην - adject. ἑκτός, σχετός

ἰδίᾳ privatim - ἴδιος, α, ον proprius

διαπεσόντων Gen. plur. partic. praes. ab [illegible] (ἁμαρτάνω) fut. [illegible] - pecco, aberro

ἀντί, contra, vice - in compositione comparationem signific.

τότε wtedy [illegible]

φιλανθρωπίας gen. sing. a φιλανθρωπία humanitas

ἐπιβουλευόμενοι partic. pas. pr. ab ἐπιβουλεύω insidias struo; animo agito

κινδυνεύουσιν praes. 3 pers. plur. indic. a κινδυνεύω periclitor. fut. -εύσω

ἀπολέσθαι inf. pas. praes. ab ἀπόλλυμι - fut. ἀπολέσω [illegible] ἀπολῶ perf. -λεκα Att. ὀλώλεκα [illegible]

ἄν γε ἐάν γε quidem - nem [illegible] quasi [illegible] ut proinde qui significat

πεισθήσεσθε II pers. plur. fut. pass. a πείθω persuadeo perf. πέποιθα confido part. πεποιθώς persuadeor, πεισθείς obedio, pareo, credo

δικαίως justus ὅσιος sanctus

ποιοῦντες part. praes. act. Nom. plus. a ποιέω facio aor. ἐποίησα - perf. act. πεποίηκα pas. πεποίημαι

ὅθεν unde, ex qua causa, quare καὶ ὅθεν etiam unde

μάλιστα superl. a μάλα valde - comp. μᾶλλον [illegible] ταχύς celer θάσσων τάχιστος - μέγας magnus, μείζων μέγιστος - πολύς πλείων πλεῖστος

ἀληθῆ per crasis ex τὰ ἀληθέα vera neutr. plur. sing. in plur. et contrahitur [illegible]

πεύσεσθε fut. plur. II pers. ind. a πυνθάνομαι audio, interrogo [illegible]

μετανοήσαντες part. fut. act. plur. a μετανοέω fut. -ήσω. post factum sapio. resipisco, poenitentia ducor - Gem. uważenie [illegible]

ὕστερον a ὕστερος, α, ον posterior.

εὑρήσετε fut. II pers. pl. indic. ab εὑρίσκω invenio - aor. II εὗρον (fut. verba in -ισκω - βιβρώσκω, ἔβρων - thema productio clausula adjiciat - [illegible]) imperat. εὑρέ - aor. I pas. εὑρέθην - adject. verbale εὑρετός

ἡμαρτηκότας acc. partic. perf. act. ἡμαρτηκώς, υῖα, ός - ότος, υίας, ότος ab ἁμαρτάνω (ἁμαρτέω) pecco, aberro, [illegible] consequor. ἥμαρτον aberravi - Partic. hoc poni solet loco infinitivi - solemus enim Graecis ponere ad verba sentiendi quum [illegible] aliena sententia loquuntur

μέγιστα loco μέγιστα participium loco infinitivi - qui denotat affectum actionis

μέγας, μείζων, μέγιστα acus. summe [illegible]

συμβουλεύω

οὐδέ loco οὔτε neque etiam et accus. ad subj. [illegible] ὑπ - ὑπό [illegible]

οὐδενός gen. [illegible] ea. mori ab Hectore.

ἔστιν licet [illegible] videre - licet

ἐξαπατηθῆναι ἐξαπατάω inf. pas. aor.

persuaserunt collegis nostris literas ad senatum et ad (vos) populus. (Ὅτι pendet ex πέμπειν γράμματα - sequitur argumentum epistolae) in quibus se mandasse Theramen et Thrasybulo cum 47 navi triremibus ut tollerent (negotium tollendi) naufragos. Illi autem non sustulerunt. Nunc ipsi enim habent (sustinent) communem culpam, quam quam illi privatim delinquerunt. i zamiast budzko przez okazanej wtedy, zasadzkę szukał się na nich dybano (insidiis petiti)

[illegible] venerunt in periculum perenndi (mortis) Ὅ οὐκ syncopata tota enunciatio. Id quod si accidet, si vos quidem mihi parebitis, agentes juste et sancte, atque inde et hinc veritatem maxime cognoscetis [illegible] przez [illegible] [illegible] equidem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] nequam [illegible] veniet ut poenitentia vos deprehendatis in duo summa maxima, scilicet deos et vos ipsos gravissime deliquisse

σφᾶς αὐτοὺς loco ὑμᾶς αὐτούς

Consulo itaque ne in quibus ei neque a me neque ab ullo quoquam alio ne [illegible] decipi possitis

γιγνομένων Gen. absol. ope conjun. si
solvendus
ὅς ἀδικεῖ partic. denot. causam aliena profectam.
ἀδικοῦντες
τεύξονται a τυγχάνω regit Gen.
tionis part. fut.
μεγίστης superl. a μέγας, μεγάλη, μέγα
comp. μείζων
τιμωρία
ἀναίτιοι α priv. ν eufonie gratia
ἐλευθερωθήσονται fut. pas.
ἐλευθερόω
ὅς ἀδικεῖ participiis ut expri-
meret causa ex usu
ἀπολοῦνται ἀπόλλυμι, pf. ἀπο-
λώλεκα (peri. ἀπολώλεκα)
εὐσεβοῦντες par
εὐορκοῦντες
κρινεῖτε fut.
συμπολεμήσαντας μεθ — aor. I συνεπο-
λέμησα — ἐκείνου Λακεδαιμονίους
ἀφελομένους a ἀφαιρέω aor. II ἀφειλόμην
part. aor. med.
ademerunt ut civitatis ath. exsent
γεγενημένους part. perf. act.
ἀπολλύντες part. præs. ad exemplum
verb. in μι — ἀπόλλυμι
ἀκρίτους
δεδιότες a δείδω timeo — part.
pf. II ad exemplar verb. in μι
δέδοικα pf. I δέδοικα
οὕτως
ἐπείγεσθε a ἐπείγομαι festino
profecto sic respondet an
βουλήσεσθε conj. præs. cum part. ἄν exprimunt
conjunctivas latinum et vicesimam fut. exacti
ἀποκτείνητε conj. præs. II pers. ab ἀπο-
κτείνω pendet a μή —
ἐλευθερώσητε
κρινητε
ὥσπερ
ἔπεισεν a πείθω persuadeo aor. I
act.
εἰσενεγκεῖν aor. II εἰσφέρω
ἴσως adverb. æqualiter fortasse
αἴτιον, ου noxa, causa, αἴτιος, ἄ, αὐτὸς
ἀποκτείνητε aor. optat. II pers. plur.
ab ἀποκτείνω occido. pf. ἀπέκτακα
μεταμελῆσαι infin. aor. subj.
μεταμέλομαι — ἀ σῶμαι — μελήσομαι
pænitentia ducor.

Hoc si fiat sontes (injurii)
pænam maximam subi-
bunt, innoxii vero a vo-
bis liberabuntur, et Athe-
næ interficient (oppri-
ment) jako zdecyzyjny ...
qui injuriam admiserint
neq. interficient
(per injuriam). Vos autem
decimam legem pieta-
tem colentes (i. e. exercen-
judicabitis
tes i. e. religiose) et ju-
jurando vestro satisfacie-
ramentum observantes
Neque cum Lacedæmoni-
patriam
oppugnantes (de medio) tol-
lendo (opprimentes) cau-
sa indicta (nie osądzony)
præter leges
eos qui ademerunt 30
naves illis praelio victis
(qui victoria potiti Lace-
dæmoniis 30 naves tule-
runt) Quid timentes tam
valde (vehementes) festina-
tis? (Dobawy czego tak się
spieszycie) an
an propter ne vobis liceat
quemque volueritis interficere
v absolvere (an ne occi-
datis v absolvatis quem
volueritis) si secundum le-
gem judicaveritis neque
præter (nie zaś w brew) legem
Quemadmodum Kal. senatum
persuasit ut ad populum
referret uno suffragio
fut. referre dibus uno calculo judicandis

ἀναμνησθέντες aor. I pas. ab ἀναμιμνήσκω pas. ἀναμιμνήσκομαι f. μνησθήσομαι — pf. μέμνημαι
act. fut. -μνήσω (μνάω) commemoro, — pas. reminiscor.
ἀλγεινόν, ἀλγεινός curā plenus molestiae
pro ἀλγεινός dotkliwy —
ἀνωφελές ἀνωφελής, εως ἡ ὕπος — qui nullum fructum percipit, inutilis,
ἤδη adv. jam, mox, protinus; ἤδη ἐκ πολλοῦ jam dudum — νῦν jam nunc denique
θανάτου Gen. a θάνατος ου ὁ mors.
ἡμαρτήκοιτε a ἁμαρτάνω part. pf. act. plur. peccare [illegible] con dicional. περὶ cum Gen. Dat. Ac.
δεινά adv. pro δεινῶς vehementer. acc. plur.
ποιήσαιτε opt. aor. I act. a ποιέω facio
πεποίηκα
ἂν ἐγ
καταλύοντες part. praes. act. a καταλύω dissolvo, destruo, [illegible] hospitium capio [illegible]
εἶτα postea, deinde, tum; atque [illegible] quid, tunc? itane?
προδιδόντα Dat. part. praes. [illegible] a προδίδωμι do prior, prodo f. δώσω
οὖσιν Dat. plur. part. praes. ab εἰμί.
ἔδοτε aor. II a δίδωμι plur. II pers. act. ἡ Dat.
ἐβούλετο impf. —
προὔδοτε aor. II a προδίδωμι proprono [illegible] prodo inf. προδοῦναι,
πράξαντας part. aor. I act. a πράσσω facio, administro, [illegible] exigo, [illegible]
νικήσαντας part. aor. I act. a νικάω fut. νικήσω vinco — supero.
ἀποστερήσετε fut. ab ἀποστερέω [illegible] damno, afficio, privo. [illegible] privandi [illegible] genit. [illegible]
φυλάττοντες a φυλάττω custodio part. praes. act.
ἔσοσ ab εἰμί II pers. plur. indic.
ἄνευ absque, sine genit. jung. ubi [illegible]
μηδέν, ενος nullum, nihil.
πειθειν inf. praes. a
πειρᾶσθε a πειράομαι conor periculum facio — imper.
πειράο-ω
ἐπανέλθετε
διαφέρει
δοκοῦσι
γεγενῆσθαι
ἐπεί
κρατήσαντες
κατηγόρευσαν
ἐκέλευεν

At enim si quem innocentem interfeceritis, id vobiscum reputetis, quam acerbum et inutile sit poenitere postea. Ale kapt. jeżeli zabijecie kogo niewinnego, jak bolesne i bezużyteczne żałować potem. Projectum si ex [illegible] de capite hominis i. e. si hominem prorsus condemnato de via justitiae aberraveritis, jeżeli [illegible] [illegible] skodzi i [illegible] [illegible] ~~[illegible]~~ (si ipsa hoc feceritis tum sit hoc injustum) Indignum autem feceritis si Eristarcho primum statum populare [illegible] eventus e conatus deinde prodidit eum [illegible] Thebanis nostris hostibus. Rem datum esse ad defendendum [illegible] arbitratu eius [illegible] sa fuisse alia [illegible] leges. Illis vero qui res gesserunt ex sententia et victoriam retulerunt de hostibus a [illegible] privare his omnibus. Ne vos quidem (feceritis mente suppl.) o Athenienses sed (lex [illegible]) [illegible] [illegible] [illegible] data opera ut leges sint sui juris (valeant, vim suam exerceant) per quas maxime eam potentiam adepti estis ne quid liceat facere conemini.

ἀδικοῦντας ἀδικέω partic. præs.

εἰδότες (signif. condit.) a οἶδα, οἶσθα, οἶδε ἴστον, ἴστε – partic. ab οἶδα – (jeżeli przekonacie się)
κολάσεσθε κολάζω – fut. κολάσω vox media [illegible] contra causa e enim –
ἄν part. respondens pol. by – posita conditionaliter
βούλησθε βούλομαι imperf. ἐβουλόμην, perf. βεβούλομαι conj. II pers. præs.
δίκῃ pœna, actio, justitia – Dat. instr.
ἅμα simul – κατά cum Gen. contra, deorsum
ἕνα κατὰ ἕνα pojedyńczo κατά vim distribut. habet
ἕκαστον ἕκαστος quisque
εἰ si –
πλέον plus – πολύς, comp. πλέων, sup. πλεῖστος
δόντες signif. tempor. part. præs. a δίδωμι do – inf. διδόναι
ἀπολογήσασθαι inf. pas. fut.

μηδὲ.
μᾶλλον comp. a μάλα valde –

πιστεύοντες part. præs. a πιστεύω

ἴστε II pers. plur. perf. II ab οἶδα scio sincop. – video –, οἶδα, οἶσθα, οἶδε dual. ἴστον, ἴστον. pl. ἴσμεν, ἴστε ἴσασι – conj. εἰδῶ – Opt. εἰδείην – imper. ἴσθι ἴστω – inf. εἰδέναι part. εἰδώς, υῖα, ός plusqpft. ᾔδειν εις, ει – sing. ᾔδεμεν, ᾔδετε, ᾔδεσαν ᾖσαν (1)
ψήφισμα plebiscitum decretum, rogatio a ψηφίζω fut. ίσω calculis computo, suffragium fero
ἰσχυρότατον superl. ab ἰσχυρός, ά, όν fortis, robustus, potens.

ὁ κελεύει præs. ind. III pers. sing. a κελεύω jubeo hortor – fut. κελεύσω – pf. pas. κεκέλευσμαι, λεύω, πταίω, κλείω
ἀδικῇ conj. præs. III pers. sing. ab ἀδικέω injuria afficio, lædo – fut. ἀδικήσω, perf. ἠδίκηκα
δεδεμένου part. pas. perf. a δέω ligo, vincio, δέομαι – fut. δήσω, δήσω – pf. δέδεκα δέδηκα – δέδεμαι – δήσομαι. Δέομαι et δέεσθαι rogo – ft. δεήσομαι – pf. δεδέημαι
ἀποδικεῖν inf. præs. act. ab ἀποδικέω seu ἀποδικῶ causam defendo –

καταγνωσθῇ conj. aor. I pas. III pers. sing. a καταγιγνώσκω decerno adversus aliquem, condemno – fut. καταγνώσομαι – Aor. II act. κατέγνων pl. κατέγνωμεν – inf. καταγνῶναι imper. – γνῶθι γνώτω – opt. – γνοίην – part. γνούς – pf. ἔγνωκα – pas. – ἔγνωσμαι – Aor. pas. – ἐγνώσθην
ἀδικεῖν inf. præs. ab ἀδικέω offendo –
δημευθῆναι inf. aor. pas. a δημεύω proscribo f. δημεύσω – verba benedice, maledice regunt accus. [illegible]
ἀποθανόντα – ab ἀποθνήσκω – part. præs. act. acc. morior – fut. ἀποθανοῦμαι – perf. τέθνηκα – τεθνάμεν – ατε, ᾶσιν inf. τεθνάναι – opt. τεθναίην – imper. τέθνατε prt. τεθνηκώς.
ἐμβληθῆναι aor. inf. pass. ab ἐμβάλλω, σκω injicio – immitto – fut. – βαλῶ ē βαλλήσω – aor. II ἐνέβαλον – perf. βέβληκα pas. βέβλημαι Aor. I pas. ἐβλήθην
ἐπιδέκατον acc. sing. ab ἐπιδέκατος, ἄτη, ατον decimus – nostro loco [illegible] pro [illegible] positum

εἶναι inf. ab εἰμί sum – εἶ, ἐστί – dual. ἐστόν – pl. ἐσμέν, ἐστέ, εἰσί conj. ὦ, ᾖς, ᾖ; du. ἦτον – pl. ὦμεν ἦτε ὦσι – opt. εἴην – III pl. εἴησαν ē εἶεν – imper. ἴσθι – ἔστω dual. ἔστον, ἔστων, ἔστε – ἔστωσαν – ē ἔστων impf. ἦν fut. med. ἔσομαι
κατά præp. cum Gen. contra, per, de, e, super, in – cum accus. secundum, versus, cum, propter apud in –
κελεύω I pers. sing. ind. act. jubeo hortor fut. κελεύσω

κρινέσθαι inf. aor. pass. a κρίνω judico κέκρικα – ἐκρίθην, κλίνω. πλύνω – τείνω τέτακα ἐτάθην. κτείνω ἔκτακα ἐκτάθην
νή partic. concedentis affirmantisque et quidem cum juramento cui subjungitur accus. νὴ Δία per Jovem.
~~Δεῖ~~
γέ quidem cum [illegible] quasi finibus circumscribit, ac proinde ejus significationem auget – ja przynajmniej
δοκῇ conj. præs. III pers. sing. a δοκέω videor – censeo, in aliqua æstimatione sum – prodo f. δόξω ē δοκήσω pf. δέδοχα ē δεδόκηκα pf. pas. δέδογμαι sumitur etiam impersonaliter cum infinitivo
προσήκοντα acc. sing. a προσήκων ουσα, ον pertinens ad, debitus, congruus, idoneus. οἱ προσήκοντες cognati, affines necessarii.

~~Καὶ~~ Et si coquoveritis auctores malefacti punietis quacunque pœna voletis. (Animadvertetis in eos etc.) Si solum in universos saltem in singulos. ~~Jam~~ concessa si (1) jam amplius impetrari potest una saltem die qua se defendant. Et si aliis ~~tr~~ adhibueritis fidem magis ~~[illegible]~~ quam vobis ipsis

(1) simili modo in plurali et ~~plur~~ duali recip. Perfecta intransit. βέβηκα – βέβατον – τέθνηκα τέθνατον – ἑστήκειν ἑστήκατε ob. na końcu gramatyki –
ὅτι præfigitur accus. c. inf. ē sermoni directo.

univers-
~~[illegible]~~ Scitis ~~[illegible]~~ viri Ath. esse decre-
tum ~~[illegible]~~ Kanonii gravissimum quod mandat, ut si quis Atheniensium populum injuria affecerit ex vinculis coram populo causam dicat (broni swej sprawy), et si convictus fuerit, illata injuria, morti necatus in barathrum injiciatur, præcipitium in tribu Keriatopet tarpeja skała u rzymian.

bona ejus publicentur et decuma ~~ut~~ sint Minervæ consecrata.

Juxta hoc decretum jubeo (ut de plebiscitis) de ducibus judicari et per Jovem si vobis visum fuerit primum de Pericle meo propinquo.

αἰσχρὸν praed. ab αἰσχρος, α, ον turpis

γαρ conjunctio postpositiva et causal. enim.
περι praep. cum Gen. de, pro, propter, etiam cum Acc. circa, circum, ad, de & in numeris circiter. in composit. auget significat.
πλειονος Gen. sing. compar. a πολυς comp. πλειων, superl. πλειστος.
ποιεισθαι subj. infin. aor. pass. a ποιεω facio.
πότερον si, an, utrum.

βουλεσθε a βουλομαι II pers. plur. indic. volo fut. βουλησομαι perf. βεβουλημαι aor I. pas. & εβουληθην. perf. βεβουλα. hinc προβεβουλα praefero.
τονδε ὁδε, ἡδε, τοδε pron. acc. sing.

κρινατε

ἱεροσυλους

προδοτας

προδιδω

ἱερά

κλεπτη

κριθεντα

δικαστηριω

ἂν
καταγνωσθῃ vid. supra.
ταφῆναι

χρηματα

δημοσια

ὁποτερῳ dat. modi: ... ...

βουλεσθε II pers. praes. indic.
κρινεσθωσαν imper. pas. III pers. perf. κεκρικα

ἕνα acc. sing. ab εἱς μια ἑν
ἑκαστον κατα cum acc. distribut. vim

διῃρημενων διαιρεω.

μερων μερος neut. Gen. μερους

ξυλλεγεσθαι a συνειλοχα praes. inf.

δεῖ bisyl. verba

διαψηφιξεσθαι

δοκωσιν praes. conj. αν interr. apud latinos si interr. quum expectat experiri
κατηγορεισθαι supple. δεῖ

ἀπολογησασθαι vox media quia ipsi se defendere debuerant.

turpe enim fuerit pluris eum facere qua

Harum legum utram mavultis o viri ex hac ji causa viros cognoscitor (v viri hi judicantor) admanum des distinctio toiby part.

Quarum una vos colligatis et inquiratis utrum illi videant injuriam fecisse nec ne. Altera, accusent, tertia demum defendant se

ἀναχθέντας aor. pass. parti. aor.

ἐπὶ κέρως ἐπὶ consilium significat ad quod tendit actio instrumenta.
ἀναμένεσθαι inf. praes.

ταχίστην accus. adverbial. positiv. adverb. rei effecte
πλεῖν inf. πλέω

ἀμφότερα

ἔφη

γενέσθαι inf. aor.
αὐτοῦ adverb. in tem magis
καταλίπωσι a καταλείπω aor. II act. conjun.
πλέωσι

δοξάντων

καταλιπεῖν pendet ex δόξαντος

συμμορίας classis.

ταξιάρχων

ναυάρχων

γίγνονται

ἀπολωλυιῶν gen. part. perf. II ab ἀπόλλυμι
οὐσῶν

καταλειφθέντων a καταλείπω gen. partic. aor. pas.

ἔπλεον

πολεμίας
ἱκανῶς

καλῶς

Accedite ad ipsas res in quibus deliquisse duces videntur.
Postquam enim navali pugna victoria reportata (zwycięstwy) ad litus naves subduxerunt, Diomedon censuit ut ancoris sublatis profecti ~~...~~ consorto agmine universi tollerent.

Erasinides autem ut universi navigarent quam celerrime contra hostem. Thrasyllus vero utrumque hoc fieri posse affirmabat si naves partim illic relinquere

~~Cum~~ Hac quum placuissent (hac sententia comprobata) et decretum esset (καὶ annectit locum simulatum illius sententia universalis) visum est ut quilibet ducum qui 8 ὑπὸ erant, relinquerent ternas naves de sua classe (ze swej eskadry) ~~et naves~~ cum 10 navibus tribunorum cumque 10 navibus et h... oes fiunt septem et 40. po cztery na każdy okręt z zaginionych quaternas in singulas naves demersas, quae erant ὑπὸ 12 –
Którzy pozostawionymi kapitanami byli Thrazyb. i Ther. który na sejmie oskarżał wodzów. De ὑπὸ eos qui relicti fuerunt erant T. et T. qui superiore concione (przeszły superior) accusavit duces cum reliquis navibus navigaverunt adversus hostes.

επεταξαν aor. I act. a επιτασσω
~~ου~~ ουκουν igitur ~~ουκ~~ - οὐκουν wcale
τασσω. αναιρεσεις usta nowiono
dla zbierania rozbitków.
ταχθεντα partic. aor. pas.
refer. ad λογον
ταχθεντας acc. subjecti ad ὑπερ aor. partic. pas.
fut. ὑπερεξω - ὑπερσχησω
αναιρεσις - εως acc. sin. - zap-
plendum ταχθεντας oddzielnie
desygnowani do zbierania rozbit.
ουκ ανειλοντο - Latinis conjun-
ctivus ponendus - ab αναιρεω
perf. ανηρηκα.
ειπειν inf. aor. II - ὑπερ no-
stro loco ē opitulans, consulens
to interesse dla obrony
ὅτι partic. quod respicit enun-
ciata subjecta latina ope
acc. cum inf. reddenda.
διεκωλυσε aor. I a διακωλυω
προσεκελευσαντο cum Genitivo
ē attractio qua accusativus
relativi spectat ad
~~pronomen~~ demonstrativum
alio casu obliquo legit.
αποστερειτε ων εγω - pozba-
wiony zostal tego co miał
επικινδυνοτης νεω na ka-
tor. κινδυνευσαι, aor. a
[illegible] ita semum conjectura
ma [illegible] quasi continuas
τι dativo sed Gen. utuntur
σωθεις a σωζω aor.
partic. pas. - σεσωσμαι
aor. pas. ind. εσωθην
ὑπερ ~~ὑπερ~~ [illegible] urget rela-
tio intercedens inter re-
lativum et demonstrat.
pronomen - [illegible].

Nie czytajcie trzeciej podob-
nych do tych

Quid hoc? Si recte ~~et~~ et pul-
chre (ordine) factum est.
Nomine ~~[illegible]~~ [illegible] et ut
illi qui ~~hostibus~~ in ordine
positi erant contra hostes
(oppositi erant hostibus)
reddant rationem eorum quae
gesta sunt recte adversum hostes,
illi vero qui ~~[illegible]~~ provin-
ciam tollendi ~~[illegible]~~ naufragos
a ducibus manda-
ta essent, imperata eorum
judicio subji-
ciant, cur hoc facere negle-
xerint.
Tantum habeo dicere (in mam
kamiar, bez przyczyny do mo-
wienia) possum dicere
pro utrisque, tempesta-
tem eos impeditos fuisse, quo-
minus ea facerent quae du-
ces imperaverant (in praeceperant)
Testimonium [illegible]
Qui servati sunt forte for-
tuna (których przypa-
dek ocalił, [illegible] kto-
rymi jest jeden z na-
szych wodzów ocalo-
nych na okręcie zato-
nionym, [illegible]
[illegible] sam ka-
[illegible]
Unus [illegible] ~~[illegible]~~ e nostris
ducibus conservatus est
navi submersa adhaerens
quem jubent nunc eodem
iudicio [illegible] quo ad-
hoc qui imperata sibi
neglexerunt, quamquam
ipse ope tollentibus indi-
gebat. Nolite igitur o vi-
ri Athen. in victoria et
rebus secundis ita vos ge-
rere quemadmodum faciunt
qui victi et adversa for-
tuna sint, uti

δοξαν aor. part. aor. a δοκεω po-
nit[ur] absolute, et significat
quum visum fuerit.
γενομενους part. aor. II
a γιγνομαι rad. obscurat[ur]
ξενιωων a ξενιοω
ταυτα a ὁ αυτος idem
ειπων — ~~aor~~ ειπα aor. I. i. ει-
πον aor. II. — κατα pollet vi
secundum, κρινεσθαι signifi-
cali positum infinitivus
κρινειν απαντας pendet ex
την γνωμην. — ψηφος gen. fem.
Man[illegible] — κρινειν exspectaba-
mus vocem passivam sed
graeci liberiores in voce act.
διαχειροτονουμενων ~~qui~~ in-
terpretati sumus per im-
perf. quia hic ē praesens.
πρωτον acc. adverb. posit.
υπομοσαμενος partic.
aor. pass.
[illegible]entia in κλυς rad-
[illegible]em puram habent.

παροντας a παρειμι.
μετεμελε a μεταμελεω
plerumque impersonaliter ad-
betur — hic imperf.
δοτις — et τις — pri-
mum ponit in inter-
rogationibus indirec-
tis — in directis au-
tem ponit τις —
καταστηναι inf. aor. II
a καθιστημι — imper.
et temp. primis hab[ent]
vim act. in secundis
neutr.

His dictis Eurypt. scripsit
rogationem, ut viri seor-
sim quisque judicarentur [ex Kannoni] de-
cr. ex decreto Kannonii. Se-
natus vero decretum
erat ut de omnibus his
uno calculo judicaretur.
~~Quum~~ 19
~~Quum~~ Haec quum suf-
fragiis subjicerentur (quum
hac de re in suffra-
gium iretur) probata
ē sententia Euryptо-
lemus; gdy zaś i Menekles
pod przysięgą zażądał
zwłoki (ὑπομοσαμενος)
i gdy znowu nastąpiło
głosowanie wyrok senatu po[illegible]
[illegible] ~~[illegible]~~
petente autem dilatio-
nem Men. jurejurando
interposito et quum rur-
sus in suffragia iretur
esset probata ē sen-
tentia senatus.
Postea damnati ī octo
duces qui pugnam
nav. commiserant,
perempti autem sex
qui aderant. Multo
multo tempore post poe-
nituit Athenienses. Jam
et decreverunt, ut

Lv. quia n. de facto sed de actione c. verno quod fieri posse ponitur.

προβολή erat actio ut re integra judicio suo aliquem damnandum comprobarent. ut kiedy chciano przejudykat, wyrokowodz na sędzie

ἀποστερ fut. II. abἀποδύγκα

Προυβληθησαν a προβαλλο- oor. II pass δυμο, δαμαζο, δηγκο, βλοοκ metathesim recipiunt

qui populum decepissent, de calumnia accusarent e numero eorum erat Kallixenes.

Delati s. (ad populum et alii quatuor et vincti s. qui nomine ipsor. satis dederant (za nich zaręczyli) postea autem orta in qua aufugerunt illi prius quam causa eor. discussa esset. (cognosceret) Kal. autem cum alii ex Pyreo in urbem reversus (cum Thrasybulo, sperans sibi antractat. rer.) invis. ab omnibus fame peri.

παραλος navis civitatis quae ad nuntios perferendos destinata (paket)
αφικομενος aor. II part. ab αφικνεομαι -
Περαιως - ευς;
ηγκεν a ... aor. similiter ηνεγκα, ηκα (ιημι) aor. II ην, ης, η. δι εκω vett.
αγγελ...
ωστε si cum ind. iungitur reddi potest per ita ut sed vulgo - conjungitur infinitivo.
Εκοιμηθη aor. pas. a κοιμαω.
πεισεσθαι a πασχω fut. infin.
κρατεω si significat rego jungitur genitivo.
αποχωσαι inf. aor. ab αποχωννυμι vi finali positum, ut occluderent
εφοσταναι inf. perf. ~~...~~

Athenis quum Par. navis nocte rediisset nuntia est calamitas classi Atheniensium a. 404 inflicta,

penetravit (longi muri conjungebant portum cum urbe a Pericle exstructi) quum alter alteri nuntiaret (alter cum altero nuntium communicaret), ita ut illa nocte nemo somnum caperet. quum non modo lugerent eos qui perierant, sed magis etiam seipsos (nad samymi soba) putantes se passuros esse ea quae in Melios Lacedaemonii colonos, quos obsessos ceperant (pobili wskutku oblężenia) et in Skyoneos et in alios multos graecos patraverunt (bello peloponnesiaco et [illegible] dare [illegible] tractat. ut Aeginetis sua pulsi sua insula)
Postridie concionem fecerunt (coegerunt) in qua decretum est ut portus terra aggesta clauderent (zatypać)
et excubias collocarent et omnia alia quae ad obsidionem sustinendam esset necessaria ~~...~~ pararent (ut urbs pararet)
Et hi quidem circa haec erant (byli tym zatrudnieni in his rebus erant occupati)

Lysander vero ex Hel. navibus [illegible] veniens (in) Lesbum ~~...~~ restaurabat ~~...~~
quum alias urbes Mityl. et misit
ad urbes Thracis 10 triremes cum
Etheonico (duce Etheo) ktory przestawił
stawił wszystko na Lacedem. qui omnia
ibi Lacedaemonier partes seque [illegible] coegit

ἐστυς proteneas
ἀφεσιστήκει plusqpf. ab
ἀφίστημι- syncop.

Lacedaemonii vero prodierunt cum copiis (κατά sita) et reliqui Pelloponesi excepti vocante Pausania altero rege.
ἐξέλυσαν ab ἐξελαύνω aor. Ἐλῶ in fut. vice praes. fungitur

Lysander vero quum venisset Aeginam restituit urbem Aeginetis quos congregaverat, quam plurimos, potero

ἀγαλλόμενος part. aor. II
Aegina et Melos bello Peloponesiaco vastata.
δίδωμι, φημι- φέρω- habent κα in aor.
δυναμαι- aor. pas. ἐδυνάσθην
ἐδυνάσθην
ἀδεύσας aor. I act. ab ἀδεύω
της Gen. quia πατρίδος mente supplendum et pendet ab ἐστερέοντο- verba privandi genitivum requirunt.
ὁρμίσατο apulit aor. ind.
πειραιᾶ flectit ad normam βασιλεύς- exclusis longis vocalibus- ναυς Dat. comm.
εἶργε ab εἴργω
κατά significat hic spatium, quo actio expletur
ὑπορέουν ab ἀπορέω inopsum consilio, φρονεῖν tracp.
χεῖν- inf. χέω- impf.
ἔχειν-
ἐν pleonastice positum.
Graeci verbis, quae curam significant, adjungunt pleonastice ἐν-

Statim et reliqua Graecia defecit ab Atheniensibus post pugnam navalem praeter Samios hi enim necatis nobilibus ipsi civitatem tenebant.
Lysandrus vero post haec misit ad Agin et Deceleam (urbs munita ad fines Beotiae sita, quae auctore Miltiade obsessa et occupata) et Lacedemona, (ie physice a 200 Olympiani) misit qui nuntiarent ducentis navibus appropinquare.
Postquam autem hi congregati sunt sumptis iis castrametatus est Pausanias urbem in Gymnasio cui nomen est Academia

Lysan. vero quum advenisset in Aeg. urbem Aeginetis restituit congregatis quamplurimis eorum congregatis, similiter et Melis, et aliis quotquot patria privati fuerant.
Postea insulam Salaminem devastata appulit ad Piraeum centum 50 navibus et interclusit agitans Piraea nie depuraent stathm ... (statim) – Athenienses autem obsessi terra mari que inopes consilii erant (Stricte φρονεῖν) quid facerent (eo robie ...) quum neque naves neque socios neque frumentum haberent. Putabant autem nullam esse rationem salutem (ratumkm) his iis malis se subtrahendi ...

πειζομαι, πεποντα-
δια causam significat.
ηδικουν impf. ab αδικεω
ad αδικεω et ποιεω 2x acc.
Σ et κακοποιειν - nam
verba male, bene facere
2cem requirunt accus.

αποθνησκονται seu u conces.

muri longi — τα μακρα
τειχη - ε Πειραι quae
conjungebant Piraeum
cum urbe, fere pertine
bant miliarium geogra-
phicum.

ista
nie chcąc powetowa-
nia krzywd, ale którzy
przez dumę wyrządzi-
li mieszkańcom etc i.e.
quae ipsi fecerant (issent) u vin-
dicandi injurias sibi
illatas studio, sed qui-
bus mera petulantia
~~affecerant~~ infeli-
cibus parvae urbium
incolis nulla alia de
causa nisi quod Spart.
foedere continerent.
~~Propterea quum~~ Dla tego
stobiwszy przypuściwszy pozbawionych
czci ludzkiej
quum
Propterea ~~hos~~ ab o-
ignominia affectos, in
honore exclusos,
pristinum dignitatis
gradum quum resti-
tuissent, durabant (obsi-
dionem tolerabant (trzy-
el quamquam multi
moriebant in urbe
ni egerunt de compo-
sitione. - Postquam vero
omno jam frumentum
defecit miserunt lega-
tos ad Agium ~~volentes~~
qui significarent
~~significantes~~ se velle
socios esse Lacedaemonis
si haberent (habentes)
muros et Piraeum ad his
conditionibus foedus fe-
cissi eos Lacedaemon jussit
~~iste~~ - mówiąc że nie jest
panem - sua enim
in potestate id esse nega-
vit. Postquam legati
renuntiarunt (zdali
rap.) hoc iis Athenis
miserunt eos Lacede-
monem.

Qui Hi vero ~~vero~~ ~~autem~~ ~~ipsos~~ quum essent Sellasiae (urbi 202 a Cleone) et fugatus propre Laconicam (ἐπὶ procul a Laconica) et ephori audivissent ~~...~~ eorum orationem similem ei qua usi erant ad Agin statim eos jusserunt abire et si quidem

πρεσβεις a πρεσβευτης—ου proprie senex, tum legatus.
ἦκον imperf. jam in praes. habet potestatem perfect. — οικαδε demonstrat directionem in locum permanendo ...
ἀπηγγειλαν aor. I ἐνεπεσε aor. II ab ἐμπιπτω — πεσουμαι πεπτωκα — ἐπεσε — debebat esse πασιν ταυτα eadem
φοντο imperf. ab ... ἄν cum conjunct. designat actionem quae fieri posse cogitatur et quidem dependeat ab alia.
τῳ λιμα ~~abl.~~ Dat. causae quae cogitatur tanquam una ~~...~~ ... renuntiant.
πειν cum gen. ... de argumento ... τειχων.
a τειχος gen. τειχους
~~...~~ προσκαλουντο a προσκαλεω imperf. ποιεισθαι ...
Fatigua animus demissus
~~...~~
~~...~~ εἰπεῖν partic. aor. participium aor. nunquam ... habet ... onem actionis absolutae — ἐπὶ cum genitivo signif. accessionem ... rem ex qua alia pendet — εἰλεθη aor. pass. a ἑλω vincio — char. act. ubique longum habet praeter aor. εἰλεθη, ἐλεθη
stadia 40 efficiunt milliare geograph.
καθελειν aor. inf.
ἑκατερου adj. refer. ad τειχους

Legati vero quum domum se recepissent a lacaicivibus renuntiassent (si quis jussus rem explorare renuntiat) tristitia animi desponso) incessit ~~omnibus~~ omnibus (ab incesso — ere) Putabant enim de ~~...~~ pronomen personae redactum in servitutem iri et dum alteros legatos mitterent multos fame perituros.
ἀπολεισθαι ab ἀπολλυμι
De muros ~~...~~ demolitione nemo erat qui vellet consulere. (Archinus quum dixisset in senatu, in re publica esse commodo reipublicae esse (optimum) pacem fieri cum Lacon. iis conditionibus, quas afferrent in vincula c conjectus.
Postulabant autem ut ~~...~~ non longos 10 stadia utrinque everterent latum autem plebiscitum ne liceret hac de re consilium inire (rogationem ferre)
ἐξεῖναι, ab ἔξεστι licet.

Verba declarandi ~~idem~~ cum
ut significant jubere

γέεσθη ab άζεω -
δεκατος αυτος sam diximus (ipse) decimus
(ambo tertii) una cum ~~novo~~ ex
aliis - αγγελλουντα part.
fut. ab αγγελλω - φ.
αποκρινοιτο optat. sermo
obliquus enim.

επι τινι λογω conditione
hic significat.
επι
ηκουσ ενσπουδ οτι - αντελεγον λε-
γιλεγω σπενδω libare

~~habet~~

Lysander autem misit ~~ter~~ ad Ephoros
Aristotelem ~~fr~~ exsulem (fu-
gitivum) Atheniensem cum
alii Lacedemoniis nunciaturum
se respondisse Theramen
illos esse arbitros pacis
et belli - Th. et ~~ceteri~~ aut legati
quum Selasiam venis-
sent interrogati quibuscum
conditionibus venirent
dixerunt se po-
testatem pacis facie-
ndi habere. Postea epho-
ri eos vocari jusse-
runt.
Cum venissent concio
coacta ē in qua ma-
xime Cor. et Theb. et aliique ne-
gabant, cum Athen.
foedus ineundum esse
sed eos e medio tollendos
(urbem eor. delendam)

Lacedemonii vero urbem Graecam se in
servitutem redacturos negabant, quae in
maximis periculis optime merita esset
de Graecia (quae summo bono fuit in maximis
periculis tot Graecia) sed pacem fecerunt
iis conditionibus ut destructis longis
muribus et Pir. et navibus praeter
12 dirutis et fugitivis
eosdem pro hostibus et amicis ha-
bentes Lac. sequerentur terra marique
quocumque eos ducerent.

Θηραμένης – ους – ει – voc. Θηράμενες συνχωτώ manifestat vim adjectivi quia ē interro
ἐπαναφέροντο ἐπαναφέρω εἰσιόντος εἴσειμι. περιεχεῖτο imperf. ab περιχέω fut. item περιχέω perf. περικέχυκα
ἄπρακτος qui nihil praestitit - nic nie wskorał.
ἐνεργεῖ - vincenti permitto
μέλλω cunctari fut. μελλήσω
ὑπεχεῖν Dat. tempo. ἐπί cum Dat. adjunctum conditionem significat accessionem ut ope praeter vertendum - conditione - ~~ἀπηγγ. ταῦτα~~
προηγόρει imperf. ab προηγορέω res primarias aoristo exprim. quae vero ad eas illustrandas serviunt imperfecto. λέγ inf. λέγειν fut. λέξει - πεπεῖσθαι fut. πείσω perf. πέπεισμαι - περιχέω aor. II περιεχέθην
πολύ accus. mensurae
δέχεσθαι aor. I ἐδεξάμην
ὑπό ~~[illegible]~~ de actione comitante etiam dicit. τὸ solum de ea cui subjecti sumus - κατιέναι a κάτειμι.

ἐπιόντι ab ἔπειμι
ἔτει Dat. ab ἔτος εος annus.
ἑλέσθαι - ~~[illegible]~~ inf. pass. ab αἱρέω capio, eligo vince, obtineo deleo, dejicio, perimo, convinco.
fut. αἱρήσω. Pf. act. ᾕρηκα pas. ᾕρημαι - fut III pas. ᾑρήσομαι aor. I pas. ᾑρέθην. Imperat. αἱρε̃σθαι - fut. I pa. αἱρεθήσομαι Imperat. ἑλοῦ. Opt. ἑλοίμην Inf. ἑλεῖν ἑλέσθαι Part. ἑλών
πολιτεύω rempublicam administro

Th. autem et qui cum eo legationem obierant, hi Athenas retulerant. Qui intrantes magna turba circumfusa ē timentium ne re infecta redirent. Nam enim licebat diutius cunctari propter multitudinem eorum qui fame vitam amittebant.

Postridie renuntiavere leg. quibusnam conditionibus pax perpetrata esset. Nomine autem eor. Th. dixit obediend. esse Laced. et muros diruendos. Quum multi ei contradicerent, adversarent multo plur. autem comprobaverunt visum ē ut pacem acciperet.

δινέω in aor. pass. characterem τι producit. ηνέθην -

Postea Lys. navigavit in Pyraeum et exules revertebantur et muris dirutis ~~[illegible]~~ ad cantum tibicinae magno studio (z wielką ochotą) putantium illum diem initium esse libertatis Graecorum.

Anno insequenti populus placuit 30 viros eligere, qui patrias leges conscriberent quibus respublica regeretur. His paratis Lamus navigans discedit - Agis vero a Decelea exercitum ~~ter~~ dimisit reductum distribuit potestate, ~~et quilibet~~ domos suas discedunt.

ἀποδεικνυναι ostendo probo demonstro-
κατεστυθαν. a καθιστημι constituo-

30 viri electi sunt postquam celerrime (vel simulatque) longi muri et munitiones Pyr. diruta sunt. Electi sunt consilio ut leges conscriberent secundum quas civitas administraretur, cunctabantur eas conscribere et promulgare (promulgatione earum in aliud tempus) senatum autem et ceteros magistratus constituerunt ex arbitrio suo (ut ipsis videbatur) Postea (deinde) imprimis illos, quos in ~~publica~~ (reipublicae popularis) statu populari ~~sex~~ ~~honorarent~~ se aluisse ex injustis aliorum accusationibus inter omnes constabat et qui graves erant honesto et optimo cuique, captos hos capitis arcessebant vel postulabant wytocz. proces krym. et senatus quidem eos lubentes damnabat et ceteri autem ~~quotquot~~ quotquot qui ejusmodi flagitiorum sibi conscii non essent, moleste id non ferebant.

Remedio sublatis constituerent reipublicae. pollicebantur autem se ~~illos~~ alere velle.

Postquam deliberare coeperunt quomodo liceret ipsis ~~in~~ rempublicam gerere pro libidine sua ~~ab~~ primum ~~mi~~ missis Laced. Aex ~~Lysandro~~ persuaserunt Lysandro ~~et~~ operam ~~dare~~ (swoym wpływem aby wyrobił) ut sibi pro donec ~~secte~~ simprobis

πειθεὶς αορ. I part. pas. a πειθω-

στεχτποιεν optat. ad frequentiorem actionem exprimendam servit. quasi poste cogitat.

{ εἰ επιχειροιεν-

Ille autem morem iis gerens (będąc ich zdaniom powolnym) wyrobił im to perfecit ut praesidarii mitterent iis duce...

Qui Hi vero quum custodiam obtinuissent lab. ci ob- sequio colebant (nadskakiwali) ut laudaret cia zawsze pochwalał quae facerent (aby się zgadzał) Quum iste tollibile ... mitteret una cum iis nullos milites (oddawał straż pod ich dyspozycyę) comprehendebant quos vellent ... jam improbos nullius aestimationis (nie mających wziętości) jam eos quos putarent minime tolerantes (żeby ich od sprawpaństwa usunąć) esse violentas eor. actiones u se arceri a rebus publicis Otakich chwytali którzy gdyby się porwali sprzeciwić najwięcej mieliby wielka liczbę ludzi z mniej szlachetnych. Et quasi aggressi esse ... impune habituros putarent magnam hominum copiam ... πλεῖστους ad eos confluent.

33

Ex hoc tempore (ab eo inde tempore) vero — seu Tum vero Kr. electeri 30 viros (jam verentes) ~~et~~ a Theram. jam tibi ~~ti~~ parum ~~vere~~ metuentes ne confluerent ad eum cives, deligunt 3000 qui ~~adscisceren~~ participes essent reipublicae in societatem rpublic. administrandae.

Th. iterum ad hoc dicebat tibi quidem absurdum esse videri ~~fir~~ firmum id ~~voluerunt~~ ~~face~~ elegerint 3000 socios quum optimos civitum vellent in societatem administrationem reipublicae adscescere — velut si (tanquam si) ~~alio~~ hic numerus aliquam necessitatem haberet ut boni et honesti viri essent, neque fieri posset ut extra hunc numerum ~~strenu~~ virtute praediti (strenui) ~~viros~~ et intra hunc numerum mali essent. Postea vero inquit equidem video nos duo maxime inter se opposita facientes nam et ~~ino~~ violentum imperium constituimus et impar moribus eos quibus gubernant imperat

εκ τουτου i.e. χρονου μεντοι particula affirmantis — φοβουμενοι part. pres. pendet ex eo Theram. ηκιστα superl. a ηττων — positivo caret. εξελεγησαν a σεελεω aor.[1] pass. καταλεγουσι κατα quia ex singulis tribubus — κεδεξοντας part. fut. a μετεχω — fut. εξω — των πραγματων Genit. partitivus. ατοπον πουγοασδαι

ἐξὸν acc. absol. παρὸν δόξαν· δοκοῦν, συμφέρον κίνδυνος [illegible] ὡς ἐξὸν tanquam si liceret ab ἐξεστι–
ὥπος ut, post quum finale, causale, consecuti των μετοχων genit. partis mente suppl. ἕνα–
δίδοναι inf. praes. δοῦναι inf. aor. II.
ἀποσημαίνεσθαι – ἀποσημανῶ fut. inf. med.

Illi gestis, tanquam si liceret ipsis facere quodcunque vellent, multos causa inimicitiae occiderunt, multa vero propter opes.
Dixerunt iis ᾧ (decreverunt) ut haberent ~~unde stipendiarios~~ (unde solverent stipendium) praesidiariis, singulos eor. civium peregrinos comprehendere atque illis occisis bona eorum publicare.
~~Iussere~~ Hortabantur autem etiam Theramenem ut caperet quemcunque vellet.
~~Dixit~~ Ille vero respondit: ~~Equidem~~ Mihi non videtur honestum esse ~~videtur inquit~~, eos qui profiteantur se optimos esse injustius agere sycophantis (quam sycophantas).

At ille: Equidem mihi inhonestum videtur inquit intendendo liter capitis [illegible] procesu kryminalne wytaczając.

Illi enim a quibus pecuniam acceperant, eos vivere sinebant. Nos autem interficimus nihil delinquentes ut eor. pecuniis potiamur. Quo pacto (~~[illegible]~~) haec ? injustiora

Illi vero putantes eum impedimento esse quominus facerent id quod vellent insidias (parant) struunt et apud senatores alius apud alium criminabantur, quasi rempublicam everteret (psuło wywrat ojczyzna) Et illi
~~[illegible]~~ (quum mandassent) adolescentibus, qui ~~ei~~ audacissimi videbantur (quam fu[illegible] [illegible]ibus) sub ala adesse (venire) coegerunt senatum. Postquam vero Theramenes accessit (pokazał się) in senatu Critias consurgens eum ~~in~~ arcessivit (zapozwał) ut hostem dnatui paucor (oligarchia) et iako tego który [illegible] się przyczyna wiatumiu [illegible] zrzeszył dla kraju przez [illegible] swą ~~niestatorze~~
et eum qui factus esset auctor multor malor civitatem propter suam inmobilitatem

Noster proditor qui nobis simulantibus prodit. qui vero non prodit, ê prod. tor nostri de polon multi nominibus congruit cum Polonos że eπε de powiedzie

Et multa alia quum dixisset. Nos inquit, in judicium vocamus, ut nostri et vestri proditorem.

Quam juste agamus et hoc quoq cogitate (ut intelligatis hoc quoq cogitetis ê elipsis)

Nam utriq ρplica Lacos pulcherrima esse utriq videtur. Si vero quis Ephoros eam aggressus sit et in plaribus pareat (obediat) sed etiam ratione imperii vituperet et iis qui agant adverretur temperatatis eum et ab reliqua ipsis Ephoris et a tota ρ civitate existimatum iri dignissimum maxima poena.

Et vos igit si sapitis non huic sed vobis ipsis parcetis (to będziecie o siebie dbać, a nie o niego). quemadmodum hic si torpes evasevit (bądź sententii a nostris multos eos qui in alia atq nos sumus dissident sententia, redderet audaciores (odważnies animum doda więcej odwagi) sin autem pereat praecidet spes omnibus qui in urbe et qui extra urbem inimicis nostris.

Quum Th. ad hoc multa se defendens perorasset, quumq manifestum esset senatum admurmurasse (szmer w senacie) Critias intelligens hominem evasurum esse si permisisset senatui de illo suffragium ferre quod si accidisset vitam sibi acerbam fore putabat (οὐ βιωτον) et collocutus cum 30 viris exiit – et habentes pu-

φειδεσθε a φειδω parco. σωδεις a σοζω – debuit esse σωσεις – Partic an ê modestius sententiam suam proferentis quemadmodum Polonos by-łoco ποιησει – διετ. ποιησειε αν. – αποολομενος part perf. II. ὑποτεμνω podcinam – praecidos perf. τετμηκα –

οὐ βιωτον nie do przeżycia –

+ pugiones jussit stare aperte senatui ad cancellos–

οἶσθ' ἔξει gen. ad προστα-
του - semel vicem nomi-
nativi - ē attractio inversa
si demonstr. pronominis rela-
tivi v reflexivi induit
casum pronominis.

ἄν adiungenda ē partici-
et infin. si quando dis-
pertitto verbo in partic.
et - ὡς ad pronomina
relativa ponit - quum
actio ex aliqua conditio-
ne pendere dicitur.

Ὀρθα, ὀρθῶς -
ἐξηπατημένοι - partic.
supplem. substit. post
infinit. ἀνήνοχεν (ἀνήνεγκε)
perf. ἀνήνοχα. ar. I ἀνήνεγκα -
aor. II ἤνεγκον - inf. aor. ἀνενεγκεῖν
ἔστι accent. retr.
quia initio persona
ponit - si in media
orat. tunc ἐστί.
ἀποθνῄσκειν infin.
officio imperativi fungens
τουτονί - ί = lat. ce (hicce)
fr. ci semper accent.
tu notat et longas
et breves absorbet
ἐξαλείφω ἐξαλείφειν
συνδοκοῦν a συνδοκέω

Equidem, senatores, puto
officium esse praesidis
qui officio suo recte fungit,
permittere amicos
se inspectante dis-
Et ~~r~~ego igit, hoc fa-
cere etiam.
Etenim hi, qui adstant,
negant se nobis per-
missuros, ut absol-
vamus (wypuścili na wolność) eum qui pa-
lam evertat statum
paucorum (optimatum)
(Est autem ~~...~~ ~~...~~ no-
vis legibus (ażeby nikt
z tych, którzy są w liczbie
3000 nie umarł (skaza-
ny nie był) bez waszego
głosu, że zaś 30 mężów
mają władzę skazy-
wać na śmierć nie objętych
spisem) ne quis ex
his 3000 morte mul-
ctet sine vestro suf-
fragio, eos vero autem qui
illo albo non conti-
nent (morte) mul-
ctandi potestatem
penes 30 viros esse.
Ego igit, inquit,
hunc Theram ex albo, ~~ex~~ con-
sensu omnium vestrum
(id quod etiam omnibus
vobis placet) et hunc
inquit mortis dam-
namus. - Usłyszawszy
to Theramenes skoczył na
ognisko (focus enim a-
pud antiquos symbolum
vitae socialis erat, hinc
summo honore prosequebat.)

His auditis Ther. prosiluit
in focum (ubi sacra diis
offerebant in curia, coram
senatu) et inquit:
(sermo enim directe sequit)
„Ego, inquit, imploro (błagam) supplicissime postulo
~~viri~~ ~~...~~ rem unam omnium
aequissimam, ne penes Kritiam
sit (ne ex arbitrio Crit. pen-
deat) delere neq. me, neq.
vestrum quemquam velit,
cognoscere de aliquo = sprawę czyją rozpoznać -

saltu conscendo, na wyższe miejsce.

Ἐστι cum Dativo - ad, praeter

ὅς ἄν - jeżeliby (własnie) nie dobało - στεε αὐτοῖς

pronominibus relativis ut expressius urgeat substantivum, cujus explicandi gratia tota enunciatio relativa inseruit, casu adaptat hui enunciationi. Eg. Quam

ΚΑΙ ΤΑΥΤΑ cum participiis. = i chociaż

Ut ~~vero~~ haec dixit abstrahebat ab altari Satyr. avellebant ceteri

(μεν δε - distributionem significat. altera ex parte)

Theramenes vero ut par erat et deos et homines implorabat ut viderent quid fieret.

εικος part. neutr. gen. ab ἐοικα similis sum. ut par erat

καθῶεαν - a καθοεαω - perf.

κατεορακεσ.

Senatus autem silentium tenebat quum ~~viderent~~ sciebat et ad cancellos similes satelliti tyro et propatulum (sc. dziwiec parkan ten) oppletum esse praesidiariis, nec ignorarant adesse ~~eos~~ qui ~~habeverant~~ armatos pugionibus

sed et de me et de vobis cognoscatur.

~~Et hoc~~ Nam hoc inquit, per deos, ignoro (wiem jaki to doskonale że mi nie pomoże ten ołtarz) nihil magis profuturum hoc altare sed volo hoc etiam ostendere że i ... nie tylko są względem ludzi najniesprawiedliwszymi ale i względem bogów najbezbożniejszymi).

illos non solum esse in homines injustissimos verum etiam in deos impiissimos - Wam jednak mężowie zacni dziwię się jeżeli nie będziecie pomagali sobie, chociaż wiecie że moje imię nie jest łatwiej wymazania jak wasze

Vos de vobis autem miror inquit vos nolle vobismet auxilium ferre quam quam ignoratis nomen meum nihilo delebile esse quam vestrum.

(ἱκετεύσαν antica pars)

Illi vero virum abduxerunt per forum contenta voce (natężonym) significantem quid pateret

πιομαι, βεομαι, εδομαι ✓ recipiunt in perf. σ

γε quidem restringit et restringendo auget – tak

μοι equidem similiter. co [illegible] mnie tyczy.

ἀγνοῶ imperf. ἠγνοουν vidimus α privat. subjectum augmento.

sesquialter versus 1½ wiersza

justum – justitia, [illegible] prawo

~~justa [illegible]~~

adjectiva in ωδης. ες ης, ωδης servant accent. in penult.

δη contractum ex ηδη – jam respondet polonae particulae że – assertioni inservit. ος δη ten to.

εξον accus. absolutus (dimensionis translata significatio) pozwolono

δεον quum debeat. δοξαν, ειρημενον tum neutr. gen. pro adject. punct. [illegible]

Πειραιευς – Gen εως long terminationes abeunt ε ✓ Πειραιεα zad Πειραια

Et postquam mori coactus bibit cicutam. traditum ē eum reliquam partem ~~in~~ in terram projecisse ita ut sonum ederet et dixisse.

Propino hoc pulchro Critiae. Tyje do Krytyasa.

Et hoc equidem ignoro, quin ejusmodi dicta ✓ sint notatu (memoratu) digna, hoc autem existimo, in hoc homine admiratione dignum quod (że nie stracił nic ze swej duszy, ani z rozsądku ani z żartobliwości) nihil remiserit neq de sua prudentia neq de hilaritate etiamsi mors immineret.

Sta igit Ther. mortuus a 30 quasi iis liceret tyrannidem exercere impune. Iis ~~[illegible]~~ denunciaverunt qui extra catalogum erant ne ingrederent urbem, deducebant autem illos ex agris ut ipsi et amici eorum agros haberent.

Cumm multi fugerent in Piraeeum, quumque inde etiam multi deducerentur (a 30 viris) repleta ē Megala ~~[illegible]~~ et Thebae fugientibus

~~Ditto~~ a Dee oportet pass deoque indigeo.
Deoque dat. mod.

Gdy już miało się na dzień (dniało) i już każdy z nieprzyjaciół odszedł dokąd każdy miał potrzebę, a masztalerze czyszcząc konie wyda~~li~~ wali szelest uzbrojeni towa. Trazy- wziąwszy broń i pędem uderzyli i zabili z ciężko uzbrojonych 120, a z jeźdźców ~~Zet~~ Nikostr

Quum dies esse ~~ea~~ incepisset et jam multi hostium discederent quo cuiq opus esset et equisones equos tergentes strepitum ederent interea socii Trasybuli armis acceptis cursu impetum fecerunt et multos occiderunt. Hos vero in fugam conjectos ad VI stadia persecuti et ex equitibus Nicostratum cognomento pulchrum et alios duos deprehensos adhuc in lectis.

Quænam e primaria notio Acc. quæque ejus secundariæ notiones? De Accusativo proximi, quem dicunt, objecti.
De Alcmane et Stesichoro. —

Syntaxis linguæ Græcæ.

Synt. l. gr. 1.
37
P. I d. 6/12 1860.

Q. 1. Quænam verba vice copulæ εἰμί fungi possunt? De prædicati constructione, quæ appellatur κατὰ σύνεσιν.

Vice copulæ εἰμί fungi possunt alia etiam verba, veluti: ὑπάρχειν suppeto, γίγνεσθαι fio, φῦναι orior, αὐξάνεσθαι cresco, μένειν maneo, καταστῆναι constare, δοκεῖν ἐοικέναι, φαίνεσθαι videri, δηλοῦσθαι appareo, καλεῖσθαι, ὀνομάζεσθαι, λέγεσθαι ~~di~~appellari, ἀκούειν audire (cum adverbiis vg bene audio i.e. bona existimatione utor), αἱρεῖσθαι, ἀποκρίνεσθαι, κρίνεσθαι eligi, νομίζεσθαι haberi – eg Ἀλκιβιάδης ᾑρέθη στρατηγός. Alcibiades dux ē electus.

Quædam ex Syntaxi congruentiæ, a cæterarum linguarum usu abhorrentia.

a) Sæpenumero prædicatum non forma sed potestati subjecti accommodat. vg Τὸ πλῆθος ἐπεβοήθησαν multitudo auxilium tulit – deberet esse ἐπεβοήθησε. Ὁ στρατὸς ἀπέβαινον exercitus descendit – bant (constructio κατὰ σύνεσιν, ad intellectum.)

ἀποβαίνω fut. ἀποβήσομαι aor. II ἀπέβην.

b) Si rei natura in universum designanda ē, subjecto cujusvis generis adjectivum neutrius generis, prædicati loco, jungi solet. eg Οὐκ ἀγαθὸν πολυκοιρανίη εἷς κοίρανος ἔστω. Non ē bona dominatio multorum unus princeps esto.
Nota Id sæpenumero accidit pronominibus prædicati vicem sustinentibus. eg τοῦτό ἐστιν ἡ δικαιοσύνη. ~~ea~~ hæc sunt justa.

c) Adjectiva verbalia in τός et τέος, more latinorum Gerundii, impersonaliter posita, pluralis num̄i formam induunt eg Πιστά ἐστι τοῖς φίλοις credendum ē amicis. (loco: πιστόν ἐστι.)

d) Neutrius gn̄is subjecto verbum in singulari num̄o jungere solenne ē Græcis vg τὰ ζῶα τρέχει. animalia currunt. loco: τὰ ζῶα τρέχουσι
Nota Immunia ē hujus regulæ substantiva neutrius gn̄is ad personas designandas translata eg τὰ τέλη (= magistratus) τοὺς στρατιώτας ἔπεμψαν
tum si notio multitudinis urgetur, eg φανερὰ ἦσαν ὑποχωρούντων καὶ ἵππων καὶ ἀνθρώπων ἴχνη πολλά. Manifesta erant cedentium et equorum et hominum vestigia multa.

e) Nomini dualis num̄i formam præferenti, sæpissime jungitur verbum in plurali eg Δύο ἄνδρε ἐμαχέσαντο
Nota Dualem numerum ibi tum adhibere memento, ubi de duabus rebus a natura junctis inter se. vg πόδε pedes, χεῖρε manus, ὦτε vel etiam de pari rerum, quæ arcta necessitudine inter se contineri cogitantur, agitur eg ἀδελφώ duo fratres.

Nota Substantivo fœminino dualis numeri attributum masculini g(ene)ris jungi solet. eg. ἄμφω τὼ πόλεε ambæ urbes (loco ἀμφά τὰ πόλεε)

f. Superlativus, genitivo junctus, induit plerumque genus subjecti non genitivi eg. φθόνος χαλεπώτατος ἐστι τῶν νόσων. Invidia est acerbissima morborum. (νόσος est g(ene)ris fœminini, adeoque deberet esse χαλεπωτάτη).

De articulo præpositivo ὁ, ἡ, τό.

Articulus ὁ ἡ τό significat, substantivum, cui præfixum est, ut rem definitam cogitari.

Nota Articulus indefinitus recentiorum linguarum eg. Germanicæ duplici vi est præditus; aut enim totum genus designat eg. ein Mensch homo in universum (animal ratione et oratione præditum): tum Græci utuntur simplici nomine vg ἄνθρωπος; aut etiam unam quidem rem ex toto genere indicat, sed accuratius eam non designat: tum Græci adhibent pronomen τὶς τὶ.

Totum notionis ambitum designaturis articulum nomini præfigere licet. vg. ὁ ἄνθρωπος θνητός ἐστιν. homo est mortalis.

Nomina propria in universum carent articulo, præsertim si sequitur appositio, articulo juncta. eg. Σωκράτης ἔφη. Socrates. Σωκράτης ὁ φιλόσοφος - Socrates philosophus.

Nota. Nominibus propriis, jam supra memoratis, vel quæ lectori cognita putantur, articulus præfigendus.

Participia, infinitivi, adjectiva, articulo præposito, substantivorum vim nanciscuntur. eg. ὁ πλεῖστα ὠφελῶν τὸ κοινὸν μεγίστων τιμῶν ἀξιοῦται.

Τὸ γράφειν scribere - τοῦ γράφειν scribendi etc.

Οἱ ἄλλοι significat reliquos. Οἱ ἕτεροι alteri (de duabus factionibus). Πολλοί multi; οἱ πολλοί multitudo, plebs. Πλείους (i. e. πλείονες) plures, οἱ πλείους major pars totius (si opponitur minori parti).

Græco sermone utentibus licet adverbiis loci, temporis, interdum etiam qualitatis præfixo articulo vim adjectivorum vel etiam substantivorum (si substantivum facile cogitatione suppleri potest) tribuere. eg ἡ ἄνω πόλις superior civitas; ὁ μεταξὺ τόπος locus interjectus. ὁ νῦν βασιλεύς, rex qui nunc imperium tenet. Idem de præpositionibus, casu suo junctis, dicendum: ὁ πρὸς τοὺς Πέρσας πόλεμος. bellum contra Persas gestum.

Adjectivum articulo et substantivo interpositum, v(el) etiam substantivo postpositum, (articulis utrique nomini præfixis, habet vim attributi, cujus ope res ab aliis rebus ejusdem generis dignoscitur. eg. ὁ ἀγαθὸς ἀνήρ v ~~ὁ ἀγαθὸς~~ ὁ ἀνὴρ ὁ ἀγαθός est vir bonus malis scilicet oppositus.

contra, adjectivum, postpositum substantivo, cui præfixus ē articulus v etiam præpositum substantivo, ~~cui præfixus ē~~ articulo juncto, pro contracta enunciatione ē habendum, cujus ope res n̄ alii rei, sed sibi ipsi quodammodo opponitur, quum una ejus quantitas, aliis neglectis, potissimum argui cogitetur v.g. ὁ ἀνὴρ ἀγαθός v ἀγαθὸς ὁ ἀνὴρ vir, qui v quia v quatenus v si bonus est. Ita: ὁ βασιλεὺς χαρίζεται τοῖς ἀγαθοῖς πολίταις v τοῖς πολίταις τοῖς ἀγαθοῖς significat: Rex gratificatur (sprzyja) bonis civibus (malis n̄ item). Ὁ βασιλεὺς χαρίζεται τοῖς πολίταις ἀγαθοῖς v ἀγαθοῖς τοῖς πολίταις gratificatur civibus si v quia v quum boni sunt, prout fert nexus sententiarum. Hoc discrimen luce clarius apparet in adjectivis μέσος medius, ἄκρος summus, ἔσχατος ultimus, v.g. ἡ μέση πόλις v ἡ πόλις ἡ μέση est środkowe miasto; μέση ἡ πόλις v ἡ πόλις μέση środek miasta. Ὁ μόνος παῖς παίζει unicus filius ludit. μόνος ὁ παῖς παίζει solus filius ludit. Ὁ τῶν Ἀθηναίων δῆμος populus Atheniensium (aliis populis oppositus); τῶν Ἀθηναίων ὁ δῆμος populus v plebs (non principes).-

ex primus liber pierwszy księgi i pierwszy księga znaczy - item extremus liber +

A. П. д. ~~14~~ 13/12 1860 r.

Genera verbi

Verba Græca, si significationem respicimus, sunt: ~~Tra~~ Transitoria, Intransitoria, Reflexiva, passiva.

Hisce quatuor generibus exprimendis inserviunt 3 formulæ: Activa, Media, passiva. Transitiva et intransitiva verba exprimuntur plerumque forma activa. Actiones reflexivæ et passivæ iisdem formis utuntur, præter Aoristum et futurum, in quibus utrique actioni suæ ē clausulæ. Media forma reddunt etiam actiones reciprocas i.e. quas duo v plura subjecta inter se exercent v.g. διακελεύονται cohortantur inter se.

Quædam proprietates Græci verbi in illam descriptionem non quadrantes.

1) Nonnulla verba activa, præsertim significantia motum, induere possunt vim intransitivam (ut Latina verba: vertere, mutare, declinare, alia), veluti: ἀνάγειν reducere, recedere; διάγειν perducere, perstare, ἐλαύνειν agitare, vehi, ἐμβάλλειν injicere, invadere —

decoquere wygotować, wrzeć -

ἐκβάλλειν ejicere, erumpere, ἀποκλίνω ut Lat. declino, τρέπειν ut Lat. vertere, ἔχειν cum adverbiis εὖ, κακῶς ἔχειν bene, male se habere, τελευτᾶν finire, mori etc.

2) Multa verba transitiva, quorum uterque Aoristus est in usu, in Aoristo I transitivam, in Aor. II intransitivam vim habent:

δύω induo, ἔδυσα indui, ἔδυν subii, mersus sum.
ἵστημι statuo, ἔστησα statui, ἔστην steti.
φύω gigno, ἔφυσα genui, ἔφυν ortus sum.
σκέλλω sicco, ἔσκηλα siccavi, ἔσκλην exarui.

Eadem ratione multa verba transitiva, quorum utrumque perfectum est in usu, in Perf. I transitivam, in Perf. II intransitivam significationem induunt:

ἐγείρω e somno excito, ἐγήγερκα e somno excitavi, ἐγρήγορα experrectus sum.
ὄλλυμι perdo, ὀλώλεκα perdidi, ὄλωλα perii.
πείθω persuadeo, πέπεικα persuasi, πέποιθα confido.

Praeterea quaedam Perfecta II verborum transitivorum in quibus Perfectum I non exstat, intransitivam vim induunt:

ἄγνυμι frango, ἔαγα fractus sum.
πήγνυμι figo, πέπηγα haereo.
ῥήγνυμι rumpo, ἔρρωγα ruptus sum.
σήπω putrefacio, σέσηπα putrefactus sum.
τήκω liquefacio, τέτηκα liquefactus sum.
φαίνω ostendo, πέφηνα appareo.

Vox media.

De significatione mediae vocis haec sunt tenenda:

1) Media vox significat actionem in ipsum subjectum redire, ita ut idem valeat ac verbum activum junctum accusativo pronominis reflexivi. Haud magnus est numerus verborum, quae hoc primitivo sensu mediam habeant significationem. vg.

ἀπέχω prohibeo, ἀπέχομαι abstinere se.
ἀπάγξαι τινα gulam alicui laqueo frangere - ~~aut~~ , ἀπάγξασθαι sibi laqueo [illegible] mortem consciscere. τύψασθαι, κόψασθαι se percutere, ἐμβάλεσθαι aggredior, operam do (ἐμβάλλω injicio), - παύσασθαι cessare (παύω τινα cessare facio). Quae praeterea huc spectant verba enunciant aliquid, quod corpore nostro facimus, veluti: ἀλείψασθαι, χρίσασθαι se perungere, λούσασθαι, νίψασθαι se lavare, στεφανώσασθαι se coronare, κείρασθαι ~~se~~ se tondere etc. In ceteris eadem haec relatio, si debet notari, pronominis ~~relativi~~ reflexivi ἐμαυτόν, ἑαυτόν etc. ope exprimitur.

2) Media vox significat actionem, quam subjectum in rem suam vel saltem aliqua necessitudine secum conjunctam exercet.

Triplex

Triplex relatio hic statui potest: aut enim objectum, in quod actio redit, vero subjecti finibus contineri, aut in eo includi, aut demum iis qualibet ratione moveri cogitatur, ita ut media forma activum verbum junctum jam pronomini possessivo, jam Dativo pronominis personalis, jam praepositioni cum suo casu substitui possit.

Primae relationis exempla: τύπτομαι τὴν κεφαλήν percussi meum caput.
λούσασθαι τοὺς πόδας manus sibi vel suas lavare.

Secundae relationis exempla:
καταστρέψασθαι γῆν sibi subjicere terram.
ἀναρτήσασθαι τινα sibi devincere.
κτήσασθαι, παρασκευάσασθαι, πορίσασθαι τι comparare etc. Tertiae relationis exempla:
ἀμύνασθαι τοὺς πολεμίους propulsare a se hostes.
ἀπώσασθαι κακά a se propulsare mala.

3o Interdum tamen mediae vocis vis ita obscurata, ut primum intuenti nulla ad subjectum relatio verbo contineri videatur, et media vox ad similitudinem deponentium Latini sermonis proxime accedat, transitiva vel intransitiva significatione adscita. Ejusmodi verba paucissima in Aoristo mediam formam, pleraque ~~positivam~~ passivam formam exhibent.
ut φυλάξασθαι cavere (φυλάσσειν τινα custodire aliquem), βουλεύσασθαι consultare (βουλεύειν τινι consilium dare), γεύσασθαι gustare (γεύω gustare facio), ~~ἀναμνεσθαι~~ ἀναμνησθῆναι, ἀναμνήσεσθαι recordari (ἀναμνῆσαι τινα aliquem admonere), αἰσχυνθῆναι, αἰσχυνεῖσθαι revereri (αἰσχύνω τινα pudorem incutio), φοβηθῆναι, φοβήσεσθαι timere (φοβεῖν τινα terrere) πορευθῆναι, πορεύσεσθαι proficisci (πορεύειν τινα transduco), πλαγχθῆναι, πλάγξεσθαι circumvagari (πλάγξαι τινα in errorem induco), διαλυθῆναι, διακριθῆναι discedere, ἀπαλλαγῆναι abire etc.

4) Alia actionis in auctorem redeuntis ratio est, si ejus jussu id ei conficit. Ita κείρομαι significare potest tondere me jubeo

Verba passiva

Ex illo novissimo mediae vocis usu orta significatio passiva, quum nostra interesset designare, utrum suo, an alieno arbitrio subjectum aliqua ratione afficiatur.

Passiva vox multo latius patet in Graeca sermone, quam in Latino, n. solum enim verba transitiva, quae Accusativum requirunt, sed etiam intransitiva, quae Genitivum et Dativum requirunt, passive adhiberi possunt vg φθονειν τινι invidere alicui, φθονοῦμαι ὑπό τινος invidetur mihi.

P. III d. 8 Stycznia 1861 r. **Tempora.**

Tempora dividunt in primaria: Praesens, Perfectum, Futurum et Historica: Imperf., Plusqpf., Aoristus.

Dla ożywienia mowy.

Praesens. Ut Latini, ita etiam Graeci, orationem concitatiorem redditur, praeteritas actiones praesente exprimere solent (Praesens historicum) vg. Πολύδωρον ἐμοὶ πατὴρ δίδωσι Πρίαμος ἐν δόμοις τρέφειν. Priamus dat mihi Polydorum ut nutriam eum in domo mea.

Ubi agitur de familia praeponenda ē praepositio verbo domus.

Nota Praesens εἶμι in Indicativo et Conjunctivo significationem Futuri induit, Infinitivus vero et Participium Praesentis, et Futuri et Praesentis vim promiscue recipit vg. οὐκ εὐθὺς ἀφήσω αὐτὸν οὐδ᾽ ἄπειμι (abibo), ἀλλ᾽ ἐρήσομαι καὶ ἐξετάσω καὶ ἐλέγξω. non statim eum dimittam, neque abibo, sed examinabo. Contra ἥκω (veni) et οἴχομαι (discessi) habent ~~vim~~ vim perfecti.

Latinorum perfectum respondet quasi Aoristo Graecorum.

Perfectum significat, rem hoc ipso tempore, quo loquimur, accidisse, tum indicatur eo effectus adhuc durans actionis alicujus jam absolutae, v. g. γέγραφα τὴν ἐπιστολήν (scripsi epistolam) scribere nunc maxime desii et epistola, quam scripsi, exstat.

Nota Multa perfecta reddi solent praesentibus, quae effectum actionis jam absolutae indicant. Ita πέποιθα (persuasi mihi) confido, οἶδα (cognovi) novi, πέφηνα appareo, τέθηλα floreo, κέκτημαι (mihi comparavi) possideo, κέκλημαι appellor ~~etc~~ (nomen mihi inditum est) etc.

Futurum a Latinorum futuro eo differt, quod in enunciatis secundariis, etiam post tempora historica poni solet ad designandum id, quod fieri posse vel debere cogitatur, ubi Latinis Conjunctivo uti solenne est v. g. Ἡγεμόνας ἔλαβον οἱ στρατιῶται, οἱ αὐτοὺς ἄξουσι, ἔνθεν ἕξουσι τὰ ἐπιτήδεια. Milites elegerunt duces qui eos ducerent, unde haberent res ad victum necessarias.

Formatur a perfecto επι in σομαι - τεθυμαι fut. τετυσομαι -

Futuro Exacto (III) res plane praeterita ac perfecta in futurum tempus transfertur v. g. Ἡ πολιτεία τελέως κεκοσμήσεται, ἐὰν ὁ τοιοῦτος αὐτὴν ἐπισκοπῇ φύλαξ, ὁ τούτων ἐπιστήμων Respublica plene ordinata erit, si talem nacta fuerit custodem, harum rerum intelligentem.

Nota Futurum Exactum apud Græcos in primariis tantum enunciatis, tum in iis secundariis ponitur, quæ conjunctionibus ὅτι et ὡς (quod) annectuntur; in reliquis enunciatis secundariis vice ejus fungitur Conjunctivus Aoristi (raro Perfecti), ex conjunctionibus cum particula ἄν (Polonicum: by) conflatis pendens, veluti: ἐάν, ἐπάν, ἐπειδάν, ὅταν, πρὶν ἄν, ὅς ἄν etc. e.g. Ἐὰν τοῦτο λέξῃς si hoc dixeris.

Aoristus est tempus præteritum absolute positum sine ulla relatione ad præsentiam, proinde adhibetur, ut Latinorum perfectum historicum, quum id tantum nostra interest, ut, quid acciderit, commemoremus, v.g. Κῦρος πολλὰ ἔθνη ἐνίκησεν Cyrus multas gentes vicit. Oppositus est itaq. Aoristus cæteris temporibus historicis, Imperfecto puta, quo res, quibus præsentibus aliæ actæ sunt, designantur, tum Plusqpfecto quod cum Latinorum Plusqpfecto congruit. Ceterum si relationes Imperfecti et Plusqpfecti propriæ non urgentur, horum temporum locum Aoristus obtinere potest, v.g. Ἐπειδὴ οἱ Ἕλληνες ἐπῆλθον, οἱ πολέμιοι ἀποπεφεύγεσαν Quum Græci advenissent, barbari jam fugerant.

In historica narratione actiones principales Aoristo, actiones vero secundariæ, illis explicandis adumbrandisque inservientes, Imperfecto reddi solent, ita ut eadem ratio inter hæc tempora intercedat, atq. inter Perfectum historicum et Imperfectum Latinorum, e.g. τοὺς πελταστὰς ἐδέξαντο οἱ βάρβαροι καὶ ἐμάχοντο· ἐπεὶ δ' ἐγγὺς ἦσαν οἱ ὁπλῖται, ἐτράποντο, καὶ οἱ πελτασταὶ εὐθὺς εἵποντο. Barbari impetum militum levis armaturæ sustinuerunt et pugnabant, ubi vero propius accesserant gravis armaturæ milites, fugati se dederunt — terga verterunt.

[Margin: eg legatos ingressos urbem, et oes ei gratulabantur.]

Nota Generales sententias, quippe quæ usu experientiaq. nituntur, Aoristo exprimere solenne est Græcis e.g. κάλλος ἢ χρόνος ἀνάλωσε ἢ νόσος ἐμάρανεν. Pulchritudinem (formam) vel tempus absumpsit vel morbus fœdavit.

[Margin: Apud latinos etiam ... exempla ... domus ... fundus pepulit corpore febrim ..., ... ἀν ... ἰσοσεῖ.]

In obliquis modis Aoristus a Præsente ita differt, ut Præsentis modi ad stabilem actum indicandum, Aoristi ad id, quod cito agendum, maxime inferantur. Quod discrimen Polonica lingua commodius exprimitur, veluti:

a) Conjunctivus Aoristi et Conju. Præsentis φύγωμεν uciekniimy, φεύγωμεν uciekajmy.

b) Imperativus Aor. et Imper. Præsentis δός et δίδου μοι τὸ βιβλίον (daj et dawaj mi ksiażkę)

c) Infinitivus Aoristi et Præsentis κελεύω σε δοῦναι et διδόναι τὸ βιβλίον (dać i dawać). Sed Infinitivus Aoristi etiam actionem absolutam significare et Infinitivi Perfecti vices sustinere

nere potest, e.g. ἤγγειλε τους πολεμίους ἀποφυγεῖν vel ἀποπεφευγέναι (nuntiavit hostes fugisse).
2) Optativus Aoristi et Praesentis εἴθε τοῦτο γένοιτο vel γίγνοιτο (oby się to stało i działo).

Participium Aoristi semper ~~et~~ actionem jam absolutam designat, v. g. Οἱ αὐτόμολοι ἤγγειλαν τους πολεμίους ἀποφυγόντας idem atq. ἀποπεφευγότας. perfugae nuntiarunt hostes aufugisse.

P. IV d. 22 Stycznia 1861 r. ~~nie~~ była ~~pr~~ mówiona nie prelegowana

Modi

Indicativus si significationem respicis, nihil differt a Latinorum Indicativo.

Conjunctivus et Optativus in eo inter se congruunt, quod utroq. actio non re ipsa fieri, sed fieri posse vel debere ponitur, ita tamen ut Conjunctivo actionem significemus exspectari, Optativo vero deinde nullam rationem habeamus, utrum actio re ipsa futura sit, nec ne.

Conjunctivo expressa actio semper ad futurum tempus referenda. Usus ejus in primariis enunciatis est triplex: 1) quum nosmet ipsos ad aliquid agendum exhortamur (1a pers. sing. et plur.), 2) quum dubii interrogamus* (1a pers. sing. et plur.), 3) quando vetamus** (IIa pers. sing. et Plur. Aoristi cum particula μη) eg. ἴωμεν eamus! μὴ ἴωμεν. μὴ φοβηθῆς ne metueris. Τί ποιῶμεν quid faciamus.

*Latinis hic conjunctivus conjunctivus deliberativus.

**Latinis solemne est ponere conjunct. hortativum perfecti. ita ne quid dixeris, ne quid feceris invita Minerva.

Optativo expressa actio ad praesens vel futurum tempus pertinere cogitatur tantum in conditionalibus enunciatis e.g. εἴ τι ἔχοις, δοίης ἄν si quid habeas, des. Utraq. pars hujus enunciati designat actionem quae in praesens vel potius in futurum tempus cadere putatur. Ex ejusmodi enunciatis conditionalibus oritur formula optatis exprimendis inserviens, ubi posterior pars conditionalis enunciati mente supplenda v. g. εἰ τοῦτο γένοιτο! o si hoc fiat! (suppleas εὐτυχὴς ἂν εἴην felix sim vel aliud quid). Loco simplicis εἰ vulgo plenior forma ponitur εἴθε, εἰ γάρ v. g. εἴθε ἐμοὶ θεοὶ ταύτην τὴν δύναμιν παραδεῖεν!

Aoristus

Saepius etiam posterior enunciati pars per ellipsin sola ponitur v. g. ἡδέως ἂν ἀκούσαιμι lubenter haec audiam (suppleas εἰ ἐξείη si liceat vel aliud quid). Si ab hoc usu recedas, Optativus nisi post tempora historica non ponitur.

Nota. Optata quae fieri non posse putantur exprimuntur Indicativo temporum historicorum v. g. εἴθε τοῦτο ἐγένετο!

Imperativus. Particula μή (ne) Imperativo Aoristi jungi non potest. Imperativo Aoristi sufficiendus est tum vel conjunctivus Aoristi vel Imperativus Praesentis. Itaque dici potest μὴ γράφε v. μὴ γράψῃς, dici vero nequit: μὴ γράψης aut μὴ γράψον.

De particula ἄν

Particula ἄν significat actionem ex aliqua sive expresse commemorata sive cogitatione supplenda conditione pendere. Haec particula jungi potest:

1) Indicativo historicorum temporum duplici significatione:

a) ad significandam actionem, quae fieri non potuisse cogitatur v. g. εἰ τοῦτο ἔλεγες ἡμάρτανες ἄν si hoc diceres, errasses. Tum omissa conditione: ἐχάρης ἄν laetatus esses (sc. si hoc audisses).

b) ad significandam actionem, quae certis quibusdam rebus recurrentibus, saepius est peracta v. g. εἴ τις Σωκράτει περί του ἀντιλέγοι, ἐπὶ τὴν ὑπόθεσιν ἐπανῆγεν ἂν πάντα τὸν λόγον. kiedy kto Sokrat. sprzeciwiał się, on zwykle wracał do zasady

2) Conjunctivo adjicitur, quum actionem, quae incerta quidem esse, sed exspectari putatur, tamquam ex aliqua conditione pendentem repraesentamus, id quod usu non venit, nisi in enunciatis secundariis, ubi ἄν cum aliis conjunctionibus in unum corpus conflari solet. Ita exsistunt conjunctiones: ἐάν, ὅταν, ὁπόταν, πρὶν ἄν, οὗ ἄν, οἷ ἄν, ἔνθ' ἄν, ὅθεν ἄν, ὁπόθεν ἄν, ὅπως ἄν, ᾗ ἄν, ὅπῃ ἄν, ὅς ἄν (si qui v. quicumque), οἷος ἄν, ὁποῖος ἄν, ὅσος ἄν, ὁπόσος ἄν etc.

(interlinear glosses: jeśli, kiedy, przed dopóki, gdzie, dokąd)

3) Optativo jungitur, quum actio, quæ fieri posse cogitatur, nullo respectu habito, utrum reipsa futura sit, nec ne, tamquam ex aliqua conditione pendens repræsentatur. Optativus junctus particulæ ἄν semper pro apodosi conditionalis enunciati habendus, ad quam conditio mente supplenda est e.g. εἰ τοῦτο λέγοις ἁμαρτάνοις ἄν si hoc dicas, erres, tum omissa priore parte (protasis): εἴποι τις ἄν dicat aliquis (supplendum: si videat, sciat, etc.). Hinc fit, ut is loquendi modus, proprio Atticis moderationis in asserendo exemplo, pro certissimis sententiis, certissima rerum futurarum prædictione usurpetur, v.g. οὐκ ἄν φεύγοις = non effugies, οὐκ ἄν δυνηθείημεν = non possumus.

Attici ad sententiam suam urbanius exprimendam utunt. optativo cum particula ἄν - loco Indicativi.

4) Ad Infinitivos et participia tum ponitur, quum Infinitivo vel participio in verbum finitum refecto hæc particula subjungenda invenitur v.g. εἴ τι εἶχον, ἔφη δοῦναι ἄν si quid habuisset dixit se daturum fuisse (oratio recta: εἴ τι εἶχον, ἔδωκα ἄν). εἴ τι ἔχοι, ἔφη δοῦναι ἄν si quid haberet dixit se daturum esse (orat. recta: εἴ τι ἔχοιμι, δοίην ἄν).

Nº V d. 29 Januarii 1861 r.

Casus obliqui

Genitivus respondet ad interrogationem unde?, et ponitur ad significandas notiones, quæ ex hac primaria oriunt. Ita significat causam, materiam, auctorem, possessorem, pretium, totum, ex quo pars aliqua sumitur. (G. partitivus)

ἄγω duco. (ἀγάγω) Aor. II ἤγαγον v ἦγον - imper. ἀγαγέ, Inf. ἀγαγεῖν. Perf. ἦχα Pf. pas. ἦγμαι Aor. I pas. ἤχθην fut. ἀχθήσομαι.

1. De motu e loco, nisi apud poetas, non ponitur e.g. διώκετο οἷο δόμοιο ejecit domo sua. Ἄγοντο νήσου duxerunt ex insula.

2. Genitivus causæ. Huc referenda:

a) verba quæ desiderium, dolorem, pænitentiam, miserationem, curam, odium, admirationem, iram, aegritudinem significant. e.g. ἐρασθῆναί τινος amare aliquem. Μέλει μοί τινος cura est mihi aliquid. Δανάων κεχωλόμενοι ὅσσοι ὄλοντο irati, quod tot Danai perirent. Πατρὶ μηνίσας φόνου patri iratus ob cædem. Ζηλῶ σε τοῦ νοῦ admiror te ob prudentiam.

ἄγαμαι - fut. ~~ἀγάσομαι~~ ἀγάσομαι Imp. ἠγάμην, σο - Aor. med. ἠγασάμην Aor. I ind. ἠγάσθην - opt. ἀγασθείην conj. ἀγασθῶ

Nota. Ad verba ἄγαμαι (admiror) et θαυμάζω (miror) triplex constructio est in usu: α) θαυμάζω τὸν στρατηγόν, θαυμάζω τὴν σοφίαν admiror ducem - admiror sapientiam β) τοῦτο θαυμάζω σου v θαυμάζω τῶν στρατηγῶν ὅτι οὐ πειρῶνται

γ) θαυμάζω Σωκράτη τῆς σοφίας.

b) Verba accusandi, damnandi, puniendi e. g. τιμωρεῖσθαι φόνου puniri ob caedem; ἁλῶναι κλοπῆς damnari furti, αἰτιᾶσθαι φόνου accusari inter sicarios.

c) Verba precari, obtestari e. g. λίσσεσθαι, ἱκετεύειν πατρός obsecrare, supplicari ~~patrem~~ per patrem.

d) locutiones, quae admirationem vel miserationem exprimunt, e. g. εὐδαίμων μοίρας sorte sua felix; οἴμοι δάμαρτος καὶ τέκνων vae mihi conjugis et liberorum causa!

3. G. materiae latissime patet. Huc spectant sequentes fere notiones:

a) fabricari, conficere eg. χαλκοῦ ποιέονται τὰ ἀγάλματα ἢ λίθου signa fabricant ex aere vel ex lapide. Στέφανος ποίας sertum ex gramine.

b) abundare, carere, implere, satiare, i. e. copiae et inopiae e. g. τὰ Ἀναξαγόρου βιβλία γέμει (scatent) σοφῶν λόγων. Ἀπορεῖν, πένεσθαι τῶν χρημάτων (indigere bonis). Κορέσασθαι φορβῆς satiari pabulo. Πολλοῦ δεῖ multum abest.

c) edere, bibere e. g. ἐσθίειν τῶν κρεῶν Πίνειν ὕδατος bibere aquam.

Nota. ἐσθίειν et πίνειν adsciscunt accusativum: a) si de magna cibi et potionis copia est sermo; b) si consueta alicui edulia significantur e. g. πίνω τὸν οἶνον (vinum), πολὺν οἶνον

d) olere, illinere, lavare, splendere e. g. πνεῖν μύρων redolere unguenta. λελουμένος Ὠκεάνοιο lotus aqua oceani. Ἀποστίλβοντες ἀλείφατος nitentes unguentis. ὡς ἡδύ μοι προσέπνευσε χοιρείων κρεῶν! quam jucundus odor carnis suillae adflavit mihi!

e) parcere φείδεσθαί τινος. parcere alicui.

f) complura verba et adjectiva, quae significant recordari et oblivisci, peritum, imperitum esse e. g. μέμνημαι τοῦ χρόνου τῆς ἀλκῆς ἐπιλανθάνεται fortitudinis obliviscitur. ἔμπειρός εἰμι τῆς τέχνης (peritus), τόξων εὖ εἰδώς.

g) verba, quae sensuum dicuntur (ἀκούειν audire, αἰσθάνεσθαι ἀκροᾶσθαι) quaeque aliquam animi actionem significant (πυνθάνεσθαι sciscitari, συνιέναι intelligere) e. g. Καὶ κωφοῦ συνίημι καὶ οὐ φωνεῦντος ἀκούω et mutum intelligo et non dicentem audio. ἀκροάσομαι τοῦ ᾄδοντος. Ἀκούειν plerumque pone se habet accusativum nominis, quo sonus, et Genitivum ejus, quo soni auctor significatur e. g. ὡς ἤκουσε τοῦ ἀγγέλου τὰ παρὰ τοῦ Κύρου ut audivit ex nuntio ea, quae a Cyro allata erant.

4). G. auctoris ponitur ad verba γίγνεσθαι, εἶναι, φῦναι, e. g. Πατρὸς μὲν λέγεται Κῦρος γενέσθαι Καμβύσου. Cyrus dicit ~~ortus~~ natus esse patre Kambyse.

5) G. possessoris item jungi solet verbis εἶναι, γίγνεσθαι tum adjectivis οἰκεῖος familiaris, ἴδιος proprius, ἱερός sacer (1) κύριος potens alicujus rei e.g. Σωκράτους πολλή ἦν ἀρετή.

(1) Sacer etiam Latinis jungit Genitivo.

6) G. pretii ponitur:

a) ad verba: vendere, emere, mutare, contendere de aliqua re, æstimare etc. e.g. Τῶν πόνων πωλοῦσιν ἡμῖν πάντα τἀγάθ' οἱ θεοί (ad verbum: pretio labor laboribus vendunt nobis Dii omnia bona) Τεύχε' ἄμειβε χρύσεα χαλκείων mutavit arma aurea æneis. Μάρνασθαι αἰγὸς ἢ ἐλάφοιο certare de capra vel cervo.

b) ad Comparativos, quum res, quacum comparatio instituitur, pretii quasi loco, ad æstimandam alteram rem adhibetur e.g. μείζων πατρὸς major patre. Simili modo construuntur: δεύτερος secundus, διπλάσιος duplex ὕστερος serior, alia adjectiva, in quibus comparationis notio latet, tum ἴσος par, ὅμοιος similis, διάφορος diversus, ἄλλος alius, verbum διαφέρειν differre etc. e.g. ποτερόν ἐστιν ἐπιστήμη ἡ ἀρετὴ ἢ ἀλλοῖον ἐπιστήμης (an aliud quid, quam disciplina).
Ex Genitivo comparationis haud absurde deduxeris Genitivum, poni solitum ad verba et adjectiva, quæ præstantiam, imperium et contrarias notiones significant, veluti: κρατεῖν, ὑπερβάλλειν (superare), ἡττᾶσθαι inferiorem esse, ἡγεῖσθαι ducere, ἄρχειν regere etc. v.g. Ὁ λόγος τοῦ ἔργου ἐκράτει fama rem ipsam superabat. περιεῖναι τοῦ ἐχθροῦ superare hostem.

7) G. partitivus ponitur:

a) ad verba εἶναι et γίγνεσθαι e.g. Ἡ Ζέλεια ἐστὶ τῆς Ἀσίας Zeleia ē urbs Asiæ. Τὸν θάνατον ἡγοῦνται πολλοὶ τῶν μεγίστων κακῶν εἶναι. Mortem putant unum e maximis malis esse.

Apud Latinos nisi apud poetas ñ invenitur

b) ad verba, quæ capere, prehendere, ducere significant, Genitivus partitivus, qua totum prehendas, notat e.g. ξανθῆς κόμης ἑλε flavo capillo comprehensum prehendit. Βοῦν δ' ἀγέτην κεράων bovem cornibus prehensis ducebant. ἀντιλάβεσθαι τῶν πραγμάτων aggredi res civiles. se accingere ad ...

c) ad verba collineare (τοξεύειν), participem esse, assequi (τυγχάνω, λαγχάνω, μετέχω τινος) et quæ contrarias notiones designant: privare (ἀποστερέω), liberare (ἀπαλλάσσω, ἐλευθερόω), cedere (εἴκειν), cessare (λήγειν, παύομαι) etc. v.g. εἴκειν τῆς ὁδοῦ decedere de via.

d) si quæritur quando? sed nonnisi de tempore parum definito eoque continuo. Sta θέρους æstate, χειμῶνος hieme, ἡμέρας interdiu etc. νυκτός nocte

e) Huc denique referas. G. qualitatis e.g. δένδρον πολλῶν ἐτῶν arbor multorum annorum.

Usus Dativi multo latius patet, quam apud Latinos, quippe quo non solum res, ad quam commodum vel incommodum ex actione a subjecto absoluta redundat, sed etiam multae notiones, Ablativi Latinorum propriae, veluti: modus, instrumentum, mensura, societas significentur.

a) De Dativo Ablativi Latinorum vice sustinente.

1) Ad significandum spatium [F] hic casus, nisi apud poetas, non adhibetur e.g. αἰθέρι ναίων in aethere habitans.

[F] Ad interrogationem ubi?

2) Non solum tempus ad interrogationem quando?, sed etiam statum significaturis Graecis mero Dativo uti licet, e.g. τῇ ἑβδόμῃ νυκτὶ ἐτελεύτησεν (obiit septima nocte), πολλοῦ πέραν πόντου χειμερίῳ νότῳ χωρεῖ (procelloso austro flante) [illegible]

secundo vento navigare, [illegible]

3) Conditionis notio saepenumero rationis vel etiam causae speciem induit, e.g. αἰδὼς μ' ἔχει σ' ὄμματ' ἐλθεῖν τοῖσιν πεπραγμένοις hisce rebus perpetratis pudore impedior, quominus in conspectum ejus veniam; φόβῳ ἔπραττε (metu fecit) id quod usu venit praecipue ad verba affectuum: ἥδεσθαι, χαίρειν, ἀλγεῖν τινι

Dativo causa cogitata tanquam status conditionis actionem — Genitivo vero causa

4) Dativus instrumenti, materiae et limitationis congruit cum ablativo Latinorum hisce notionibus denotandis inservienti, e.g. ἤστραπτε χαλκῷ (fulgebat aere), τεκμαίρεσθαι τοῖς πρόσθεν ὡμολογημένοις (conjecturam inire ex iis, quibus jam antea assensum est), ποσὶ ταχύς celer pedibus.

5) Simili modo ad interrogationem quanto? ut Latinis Ablativo, ita Graecis Dativo respondere est solenne; e.g. κεφαλῇ μείζων major capite.

Polonice reddendus ope particulae o, [illegible] o głowę

6) Dativus modi vulgo adverbii formam prae se fert e.g. βίᾳ vi, δίκῃ jure, πεζῇ pedibus. κραυγῇ cum clamore, vociferatione.

[illegible]

7) Denique Dativus instrumenti societati designandae inservit:

a) ad verba pugnandi, colloquendi — μάχεσθαι, ἐρίζειν, διαλέγεσθαι etc.

item poetae latini dicunt pugnare alicujus.

b) ad pronomen ὁ αὐτός (idem), e.g. ὡπλισμένοι ἦσαν τοῖς αὐτοῖς τῷ Κύρῳ ὅπλοις (eadem armatura erant instructi qua atque Cyrus). Idem dicendum de adjectivis: ἴσος (par), ὅμοιος (similis) et adverbiis ἐγγύς (prope), πέλας (procul).

c) in locutionibus ad rem militarem et nauticam spectantibus, ubi Dativo comites vel copiæ denotantur, e.g. ἀφίκοντο εἴκοσι ναυσὶν vel χειρὶ πολλῇ (magna manu), τῷ στόλῳ, τῷ στρατῷ.

Notandum præcipue est pronomen αὐτός e.g. αὐτοῖς ἵπποις una cum equis.

b) De Dativo propria hujus vocis significatione.

Dativus, arctiore hujus vocis significatione, primum omnium ita interdum adhibetur, ut res, cujus respectu subjectum aliquid agit, tanquam scopus, ad quem actio tendit, cogitetur, e.g. συλλεχθῆναι ταῖς θυσίαις (congregari ad sacra peragenda), προκαλεῖσθαι χάρμῃ (provocare ad certamen).

Deinde Dativus apud Poetas sæpissime denotat logicum subjectum ad verba passiva, ubi fungit[ur] officio præpositionis ὑπό cum Genitivo, e.g. Αἴαντι δαμείς, id quod a sermone Latino nequaquam alienum est. Ajaci domitus, seu ab Ajace domitus (przez Ajaxa).

Tum Dativo significatur respectus ad alicujus voluntatem vel judicium, e.g. ἄξιος θανάτου τῇ πόλει dignus morte ratione civitatis habita.

[margin:] godzien śmierci w oczach, zdaniem kraju.

Ejusmodi Dativus sæpissime legit[ur] ad verba εἶναι, γίγνεσθαι participiis juncta, quæ participia substantivi et præpositionis ope plerumq[ue] sunt reddenda e.g. ποθοῦνται προσφανής exoptatus advenit, ἡμέρα ἦν πέμπτη ἐπιπλέουσι τοῖς Ἀθηναίοις (piaty był dzień od wyjazda Ateńczykom).

[margin:] Biblia slavica scatent hisce Dativis.

Explicatus modo Dativus commodi sæpe Genitivi locum tenere videtur, e.g. ἡ Ἰλιὰς κάλλιόν ἐστι ποίημα τῷ Ὁμήρῳ ἢ ἡ Ὀδύσσεια Ilias ab Homero (pro Homeri) pulchrius poema quam Odyssea.

[margin:] Apud nostrates: on mu stryj.

Substantiva, a verbis Dativum regentibus profecta, item Dativo jungunt[ur], e.g. ἡ ἐν τῷ πολέμῳ τοῖς φίλοις βοήθεια auxilium in bello amicis latum — pomaganie przyjaciołom — [illegible] przestrzegać.

Ita fit, ut duo Dativi interdum concurrant, quor[um] alter personam, alter certam quandam partem vel relationem significet e.g. μαρτυρεῖ μοι τῇ γνώμῃ mihi i.e. meæ sententiæ testimonium adfert; Ἡροδότῳ ἔπορεν ἵπποις (νίκην) dedit victoriam Herodoto et quidem ejus quadrigis. Dał zwycięstwo koniom Herodota.

[margin:] Ejusmodi constructio appellatur σχῆμα καθ' ὅλον καὶ μέρος, forma totius et partis, quasi diceres.

Denique Dativo junguntur:

a) verba vituperandi, increpandi, invidendi — μέμφεσθαι, ἐπιτιμᾶν, λοιδορεῖσθαι, φθονεῖν, ἐγκαλεῖν;

b) verba ulciscendi, arcendi e.g. χραισμεῖν τινι ὄλεθρον arcere ab aliquo perniciem, τιμωρεῖν τινι φόνον ulcisci aliquem pro cæde et.

VII d. 5. Martii 1861.

Accusativus.

Accusativus respondet ad interrogationem quo?
Hac primaria significatione occurrit apud poetas e.g. κνίσση δ' οὐρανὸν ἷκεν (nidor it ad caelum); βέλος δ' ἴθυνεν Ἀθήνη ῥῖνα (jaculum Minerva direxit in nares); ἔβαν Πριαμίδαν (iverunt ad Priamidem) etc.
Inde oritur triplex ejus usus. Aliq designare potest:
a) proximum, quod dicitur, objectum sive rem actioni verbi transitivi objectam,
b) **consecutionem** tum rem actione verbi effectam (Accusativus rei effectae)(1).
c) **spatium**, quod actio motus emetitur.

Accusativus proximi objecti ponitur ad verba transitiva e.g. ἀναγιγνώσκω τὰ Ξενοφῶντος βιβλία. lego Xenophontis libros.
Nota. Substantiva et adjectiva, a verbis transitivis derivata, interdum etiam Accusativum adsciscunt e.g. οἱ σύμμαχοι τεθνᾶσι τῷ δέει τοὺς τοιούτους ἀποστόλους (socii mortui sunt metu talium nunciorum).
Quaedam verba, contra quam usus Latini sermonis requirit, accusativum requirunt veluti: servire, blandiri, assentari θεραπεύειν, θωπεύειν, προσκυνεῖν τοὺς θεούς, alia. Δεῖ opus est et Dativo et Accusativo personae jungitur, χρή vulgo Accusativo e.g. σοὶ παίδων τί δεῖ; (quid opus est tibi liberis?) — Μυθήσεαι ὅττεό σε χρή (dic, quid tibi opus sit).
Sequentia fere verba requirunt duplicem Accusativum, personae et rei:
a) prodesse, nocere, male consulere in aliquem (ὠφελεῖν τινά τι, ὀνῆσαι, ἀδικεῖν, ὑβρίζειν, λυμαίνεσθαι e.g. οὐκ ἐμὲ μείζω βλάψετε ἢ ὑμᾶς αὐτούς.
b) benedicere, maledicere, bene mereri — εὖ vel κακῶς λέγειν τινά, εὐλογεῖν, κακολογεῖν, εὖ vel κακῶς ποιεῖν τινα, εὐεργετεῖν, κακουργεῖν e.g. οὐκ ἐπαύοντο πολλὰ ἡμᾶς ποιοῦντες κακά.
c) auferre, privare, poscere, exigere — ἀφαιρεῖσθαι τινά τι, ἀποστερεῖν, ἀπαιτεῖν, πράττεσθαι e.g. οἱ Λοκροὶ τέλη τοὺς καταπλέοντας ἐξέλεγον (Locri exigebant vectigalia ab appellentibus).
d) induere, exuere — ἐνδῦσαι, ἐκδῦσαι, ἀμφιεννύναι e.g. Παῖς ἕτερον παῖδα ἐκδύσας χιτῶνα, τὸν ἑαυτοῦ ἐκεῖνον ἠμφίεσεν (puer alterum puerum exutum veste, sua veste induit).

(1) Item apud Latinos ut Horat. deproperare coronas. Deproperare est verb. neutrum, sed praeter notionem festinandi etiam more Graecorum actionem ipsam significat. Item crepare. laborat trepidare rivus.

docere pueros prudentiam.
e) docere e.g. διδάσκειν τους παῖδας σωφροσύνην.
f) celare e.g. κρύπτω σε τὸ ἀτύχημα celo te hoc infortunium.
Si locutio activa in passivam mutatur, Accusativus personæ fit subjectum, Accusativus rei retinetur e.g. ἐρωτῶμαι τὴν γνώμην interrogor sententiam, κτῆσιν ἐστερημένος (possessione privatus), παρδαλέας ἐνημμένοι (pellibus pantheræ induti), etc.
Σχῆμα καθ' ὅλον καὶ μέρος e.g. τὸν δὲ σκότος ὄσσε κάλυψε (hujus autem oculos tenebræ obduxerunt).
Accusativus consecutionis apud poetas præ se fert speciem appositionis toti enunciato adjunctæ e.g. ῥίψει χειρὸς ἑλὼν ἀπὸ πύργου λυγρὸν ὄλεθρον (manu prehensum dejiciet de turri in tristem perniciem i.e. ut misere pereat). Ἑλένην κτάνωμεν Μενέλεῳ λύπην πικράν (Helenam occidamus, Menelaum acerba ægritudine affecturi).
Item Accusativus consecutionis ponitur ad verba nominare, eligere, habere, facere, dividere, educare, ubi alter Accusativus significat rem actioni verbi objectam, alter consecutionem ex illa actione ortam e.g. Ονομάζειν τινὰ σοφιστήν. Αἱρεῖσθαί τινα στρατηγόν. Νομίζω, ἡγοῦμαί σε ἄνδρα ἀγαθόν. Τρεῖς μοίρας ~~δάσαντο~~ ἐδάσατο πάντα τὸν πεζὸν στρατόν. Παιδεύω σε σοφόν. Τρέφειν τινὰ μέγαν.
Accusativus rei effectæ. Multa verba recipiunt Accusativum ex eodem atque ipsa fonte ortos ad significandum effectum actionis, quæ iis designatur, veluti: ἀπειλὰς ἀπειλεῖν (minis terrere), μάχην μάχεσθαι (pugnam pugnare), γέλωτα γελᾶν (risum ridere), ἕλκος οὐτάσαι (vulnus infligere) etc. Plerumque ejusmodi objectis adjectivum apponitur e.g. ἀρίστην βουλὴν βουλεῦσαι (optimum consilium dare).
Nota. Non solum quævis verba neutra, sed etiam adjectiva ita construi possunt e.g. δοῦλος τὰς μεγίστας δουλείας (serviens maximam servitutem).
Accusativo, ex eodem ac verbum fonte emananti, suffici potest:
a) ejus attributum, objecti vicem tenens e.g. φόβον βλέπειν pro: φοβερὰν ὄψιν βλέπειν. Apud poetas audacissime id genus locutiones occurrunt e.g. τιτρώσκειν φόνον i.e. τραῦμα φόνιον (vulnus letale infligere), τυφλοῦν ἕλκος i.e. τύφλωσιν ἑλκώδη (ulcerosa cæcitate afficere). Præcipue pronominibus hunc in modum uti solenne est poetis

e.g.

Synt. ling. Gr. 5.

45

e. g. ἡδὺ γελᾶν (dulce ridere) pro ἡδὺν γέλωτα γελᾶν. πάντα νικᾶν i. e. πᾶσαν νίκην νικᾶν. τόδ᾽ ἐπάνεις pro: τήνδε ἴξιν ἐπάνεις. τάδε μαίνεται etc.

β) adverbiale supplementum ejusdem objecti e. g. ἄχθομαι ἄχθος ἐξ ἕλκος (quasi dicas: gemere vulnus) μάχην νικῆσαι (prælio vincere). Huc referenda sunt verba:

αα) diem festum celebrare, ad quæ nomen festi in Accusativo ponitur. e. g. θύειν γάμους (celebrare nuptias), δαίνυσθαι ὑμεναίους (canam nuptialem obire).

ββ) persuadere, monere, cogere e. g. πείθειν, προκαλεῖσθαι τινά τι. Confer Latinum illud: Quid non mortalia pectora cogis auri sacra fames!

Ita fit, ut non solum multa verba intransitiva sed etiam adjectiva nanciscantur objectum in Accusativo ad accuratius definiendam generalem actionis vel qualitatis notionem, veluti

a) Verba sensuum recipiunt Accusativum rei, qua animi affectio continetur e. g. χαίρειν τὸν εὖ πράσσοντα (id lætari, quod quis secunda fortuna utatur), οἰκτείρειν δύστηνον (misereri infelicem) ὠδίνειν συμφοράν (dolere casum).

b) vincere, inferiorem discedere Accusativo nominis, quo certamen designatur, junguntur e. g. νικᾶν Ὀλύμπια, γνώμην, δίκην (vincere Olympia, sententiam, causam). s. i. e. efficere ut sententia nostra valeat.

c) simili modo adjectiva: peritus, gnarus etc. Accusativum nominis, quo ars vel præstantia significatur, pro objecto habere possunt e. g. ἀγαθὸς v δεινὸς v θαυμαστὸς τέχνην τινά (artis alicujus mirifice peritus).

d) verba quæ conditionem, statum designant, nomen partis, in qua conditio se exserit, vel ipsius conditionis in Accusativo positum adsciscunt e. g. ἀνὴρ νοσῶν κῶλον (vir ægrotans crure). κάμνειν τοὺς ὀφθαλμούς (laborare ex oculis). τὰς φρένας ὑγιαίνειν (mente sanum esse).

e) adjectiva ejusdem significationis e. g. πόδας ὠκύς (velox pedibus).

Huc referas multos Accusativos adverbialiter ~~positos~~ poni solitos e. g. ὄνομα nomine, ἀρχὴν initio, εὖρος, ὕψος, μέγεθος in latitudinem, in altitudinem, γένος genere, πρόφασιν specie, μέρος ex parte, partim etc.

Accus.

Accusativus dimensionis. Adverba, quæ motum vel quietem designant, spatium apud poetas in Accusativo ponitur e.g. πόθεν πλεῖθ' ὑγρὰ κέλευθα (unde navigatis humida via?); ὁ τρίποδα καθίζων Φοῖβος (tripodi insidens Phœbus). – Huc referas adverbia: πολλὰ ὀλίγον ἴσον μικρά etc.
Accusativus dimensionis ad tempus translatus respondet, ut in Latino sermone, ad interrogationem: quamdiu? e.g. ἐμάχοντο δέκα ἐνιαυτούς (10 annos).

VIII d. 19 Martii 1861 a.

Praepositiones

Quas relationes, inter objectum et actionem intercedentes, casus obliqui in universum designant, eae propositionum ope accuratius definiuntur.

a) praepositiones, quæ regunt Genitivum.
ἀντί, ἀπό, ἐξ, πρό, ἄνευ.

1.) ἀντί notionibus mutationis et compensationis exprimendis inservit v. g. ξένος ἐστὶν ἀντὶ ἀδελφοῦ hospes est loco (instar) fratris.
Fgość stanik za brata – Nota. Primaria (?) significatio adversus, contra in alias præpositiones est translata:
Ex regione vis-a-vis – ἄντα, ἀντία, ἐναντίον, ἀντικρύς.

2. Πρό ante (de loco et tempore) πρὸ πυλῶν ante portas, πρὸ ἡμέρας ante lucem; – de praestantia et excellentia κέρδος πρὸ δίκης αἰνεῖσθαι lucrum præ justitia laudare; κάλλιον πρὸ τοῦ φεύγειν pulchrius est quam fugere; – de praesidio e.g. μάχεσθαι πρὸ παίδων pugnare pro liberis; denique respondet Latinorum porro vel prae, e.g.
præ manibus habere = mieć co przed sobą, zajmować się czem – occupari in aliquare –
πρὸ χειρῶν præ manibus, γῆν πρὸ γῆς ἐλαύνεσθαι ex alia in aliam terram agitari.

3. ἀπό a, ab, Metaphorice significat:
a) aberrationem e.g. ἀπὸ γνώμης, δόξης, ἀπ' ἐλπίδων præter opinionem, spem etc.
b) originem et conditionem e.g. γίγνεσθαι καλεῖσθαι ἀπό τινος –
οἱ ἀπὸ σκηνῆς histriones, οἱ ἀπὸ βουλῆς consiliarii.
c) delectum, materiam, instrumentum e.g. ζῆν ἀπὸ λείας prædando vitam sustentare – πέφνεν ἀπ' ἀργυρέοιο βιοῖο zabił ze srebrnego łuku i. e. sagitta ex argenteo arcu missa.

d) denique adhibetur ad significandam
rem ex qua alia pendet vel in qua ni-
titur e.g. ἀπὸ κυάμων καθίστασθαι ἄρχον-
τας fabarum suffragiis creare archontes
ἀπο ὀμμάτιον specie

4. ἐξ ex.
α) de spatio (ex, extra) e.g. ἐκ βελέων
extra telorum jactum; ἐκ τοῦ ποδὸς κρέμασθαι
ex pede suspendere.
β) de tempore significat initium et con-
secutionem e.g. ἐξ ἕω cum prima luce,
ἐκ παίδων a pueris, ἐξ οὗ ex quo.
γ) metaphorice significat causam et
auctorem e.g. γίγνεσθαι ἔκ τινος, ἀπολέσθαι
ἔκ τινος (perire alicujus causa), ἐξ οὐδενὸς
λόγου nulla de causa, deinde mate-
riam e.g. νίζεσθαι ἐκ ποταμοῦ lavari a-
qua ex flumine hausta, denique con-
ditionis consecutionem et perpe-
tuitatem e.g. ἐκ πένητος πλούσιος γέγονε
(ex paupere factus est dives), ἐξ ἀπροσδο-
κήτου inexpectato.

5. ἄνευ sine e.g. ἄνευ θεῶν sine diis.

b) Praepositiones, quae regunt Dativum.

ἐν, σύν.

1. ἐν congruit cum Latinorum praepositio-
ne in, nisi quod inservit instrumento
et respectui ad alicujus judicium signi-
ficando e.g. ἐν τόξοις ἀγωνίζεσθαι (arcu ar-
matum pugnare), ἐν ὀφθαλμοῖς ἰδεῖν (oculis
videre), σὺ ἐν ἐκείνῳ φαίνῃ κακός (illius ju-
dicio videris esse malus). Denique ope prae-
positionis coram interdum est verten-
dum: ἐν πᾶσι coram omnibus.

2 σύν (ξύν) ut Latinorum cum a socie-
tatis et conjunctionis notione ad modum
et conditionem designandam transfer-
tur, e.g. σὺν τάχει, σὺν βίᾳ ποιεῖν (adhibita
celeritate, vi aliquid facere, e.g. σὺν τῷ σῷ
ἀγαθῷ ἢ σὺν τῇ σῇ ζημίᾳ τὰς τιμωρίας ἐποι-
ήσω; (cum commodo tuo an cum detri-
mento).

c) Praepositiones, quæ regunt Accusativum.

εἰς, ἀνά, ὡς.

1. εἰς paulo latius patet quam Latinum **in** cum Accusativo. Ac vero non solum **finem** vel **consilium** et **consecutionem** vel **effectum** sed etiam **relationem** significat, e.g. εἰπεῖν εἰς ἀγαθόν (powiedzieć na dobre), – ᾖδον πᾶσαι εἰς ἓν μέλος (Ita omnes cantarunt, ut inde unus concentus existeret – Wszystkie śpiewały na jedną melodyę), – διαφέρειν τινὸς εἰς ἀρετήν (differre ab aliquo virtute (virtutis ratione habita).

2. ἀνά sursum vulgo vertitur ope præpositionum **in, per**, quum agitur de loci vel **temporis spatio**, quod actio explet, e.g. ἀνὰ πεδίον per campum, ἀνὰ πᾶσαν τὴν ἡμέραν per totum diem. Unde oritur notio **mensurae** et **distributionis** e.g. ἀνὰ κράτος (quantæ sunt vires), ἀνὰ μέρος per partes, ἀνὰ πέντε quini.

ὡς nisi quum agit(ur) de motu ad personam

d) Praepositiones, quæ regunt Genitivum et Accusativum.

διά, κατά, μετά, ὑπέρ.

1. κατά α) cum Genitivo:
   a) **deorsum, de** e.g. ἔρριπτον ἑαυτοὺς κατὰ τοῦ τείχους dejecerunt se de muro.
   b) **in, adversus, contra** e.g. ψεύδεσθαι κατὰ τοῦ θεοῦ – ἔπαινος κατά τινος.

   β) cum Accusativo:

κατά cum Accusativo oppositum est præpositioni ἀνά e.g. πλεῖν κατὰ τὸν ποταμόν (secundo flumine navigare), tum significat **scopum** e.g. πλεῖν κατὰ λῃίην (prædatum navigare), βάλλειν κατὰ γαστέρα (in ventrem ictus dirigere). Quum nostra nihil interest, qua actio tendat, accuratius designare, κατά easdem significationes, atque ἀνά, induit, sive de tempore agitur sive de spatio, e.g. κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν terra marique, κατὰ τὴν εἰρήνην pace durante, τοὺς καθ᾽ ἑαυτοὺς ἀνθρώπους (homines suæ ætatis). Sæpissime vero usurpatur ad **mensuram** vel rerum **relationes** indicandas e.g. κατὰ φύσιν secundum naturam, οἱ καθ᾽ ἡμᾶς homines nostræ conditionis vel ingenii, κατὰ λόγον pro ratione, καθ᾽ ὅσον quatenus, κατὰ πάντα τετρύχωνται omnibus viribus exhausti sunt. Huc adde **distributivum** usum, e.g. κατὰ τρεῖς terni, κατὰ κώμας vicatim, καθ᾽ ἡμέραν quotidie etc.

2. διά per – cum Genitivo
a) significat, actionem motus non solum spatium aliquod emetiri, sed etiam ex eo excedere e.g. τὸ ἔγχος ἦλθε διὰ θώρακος (hasta transfixit thoracem).
excedere fines v excedere finibus
b) deinde denotat motum spatii alicujus finibus contineri, e.g. διὰ πολεμίας πορεύεσθαι (per terras hostium iter facere). De tempore: διὰ νυκτός noctu.
c) denique ubi de auctore, praesidio, materia agitur, e.g. δι᾽ ἑαυτοῦ per se, δι᾽ ἀγγέλων λέγειν per nuntios dicere, δι᾽ ὀφθαλμῶν ὁρᾶν.
F proprio marte
– cum Accusativo
saepissime de via et ratione tum causa, e.g. νικῆσαι δι᾽ Ἀθήνην Minervae auxilio vincere, διὰ τοῦτο propterea, δι᾽ ὅ quapropter.

№ IX. d. 16 Aprilis 1861 a.

μετά cum Genitivo – de societate et communione (cum) e.g. μετὰ δμώων πῖνε καὶ ἤσθιε (cum servis edebat et bibebat).
μετά etiam Dativo jungitur, sed nisi apud poetas.
– cum Accusativo: a) inter e.g. δίσσων ὡσ᾽ αἰγυπιὸς μετὰ χῆνας (ut vultur inter anseres); μεθ᾽ ἡμέρας interdiu
b) post e.g. μετὰ ταῦτα postea. Ex hac posteriori notione oriuntur duae significationes:
a a) denotat finem et propositum actionis e.g. πλεῖν μετὰ χαλκόν navigare ad aes apportandum,
b b) normam αἶψα μεταστρέψειε νόον μετὰ σὸν καὶ ἐμὸν κῆρ mutaverit animum ad meam et tuam voluntatem (polonice: po mojéj myśli).

ὑπέρ cum Genitivo supra, trans, ultra e.g. ὑπὲρ κεφαλῆς στῆναι stare super caput; – pro, causa, ubi de cura, defensione etc. cogitatur e.g. δεδιέναι ὑπέρ τινος timere alicui, θύειν ὑπὲρ τῆς πόλεως sacra facere pro republica; denique cum Genitivo Infinitivi finem vel consilium denotat e.g. ὑπὲρ τοῦ μὴ θανεῖν ne moriatur.
– cum Accusativo ultra, praeter i.e. contra (oppositum τῷ κατά) e.g. ὑπὲρ μόρον praeter fatum. Si aliquem superamus, de quo habemus, in eum peccamus.

c) Praepositiones quae regunt Genitivum, Dativum et Accusativum:

ἀμφί, ἐπί, παρά, περί, πρός, ὑπό.

1. ἀμφί (circa) cum Genitivo

a) de motu ex propinquitate vel ex re aliqua
z pomiędzy
e.g. ξίφη σπάσαντες ἀμφὶ πορφυρέων πέπλων
wyciągnąwszy miecze z pochwy purpurowej
b) de vicinitate e.g. οἱ ἀμφὶ ταύτης τῆς πόλεως οἰκοῦντες. circa urbem habitantes & accolae urbis.

c) metaphorice de causa vel argumento ita ut idem valeat ac περί e.g. μάχεσθαι ἀμφὶ πίδακος de fontis possessione pugnare, ἀμφὶ φιλότητος ἀείδειν de amore canere.

– cum Dativo a) de re ambiente e.g. ἀμφὶ κλάδοις ἕζεσθαι in mediis frondibus sedere,
między gałęziami siedzieć
b) de re aliis rebus circumdata e.g. τελαμὼν ἀμφὶ στήθεσσιν balteus pectori circumdatus,

c) metaphorice – propter, causa. e.g. ἀμφὶ γυναικὶ ἄλγεα πάσχειν (propter mulierem mala perpeti), ἀμφὶ τάρβει prae pavore

F. ut apud nostrates: przy kobiecie wiele ucierpiał – i.e. tua causa – o około dzieci wielem ucierpiał – i.e. eorum causa –

– cum Accusativo (propter, circa, sub):

a) de re ambiente si dicitur, significat

aa) motum e.g. ἀμφί τινος γόνυ πιτνεῖν (ad genua prolabi eaque amplecti)

bb) quietem. ἀμφὶ ῥέεθρα circum flumina,

b) de re circumdata si dicitur, significat:

aa) motum e.g. ἀμφὶ ψάμμαθον ἐκβεβλῆσθαι in arenam ejici (et ita quidem ut res ejecta arena circumdetur)

bb) de quiete e.g. ἀμφί τε ἄστυ ἔρδομεν ἱρὰ θεοῖσιν (per urbem operati sumus sacris),

c) de tempore e.g. ἀμφὶ δείλην sub vesperum,

d) metaphorice e.g. ἔχειν ἀμφί τι occupatum esse in aliqua re.

2. ἐπί cum Genitivo:

a) si quaeritur ubi? (in, super, prope, ante) e.g. ἐφ' ἵππων ὀχεῖσθαι equis vehi.

b) de motu versus aliquem locum e.g. πλεῖν ἐπὶ Σάμου navigare versus Samum.

c) de tempore, ad interrogationem quando? e.g. ἐπὶ Κροίσου tempore Cyri.

– cum Dativo I) apud, prope, juxta:

a) de spatio e.g. οἰκοῦντες ἐπὶ Στρυμόνι,

b) de tempore e.g. ἐπ' ἤματι τῷδε,

c) de rebus circumstantibus e.g. ἐπ' ἔργῳ (in opere),

d) de personis penes quas aliquid est- e.g. ἐφ' ἡμῖν ἐστι penes nos est,
e) de causa et conditione e.g. ἐπὶ δίκῃ ob judicium, ἐπὶ τούτοις his conditionibus.
II) ad, insuper- accessionem significat- ἐσθίειν ἐπὶ τῷ σίτῳ ὄψον.
III) Consilium denotat e.g. ἐπὶ κακῷ τοῦ ἀνθρώπου σίδηρος ἀνεύρηται in perniciem hominum inventum est ferrum.
- cum Accusativo I) de motu in locum:
a) de spatio e.g. ἀναβαίνειν ἐφ' ἵππον.
b) de tempore (in) e.g. ἐπὶ γῆρας ad senectutem
c) de scopo et consilio e.g. ἐφ' ὕδωρ ἰέναι aquatum ire.
II) de quiete a) in spatio e.g. ἐπὶ δεξιὰ κεῖσθαι a dextra jacere,
b) de tempore, quod actio aliqua explet e.g. ἐπὶ χρόνον per aliquod tempus,
c) denique significat mensuram e.g. ἐπὶ δύο στάδια duo stadia latus - et normam e.g. ἐπὶ σταθμήν ad amussim.
3) παρά* cum Genitivo denotat motum ex propinquitate alicujus personae post verba ἐλθεῖν, λαβεῖν, μαθεῖν, παρά τινος (ab aliquo). Quapropter ponitur etiam ad verba passiva, praesertim quae significant dare et accipere, e.g. ἡ ἀγγελίη ἥκει παρὰ βασιλέως. legatio venit a rege
- cum Dativo apud, juxta significat e.g. ἔστη παρα τῷ βασιλεῖ. stabat juxta regem
- cum Accusativo a) de loco:
aa) juxta παρὰ ποταμόν.
bb) ad e.g. ἦγον παρὰ Καμβύσεα.
cc) praeter e.g. παρὰ ~~τὴν~~ τὴν Βαβυλῶνα παριέναι; praetergredi Babylonem
b) de tempore (per, inter) παρὰ τὸν πόλεμον bello durante, παρὰ πότον inter bibendum.
c) inservit comparationi e.g. παρὰ τὰ ἄλλα ζῶα ὥσπερ θεοὶ οἱ ἄνθρωποι βιοτεύουσι homines si cum reliquis animalibus comparantur tanquam dii vivunt.
d) praeter i.e. contra e.g. παρὰ δόξαν praeter opinionem - παρὰ μέλος praeter numeros- fałszywie śpiewać

*Gallice De chez

e) consecutionem denique et vicissitudinem denotat. e.g. ἡμέρα παρ' ἡμέραν alius ex alio dies.

4. περί (circa) cum Genitivo metaphorica fere tantum significatione jungitur. Ac vero significat:

a) praestantiam e.g. κρατερὸς περὶ πάντων ἐστ' ἀνθρώπων prae omnibus hominibus fortitudine excellit

b) praesidium, vicem e.g. μάχεσθαι περί τινος pugnare pro aliquo

c) praemium e.g. θεῖν περὶ τρίποδος de tripode cursu certare.

d) argumentum et causam e.g. διαλέγεσθαι περί τινος

– cum Dativo junctum easdem fere, quas modo proposuimus, significationes induit, e.g. μάχεσθαι, δεδιέναι περί τινι.

– cum Accusativo a) de spatio significat circa, apud, ad sive de motu sive de quiete agitur e.g. περὶ φρένας ἤλυθ' ἰωή (ad mentem vox accessit), ἑστάμεναι περὶ τοῖχον (ad parietem);

b) de tempore περὶ τούτους τοὺς χρόνους (circa);

c) de mensura περὶ τοὺς μυρίους circa decem millia

d) de personis quae sunt cum aliquo e.g. οἱ περὶ Πλάτωνα assectatores Platonis tum etiam Plato solus.

asseela poplecznik

X. d. 23 Aprilis 1861.

5. πρός cum Genitivo ad versus e.g. ποτὶ πτόλιος πέτετ' αἰεί.

ποτί e praepositio Dorica pro πρός ad πόλις poët. urbs. πέτομαι volare.

Saepissime de personis et rebus circumstantibus e.g. ἄδικον πρὸς θεῶν καὶ ἀνθρώπων. injustum coram diis et hominibus. Aliquem significat: a) studium in aliquem e.g. πρός τινος εἶναι a partibus alicujus stare. b) originem et qualitatem e.g. πρὸς δίκης ἐστιν.

c) idem fere ac praepositio ὑπό ad verba passiva et intransitiva e.g. τιμὴν ἔχειν πρὸς Ζηνός = τιμᾶσθαι πρὸς Ζηνός.

Denique usurpatur in formulis juran-
di ut Latinorum **per** e.g. ὀμνύναι,
ἐπιορκεῖν, μαρτυρεῖν πρὸς θεῶν.
– cum **Dativo** plerumque significat
accessionem (præter), e.g. πρὸς τούτοις
(insuper v præter hæc)
– cum **Accusativo** I/ significat **motum**
ad, versus rem aliquam:
a) de **spatio** e.g. ἀπέβη πρὸς μακρὸν Ὄλυμπον.
b) de **tempore** πρὸς ἡμέραν;
c) de **personis** e.g. μάχεσθαι πρὸς Τρῶας (contra)
λέγειν πρὸς τινα (dicere alicui);
d) de **consilio** τῷ χρυσῷ καταχρῶνται πρὸς
κόσμον
e) de **effectu** e.g. πρὸς βίαιον per vim.
II) si quæritur **ubi**? significat **ad juxta**
e.g. ποτὶ σκόλοπας ἔστι τεῖχος Ἀχαιῶν.
Hinc **metaphorice**: a) **inter**, ad de re-
bus quæ simul sunt e.g. πρὸς τὴν σελήνην
luna lucente b) **pro, secundum** de ra-
tione et proportione e.g. πρὸς τὰς τύχας
γὰρ φρένας κεκτήμεθα (ex eventa pru-
dentia vel imprudentia nobis adscribit).
Tum in comparatione e.g. οἱ κακοὶ πρὸς
τοὺς ἀγαθοὺς (mali cum bonis comparati)
6) ὑπό sub cum **Genitivo** a) respondet
Polonorum spod e.g. ὑπὸ χθονὸς ἧκε
φόωσδε (spod ziemi wyszedł na światło)
b) si quæritur **ubi**? e.g. ὑπὸ τῆς γῆς sub terra.
Metaphorice significat vim, cui
aliquid est obnoxium, et proinde, ut
Latinorum **a, ab**, ponitur ad verba
passiva et intransitiva ad causam
efficientem significandam e.g. θανεῖν
ὑπό τινος (mori ab aliquo). Tum denotat
a) res quæ fiunt, dum aliud quid agitur
e.g. ὑπ' αὐλοῦ χορεύειν (ad sonum tibiæ saltare)
b) **adjumentum** e.g. ὑφ' ὅρκου τινὰ πιστοῦ-
σθαι (fidem alicujus jurejurando obstringere).
– cum **Dativo** easdem fere relationes
indicat, ita tamen ut res altera alte-

ram

ram attingere ex eaque pendere sed una esse cogitentur e. g. ὑπὸ Τμώλῳ (ad radices Tmoli), γίγνεσθαι ὑπό τινος (alicui subditum esse), ὑπ' αὐλῷ (ad tibiae cantum). Ceterum multo rarius, quam cum Genitivo, usurpatur

— cum Accusativo I) significat motum in locum (sub) e. g. ὑπὸ τεῖχος (sub murum), de tempore e. g. ὑπὸ νύκτα sub noctem, de personis et rebus quae comitantur actionem e. g. ὑπὸ χεῖρα ποιεῖν v. ὑφ' ἑαυτὸν ποιεῖσθαι suo imperio subjicere

De die aliquid facere
pod wieczór, co robić

II) si quaeritur ubi? a) de loco e. g. τὰ ὑπὸ τὴν ἄρκτον ἀοίκητα δοκεῖ εἶναι (loca, quae vergunt ad septentriones, incoli non posse videntur), b) de tempore e. g. ὑπὸ τὴν παροιχομένην νύκτα (superiore nocte, poprzedzającej nocy), c) de personis et rebus, quae actionem comitantur e. g. ἦν ὑπὸ βασιλῆα δασμοφόρος (erat stipendiarius regis).

De Infinitivo

a) Infinitivus sine articulo.

1) Infinitivus sine articulo primo explet vicem subjecti e. g. οὐ ῥᾴδιον βασιλεύειν. difficile e regnare.

2) Tum, Accusativi locum tenens, inservit consecutioni, consilio, fini, rei effectae, efficiendae, aliis id genus notionibus exprimendis, ad haec fere verba et adjectiva:

a) ad verba voluntatis: velle, cupere, desiderare, audere, petere, imperare, consilium dare, pati (ἐᾶν), timere, cunctari, arcere

b) ad verba cogitandi, sentiendi, declarandi: credere, putare, sperare, videri, discere, dicere, negare etc.

c) ad verba: posse, valere, efficere,
d) ad multa alia verba et adjectiva, rei accuratius definiendæ causa e.g.
Βούλομαι, μέλλω γράφειν.
Ἐπιθυμῶ πορεύεσθαι
Τολμῶ ὑπομένειν τὸν κίνδυνον.
Παραινῶ σοι γράφειν.
Ὁ στρατηγὸς ἔπειλε τοὺς στρατιώτας ἐπιθέσθαι τοῖς πολεμίοις.
Κωλύω σε ταῦτα ποιεῖν. Impedio
Φοβοῦμαι διελέγχειν σε.
Ἐλπίζω εὐτυχήσειν.
Ἡ πόλις ἐκινδύνευσε πᾶσα διαφθαρῆναι

Λέγω εἰδέναι ταυτα.
Δύναμαι ποιεῖν ταῦτα.
Ποιῶ σε γελᾶν.
Ἥκομεν μανθάνειν.

Nominativus, Genitivus, Dativus, Accusativus cum Infinitivo.

1. Pleraque verba, modo commemorata, præter Infinitivum, aliud etiam objectum, personam denotans, adsciscere possunt e.g. ἡγοῦμαί σε ἁμαρτεῖν (puto, te errasse). Hoc posterius objectum ponitur in casu, quem verbum finitum requirit e.g. δέομαί σου ἐλθεῖν (rogo, ut venias), συμβουλεύω σοι σωφρονεῖν (suadeo tibi, ut modestia utaris), ἐποτρύνω σε μάχεσθαι (exhortor te, ut pugnes.
2. Si subjectum verborum sentiendi, declarandi, quæ Accusativum requirant, locum objecti eorundem verborum tenet, tum omittitur e.g. οἴομαι (οἴει οἴεται etc.) ἁμαρτεῖν credo me errasse etc. (loco: οἴομαι ἐμαυτὸν ἁμαρτεῖν ut fert usus Latini sermonis).
3. Adjectiva et substantiva, prædicato accuratius definiendo inservientia, et ipsa ponuntur in eo casu, quem regit verbum primarium, sin objectum verbo-

rum

rum sentiendi et declarandi congruit cum subjecto eorum, Nominativo et ipsa efferuntur e. g.

Ὁ στρατηγὸς ἔφη πρόθυμος εἶναι

Δέομαί σου προθύμου εἶναι wymagam od ciebie abyś był odważnym

Συμβουλεύω σοι προθύμῳ εἶναι radzę ci abyś był odważny

Ἐποτρύνω σε πρόθυμον εἶναι zachęcam cię

Ἔφη σε εὐδαίμονα εἶναι.

XI. 7. Maji 1861. a.

b) Infinitivus cum articulo praepositivo.

Infinitivus, articulo junctus, substantivi neutrius generis munere fungitur, et omnibus relationibus, quae casibus denotantur, exprimendis est idoneus, ita tamen ut verbi naturam - temporum puta varietates et rectionem - nequaquam exuat, e. g. τὸ φυλάξαι τἀγαθὰ τοῦ κτήσασθαι χαλεπώτερον (conservare bona difficilius e, quam acquirere). Subjectum et attributa, ad Infinitivum, sive is subjecti sive objecti vices sustinet, referenda, ponuntur in Accusativo. Subjectum Infinitivi, cum subjecto verbi finiti congruens, omittitur, et attributa ejus, per attractionem, ad subjectum primarium relata, Nominativo efferuntur. Infinitivus articulo junctus saepenumero ope totius enunciationis, particulis quum, quia, ut etc. annectendae, reddatur est necesse.

Peccare, quum homo sis, nihil ℥ arbitror mirabile. Clearchus ægre se subtraxit quominus lapidibus obrueret.

Τὸ ἁμαρτάνειν ἀνθρώπους ὄντας οὐδὲν οἶμαι θαυμαστὸν ἐστιν. Κλέαρχος μικρὸν ἐξέφυγε τοῦ καταπετρωθῆναι. Σωκράτης παρεκάλει τοὺς ἀνθρώπους ἐπιμελεῖσθαι τοῦ ὡς φρονιμωτάτους εἶναι καὶ ὠφελιμωτάτους. Κῦρος διὰ τὸ φιλομαθὴς εἶναι πολλὰ τοὺς παρόντας ἀνηρώτα. Οἱ ἄνθρωποι πάντα μηχανῶνται ἐπὶ τῷ εὐτυχεῖν. Τοῦ vel τοῦ μὴ cum Infinitivo saepissime consilium et

finem

51

finem denotat e. g. Δύναμιν παρασκευαζόμεθα τοῦ μὴ ἀδικεῖσθαι. Comparamus nobis potentiam eo consilio ne injurias perferamus

De Participio.

Participia Græca triplici vi adhiberi possunt.

a) aut enim substantivorum attributum efficiunt v. g. τὸ θάλλον ῥόδον v τὸ ῥόδον τὸ θάλλον (rosa florens).

b) aut adverbii loco actionem accuratius definiunt v. g. Κῦρος γελῶν εἶπεν.

Nostrates ponunt participium ǫroblive in ać.

c) aut denique verborum supplementum efficiunt, ita ut Accusativi cum Infinitivo vel particulæ quod munere fungi videantur, e. g. χαίρω τὸν φίλον ὀφελῶν (lætor me amico prodesse).

Nota. Primum illum participii usum nullas difficultates exhibentem silentio prætermittimus.

A. Participium verborum supplementum efficiens.

Sequentia fere verba participia supplementi loco recipiunt:

a) verba sentiendi: audire, videre, animadvertere, scire, perspicere, experiri, reminisci, oblivisci;

b) verba declarandi: ostendere, apparere, videri, manifestum esse;

c) verba affectuum: lætari, contentum esse, ægre ferre, pudet, pœnitet.

d) Permittere, perferre, perseverare, defatisci (negligere, nat. committere ut; περιορᾶν, ἀνέχεσθαι, tolerare – καρτερεῖν, flagrare κάμνειν etc. sed ἐᾶν semper cum Infinit.);

e) Incipere, desinere, finem imponere, omittere, remittere;

f) Excellere, inferiorem esse, delinquere, frui, scatere.

Participium congruit casu cum objecto verbi finiti. Quodsi participium refertur ad idem subjectum, quod in verbo finito latet, Nominativo casu ponitur e.g.

Ὁρῶ τὸν ἄνθρωπον τρέχοντα. Video hominem currentem

Οἶδα ἄνθρωπον θνητὸν ὄντα. Scio hominem esse mortalem

Οἶδα θνητὸς ὤν scio me esse mortalem

Οἶδα θνητὸς ὤν.
Ἀκούω αὐτοῦ λέγοντος
Οἱ Ἀθηναῖοι ἐφαίνοντο ὑπεραχθέντες τῇ Μιλήτου ἁλώσει.
Οἱ θεοὶ χαίρουσι τιμώμενοι ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων.

Χαίρω σοι ἐλθόντι. Gaudeo quod veni[illegible]
Οἱ πολῖται περιεῖδον τὴν γῆν ὑπὸ τῶν πολεμίων τμηθεῖσαν.
Παύω σε ἀδικοῦντα.
Παύομαι σε ἀδικῶν.
Ἄρχομαι λέγων.
Εὖ ἐποίησας ἀφικόμενος.
Ἁμαρτάνεις ταῦτα ποιῶν.
Πλήρης εἰμὶ ταῦτα θεώμενος.

σύνοιδα conscius mihi sum alicujus rei.

Nota. Penes verba σύνοιδα, συγγιγνώσκω Participium vel cum subjecto verbi, vel cum reflexivo pronomine congruit, et proinde vel Nominativo vel Dativo casu effertur e.g. σύνοιδα ἐμαυτῷ εὖ ποιήσαντι vel σύνοιδα ἐμαυτῷ εὖ ποιήσας (conscius mihi sum me bene fecisse). At, si objectum verbi non congruit cum subjecto, tum una cum Participio ponitur in Dativo vel etiam in Accusativo e.g. σύνοιδα σοι εὖ ποιήσαντι vel σύνοιδα σε εὖ ποιήσαντα.

Nota. Quæ verba supra enumeravimus, eorum nonnulla variam significationem induunt, prout Participio vel Infinitivo junguntur:

a) Ἀκούειν. Ἀκούω σου διαλεγομένου (tuos sermones auribus meis percipio).
Astg. Ἀστυάγης ἤκουε (ex aliis audiverat) τὸν Κῦρον καλὸν κἀγαθὸν εἶναι

b) Εἰδέναι, ἐπίστασθαι. Οἶδα θεοὺς σεβόμενος (scio, me Deum colere).
Οἶδα θεοὺς σέβεσθαι (scio deos colere).

c) Γιγνώσκω. Γιγνώσκω ἀγαθοὺς ὄντας τοῖς στρατιώταις τοὺς ἀγῶνας (perspicio, video, ludos bellicos utiles esse militibus).
Γιγνώσκω τοὺς ἀγῶνας τοῖς στρατιώταις ἀγαθοὺς εἶναι (existimo, ludos ~~b~~ bellicos militibus utiles esse).

d) Μεμνῆσθαι. Μέμνηται εὖ ποιήσας τους πολίτας (recordatus, se beneficiis cives affecisse). Μέμνηται εὖ ποιῆσαι τοὺς πολίτας (studet, vult beneficiis cives afficere).

e) Φαίνεσθαι. Ἐφαίνετο κλαίων (apparebat, eum lacrimare). Ἐφαίνετο κλαίειν (videbatur lacrimare)

f) Ἀγγέλλειν. Ὁ Ἀσσύριος εἰς τὴν χώραν ἐμβάλλων ἀγγέλλεται (de incursione reipsa facta). Ὁ Ἀσσύριος εἰς τὴν χώραν ἐμβάλλειν ἀγγέλλεται (num reipsa fecerit incursionem, incertum est).

g) Ἀποφαίνειν, Δεικνύναι. Ἔδειξά σε ἀδικήσαντα (probavi, te injuriam admisisse). Ἡ βουλὴ Αἰσχίνην προδότην εἶναι ὑμῖν ἀπέφαινεν (docuit, Aeschinem proditorem esse).—

XII d. 14 Maji 1861.

h) Ποιεῖν. Ποιῶ σε γελῶντα facio te ridere i. e. fingo. Ποιῶ σε γελᾶν efficio, ut rideas.

i) Αἰσχύνεσθαι et αἰδεῖσθαι. Αἰσχύνομαι κακὰ ποιῶν τὸν φίλον pudet me, quod amicum malis afficio. Αἰσχύνομαι κακὰ ποιεῖν τὸν φίλον pudore impedior, quominus amicum malis afficiam.

k) Ἄρχεσθαι. Ἤρξαντο τὰ τείχη οἰκοδομοῦντες inceperunt muros aedificare. Ἤρξαντο οἰκοδομεῖν in eo erat ut aedificarent.

Nota: Locutiones, δῆλόν ἐστι perspicuum est, — φανερόν ἐστι manifestum est, ~~est~~ φαίνεται apparet, ~~..~~ vulgo ita ponuntur, ut una cum subjecto participiis accommodentur e. g. ~~A~~ δῆλός εἰμί, φανερός εἰμι, φαίνομαι τοὺς φίλους εὖ ποιήσας.

Denique participium supplementi locum tenet ad verba: τυγχάνω fortuito sum, accido, λανθάνω lateo, διατελῶ, διαγίγνομαι, διάγω in intermitto, persevero, φθάνω anteverto, praecedam.

οἴχομαι abire. Quæ verba in interpretatione latina plerumque adverbiis reddi solent, adjuncta autem illis participia in verbum finitum mutant, e. g. ὡς δὲ ἦλθον, ἔτυχεν ἀπιών (ut venerunt, forte discessit). - Διάγω, διατελῶ, διαγίγνομαι καλὰ ποιῶν (semper recte facio). - Ὤιχοντο ἀποπλέοντες (celeriter navi discesserunt). - Κροῖσος φονέα τοῦ παιδὸς ἐλάνθανε βόσκων (Crœsus percussorem filii inscius nutrivit). - Ἔφθην ἀφελών (paulo ante abstuli).

B. Participium, adverbiale prædicati attributum efficiens.

Participia easdem, quæ adverbiis exprimuntur relationes, veluti: temporis, causæ, consilii, conditionis, modi, denotare possunt.

Ut in Latino sermone, ita etiam in Græco duplex est participiorum constructio: **Participium conjunctum** et **Genitivus absolutus**, qui respondet Latinorum Ablativo absoluto.

a) **Conjunctum** appellatur participium ortum ex enunciatione secundaria, cujus subjectum est subjectum vel objectum enunciationis primariæ.

b) **Genitivus absolutus** tum adhibetur, quum enunciatio secundaria, in participium contrahenda, suum subjectum habet, quod neque subjecti neque objecti vice in enunciatione primaria fungitur, e. g. Πολλοὶ τὰ χρήματα ἀναλώσαντες, ὧν πρόσθεν ἀπείχοντο κερδῶν, αἰσχρὰ νομίζοντες εἶναι, τούτων οὐκ ἀπέχονται (Multi re familiari dissipata, quibus

antea abstinuerunt quaestibus, turpes eos habentes, iis non amplius abstinent.
Τοῦ ἔαρος (ver) ἐλθόντος, τὰ ἄνθη (rosa) θάλλει (floret). Vere-
~~Ληιζο~~ Ληιζόμενοι ζῶσιν rapta vivunt.
Ἀδύνατον πολλὰ τεχνώμενον ἄνθρωπον πάντα ~~καλὰς~~ καλῶς ποιεῖν. Fieri n. potest, ut qui multas res aggredi.
Participii accuratius definiendi causa adduntur ei interdum particulae: μεταξύ (interim), ἅμα (simul), καί, καίπερ (quamvis) etc.
Loco Genitivi absoluti ponitur interdum etiam Accusativus participii, sed non nisi a verbis impersonalibus profecti e.g. ἐξόν* quum liceat (ab ἔξεστι), e.g. Ἀδελφοκτόνος, οὐδὲν δέον (quum fas non esset, fieri non deberet)F γέγονα.- Δόξαν αὐτοῖς (quum eis visum sit, esset), δοκοῦν (quum videatur, videretur) ἀναχωρεῖν; προσῆκον quum deceat, deceret. Huc referendi Accusativi participiorum vocis passivae: δεδογμένον quum decretum sit, esset; εἰρημένον quum dictum sit, esset. Denique adjectiva cum participio ὄν e.g. δῆλον ὄν quum manifestum sit, esset, αἰσχρὸν ὄν quum turpe sit, esset etc.

Est accusativus mansione translate sumtus.

~~*ab ἔξεστι part. praes.~~

F factus sum fratricida-

Nota. Participiis conjunctis aeque ac casibus absoluti particula ὡς addi solet, quum id, quod participio significatur, non re ipsa, sed opinione loquentis vel agentis niti ponitur. Contra particula ἅτε adjicitur, quum causa ipsius rei naturae inhaerere cogitatur, e.g. Ἀγανακτοῦσι, ὡς μεγάλων τινῶν ἀπεστερημένοι (quasi dicerent: ἠγούμενοι ~~εα~~ μεγάλα τινὰ ἀποστερῆσθαι).- Οἱ πολέμιοι ἅτε ἐξαίφνης ἐπιπεσόντες ἀνδράποδα πολλὰ ἔλαβον.- Ὁ στρατηγὸς παρήγγειλε τοῖς στρατιώταις παρασκευάζεσθαι ὡς μάχης ἐσομένης (i.e. νομίζων μάχην ἔσεσθαι.- Ἅτε πυκνοῦ ὄντος τοῦ ἄλσους, οὐχ ἑώρων οἱ ἐντὸς τοὺς ἐκτός.

Oburzają się, jak gdyby wielką jaką stratę ponieśli.

Nieprzyjaciele ponieważ wpadli nagle, wielu pojmali niewoli.

Dux imperavit militibus ut ~~caveant~~ przygotowali quod ~~be~~ ~~pugnam~~ proelium commissum iri putabat.

XIII. 21 Maji 1861.

De enunciatis inter se conjungendis.

Conjungendarum inter enunciationum duplex est ratio: **coordinatio** et **subordinatio**. Coordinatio appellatur ea enunciatorum conjunctio, ut alterum alteri ex aequo ponatur et utrumque stet per se ipsum e. g. Magnam tibi gratiam habeo, tu enim e periculo me eripuisti. Subordinatio vero appellatur ea duorum enunciatorum conjunctio, ut alterum alterius attributum vel objectum efficiat, e. g. Magnam tibi gratiam habeo, quo e periculo me eripuisti.

Coordinate ~~inter~~ ~~se~~ jungendis inter se enunciatis inserviunt conjunctiones **copulativę**, adversativę, disjunctivę, causales, conclusivę.

Copulativę: a) καί et, τέ que, quod posterius raro apud prosaicos scriptores occurrit; b) καί – καί et – et, τέ – τέ (plerumque apud poetas); c) τέ – καί ut – ita quoque, non solum – sed etiam – χρηστοί τε καὶ πονηροί.

Huc spectant quoque conjunctiones gradationem exprimentes: a) οὐ μόνον – ἀλλὰ καί (ἀλλ' οὐδέ) non solum – sed etiam (sed ne – quidem) e. g. Σωκράτης οὐ μόνον σοφὸς ἦν, ἀλλὰ καὶ ἀγαθός; – b) οὐχ ὅτι v ὅπως (i. e. οὐκ ἐρῶ ὅτι v ὅπως) vel μὴ ὅτι v ὅπως (i. e. μὴ λέγε, ὅτι v ὅπως) – ἀλλὰ καὶ v ἀλλά (ἀλλ' οὐδέ).

Hę ellipticę locutiones pro variis relationibus varias significationes induunt, veluti: non solum non, non solum, nedum;[F] Quum res contrarię inter se opponuntur, significant non solum non, e. g. οὐχ ὅτι ἔφυγε, ἀλλ' ἐνίκησε (non solum non fugit, sed vicit). Quum res gravior leviori rei, priorem locum tenenti, opponitur, significant non solum e. g.

[F] i. e. ne dicam – a cóż dopiero mówić

οὐχ ὅτι ἔτρεσεν, ἀλλ' ἔφυγεν (non solum extimuit, sed fugit). Quum denique rem graviorem res levior, conjunctionibus οὐχ ὅτι, οὐχ ὅπως annexa, sequitur, tum hæ conjunctiones significant: **nedum**, e. g. ἔφυγεν, οὐχ ὅπως ἔτρεσεν (fugit, nedum extimuerit).

Adversativis particulis aut restringuntur ea, quæ prægressa sunt, aut omnino tolluntur. Restrictio sæpissime denotatur particula δέ, autem. Huic conjunctioni vulgo respondet in priore enunciato μέν, quidem, cujus significatio ita plerumque obscuratur, ut commode reddi nequeat, e. g. τὸ μὲν ὠφέλιμον καλόν, τὸ δὲ βλαβερὸν αἰσχρόν ἐστιν.

utile ē pulchrum nocivum ē turpe

Sæpenumero μέν – δέ distribuendo inservit, veluti: οἱ μέν – οἱ δέ, alii – alii, τὸ μέν – τὸ δέ, altera ex parte – altera ex parte, tum ponitur ad eadem verba in variis sententiis repetita e. g. ἐγὼ σύνειμι μὲν θεοῖς, σύνειμι δ' ἀνθρώποις τοῖς ἀγαθοῖς.

ego versor cum diis, versor cum hominibus bonis. In hisce ~~enunciatis~~ particulis sæpissime nulla significatio respondeat.

Præterea notandæ sunt ~~particulæ~~ conjunctiones: αὖ particula δέ vulgo accedente, rursus; καίτοι verum, sed tamen; μέντοι vero; ὅμως[F] nihilominus tamen; denique ἀλλά, qua ea quæ prægressa sunt aut omnino, aut saltem parte ex aliqua tolluntur, e. g. οὐχ οἱ πλούσιοι εὐδαίμονές εἰσιν, ἀλλ' οἱ ἀγαθοί. – Τοῦτο τὸ πρᾶγμα ὠφέλιμον μέν ἐστιν, ἀλλ' οὐ καλόν. Hoc negotium utile ē quidem at ū pulchrum (at restrictionem significat)

F jednakowo, pomimo tego – nihilominus

ū divites ū felices sed boni – itaque tollit

Negativa enunciata copulantur ope particularum οὔτε – οὔτε (μήτε – μήτε) nec – nec, e. g. οὔτε θεοί, οὔτε ἄνθρωποι. Neq homines, neq dii.

Nota. Negativæ enunciationes annectuntur positivis, vulgo ope particulæ καὶ οὐ v καὶ μή, e. g. Φαίνομαι χάριτος τετυχηκὼς καὶ οὐ μέμψεως οὐδὲ τιμωρίας. Videor mihi adeptus esse gratiam ū vituperationem, aut poenam.

Si 2 negationes sequuntur latini conjungunt posteriores ope aut

Disjunctivis particulis duo enunciata ita inter se copulantur, ut si alterum

Ktoś się wydarzało | fiat, alterum fieri non posse cogitetur.

In disjunctivis ponendae: ἤ – ἤ aut – aut v vel – vel; εἴτε – εἴτε (cum Indicat.), ἐάντε – ἐάντε v ἤντε – ἤντε (cum Conjunct.) sive – sive, e. g. ἢ ὁ πατὴρ ἢ ὁ υἱὸς ἀπέθανεν vel etiam ὁ πατὴρ ἢ ὁ υἱὸς ἀπέθανεν. Εἴτε καινά, εἴτε παλαιὰ ταῦτά ἐστιν. Ἐάντε πατὴρ γράφῃ, ἐάντε μήτηρ.

(margin: v pater v filius obiit.)

Ex causalibus conjunctionibus sola fere γάρ, enim, nam, huc spectat.

Conclusivae: οὖν ideo, igitur; ἄρα igitur, τοίνυν itaque, τοίγαρ ergo, τοίγαρτοι eam solam ob causam, τοιγαροῦν proinde, e. g. Θαυμάζομεν Σωκράτη· ἀνὴρ γὰρ ἦν καλὸς καὶ ἀγαθός. – Σ. ἀνὴρ ἦν καλὸς καὶ ἀγαθός· θαυμάζομεν ἄρα αὐτόν.

(margin: dla tego właśnie. Equidem co się tyczy ja przynajmniej)

XIV d. 28 Maji 1861.

Enunciationes subordinatae.

Enunciationes subordinatae aut attributi aut objecti vice* funguntur, et proinde aut substantivi, aut adjectivi aut adverbii locum tenere possunt.

(margin: * aut adverbialis cujusdam enunciationis)

1. Enunciationes substantivae.

Enunciationibus substantivis, quae pro substantivo, in formam totius enunciati redacto, sunt habendae, adnumerantur:

A. Enunciationes, quae particulis ὡς et ὅτι annectuntur.

Enunciationes, conjunctionibus ὡς et ὅτι annexae, circumscribunt objectum (accusativum) verborum sentiendi, declarandi, veluti: ὁρᾶν, ἀκούειν, νοεῖν, μανθάνειν, γιγνώσκειν etc. λέγειν, δεικνύναι, ἀγγέλλειν, δῆλον εἶναι etc.

Praedicatum horum enunciatorum ponitur: a) in Indicativo, b) in Optativo, c) in Optativo cum particula ἄν, d) in Indicativo historicor. tempor. cum particula ἄν.

Indicativus

Indicativus adhibetur, quum actio re ipsa fieri ponitur, præsertim præegressis temporibus primariis: præsente, perfecto, futuro, e. g. Ἔλεγον, ὅτι ἄρκτοι πολλοὺς ἤδη πλησιάσαντας διέφθειραν.

Dicebant ursos multos jam qui propius accesserant, occidisse. –

Optativus ponitur, quum actio non re ipsa fieri, sed fieri posse cogitatur, præsertim quum ex mente alterius aliquid proferimus e. g. Ὅτε δὲ ταῦτα ἐνθυμούμεθα, οὕτως ἐγιγνώσκομεν περὶ ~~αὐτῶν~~ αὐτῶν, ὡς ἀνθρώπῳ πεφυκότι πάντων τῶν ἄλλων ζώων ῥᾷον εἴη, ἢ ἀνθρώπων ἄρχειν.

Quum hæc reputamus in eam sententiam venimus homini natura ipsis facilius esse imperare omnibus aliis animalibus, quam hominibus

Optativus cum particula ἄν adhibetur, quum actio, quæ simpliciter fieri posse ponitur, ex aliqua conditione pendere cogitatur e. g. λέγω ὅτι, εἰ ταῦτα λέγοις ἁμαρτάνοις ἄν.

Dico te si hoc dicas errare.

Indicativus historicorum temporum cum particula ἄν adhibetur, quum actio fieri non posse ponitur, e. g. Δῆλόν ἐστιν, ὅτι, εἰ ταῦτα ἔλεγες ἡμάρτανες ἄν.

Manifestum ē, te si hoc dixisses, erraturum fuisse.

B. Enunciationes finales et consecutivæ, conjunctionibus ὡς, ἵνα, ὅπως, ὡς μή, ὅπως μή, ἵνα μή ut, ut ne ὡς, ὥστε ut, ut non annexae.

Enunciationes finales. Peculiaris hisce enunciationibus modus est Conjunctivus (præegressis temporibus primariis) et Optativus (præegressis temporibus historicis), e. g. Ταῦτα γράφω, γέγραφα, γράψω, ἵν' ἔλθῃς ut venias. Ταῦτα ἔγραφον, ἐγεγράφειν, ἔγραψα, ἵν' ἔλθοις ut venires. ἵνα σαφέστερον ~~δ~~ δηλωθῇ πᾶσα ἡ Περσῶν πολιτεία, μικρὸν ἐπάνειμι (paucis repetam).

Hoc scribo, scribam ut venias – scripsi ut venires.

Ad verba quæ curam, studium, conatum, deliberationem, effectum, cohortationem significant: ἐπιμελεῖσθαι, φροντίζειν, φυλάττειν, σκοπεῖν, βουλεύεσθαι,

ὁρᾶν, ποιεῖν, πράττειν (curare), μηχανᾶσθαι, παρασκαλεῖν, παραγγέλλειν, προειπεῖν, δεῖσθαι, ἄγε etc. ponitur aut Conjunctivus vel Optativus cum particula ὅπως (ὅπως μή) ex proxime praecedenti regula, aut etiam, et quidem saepissime, Indicativus Futuri, quolibet tempore praegresso. Quod tempus significat, ea, quae subjectum primariae enunciationis animo intendat, pro certo futura esse, e. g. Οἱ Περσικοὶ νόμοι ἐπιμέλονται (ἐπιμέλουνται), ὅπως τὴν ἀρχὴν μὴ τοιοῦτοι ἔσονται οἱ πολῖται, οἷοι (= ὥστε) πονηροῦ ἢ αἰσχροῦ ἔργου ἐφίεσθαι.

Persarum leges curant, ne initio cives ejusmodi sint, qui turpe v. inhonestum negotium adeant.

Finales conjunctiones: ἵνα et ὡς (rarius ὅπως) junguntur temporibus historicis Indicativi ad consilium, quod fieri non posse cogitatur, significandum, e. g. Ἐχρῆν σε Πηγάσου ζεῦξαι πτερόν, ὅπως ἐφαίνου τοῖς θεοῖς τραγικώτερος.

Oportebat ~~te jungere~~ Pegasi alas tibi adaptare, ut videaris diis ~~plenior~~ sublimiore tragico spiritu afflatus.

XV. d. 4 Junii 1861.

De enunciatis adjectivis seu attributivis.

Enunciata attributiva pro adjectivis vel participiis, in formam enunciatorum redactis, sunt habenda. Annectuntur primariae enunciationi ope pronominum relativorum: ὅς, ἥ, ὅ, ὅστις, ἥτις, ὅτι, οἷος, ὅσος etc.

Pronomen relativum congruit numero et genere cum substantivo primariae enunciationis, ad quod refertur, casus autem ejus pendet ex praedicato secundariae enunciationis e. g. οἱ στρατιῶται, οἷς μαχόμεθα etc.

Nota 1. Si relativo pronomini aliud nomen praedicati vim habens, ope verborum: εἶναι, καλεῖν, ονομάζειν, pari casu adjungitur, relativa vox huic posteriori nomini, non illi priori, ad quod proprie est referenda, accommodatur, e.g. Ἡ ὁδὸς πρὸς ἕω τρέπεται, ὃ καλεῖται Πηλούσιον στόμα. Ἄκρα, αἳ καλοῦνται κλεῖδες τῆς Κύπρου. Περσικὸν ξίφος, ὃν ἀκινάκην καλοῦσι. Λόγοι εἰσὶν ἐν ἑκάστοις ἡμῶν, ἃς ἐλπίδας ὀνομάζομεν.

Via vergit ad orientem, quae appellatur ostium Pelusium.

Promontorium, quae appellant claves Cypri.

Nota 2. Numerum quod attinet, locutio ἔστιν ὧν, οἷς, οὕς, ἃ anomaliam exhibet, quippe quum hæc formula vices substantivi pronominis sustinere videatur, nec numero relativæ vocis, nec tempore verbi finiti, quod est in enunciatione attributiva, illam vim in verbum ἔστιν exercante:

G. ἔστιν ὧν (= ἐνίων) ἀπέσχοντο. są takie rzeczy od których się wstrzymywali:
D. ἔστιν οἷς (ἐνίοις) οὐχ οὕτως ἔδοξεν. i. e. iis, quibus aliter videatur.
Acc. ἔστιν οὕς (= ἐνίους) ἀπέκτεινεν. i. e. ejusmodi quos interfecerit.

Verbum relativæ enunciationis accommodatur nomini, sive expresse posito, sive cogitatione supplendo, ad quod relativa vox est referenda e. g. Ἐγώ, ὃς γράφω – σύ, ὃς γράφεις – ὁ ἀνήρ, ὃς γράφει. Vocativo vulgo secunda persona adjungitur, e. g. Ἄνθρωπε, ὃς ἡμᾶς τοιαῦτα κακὰ ἐποίησας.

Relativa vox, ad duo vel plura unius generis nomina referenda, ponitur in plurali numero et in eodem genere, cujus sunt illa nomina; sæpe tamen ad substantiva, inanimatas res significantia, relativa vox neutrum genus induit e. g. Ἡ μήτηρ καὶ ἡ θυγάτηρ, ἃς εἶδες. Ὁρῶ αὐτὸν κεκοσμημένον καὶ ὀφθαλμῶν ὑπογραφῇ καὶ χρώματος ἐντρίψει καὶ κόμαις ~~προ~~ προσθέτοις, ἃ δὴ νόμιμα ἦν ἐν Μήδοις.

Video ~~illum~~ avum ornatum et nigredine ciliorum et appositiis capillis.

quæ omnia in usu apud Medos

Pronomen relativum, ad aliquot substantiva personalia, quæ genere inter se discrepant, referendum, potiori generi accommodatur; ad substantiva vero, res denotantia, quæ item genere inter se differunt, vulgo in neutro genere ponitur, e. g. Ὁ ἀνήρ καὶ ἡ γυνή οἳ παρὰ σὲ ἦλθον. Ἥκομεν ἐκκλησιάζοντες περί τε πολέμου καὶ εἰρήνης, ἃ μεγίστην ἔχει δύναμιν ἐν τῷ τῶν ἀνθρώπων βίῳ.

Attractio relativorum. Vox relativa, quam ex sermonis lege, Accusativo poni oporteret, si nomen, quo pertinet, Genitivo aut Dativo casu est positum, a nomine illo quodammodo attrahitur i. e. casu illi accommodatur, e. g. Ἀρίων ~~δι~~ διθύραμβον πρῶτος ἀνθρώπων ὧν ἡμεῖς ἴσμεν ἐποίησεν (pro: οὕς ἴσμεν). Σὺν τοῖς θησαυροῖς, οἷς ὁ πατὴρ κατέλιπεν (pro: οὕς ὁ πατὴρ κατέλιπεν).

Arion primus hominum quos novimus dithyrambum condidit

Attractio relativorum pronominum: οἷος (qualis), ὅσος (quantus), ὁστισοῦν (quicunque), ἡλίκος (qua aetate). Hæ relativæ voces, non solum in Accusativo, sed etiam in Nominativo positæ, attractionem patiuntur, si in enunciatis attributivis, ope earum annexis, verbum εἶναι et peculiare subjectum invenitur. Tum, verbo εἶναι et demonstrativo pronomine omissis, vox relativa cum ceteris, quæ ei Nominativo casu junguntur, vocabulis, ejus nominis casu ponitur, ad quod refertur, interdum etiam ei præponitur e. g.

Genit. ἐρῶ οἵου σοῦ ἀνδρός (pro: ἐρῶ τοιούτου ἀνδρός, οἷος σὺ εἶ) – ἐρῶ οἵου σοῦ (pro: ἐρῶ τοιούτου, οἷος σὺ εἶ)

Dat. χαρίζομαι οἵῳ σοὶ ἀνδρί (pro: χαρίζομαι τοιούτῳ ἀνδρί, οἷος σὺ εἶ) – χαρίζομαι οἵῳ σοί.

przysługuję się takiemu jak ty jesteś człowiekowi

Accus. ἐπαινῶ οἷον σὲ ἄνδρα – ἐπαινῶ οἷον σέ.

chwalę takiego jak ty jesteś człowieka

Gen. plur. ἐρῶ οἵων ὑμῶν ἀνδρῶν – ἐρῶ οἵων ὑμῶν et. et.

Nota. Attractioni tum etiam est locus, quum relativum οἷός τε ponitur cum Infinitivo loco particulæ consecutivæ ὥστε, quæ locutio redditur Latine: **is sum, qui** (cum conjunctivo) e. g. Διελέχθην Στωϊκῷ τοιούτῳ οἵῳ μήτε λυπεῖσθαι, μήτ' ὀργίζεσθαι Collocutus sum cum Stoico, qui is est, qui neque perturbari neque irasci possit.

Attractio inversa. Interdum non relativa vox substantivo, sed substantivum relativæ voci accommodatur, e. g. Τὴν οὐσίαν, ἣν ὁ πατὴρ κατέλιπε τῷ υἱῷ, οὐ πλείονος ἀξία ἐστίν. Hæc attractio sæpissime usu venit in locutione οὐδεὶς ὅστις οὐ (nemo, qui non = quisque), omisso verbo ἐστί e. g.

οὐδεὶς ὅστις οὐκ ἂν ταῦτα ποιήσειεν,

οὐδενὸς ὅτου οὐ κατεγέλασεν – nie ma nikogo, kogoby nie wyśmiał.

οὐδενὶ ὅτῳ οὐκ ἀπεκρίνατο – komuby nie odpowiedział

οὐδένα ὅντινα οὐ κατέκλαυσεν – kogoby nie opłakiwał.

Wyprawy pko niewiernym r. 1157.

~~Kr~~ Król Fr. Ludwik VII (le Jeune) wróciwszy z bezskutecznej drugiej wyprawy nie ostygł jednak w zapale do podobnych wojen. Uczyniwszy pielgrzymkę do grobu S. Jakoba w Kompostelli namówił Króla Angielskiego (Henryka II) do wypowiedzenia wojny Arabom Hiszpanii. Już rzeczywiście zgromadzono wojsko. i proszono papieża Adryana IV aby ogłosił odpust dla zachęty. Adryan pochwalił ten zamiar, lecz przedstawił, iż trzebaby wprzód jeżeli nie do udziału, to przynajmniej o zezwolenie Książąt krajowych; powinieneś pamiętać o swej wyprawie z Ces. Konradem, mówi mu, jako smutny koniec miała, skołaście się na nię udali, nie poradziwszy się wiernych, którzy byli na miejscu, ani dostatecznie nie ubezpieczywszy się. ~~Skutkiem tego wyprawa nie przyszła do skutku 1157.~~

De verbor. Græcor. conjugationibus.

Præsens ~~Activum~~

__Activum__ Indicativus. Charactere temporis caret — Character modi ε, quod ante μ et ν transit in ο — Huic ε in secunda et tertia persona adjungit ι — In prima vero persona characterem modi constituit ω. Clausulæ personar. tempor. primarior.: N. S. 1 — 2 ς — 3 — N. D. 1 ~~εδε~~ — 2 τον 3. τον. N. Pl. 1 μεν, 2. τε, 3 ντσι. λύω λύεις, λυει — λύετον. λύετον — λύομεν, λύετε, λυουσι quia ντ aut σ elidunt, et præmeme præcedens syllaba aut producit, aut in diphthongum mutat.

Conjunctivus. Charactere temporis caret — modi ε character præsentis indic. productus seu η — clausulæ tempor. primarior. — eg. λύω, λύῃς, ~~λη~~ λύῃ — λύητον, λύητον, λύωμεν, λύητε, λύωσι —

Optativ. — Charact. temporis caret. modi ε οι clausulæ personar. tempor. historicor. seu ~~et in~~ prima persona e μι 2 ς, 3 — Dual. τον, την — Plur. μεν, τε, σαν (loco ν). eg. λύοιμι, λύοις, λύοι — λύοιτον, λυοίτην — λύοιμεν, λύοιτε, λύοισαν.

Imperat. ~~N. S. 2a caret 3a τ~~ Charactere temp. caret — modi ut in indic. Clausulæ: Sing. 2a caret — 3a τω — Dual. 2a τον — 3a των Plur. 2 τε — 3 τωσαν. eg 2. λύε 3. λυέτω — D. 2. λύετον, 3a λυέτων Plur. 2. λύετε, 3. λυετωσαν.

Infinitivus Char. temp. caret — modi non attendit ~~ut in modo~~, clausula e ειν — eg. λύ-ειν

__Participium__ Charactere temporis caret, et modi non attendit (ut in infinitivo, quod servant omnia participia ~~voc~~ et infinitivi vocis activæ) clausula, quæ jungit. pure radici e ων — ουσα, ον. Gen. οντος — ουσης, οντος — eg. λύων, λύουσα, λύον

__Passivum__ __Indicativus__ ~~Char~~ De charactere temporis et modi eadem intelligenda ~~qu... ... ...~~ quæ dicta s. de Activ. Indic. nisi quod ~~...~~ epsyloni non adjungit. Clausulæ personar. tempor. item primarior. μαι, σαι, ται, — μεθον, σθον, σθον — μεθα σθε, νται. eg λύομαι, λύεσαι, λύεται, λυόμεθον, λύεσθον, λύεσθον, λυόμεθα, λυεσθε, λύονται

__Conjunctiv.__ ~~Σ~~ Ut supra conjunct. activ. Clausulæ item tempor. primarior. passivor. ut in Indic. pass. eg. λύωμαι, λύησαι, λύηται, λυώμεθον, λύησθον, λύησθον — λυώμεθα, λύησθε, λυωνται.

__Optativus__ Ut supra de optat. activ. Clausulæ temp. ~~prim.~~ historic. μην, σο, το — μεθον, σθον, σθην — μεθα, σθε, ντο — eg. λυοίμην, λύοισο, λύοιτο, λυοίμεθον, λύοισθον, λυοίσθην — λυοίμεθα, ~~λυοι~~ λύοισθε, λύοιντο

__Imperat__ Ch. t. ~~care~~ caret — Ch. m. ε clausulæ — σο, σθω, σθον, σθων, σθε, σθωσαν 2. λυεσο, 3. λυεσθω. 2. λυεσθον. 3. λυεσθων. 2. λυεσθε, 3. λυεσθωσαν.

__Infinit.__ ~~P~~ Charact. temp. et mod. varior. pro variis temporibus habet clausu. gen. e μενος, μενη, μενον, præs. λυομενος, fut. λυσομενος, perf. λυκωμενος. Excip. aor. clausu. εις, εισα, εν.

Partic.

Verbis his possis accenseri: εικω similis sum - ελπω spero - εργω, ερδω facio que habent preteritum medii cum augmento εοικα - εολπα - εοργα.
Verbum ουρεω mingo, item augmentum habet in imperfecto εουρουν
3º Verba composita ex substivis οιαξ clavus. uti οιακιζω et οιακονομεω guberno ex οιωνος avis - uti οιωνοσκοπεω et οιωνιζομαι auguror - ex οινος vinum, uti οινιζω vinum sapio, aut ano- ex οιμος via οιμαω irrao - ex οιστρος uti οιστρεω et οιστραω oestro agito, o agro - οιος solus, uti οιοω destituo desolo. οικουρεω domum custodio - ti adsciscunt augmentum. Verbum πεποιημαι ejulo. potest adhiberi cum et absq augmento finde ωμωζον e οιμωζον. V. εορταζω festum celebro potest adhiberi absq augmento cum augmento in prima mutando ε in ει aut cum augmento in IIª mutando ο in ω.
De augmento in verbis compositis ex prepositionibus
Verba habent augmentum inter verbum et prepositionem ex προστασσω precipio - προσφερω offero. εισαγω induco imp. προσεταττον. et εισηγον - Si prepositio desinit in vocalem, vocalis prepositionis abjicitur - ex διασπειρω semino - imperf. διεσπειρον.
Prepositio εν que transit ante labiales in μ ante palat. in γ ex εμβαλλω injicio. ex εγχειρεω in manus trado. sumunt ν resumunt. finde imperf. ενεβαλλον, ενεχειρουν - Item in prepositionibus si ν mutatum fuit in λ. ς, aut extrusum in imperfecto redit. finde συλλεγω - συνελεγον - συρρεπω consuo - συνερραπτον. συζαω convivo, συνεζων - In prepositionibus περι αμφι - et προ. vocalis non abjicitur finde dicitur περιεστρεφον circum vertebam προετρεπον adhortabar contra προυτρεπον - Si verba primitiva non sunt in usu, aut composita non discrepant significatione a primitivis, tunc augmentum ponitur a principio ex ισταμαι, επισταμαι - scio. ιζω et καθιζω colloco, sedere facio. ημαι et καθημαι sedo - ευδω et καθευδω dormio.
Verba sequentia, etiamsi primitiva eorum non sunt in usu tamen augment. habent post prepositionem: προφητευω vaticino - επιτηδευω operam navo. Verba composita ex substantivis, uti λιθοβολεω lapido. φιλοσοφεω - philosophor. θαλασσοκρατεω crateo in mari impero composita ex talasa et κρατος equilos. 2º Ex nominibus - uti αυτομολεω ad hostes fugio. 3º ex pronominibus non mutantibus significatum, uti ενεπω dico - ενεγκω fero 4º Ex adverbiis uti πλημμελεω scelus committo, ex πλην preter - Ex ομου - uti ομολογεω confiteor. Ex a privativo, uti αφρονεω insipiens sum. απιστεω non credo. et ex adjectivis uti: εναντιοομαι adversor. habent augmentum ab initio. Vv. διαιτάω exigo διοικεω administro, ανεχομαι tolero - ενοχλεω turbo item αναπαυομαι abnuo - ονοματοποιεω nomen facio
& προσοδοποιεω iter facio habent augmentum in prepositione et in verbo Vv. εγγυαω in manus dimitto et εμπολεω possunt habere augm. in prepositione aut in verbo - finde εμπολεκα aut εμπεπολεκα
Tandem vv. composita ex particulis δυσ et ευ - si post verba incipiunt a voc. mutabili tunc habent augm. post. si incipiunt ab consonante aut voc. immutabili habent ante eg δυσαρεστεω - displiceo - δυσηρεστουν
δυσαπιστεω diffido - δυσηπιστουν - δυστυχεω infelix sum. habet εδυστυχουν
δυσωπεω pudore afficio deterreo εδυσωπουν, quia ωπεω incip. ab immutabili ω

Quoad ευ - ευαγγελιζω felicem nuntium do - ευεργετεω benefacio. vocales post ευ-α et ε ι mutabiles. proinde imperfectum ευηγγελιζον, ευηργετουν ευσεβεω pietatem colo - ευημερεω prospere ago habent augmentum ante quia σεβω incipit a consonante. ημερεω aliunde η. sed saepe adhibent et absq. augmenta ab initio. item: ευτυχεω felix sum quia incipit τυχεω a cons. aut adhibet absq. aut cum augm. mutando ε in η -

Formatio tempor.

58

1° A praesenti modi indicativi formant praesentia omnium modorum tam activorum quam pass. et medii verbor. mutando solummodo terminationem - 2° Ota imperfecta praefigendo augmentum syllabicum v. temporale et mutando in activo terminationem ω in ον et in passivo in ομην. proinde τυπτω - ετυπτον, ετυπτομην 3° Futurum primum addendo ad characteristicam σ, quod transit in ψ aut ξ - aut σω. Verba pura vocalem α mutant plerumque in futuro in η. uti τιμαω honoro τιμησω - βοαω clamo βοησω - conservant α praesertim ea quae ante α habent ε, ι, ρ. uti εαω sino εασω κοπιαω laboro κοπιασω - γελαω rideo γελασω - ελαω et φλαω tundo ελασω - φλασω - ορεω video ορασω, πκω possideo - σπαω traho. δραω facio. δικαω judico. φεραω fero ερασω desidero. Quidam habent dei modo. περαω - περαω transeo - περασω et περησω - item vocalem ε vulgo mutant in η ut ποιησω - φιλεω ποιησω φιλησω - sed pauca conservant ε - τελεω perficio. ειδεω suspicio. αρκεω sufficio. ακεω medeor. ξεω polio - νεικεω jurgor - Quidam habent dei modo: ε vel η. καλεω voco. καλεσω v. καλησω. φρονεω sapio. δεω vincio. αινεω laudo - O mutant in ω uti: χρυσοω inauro χρυσωσω δηλοω manifesto. δηλωσω. Quidam conservant ο uti: αροω aro - βοω orauro ομοω juro. αροσω - βοσω. ομοσω. Verba desinentia in ζω item item in σω et λω. ex futuro ejiciunt σ - ανοιξω puto - ερχεξω ergo quo in futuro loco νομισω - ερχισω vulgo dicit νομιω ερχιω. φιλεω diligo ελαω impello αμφιεω superinduo. loco φιλεσω - ελασω - αμφιεσω dicit φιλω. ελω - αμφιω - Verba desinentia in σκω habent vulgo in ξω ut διδασκω, disco τιτυσκω - γιλασκομαι propitius sum. διδαξω, τιτυξω γιλασομαι v. γιλαξομαι. VV desinentia in ανω ινω quae fraeminunt a puris desinentibus in αω v. ιω abjiciunt ν. ut φθανω praevenio φθινω corrumpo. habent φθασω φθισω quia descendunt a φθαω praevenio et φθιω corrumpo. VV αυξω augeo. εψω coquo. habent fut. ~~αυξω~~ αυξεσω. εψεσω - quasi ab αυξεω - εψεω. Item verbum αλεξω arceo. Quidam verba liquidata uti εθελω volo μελλω futurus sum οφειλω debeo. ολω perdo. ενεω invenio. χαιρω gaudeo. fut. formant quasi a purit. τελεσω μελλεσω - χαιρω habet χαρω et χαιρεσω.

A futuro I format 1° futurum medii mutando terminationem ω in ομαι, uti a τυψω - τυψομαι - λεξω - λεξομαι - νομισω νομιεσομαι et abjecto σ φιλουμαι - νομιουμαι 2° Aor. I. mutando terminationem ω in α et praefigendo augmentum. proinde τυψω - ετυψα. λεξω ελεξα - Verba liquidata α mutant in ε proinde α ψαλλω erit εψηλα - ε mutant in dipth. ει - proinde a στελω - erit εστειλα. Quae in futuro αι mutarunt in α in dialecto communi conservant α in aor. tca mutant in ε. ut σημαινω significo - ραινω polluo in fut. habent σημανω ρανω - in aoristo εσημανα - ερανα aut atticae εσημηνα ερηνα - Quidam vv. dissylaba in futuro habent in ευσω ut πλεω navigo πλευσω - πνεω spiro ρεω fluo ρευσω χεω fundo. σεω moveo. σευσω καω v. καιω uro καυσω - κλαιω ploro κλαυσω

Quaedam ex istis in aor. σ ejiciunt - hinde σευω mutat in εσευα
αλευω αλευσω evito - ηλευα - Sciendum autem est verbum νεω si
significat nato et nuo habet νευσω - si vero neo (fingo) habet
νεσω - A futuro III format praeteritum. Praeteriti φ muta-
t in φ - ξ in χ - σ in κ et praefigendo reduplicationem. Hinde
a τυψω - τετυφα - λεξω - λελεχα - Observandum quod verba
incipientia ab aspiratis in reduplicatione recipiant te-
nues - hinde π φεφιληκα, χεχηκα sed πεφιληκα - κεχηκα
Quoad vo. liquidata - Desinentia in λω - ρω et ινω habent praeteri-
tum in α hinde a στελω εσταλκα. σπειρω εσπαρκα - τεινω tendo
fut. τενω τετακα a κτεινω occido fut. κτενω - εκτακα - Desinentia in νω
νω - ν amittunt. κλινω inclino κρινω judico - πυνω paro. π κεκλινκα
sed κεκλικα, κεκρικα etc. A praeterito activo format 1° Activum
plusquamperfectum addendo ab initio alterum augmentum et mutando
terminationem α in ειν hinde ex τετυφα, λελεχα εσταλκα erit
ετετυφειν, ελελεχειν, εσταλκειν - 2° Praeteritum passivum a 1a persona
mutando terminationem φα in μμαι - χα in γμαι. κα in μαι - hinde
a τετυφα, τετυμμαι - λελεχα - λελεγμαι - εφαλκα εφαλμαι -
Verba habentia pro characteristica ζ, τ, θ et δ ante dictas terminationes
assumunt σ hinde a πεφρακα ιχι πεφρασμαι - a πελεκα impleo
πεπλεσμαι, a ενυκα perficio - ενυσμαι. 2° Verba pura habentia ante
ultima diphthongum uti ακουω audio, ηκουκα - ηκουσμαι - κελευω jubeo -
κεκελευσμαι. κρουω pulso, κεκρουσμαι - κλειω claudo - κεκλεισμαι -
παιω percutio πεπεισμαι; πταιω impingo - πεπταισμαι - τελω frango, τε-
τραυσμαι. γνοω cognosco, εγνοσμαι - Liquidata πεφανκα a φαινω
ostendo μολυνω inquino. μεμολυνκα - et ab ελαω impello praete-
ritum habent 2ci modo. πεφανμαι ρ πεφασμαι. μεμολυμμαι, ρ με-
μολυσμαι - Quaedam activi verbi ε mutant in α. sic τρεπω verti.
τρεφω nutrio [illegible] act. praet. τετροφα pass. τετραμμαι. εσταλμαι
A praeterito pass. format plusquamperf. pass. mutando μαι in μην
hinde a τετυμμαι erit ετετυμμην. λελεγμαι, ελελεγμην.
A II pers. passivi format fut. III passivum mutando terminationem
αι in ομαι - hinde a II pers. praet. τετυψαι, λελεξαι, εσταλσαι erit
τετυψομαι λελεξομαι - σταλσομαι. A III pers. pass. format Aor.
pass. mutando terminationem φθαι in φθην, κται in χθην, σθαι in
σθην, ται in την - hinde a τετυπται, λελεχθαι, ηκουσθαι - Aor. pass.
ετυφθην, ελεχθην, etc. Tria verba, quae etiamsi in prae-
terito σ non habent, tamen in aor. assumunt, a μεμνημαι recordatus sum
aor. εμνησθην - ερρωθην corroboratus fui - ερρωσθην κεκλι-
μαι [illegible] εκλιθην - Ab aor. I passivo futurum passivum mu-
tando terminationem θην in θησομαι - ετυφθην, τυφθησομαι -
ελεχθην λεχθησομαι - εσταλθην, σταλθησομαι -
Nota 5 vo. liquidata quae in praeterito activo recipiunt
ε semper. νεμω divido, pasco. δεμω struo. βρεμω fremo. τρεμω
tremo et τεμνω seco, habent νενεμηκα etc.
A praes. format futurum II ejiciendo ex duabus consonantibus
unam et addendo ε, quod vulgo in dialecto attica contrahitur.
Praeterea vocales longas mutant in α [illegible] αλειφω lateo - λαθω
τηκω liquefacio - τακω - σηπω putrefacio, σαπω a τρωγω
trago - Item quaedam dissyllaba habentia ε mutant in
α uti πλεκω πλακω τρεπω et στρεφω verto
κλεπτω furor κλαπτω - Quae habent in medio diph-
thongum ευ ρ ει primam vocalem ejiciunt hinde
φευγω fugio φυγω - κευθω abscondo - κυθω - πειθω persua-
deo - πιθω - λειπω linquo - λιπω - ειδω scio - ιδω

Tria 5° verba quæ mutant π in β minimum βλαπτω lædo βλαβω
κρυπτω abscondo - κρυβω - καλυπτω operio καλυβω -
6 quæ π in φ i. e. ταπτω sepelio. ραπτω suo. ρυπτω [illegible] σκαπ-
πω fodio. δρυπτω [illegible] accomodo attendo. ταφω, ραφω - ρυφω - σκαφω
δρυφω αφω - 7° decimentia in χω ζω et σω quæ vulgo con-
trahunt, item in νω uti δυω induo - ιω σπιω [illegible]
et in σεω τεω futu. II et præt. medii carent.
A fut II formant 1° fut. medii mutando term. in ουμαι
2° Aor. medii mutando in ομην - 3° aor. acti. mutando
ω in ον et præfigendo augmentum. 4° aor. passivi mutan-
do ω in ην - 5° fut II pass. mutando ω in ησομαι
A fut. II formatur præter. med. mutando term. ω in α
et reduplicando primam litteram unde τετυπα απα
sed verba bisyllaba ε mutant in ο unde λεγω
dico - λελογα, πεμπω, πεπομπα - Quæ habebant in
fut ι ει ει mutant in οι unde αλειπω fut. λιπω
fut. λελοιπα πειθω persuadeo πιθω πεποιθα - Quædam
brevem mutant in longa uti φευγω - φυγω, πεφευγα
aut πεφυγα. item κευθω abscondo. Quæ habent α mutant
plerumque in η uti θαλλω vireo - τεθηλα. κλαζω
urgo κεκλαγα. κλαζω frango κεκλαγγα -

1° Dum ~~quod~~ donec ~~pod~~ tak długo, quum actio secundaria tam diu durat

2° podczas gdy — hic dum Romę agunt, Interium expugnabatur — tato dum fortissime pugnat

3° aż, dopóki nie — se et dupli modo enuntiationi primariæ actio secundaria, e ~~[illegible]~~ indicativo, quum actio secundaria externe jungitur primariæ i.e. ad explicationem ejus constituit conjunctivo, quum actio secundaria auxilium effectum etc. exprimit

Enunc. caus.

ancatunt ope
quod, quia signific. causam impellentem efficientem (powodu, przyczyny)
quoniam, ~~ut~~ postquam — petita causa quum res jam in eo e
quum ~~ra~~ ex ratione causa deprompta
quod quia quoniam junguntur indic. nisi ex mente alterius loquitur — si vero nostram ipsorum proferimus sententiam ponendus indicat
~~si quod~~ ~~ope~~ ~~pot~~ ~~caus.~~ ~~quod~~ quod junctum dico si vo alterius ~~p~~ferimus ope quod et dico
quum tum ipsum verbum dico exprimendum conjunctivo tu cetera causale conjunctivum requirit excipitur ceterum hic casus quum huic particulæ substitui potest eo ipso quod.
De te Catilina ~~dum~~ quum tacent clamant
Quum causali adurandi sit loci, ubi concessivam notio subest. Aristi. magistratu abiit pauperrimus quum ditissimus esse posset.
(revertor ~~eris~~ inf. reverti perf. reverti isti. reverteram, revertero)

Ut fin. quod expri consilium quo subjectum enunciati primarii ~~ad~~ actionem peragit. — præsens et futur. item excipit præs. — Praeter quadvis imperf.
loco Ut fin. poni potest Sup. in um — Gen. Gerun. cum causa — Abl. Ger. — qui cum conjunct. — partic. fut. part. quo ex abl. pron. rel. aby przez to — non quo sed quia quod v ut, prior pars causam fictam posteriorem
Quominus ponitur ad vv impediendi religio est quominus (skrupuł mam religijny sumienie nie pozwala) si significare volumus
si volumus consilium ne actionem quis aggrediatur ponitur, si post negationem ponitur quin

Ut consec. adv. — anect quæ denotant effectum qui sua sponte sequitur — Praep. præs. — ponitur præs. conj. v præs. periphr. si præsens posteriori tempore emersurum est conjunc. præs. periphr. Praep. præt. imperf. si eff. causa etiam tum agente exoriebatur perf. si effectum suo statu stantes jam actionem absolutam putamus — præs. quum eff. etiam nunc sub ocul. cadit
periphr. imperf. si effect. emersurus erat
præsens. periphr. si probabile est effectum brevi emersurum esse

Język Łaciński 1. 60

d. 6 Marca 1862. ~~Literatura~~ Horatius l. IV

~~A. 700 Antonius hortatus ē Horatium ad canendi~~

Priore parte odae ad cælum tollit poeticum ingenium Pindari et suam exiguitatem posteriore vero

Scriptaē metro sapphico — 3 priores versus hujus metri constant choræo spondæo dactylo et duobus choræis. 4tus ē Adonius qui refert duos ultimos pedes hexametri.

Pindarus fuit excellentissimus poeta lyricus Græcorum.

Inter Æmulari et imitari hoc fere ē discrimen quod qui æmulatur alterum æquare studet

Icarus filius Dedali celeberrimi antiquitatis architecti dicitur una cum patre ceratis alis ex carcere evolasse atque Italiam per aëra migrasse.

Icarus dicitur conatus emetiri aera.

nitor opieram się, przez się usque majores appeto

Vitreus pontus a natura aquæ quæ perlucida ē

Amnis vox poetica quæ ante Augusteam ætatem in usu n. fuerit significat majorem fluvium et quidem in mare se effluentem

profundo ore = s. uberrima dicendi re(?) iuxig. v etiam ad amnem transferri hæc verba possunt.

Os = fons.

Lauream coronam — ob poeticam præstantiam.

dityrambus = andax

nri poetici = rhithmus

I str. in celebrandis laudibus Pindari versatur

II adumbrat pæanas i.e. cantica ~~cantan~~ componere ~~deum celeberrimos~~ virorum illustrium

~~More propt poetis~~
~~de more~~ Cent. populy Thes. dicit 6
a Capitis, eqq. etsi ad internos.
quum turbas ivixxent in nuptiis regis Lapith.
Chimera monstrum ex leone, capra -
chimera flamas spirabat.
IV Strophe adumbrat species Pindari:
Palma elea = olympia palma
i. mactatos honori eg
pugil ē athleta qui pugiis certat - bozer.
desultor certamina ~~et~~ wyscigi konne
coelestis nadludzki.
VI denotat threnos defunctor laudibg destinatos
plorare etc. v. construunt Acc. qui rem
effectam designat.
Orcus = Pluto rex inferor
invidet i. e. nomen ejus ab oblivione
vindicat. invideo tibi divitias v.
Dircaei cycni putabant lessum effundere.
Dirce fons prope Thebas. Dircaeg = Thebanus.
Multa aura etc. i. e. poeta plenus ē furoris di-
vini entes.
VII se comparat cum ape, quae ex flore excerpit
succum cum maximo labore
Mons matina erat in Apulia apibus
nobilissima.
thyma i. e. in universum flores.
IX Altera pars odae, qua provinciam
laudes Augusti celebrandi
plectrum erat instr. mus. ebore fabricatum
speciem dentis majoris praeseferens, quo
poetae pulsabant chorda lyrae.
majore plectro i. e. sublimiore rhythm
sacer clivus i. e. via sacra qua triumi-
phantes Capitolium venire solebant
hostias mactaturi.

XI. ~~Triumphantes~~ Constat senatum votum suscepisse se in honorem deum acturos esse si Augustus victor redierit.

O sol pulcher Opies memorabilis, praeclara

XIII Io triumphe: ita exclamabant milites triumphantes.

XIV ~~Io~~ tener idem atque juvenis, v recens natus.

solvet i.e. exsolvar votis mactato vitulo.

In finali significatione

XVI Ultima ~~vota~~ stropha describit vitulum immolandum a poeta.

Videri ~~ad~~ Acc. more Graecorum positum respondens Latinorum Ablativo limitationis

Cetera acc. dimensionis qui alienus etiam a prosaico ser. Ope ejus denotatur quasi superficies.

I Quicunque conatur cum Pin. de poetica praestantia ~~cum~~ certare, sicut eum cum manet fortuna Icari, siquidem qui est futurus. cum comparari potest cum Icaro qui volasse dicitur sed mari mersus ~~excedit~~.

~~Pindarus ima~~

II Ubertas ejus ~~dictionis~~ ingenii et dictionis conferri potest cum torrente qui ripas suas excessit.

Itaque hac oportunitate
annuli usus reginae stu-
prum intulit, eaq. adiu-
trice regem dominum in-
teremit, sustulitq. quos ob-
stare arbitrabatur: nec in
his eum facinoribus quis-
quam potuit videre. Sic
repente annuli beneficio
rex exortus est Lydiae.
Hunc igitur ipsum annulum
si habeat sapiens, nihilo plus sibi licere putet peccare, (abl. mensurae? qto altera res melior = major altera sit)
quam si non haberet. Hone-
sta enim bonis viris non
occulta quaeruntur.
39. Atque hoc loco philosophi
quidam, minime mali illi-
quidem, sed non satis acuti,
fictam et commentitiam
fabulam dicunt prolatam
a Platone: quasi vero ille
aut factum id esse aut
fieri potuisse defendat.
Haec est vis huius annuli et
huius exempli: si nemo sciturus,
nemo ne suspicaturus quidem
sit, quum aliquid divitiarum
potentiae, dominationis, libidi-
nis causa feceris, si id diis
hominibusq. futurum sit
semper ignotum: sisne
facturus? non faciasne

Acc. c. I. ayj sub. Aff. pronomen rel. interpretantes enunciationem primariam diffingimus et quasi eam unius sacheding facimus e vox neutra. Saepe tamen subē haic nostro

Quisquam adhibet in enunc. neg. V.

Nostratium adjectivi Genitivis latine redduntur in locutionibus quae naturam locor. geographiam spectant.

Si exprimimus nostram ipsor sententiam nemini eam obtrudentes et conditionem quae fieri posse cogitat conjunctivo praesentis utamur oportet. Usus ejusmodi conjunctivi ex nostro arbitrio pendet.

Dat. loco Ablativi cum praep. ab adhibe ad vv. passiva ut significet subjectum logicum et quidem rarissime ad vv. actionis infecta, vulgo ad vv. actionis perfecta – tui n. audita Demost. Vigilia.

Si duas qualitates ad eandem rem spectantes ~~unius~~ vel alteram alteri opponimus, dicimus ille quidem – sed

Quasi ac si, perinde conjunctio quae denotet fictam comparationem – nunquam non ponunt conjunctivo. Tempora ratione hasce particulas sequi posse

jungat necesse e

Vox defendere c. Ac. c. Inf. si praegnanti sensu sumit

Quum dico si sciam de statu meo praes. Quasi decedo et transeo in ejusmodi temporis punctum quo res perageti. Quum dico scitury sum statu meo sto. scriptury sum historiam jeżeli mam już przygotowane materyały scribam jeżeli kiedyś dopiero to nastąpi.

Arg.

E hoc cap. efficit quandam
digressionem, ubi ope fabulae
a Platone platas Cicero sbare
conat. Ninum etiamsi spe-
ret se celaturum deos Deos
et homines
nihilominus tamen nihil
sceleris perpetrare debere

Negant id fieri posse: quamquam potest id quidem. sed quaero, quod negant posse, id si posset, quidnam facerent.
wpierają, się, upatają, rubasznie
Urgent rustice sane. Negant enim posse, et in eo praestant; hoc verbum quid
sens
valeat non vident. Quum
pytamy
enim quaerimus, si possint celare, quid facturi sint: non quaerimus, possintne celare:
jakoby na tortury pew-
sed tanquam tormenta quae-
ne ich bierzemy
dam adhibemus, ut, si re-
będąc pewni
sponderint se, impunitatem
bezkarni
o co chodzi
proposita, facturos, quod expediat, facinorosos se esse fateantur: si negent, omnia turpia
dla samego siebie
per seipsa fugienda esse concedant. Sed iam ad propositum revertamur.

Caput X

40. Incidunt multae saepe causae, quae conturbent animos utilitatis specie, cum quaeritur non hoc deliberetur, relinquendane sit honestas propter utilitatis magnitudinem; nam id quidem improbum est: sed illud, possitne id, quod utile videatur, fieri non turpiter. Quum Collatino collegae Brutus imperium abrogabat, poterat videri facere id iniuste.

urgeo forum – siedzę ciągle na forum –
~~opus~~

– *si* ope czy reddit post vv. quae ali-
quem conatum aliquam virium
contentionem denotant.

tormenta alicui adhibere } brać kogo na torturę
quaestionem de aliquo habere
vereor ne desideraveris (cf. o. exac.)

~~[illegible]~~

expedit, wypada, na rękę jest –
o co chodzi –

 66

conscripta
Impares versus ~~[illegible]~~ constant qui con-
spondeo et tribus dactylis
Versus pares (~~impares~~) i. asclepiadei minores
constant spondeo, duobus choriam-
bis et iambo
Poeta laetitiam suam expressurus de
laudes sibi ab Augusto ~~tributas~~ apparuisse
hanc odam conscripsisse videtur
Ejus sententia haec fere e:
In arctum cogere brevi ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~
Semel hic vi e praeditam
aut enim denotat ea quae semel
facta s. v. etiam ea quae quam
facta sint subinde redeant.
Lumen = corpus qd lucem fundit.
Video lucem solis quoque a sole
aversus sum – sed n. possum
dicere lumen solis – Lux nro
plurali caret. o lux mea o moje rycie!
Labor Isthmius ludi Isthmii
in Isthmo Corinthio in honorem
Neptuni celebrari soliti.
Clarabit ἅπαξ λεγόμενον.
Delia folia lauri – quod do-
nabant victores ludis pythiis
tum triumphatores.
Praefluunt idem atque praeterfluunt płyną obok
coma prima vi e capillus, qua-
tenus ornando capiti inservit
unde dicit de capillis mulierum.
Aelio car. i.e. lyrico carmine
~~Quidquid obtrectatores mihi dent~~

testudo idem atq ~~t~~ lyra testa enim testudinis ornari solebant lyræ

aurea poetis ~~d~~ ~~cia~~

strepitus vulgo significat inconditum quendam sonum.

Pierides appellant Musæ a monte Thessaliæ.

temperare i. e. justum modum rei statuere — lyram i. e. lyræ chordos ita moderari ~~ut~~ inde eliciat sonus qui blandit auribus nostris.

Quintum! ...

... allicit honoribus aliunde petitis sed amænitatibus naturæ delectat, quæ alunt poeticam facultatem. Ex uno hora ego sum quoque quiquis ab obtrectatoribus interdum lædor honore tamen tibicinis Romæ gaudeo.

quamvis etiam participio et adjvo jungi potest reliquae particulae concessivae vitam

scilicet skoro tez gdy rzecz powszechnie znana, jakby nieznaną objaśniamy.

usus reipublicae regendae, wprawa w rządach rzplitej

Strabo – zezowaty –

insulsus niesolony, niesmaczny, niedorzeczny,

Ode IV Rhaeti et Vindelici i. e. incolae regionis cui nunc nomen est Tyrolis et meridionalis Bavaria. Drusus privignus Augusti prospero marte cum iis pugnavit, fudit fugavitque eos Tiberius – laudatiore spiritu fert poeta in hac oda, cujus haec fere est sen[tentia]

Qualem aequiram labor exp.

et primum vires suas experien

iuventus vigor [illegible] cum in oves tum in dracones [illegible]

agit

recens ab uberibus matris re[p]ulsum hostem suspicat

capra

cujus ductu auspiciisque [illegible]

[illegible] intellexerunt

A laudibus privignorum poeta transit ad gentem ~~tot~~ Claudiam in universum celebrandam

Quanta merita in te Roma contulit gentis Claudiae

Scripta est haec ode
mix[ta] 2 prio. ver. const. penthe-
mimeri iambico et 2dus iam
bicus const. quatuor pedibus
iambicis.
& 4tus pedibus constat duobus dactylis et
duobus choreis sive trocheis.
Minister fulminis aquila - poetae
enim fabulant tolam aquilam
fulmine tangi non posse - tum
etiam porrigere fulmina Jovi
Ganymedes ~~Troi~~ filius Trois ~~na~~-
~~tus~~ adolescens eximia forma
iussu Jovis ab aquila raptus in ar[cem] po-
cillatoris in Deor conviviis muneres fungeretur ut
in conviviis deor pocula ministraret)
oll Olim opponit presenti temporis
puncto. de rebus ~~usquequoq~~ recurrere solitis, które się często powtarzają
insciens laboris et paventes epitheta afferunt
ad imaginem oribus iuris explendam.
demisit hostem... rapaces aves alis
quasi libratis impetu fervidissimo
ferunt in bestias.
faustus e is cui felicitas dono
deorum contingit.
intentus dat. Abla. v ad
uber żyzny Abl. ubere - Gen. pl. uberum
fortibus Abl. orig. ad vv. creatus, na-
tus, ortus. satus.
promovere posuwać naprzód, rozwijać.
rectus prosty, nakryty.
deficio i.e. desisto ab aliquo - tum
ustaje, kończy się, upadam.
adhaerescere alicui trzymać się czego.
adorea e donatio farris racya
qua milites post
triumphum
donabant -
adoreus orkiszowy - adorea i.e. gloria
astrum ejus occidit gwiazda jego za-
szła. de in compositis signifi-
cat actionem usq ad finem perdu-
ctam esse. Al
dirus e qualitas rei qua porten-
dunt mala caelitus dimittenda

Literatura — Di 27 Martii 1862

distineor negotiis i. e. tot negotiis premor ut iis sufficere ñ possim. jestem rozerwany na wszystkie strony.
Superare przewyższać, si vincam, vam ei subjicimus. si neutra vi- tumit = pozostać
in arctum colligere = skrócić
male audiebat = mala existimatione utebatur — bona existimatione gaudere.
Si loco alterius adjectivi adjungimus subtivo enuntiationem relativam in conjunctivo hęa ponatur oportet e.g. homo quarus et qui res suas diripi ñ sit passus.
Patavinitas — patawianistwo.
2 comparativi adhibentur quum alteri qualitati ejusdem subjecti quasi primas tribuimus prae altera. Nostrates in literis huic locutioni supersedere solent.

Crevit non solum ē ũro augeri sed etiam spem concipere, animum abjectum erigere.
pubes = juventus.
tumultuarii milites = pospolite ruszenie
fanum eatenus templum appellatur quatenus res divina in eo perficitur
sponte dicitur agere is qui nulla impulsione extrinsecus oblata aliquid agit. in ultro latet notio celeritatis.
fallere oszukać pod względem rozumu — fefellit latere moriens umarł bez wieści.
~~tam.. demi~~

Ode VII v. 10.
proterit = cogit ut citius progrediatur potrąca.
interitura = notio necessitatis subest
iners appellatur quod quasi compedibus vincit vires naturae quod nil crescit
14 et 15 = non ubi mortui sumus — skoro zejdziemy
pius officii memor officium explens — pełniący swe obowiązki.
amico animo dwornym upodobaniem
animo dare = genio indulgere.
ad necessitatem stosownie do potrzeby
patera czara
jucundus ē qui cuidam nostris placet. grata ē quae praestat non habere quam carere
comodus uprzejmie ē is qui morem alteri geri — urbanus ē — quod rationibus nostris respondet.
solers = acutus in excogitando — twórczy

opimus tuczny, tłusty. arva
opima bujne łany
prædia opima pro 2ae arma duci
hostium detracta -
maturos patres i.e. maturos mort.
patres zgrzybiałych ojców.
bipennis = propr. e berdysz
tonsa tonsa - wiosło.
vergit ad colorem album ma
odcień biały
dolentem vinci - i.e. ne vincat
Hydra Lernea cujs interitus
ab Hercule illatus erat in
illis 12 aerumnis.
Echionia ~~Thebe~~ Cadmus enim

aquatum mittere, posłać po wodę.

Liter. de Eloquentia

~~campum~~ campum habere ubi virtus eq oratoria, imperatoria excurrere
possit mieć pole do popisania
się i t. d.
stimulos adhibere, poetis stimulum ad-
dere dodać bodźca.
acumen judicii bystrość umysłu
auctore exstiterunt rationis disciplinae (meendi)
stali się pobudką do scientificz-
nego wykształcenia nauki
rationem disciplinae alicujus inire.
studior. communitas ~~popr.~~ radosta do nauki
wspólność dążeń.
haerere in partium angustiis być jedno-
stronnym w czem.
proprietas verbor. et linguae za-
chowanie charakteru mowie wła-
ściwego.
densius contexta oratio zwię-
zła i silna mowa.

leniter fluens oratio – płynna, potoczysta
oē tulit punctum i. e. oēs rerū intelligentes ei ū suffragati – v. oīa suffragia ei velificant.
volubilitas linguæ łatwość wysłowienia
subacta cognitio dojrzałe poznanie
voluptate cumulari quasi perfundi et vix animi compotem esse prae voluptate (nie posiadać się)
sensu suo percipere poczuć piękność utworu
~~..~~ aucupatio uganianie się

Horatius. Ode V.

v. 36 rite godnie – crescentem face, wzrastającym światłem – v. rozjaśniającą stopniowo swe światło –
volvere loco adjectivi – in volvendis
celer translatum ā mensibus celeriter transeuntibus ad deam.
celeremq. pronos etc. toczącą, szybko ubiegające miesiące
v. 42. seculo ~~referas~~ festas etc. w dniach 100letniej uroczystości
docilis modos umiejącego układać rytmy v. mistrza wierszów.
Apollo initio significasse videtur eam vim naturæ insitam oīa perdendi – znaczył więc słońce ze strony zgubnej.
~~Hic tibi sermon~~ patrimus matrimus puer cujus pater et mater superstites sunt.
natus ex Matre – sed natus patre
Diana vim naturæ sibi ipsi consulentis repræsentabat. siłę zachowawczą – Diana fingitur soror Apollinis
Lesbius pes. i. e. pes imitatione depromptus a vatibus Lesbo oriundis, Alcmane, Sapphone etc. quos imitatus ē Horatius – wiersz liryczny

pollex palec wielki.
świętojański Noctilucà.

frugum Gen. ad adjva aliquam animi affectionem significantia.

prosper idem atq felix sed si eventum spectamus dicimus prosper sed si rei cursum, qui voti nostri compos fiat, denotare volumus utimur adjvo secundus.

reddere latine tj. ē polonizmus.

docilis adjva in lis passivam vim habent. docilis utraq vi adhibetur. et facile percipit et facile percipitur.

Modi i Rythmi.

Horati synalephe loco Horatii. ubi solemnius loquitur nomen suum profert Horatius alibi se Flaccum appellat.

Apollo qui poenam capit de superbis veluti Titio quo auctore Achilles acerbissimus Trojanorum hostis mortem occubuit atq ita factum ē ut Romana gens condi posset Tu mihi festum suum atq Dianae celebraturo

peritiam tribues – quodque cuique suum tibi debet

Quapropter vos pueri et puellae

hoc est maximo honori oblectationique futurum

70

de opinione hominum
e mortalibus (germana et frugifera. Suum cuique vere jus tribuentibus. Et qui datam fidem dedit colentur norint
Sive fratribus hominibus eo pacto (ea lege) fides adjungitur, in nullam suspicionem
Ejusmodi igitur hominibus ita comparatis incolumitatem nostram rem familiarem natos optime concredi opinamur. Quae animi dotum majorem vim ad fiduciam nobis conciliandam aequitas valet utpote quae et ne accedente quidem intelligentia intelligentiae expers plurimum possit. Intelligentia experti aequitatis nihil [illegible] ad fiduciam conciliandam. Ut enim quisque est vaferrimus et maxime subdolus ita odiosissimus et suspectioni maxime affinis (obnoxius). Quapropter aequitas sine astutia cumulata optata cum ei libebit (poterit) faciet ad conciliandam fiduciam aequitatis (accedente intelligentia) sin expers intelligentiae imbecilla erit magnam habebit auctoritatem

salus = omnia jura competentia civi [illegible] — [illegible] grandis non solum de altitudine sed et grossitudine.

Verum ne cui mirum videatur, me aliter contra atque philosophi sentiant, quum ipse antea affirmaverim unam virtutem adeptum omnium virtutum compotem esse, in praesentia ita distinguere ac si (velut si) fieri possit ut qui prudens sit expers justitiae laude sit. De illa diligentia qua utimur veritatem indagantes et quasi disputando limantes tollere remitti, quum sermo intelligentiae populari sermoni adaptetur. Quapropter ut more vulgi nunc maxime differunt singulas in singulis hominibus virtutes inesse posse opinantes
Nam vulgaribus vocabulis utamur oportet et usu receptis exponentes sententiam rationemque vulgi primam quae in re sequimur auctorem laudatum.
Verum ad institutum regrediamur. Primum est quid ad parientem consentientem bonorum laudem confert. Alterum locum obtinet se diximus eam existimationem ut admirantibus nos hominibus honorem mereri videamur. Admirationi itaque in universum afficiunt (?) homines quae praeter spem cuncta quae grandia esse et aliter atque opinabantur accidisse singillatim vero in unoquoque si animadvertunt aliquas animi dotes sibi praeter spem. Igitur eos ovibus venerant et ad caelum laudibus tollunt, in quibus vident sibi praestantes aliquas et minime raras animi
Despicatui vero et contemptui habent eos, qui nulla prudentia robore pollere arbitrantur. Neque vero si omnes contemnunt qui male audiunt (existimatione damnantur). Etenim qui improbus negligit suas officia obtrectatores, dolosi et [illegible] parati ad alteros laedendos in contemptus affectu nequaquam sed male de iis ab hominibus existimatur. Quapropter quemadmodum qui nec sibi nec alteri [illegible] ut fert, eos qui nulla opera, nulla solertia, nullo studio commendantur. Admiratione autem eos homines tenent (admirari non [illegible] cere) qui antecellere aliis integritate existimantur et immunes esse quum omnis flagitii tum etiam eos animi mortem quibus plerique magno negotio (aegre) resistere possunt. Etenim et jucunditates quot imperium sensibus nostris blanditur efficiunt ut plerique de virtutis via deflectunt et quum doloris metus infertur (dolor tanquam [illegible] faces [illegible] flagitia sua intendant
hujus lucis usura (vita) in obitus, omnium rerum abundantia et familiaris angustia in utramque partem plurimum valent ad animos hominum vel excitandos vel perterrendos
Quumque [illegible]

Haec res si quis alto animo contemnit ita ut sive ads, sive abs.

pauperta tem magnos pertimescat et. Aliquo magno et honesto posito ti ducunt, efficiunt admirae et claritatem honesti dignitatem similitudinem ex vere aliquy rei effingere zbierać wrotki kopjować

VI Itaq et illa rer altitudo animi humar contemptio effic. hunc admirabiles et potis dignitas a qua ab una hinc
magnam hui admirationem
Dum enim cuiq. pedd. nequit qui excess a vita dissol.
acer. animi et corp. sensum qui perceptionem
penuriam perfer Sed qui hisce reby contra
ria praefert justitias in maxima admi
qui pecunia moveri nequit, quam animi am-
plitudinem qui probaverit eum ne acerrimis quidem
fortune.
Quad itaq ad consentientem bonor laudem nobis pariendam
opus alic diximus ear. sium dignitat e effectrix.
et se ipso fiduciam et mirationem quam ea contemnat
et parvi pendat, quiby vulgo.

Ne praet. judic de institutum vite (consilium vitae degenda
auxil. alior indiget ac primum quidem ne nobis
quo voto ipsum facile potit qui ab
hominiby vir ... putat. Itaq etiam ab oculis hum.
remotis et suri degentes existimatio justitiam ab
ut ... ut ea amissa nullis ab auxiliis tel.
a telis invidet e posit. ... de ii quidem veramund
mercant, ad aliquod tempus redimunt aliquid fa-
ciendum curant, mercede posita, dant se ac partionibus con-
flandas (faciendas) negotia sua sine justitia obire
nequeunt Quid Quam valeat inde perspiciy ne male
factis stupri et facinoriby victum quaerunt (vitam sustentant)
justitia omni equitate exuta, ni
Etenim siqui eor alicuj latrocinii comitum surripit
fauterit, is etiam a latronum societate excludit. Qui
vero latr pp pis apellat spolia ineq. dist
et gratialiby deserit Quin ineo (pro
terea) certe quedam vetandi et jubendi regule apud
grassatores esse perhibent

Igit equaliter (justitis post.) spolia partiendo et Bar-
ille grassator de quo legi apud Theo
ingentem etiam majorem
exer impet ne eppis disperse
opes copias nostras et duces fugavit quem L. illa cui
sapientis nomen impositum e in pretura
et ita coercuit ferociam ejus, ut qu
affligare possent. Cum itaq dequit
Itam valeat et gras. etiam potentiam
Quam eam posse arbitramur in
civitate

suma terra abundant ean
qua ad te auctorem e refers
da Licet mihi et Ariadne
~~coronam~~ coronam in uro stellar re-
latam
et exitium Penthei filii Echio-
nis qui te in vincula conjectum
terra motu discussa (evorsa) a sua
matre e necatus (dilaceratus) et Ly-
curgi fata et interitum qui efti-
bus exitiis tha soye
cram tum cum contracti-
sset filium Dryantem interé-
misse et sibi falce crura ampu-
tav
Tu oceano indico imperas
Tu vinis plenus in remo-
tis saltibus
tortis anguibus nedigis
capillos thracias mulier
Tu scelesta pates
terrae filios per praecip-
tes stegias Jovis a-
scendente
: specie terribilis leonis
induta - ~~Et~~ Et putab-
ais saltando magis idoneus
et facetiis, quam praelio
nihilominus tamen pro ill-
re nata fe
Quum senectem reductus ad
inferos descendisses singulo
roboris indignis custos in-
ferorum cauda leniter mota
te adulatq e et regredientis
lambit pedes et tibias.

fas quod ~~per~~ leges divinos
fieri potest licet per
leges humanas
Tyadas = bacchas mulieres
operantes sacris - (rajmaja
te sic) operare sacris dicit
mari oivos et lac uberrime profundit
et guttas mellis stillantes de condam [illegible]
iterare = referre, iterere
celebrare quasi rem ut
demo exeitat efficere
beata conjux Ariadna, filia Minois
qua adjutrice Theseus e
labyrintho egressus et minotaurum peremit; illa
fabula cultum Jovis Cret-
ensis
imitatum esse cultu
humaniore Jovis dorici
in matrimonium postea
Ariadna a Baccho ducta
honorem conjugis - coronam
conjugis -
Pentheus quum ipsum Bac-
in vincula conjecisset
sine fraude, si quis tractat
manu anguem innocentie
fidem fert.
~~mris erat bacchantil~~
lucta oborta inter Deos
et terrae filios - Quum
terra monuisse
dicit Jovem, ~~eas~~ priores
ex hac praelio evasurum
quam adhibuisset Bac-
nideos adhibuit Bac-
chum specie leonis et Herculem
arduum subitoe positum

pacis et belli qui quasi in medio inter
qui studio ... ferris neq in bellum se
adjva que certam significant animi affectionem
genitivo jungunt
insons = nullo damno tibi illato
la

Ode XX

Insolitis et validis aves niti
poeta cygni forma indutus
per neq inter hues versabor diu
et major quam qui invidia
supervolabo oppida hominum
Non ego humili loco natq
... is quem tu chare Mec
invocas ad amicit. fruen
neq comuni mor
talium conditioni
Jam subsidit cuti rugosa in
et converter in candidum
cignu et obducunt mihi
Jam velocior Icaro Dedali fi
lio ...
et brevia Africe sono
ri
et scythicas regiones
Meliolili et qui eam fort
praeefert ut ... re
giones ... perhorrescere vi
deat et ... noti
carminibus mei delectabit
Hispang
et Gallus
Tung meum in quo corpus se
peliendam deerit careat
lugubribq cantibq et prae
fixae lamentationes et questu
comprime tumultum et totam pompam funer quam minime
indiges.

Appellat se biformem quo gau
dens ingenio poetico, cygni for
mam induat.
invidia major = aspernatq invi
dia
quem vocas = invitas.
dilecte v referendum ad vo
cas tanquam objectum, v
ad Mecenas referendum.
Residunt = sub dum enim
membra humana extenuant
ut formam
necesse e ut cutis contrahat
fiat rugosa
cruribus abl. ad ? ubi
superna acc. dimens.
levis polerowny levis lekki
nonto loco levis. glaber
Dedala fabula significat vim quam
habuit gens Pelasgor
Syrtes ... brevia ... (...
...) Quibus nunc nomi
na habere -
i substrum ponit loco adjvi adver
bia ... ... adverbio -
dissi quitus simulo ea
peritus per prolepsin
... 1 cantus celebrandos
turpes = qui nunc cadunt in
hominum innort sibi consc
supervacuus - cicero profer
... huic voci superedaneus

106

Longe secus sancitum e legibus conditoris urbis nostrae et retinentis antiqui moris latinis atque majoris regulis. Tum cuique civium facultates exiguae erant, respublica amplissima. Nullus centenarius sextus spectabat septentrionem caloris vitandi gratia. Moris etiam erat ut terra cum herba in modum lateris secta ad conficienda erigenda contegenda tuguria adhiberet. Neque per leges licebat

contra
bes et delubra superior
sicubi vetustate collapsa essent reficerent et marmore

injurias condonare = injuriis
jubeo ut adhibet de plebiscitis (uchwałach ludu)

reipublicae temperatio (konstytucja
salus reipublicae
magistratus - magistratum capesse [urzędy] urząd
pecunia publica

Vitis secur. quid ruit

regius = amplus magnificus
luce. opera augusti in vastum portum e civitatibus
eximet ulmos = plures erunt platanut luxus utilitatem excludet
laurea s. v. laurea frons
ictus = radiis solis vehementer
intonsores invaluerunt circa 200 a. C. unde intonsus idem valet ac antiqui moris retinens
census = actio censendi in album inserendi facultatem etc. (et quoniam aliqua pecunia solvebat) deinde signif. facultatem, quod ex instituto Servi Tullii

intonsus = qui barbam non ponit
ponere barbam golić brodę
porticus = locus longus pilis e columnis munitus tectis apsis
caespes = terra cum herba ad modum lateris secta
veniam dare darować krzywdę

fortuitus = ubique obvius.
Delubrum a luo e templum fanum quo confluunt homines ad veniam eruendam obtinendam

sed ubi non invenient magis

Vitæ remisit a diis expe-
tit nauta
tempestate opres lunam
et cæteras stellas fidas itine-
ris
Vitæ sce cupidissima
Vitæ sce
Parthi
quod neq lapillis
neq divitiis parari potē
Nam neq opes neq aparito
fasces consulis
depellunt miseras animi per-
tus et sollici quibus
ne dui ædium ~~[illegible]~~
in modum lacus collectis insig-
nium
Beatē vitām ducit (agit) is
cujus mensa
tradito ornat
remota ōi ~~ōi~~ aparatus et
condimentorū luxuria -
Neq placidum somnum per-
metus amittendi aut avi-
ditas
Cur itaq patrio quod nobis
ad videndum datur tempore
suma virium contentione sec-
mur neq majora. Cur con-
ferimq nos in longinquas
terras cupiditate lucri stimu-
lati - Nam quis patria re-
licta unisset (sollicitudinibq) praesens expedire
quibq se expedire potest -
conscendit triremes æte
tectas sollicitudo (quod effi-

Quid acc. dimensionis transla-
to sensu positq ~~ac proinde~~
cœul patriæ et genitivus ad ve-
ta affectionem significantia
dubius animi unde pendere cum
mi loco animo.
vitiosa cura quæ efficit ut
vitæ nos tædeat

sale attica perfricta oratio = tchnaja dowcipem mowa

~~[illegible]~~

~~[illegible]~~

~~[illegible] знания польскаго языка. пользет что русский языкъ есть нужный къ этому познанию.~~
~~1. Никто больше не требуетъ знать польской языкъ и никто къ этому не есть больше обязанный какъ священикъ, который долженъ предлагать (проповѣдовать) слово Божие.~~

Ody X

leguleius kruczek sądowy

habete admirationem = wzbudzać

opprimere = zaskoczyć

sapph. [illegible] spond. dactylo et duobus ~~iambis~~ trochaeis

Dact. chor. et iam

X adonius refert duos extremos pedes hexametri

Rationi congruentius vitam instituas Lici-~~[illegible]~~ neq per altum mare usq navigando, neq dum cautionem adhibes nimis pertimescis tempestates justo propius oram legendo ob scopos et saxa navigantibus periculosa. Quicunq beatam moderationem colit tutq ē a molestiis inopiā (domus) idemq ~~ū~~ superfluibus fortunis, quibus vulgo ab hominibus invidet. Vehementiq alta pino intumebunt venti; celsa moles graviq corruunt et cacumina montium percutiunt fulmine. De coela tanquit ~~[illegible]~~ Hic de praestantia mediocritatis ē persuasum, is quem satis adversas spem melioris sortis ū abjicit, fortuna prospera utens timet vicissitudinem fortunae quippe sciat ōia in vita humana mutabilia esse sciat. ~~[illegible]~~ Reb suam formam adimens brumam revocat a Jove et idem efficit ut vere succedat. Si nunc premimur rebus adversis inde ū sequitur ut etiam posteris temporibus premamur

Voci rectus oppositus pravusq pravus Est recta ē rationi congruens — bonitas objective expressa

altum subst. ex adjectivo = mare apertum.

urgendo abl. gerundii abl. instrumenti reddit [illegible] participio in [illegible]

cautus adverbialiter = cautionem adhibens.

horresco = contremisco v. n. quq de properare dicta[?] praeter statum et actionis significationem adsciscit = timere

premere littus dicunt qui ~~juxta~~ propius oram legunt i.e. zbyt brzegów się trzymają

iniquum littus propter saxa

iniquus = in-aequus — ū integer. stronny, tum nieprzyjazny

aurea mediocritas more Graecorum i.e. beata praeclara

tutus et sobrius in his verbis posita ē totiq sententiae

carere ad res exoptabiles refertur et ad ~~[illegible]~~ et vitandas usurpatur.

sobrius = ū temulentus. sibi imperans

fulgura significat splendorem fulminis. interdum et de ipso fulmine usurpat

sperat infestis = sperat in infestis

infestus = qui alteri minatur cui alter minatur. tum hostilis

pectus praeparatum = animus praeceptis sane philosophiae munitus.

hiems informis =

olim de quovis remotiore puncto sive praeteriti temporis sive futuri

quondam participat vim vocis quidam ~~[illegible]~~

~~[illegible]~~ ficus olus domus

pinus v ~~[illegible]~~ quercus, laurus cupres[sus]

Interdum Apollo non semper pesti-
lentia terras afficit, et aliquando pul-
sis lyrae chordis musam ad
canendum excitat.

In rebus afflictis praesta te
magni animi plenum (magni
roboris) et prudenti consilio ve-
la prospero flatu tensa sub-
ducas.

quiamq; qui affectione animi ad vir-
tutem necessaria pollet. de
virtus in agendo – fortitudo in
perpetiendis malis
tangi de caelo piorunem być rá-
żonym.
subducere vela zwijać żagle.
ventus increbrescit z wzmaga się
wiat.

Ode XIII

werna
stosownie do, zgodnie… tiaro explicat per enunciationem relativam. eg

quae ē tua in me amicitia
stosownie do twej przyjaźni.
qua erat pietate – według

Cum CH. in villa sua ambularet inopinato arboris casu parum abfui

Ille qui te seuit sevit et infeli-
ci die et manu impia posuit
arbor futura exitio posteris
et dedecori vico.
Is haud dubie tam sceleratus
fuit, ut etiam patri suo ma-
nus inferre et quem hospitio
exceperat eum per insidias noctu ne-
care
sua domi in cubili suo non dubitaverit.
Is tractavit venena quibus Me-
dea usa dicitur et sicubi aliud
quid admittitur scelus nefandum id
perpetravit qui te infelix arbor
sevit in meo fundo casu-
ram in caput heri innocentis.
Quid cuique declinandum sit
mortales ne unique qui-
dem horae spatio providere pos-
sunt. Nauta Poenus per-
timescit turbidum mare neque
alia ex parte horret
obscura fortunae tela
Bellator jacula a Partis per
speciem fugientibus missa

Nefasti dies quibus judicia exerce-
ri non poterant. dies atri i.e.
insignes calamitate aliqua
in habet vim finalem
crediderim conjunct. poten. mea
sententia fas mihi conj. pot. adhibet. quum aliqua res
posse ponit, sed non praestanter an fieri-
nocturno cruore loca noctu
sparsisse cruore.
penetralia interiora domus.
nefasta dicuntur contraria legi-
bus divinis
venenum trucizna – virus – trucizna
caducus ad cadendum pronus.
casurus.
vitet conjunct. deliberativus
in horas ne minimo qui-
Bosporus Thracius Konstantynop.
ultra adverbialiter.
Partor mos erat ut se maxime
nocerent hostibus quum fugam
simularent.
robur genus quercus:
robur exercitus kwiat wojska

Partus compedes
fortitudine et ro-
sed inopinate
abripiet

Quam pene (parum) alterat qui in conspi-
ceren loca atra Proserpinae
imperio subjecta et Aeacum
de manibus judicem ferentem
et campum elysium e
Sapphonem cithara querimonias
fundentem puellis
quod cives virgines amori
suo non responderent.
Et te grandioribus sonantem
ex cithara cientem
canentem pericula navi-
gationis exilii et expedi-
tionum bellicarum
(grandius aliquid spirant)
Manes stupent quum am-
bo vates dicant carmina
quae digna silentio in-
ter sacra teneri solito.
verum cupidius etiam au-
fertissima manum fre-
quentia auscultat nar-
rationi de proeliis et ex-
pulsis civitatum oppressoribus
Non mirum cur mire
[illegible] illo cant-
bellua centum capitibus
instructus a perpetua
vigilantia qua aures ar-
rectas tenet. remittet
et serpentes quibus furiae
crines intexti aliquan-
tulum a perpetuo movendo
quiescunt.

letum e amore quatenus cura-
rum oblivionem adfert.
pene = paene furens = ater vox
poetarum et sacerdotum.
Aeacus Mino et Radam
sedes discretas = a societate ma-
lorum disjunctas i.e. campi elysii
consiti lucis nemoribus.
Sappho gen. Sapphus floruit 560
oriunda Lesbo.
Alcaeus aequalis Sapphus stetit
a partibus contra tyrannum Pit-
tacum.
erudire aliquem in aliqua re v. aliqua re
plectrum: ad similitudinem den-
tis conformatum, quod poetae
induebant digito, et chordas lyrae
pulsabant.
fuga i.e. exi
Umbrae mirantur quum uterque
vates
sacro silentio = quod inter sa-
crificia
sacer przeklęty
favere linguis = abhorrere quoduis ver-
bum ominosum
tyrannus primum vocabatur qui
malis artibus summa rerum potitus.
vulgus densum humeris = con-
ferta audientium frequentissima
ita constipatum ut humeri
inter se attingant
bibit aure = pie auscultat
dignari = verbum passivum deponens
carminibus et abl. causae
pd. affectus
ater czarny bez polysku
atra oia appellant quae infe-
ris

Atq imo brevi ... et Tan-
tali suavitate cantu per-
mulsi obliviscuntur Arum-
nae nec Orion laborat
ut persequatur leones aut
fugaces lyncas

nihil habeo quod, nihil est quod
non est quod dici modo sumi
poss.

taciti morsus conscientiae
conscitia - " - " wyrzuty

Damnari nomine poenae a sic
in poenam - za karę być ska-
zanym.

XV

Brevi exiguum terrae spatium
ad arandum magnifica aedes se-
ligunt facient
Ubiq ex pastibus cernent vivaria stawy
vel ampliora lacu qui in Cam-
pania ad Baias est et Plata-
nus maltandi's vitibus adhi-
beri non solet (non est idonea -
plures erunt quam ulmi.
Deinde pulvini (grzędy) fia-
liti violis, myrthus
et multitudo flor qui odor
suo nares delectant ut diffunderet
amoenitatem olfactu per
capiendam per hortos olivar
Qui fructum ferebant veteri pos-
sessori Tum ex lauru opere
topiario formabant tecta ambula-
cra ad radios solis vitandos
leges enim nequam non ferebant nisi
auspicato.

intorti capillis - dativus
Eumenides = furiae per euphe-
mismum ita apellatae
flagella intentantes anguibus contecta
anguis est apud poetas e gen.
masculini -
quin nawet

Pelopis parens - Tantalus
dulci sono abl. causae
labore decipi est graece - verba
decipiendi - colliniendi et quae
exhibent notionem oblivionis
jungunt genitivo -
curat agitare = curat ut
exagitet -
lyncas graeca forma loco lyn-
ces - gen. lyncum -
jugerum est

moles - gmach budynek -
stagna sadzawki - piscina, viva-
rium (sadz)
caelebs platanus jawor quia maltandis
vitibus non inservit -
violaria grzędy fiołkowe -
vis copia marium - dostatek wo-
nych roślin -
olivetis abl. ad est ubi
olivetis = hortus olivar -
topiarium = opere topiario sztuka
tamis abl. limit.
ogrodnicza robienia szpalerów -
tecta ambulacra
auspicia jus capiendi auspicia i ex-
eundi futura quo majores
tum magistratus utebantur
tum signif. potestate
ductu et auspiciis pod osobistem
dowództwem naczelnem -
auspiciis homuli sub legibus

norma et instrumentum fabror
tignariorum (cieśla) forma trianguli
quo exasciant (obrabiają) tigna

70c

lis ut nobis met ipsis displi-
ceamus) et consequit globos
equitum (turmas equitum hufiec)
nubila imbribus feta agi-
tante præsent: tempori rationi loquit
Qui gaudiis quod adest pare
solicity conjungit hortat
fugiat laborare de
rebus futuris et quib præ-
minit re adversas tolerabi-
liores reddat risu quo
se rebus adversis non perturba-
ri ostendat.

Nemini mort contigit
perfecta beatitudine perfrui.
Nobilis ~~et~~ gloria belli etc
abrept prematura
Titonius (quum adamaty esset ab aurora conjuge apud Deos intercedente) crescentiby anis miser exarsit, et quod nobis ex animi senten cesserint fortas progressu temporis ut voti compo.
Tibi latifundia in insula Sicilia boum et agror pecore affluentia (feracissima) tu uteris dibaphis Tyria purpura bis infecti.
Mihi obtigit ~~pr~~ diolum et magna affectans ingenium ad exemplar Deor beneficiis datum Graeciae per expolitum et animi æquitas apa obtre

lentus qui facile cedit nec frangit — lentus giętki —

quum celebraret nuptias suas cum Polyxenum, percussus e dolo ab Aride talum — ad percutere ponit accus.

~~in~~ suus non solum ad subjectum sed etiam ad objectum referri potest — eg cepimus columbam in nido suo.

lacerna ex dibapho consuta constabat plus centum imperialibus.

Dare bibere ministrare bibere etiam apud prosaicos occurit sed tum in his formis, in aliis vv dare, ministrare jungunt participio futuri pass. 6

Quid ē qd me tris querimoniis
tuis afficias nec diis placet
neque mihi ut sim tibi superstes cujus amicitia ornamentum et
te dulcissime amice morte erepto
mihi quoque
quippe qui et mihi ipse
displiceam et te orbatus

utriq. nostrum supremus dies idem
erit. ~~Eq~~ Equidem justum jurajurandum quandocunque tu prior
obieris diem supremum
una tecum de vita decedere
non dubitabo. Nulla ē vis omnoque
nos divellere (separare) possit,
ita factis et recte quidem voluit.
Quemcunque ē mea genitura quacunque astrum regnavit natali meo hora
certum ē nos vita et morte
arctissime inter nos conjunctos esse
Te tutela Jovis vim infestam Saturni superans a morte liberavit

tripici ostendit se
maximopere

me arbor lapsus sit enecuisset
nisi Faunus

Tu hostiis cesis et templo extruendo

muneraberisti ego quod humilis ē mea conditio

sustulerat ~~[illegible]~~

quum actio jam quasi incipere
putat, quum repente quoddam
impedimentum affert, ut
cesset.

exanimare = spiritu aliquem
privare = enecare. nostro loco terrore aliquem afficere ut
obire circa rem ire
transl. perfungi. ~~[illegible]~~ neutram
vim habet junctum circum- praeter trans super cum primaria
pars animae = amicus.
superstes jungit gen. v. dat.
~~[illegible]~~ altera abl. limit.
moror habet vim activam et neut.
Non amplius vos moror patres conscripti.
~~[illegible]~~
carpere per partes avellere. iter
procedendo usque atque minorem
reddere
paratus et insuetus etiam
prosaicis ju
Chimera monstrum conflatum ex
capra, serpente
tentimanus unus ex Tytanibus
filiis terrae qui affectabant regnum coeleste
Addit Justitiae (filia Jovis et Temidis) ut ostendat fato sequi excerce-
sidera alia salut. al. periciosa
esse. Illorum vi vis hora aut
superabat aut non. Extemperata utrorumque vi oriebatur temperatura genesis hominis quod alt astro
astrans quod vim perniciosam exerebat i. Saturnus etc.
Occid. Eur. subdita esse putabat imperio Capricorni.
Eripuit et refulgens (fulgore suo
obscurans vim infestam (Saturni)
referunt ad Dat. Saturno
Crepare v. neutr. acc. rei effecta
voti reus = ktorenu sie poszczescilo, ~~[illegible]~~
dicto alicujus audiens sum.
słuchać czyich rozkazów
non dubito junctum infinitivo
significat nie wacham się.

70f

~~Quis rari sive sapientia~~
~~Monti de subtracti~~

Neq̃ · · · neq̃ aurea
ta camera in lacus collecto

Neq̃

neq̃ fortuna aut arte aliqua
amplam hæreditatem obtinui
neq̃ ulli s. mihi clientes.

consuetudinem meam expe-
tunt nobilissimi civitatis v-
ri

neq̃ a fautore mihi amicis-
simo plura expeto

Dives excip. Dict et
l · labuntur menses tu
pacisceris eum redemptore

ædificas extruis ædes et ma-
ris quod allicit Bajas

cujus littoribus luxuriæ atq̃
avaritiæ tuæ

et arroganter

ebur et la
pro hendiadis per quam una
notio in duas quasi dissinditur
in domu ē rari
trabes = pisicilia ramy-
domus de ædificio, v de familia ad-
denda ē præpositio ~~de~~ in-
hymettus mons atticæ ~~illustris~~
quis marmore. item re
apiaria.
poetæ eligunt ejusmodi ver-
ba. quibus
Ultima africa et numidia) all.
ad intertog. ubi?
Attalus rex Bergami quidem
dem scripsit populum suum.
laconica et tyria purpura fue-
runt nobilissimæ.

pauperem ē quasi in nuce emun-
ciatio concessiva.
lacesso ad exemplum ver. posco
postulo etc.
lacesso kogos do obrony zmu-
szam.
satis beatus = contentus.
truditur celeritate ingenti bene
labitur. ~~menses alter alter~~
hospitio alicujus utens (lokator)
= redemptor
do mitto, curo tribuo loco
relinquo actio, quæ data etc
ē partic. fut. pass. ē exprimen-
~~tes~~ rationem designat quo-
modo actio summovenda peragatur

Necess moriendi omnium rei humanae certis
neque quisquam divitiarum ope
Quid molitis ea quae excedunt
vires tuas ~~sq. sede~~ nobilitas
qui vitam nostram prorogare
nequis. Cf. Mortem nemini
prudentia calliditate effugere
contigit. Mors itaque quem
consequetur
improbis veniet exitio, pau-
peribus

Quid quod formula
substitui pote atque adeo, atque etiam
~~satis~~ a
aula = de sepulcro dicit ironice
ex vanis hominum contentionibus
manare si sign. pozostałoae e
verbum neutrum.
Callidum Prometea ob ignem sub-
tractum et hominibus invidis
odiis communicatum.
vocatus levare = ad levan-
dum
laboribus referendum ad functum
oximora e figura rhetorica
quum ea auctor dicere vi-
detur quae intelligentiae popu-
lari repugnent. nihilominus
aliquam sententiam gra-
vem et acutam continet.

Dytyrambus carmen altissimi spiritus, poeta frenos
imaginandi facultati quam maxime laxat.
a clamore excitato Liber
Pater, Bromius, Evan, Lieus. Anim-
Liberum in abditis saxis ~~prae~~
brac fon przed nimi
cipientem cantum
sit fides meis verbis apud posteros
et oreades carmina medi-
montium
tantes et satyros capriinis
pedibus et arrectis auribus.
Evoe animus perhorrescit no-
vo terrore ~~et~~
et tuo liber furore pectus con-
citum ~~et~~
perfundit turbata laetitia ut
ingens ~~perfundit~~ perturbatio animi excitat
Evoe Bi nolis me confecias
majorem
in furorem quam cui ferendo
sufficiat pectus humanum.
Sentio facultatem et ne-
cessitatem cantandi Bac-
chas quae a furendo et saltando
existant ~~et maximum~~

fando accipere z wieści otrzyma-
si de sensu videndi agit verbum
video parti
aures
acuta qui intento animo
aliquid auscultant
metu recenti abl. causae
quia animum de metu libera-
tum fingit.
plenus plen. Bach = in-
stinctu inflatum sed
se ingurgitare de ebrio
turbidum = significat, ita
laetatur, ut sibi non conscius
sit et
folia
pampini frondes tenuissimi vit
nunquam

Si qui fatalismum admittunt, sibi ipsis contradicunt, nam volunt hominem regi honore e lege, quibg ~~et dicunt, hom~~ ~~dicunt~~ posse dirigi sicut animalia, ut equg ope freni e fustis.
Zwierzęta chociaż nie mają wolnej woli, mówią, jednak nie psują porządku - tak też i w społeczeństwie ludzie. ~~Leer~~ Odp. Zwierzęta nie psują porządku, bo nie mają rozumu.
3° Vel Deg est auctor fati, vel etiam ipse fato subjicitr. - Si primum, tum ad quid legem dedit - si II talis Deg reapse n. e Deg. Hinc ulterig concludunt philosophi, et oes notiones boni et mali tollunt.

Illo effecto judice n. atm. appellatos quemadmodum Herodotg ait ~~in~~ primo libro historiar. qui Clio inscribitr ubi explicat quibg artibg Dejoces ad regnum ad aequitatis fructg percipiendos, apparet quondam hinc
ad dign. regiam evectos ~~esse~~ tv in
Etenim antiquitg quum urgeret populg a potentioribg, opem auxiliumq ab uno petebat, probitate excellentem. Qui inferig hunc genus (terrae filios) praestaret tutos ab iniquitate aequabiliter jus reddendo inter amplissimos viro et hunc ex infimo ordine et fortunae gradu. ~~aequatos~~ Omandi eos tuebat. Certe quaedam formulae sancitae
eodem ex fonte fluxerunt atq potestas ad principes delata - aequam enim n. expedita e ea ~~[illegible]~~ legum ratio qui sibi conciliaret aliequin enim aequum tollerer si aequitate unig suum cuiq tribuebat (quodsi ab ie
jam eo acquiescebant. Cum hoc ea sententia n.
leges d. latae (certae regulae... sancitae quibg nullo conditionum discrimino oes tenerent. Itaq hoc effecto minime dubium e ad ~~pore~~ arbitrium homines se fingi consueste quod aequitas in magna sit existimatione apud populum... Si fort accidit ut existimatio illa bonis bg intelligentis cumularet n. erat cur mortales cor ipse quidquid in votis erat esse n. adepturos Quovis itaq ~~[illegible]~~ exercenda et servanda aequitas e jam sua ipsis causa. Alioquin enim consistere aequitas n. posset, jam ad dignitates
Verum quemadmodum si pecunia gratio habat ea n. solum tegam ~~[illegible]~~ flat, conservato oportebat sed etiam e impera conferat in ea quo sole continentur ita ut ipsa sit salva
quibg n. solum impertias ad vitam agendam ~~necessarium~~ ~~tolerare~~ ~~ad~~ gloriam
sed etiam ita ea e utenda et
Etsi egregie vir ille qui Delphici oraculi sententia
in primo libro Memorabilium dixit
debuerunt ut qui videri gestiremg (optaremg) si essemus ~~[illegible]~~ specie assimulate virtutis (personata virtutis specie) et ostentatione et colorata (adumbrata) ~~[illegible]~~ oratione verum etiam facie solidam ~~[illegible]~~ gloriam.
Merita e justa gl. radices immittit et hereditate posteris traditg - quidquis commentit. e fl... more marcescit et quidq adumbrata - et quidq accersitis coloribg dies delet (czas niweczy). Argumento e qui et recte partam glor. retinuerunt et male quaesitam
Ut breves simus de una domo satis habemus meminisse. Laudibg tollet donec civitas hic vigebi(res a hunc praeclare gestae) contra aequitatis Tiberius Cornelia filia Scip. Afric. majoris geniti qui legibg agris remp publicam - opus quoad vita impedita tet
et maleficii sui merito poenam luisse putant

viri boni - reipublica amant

ein Amt einrichten tworzyć urząd — niederlegen składać, podrzyć
vertheidigen bronić — Nebenbuhler rywal, assystencya
Aufwiegler buntownik, podżegacz — Begleitung odprowadzenie, eskorta.
wüthen bestwić, wściekać się, burzyć — vermittelst za pośrednictwem.

prima literatura significat artem legendi, scribendi et computandi

~~Locus~~ adhuc znaczy do tego punktu

nimirum, scilicet habent notionem ironiç ad exprimendum polonicum mianowicie nulla Latinis vox ē — vel nempe —

festa celebrabantur ~~et condemniarum tempore et sacris peractis indulgebant~~ hilaritati, jocis vulgo procacibus.

~~nimm ē quedam imaginenda e vero~~

proscindere se docinać sobie.

ut lex Vers. Fesc. latissime proba funde-bant, ut lege XII tabularum poena fustuarii (śmierć pod kijami) statuta esset contra eum qui alterum maledico carmine lacessiverit

metrum satur. constat iambis et trochæis.

agros lustrare oczyszczać religijnie pola, dla uproszenia żyzności
lustr. constabat mactatione hostiis in-
ter cantandum circa rem

otiosus nie ma co do roboty

1. argumentum novimus ex Livio.
2. veluti id genus Acc. dimensionis more Græcor
adverbialiter positus.

annales roczniki wyż. urzęd. res a majoribus magistratibus gest.

3. Annales mos erat ut Pox. Max. res gestas cujusque anni ad januas domus sud proponeret, populum edoctarus
4 consent. consul. complectebant religiones (obrzędy) quod peragi necesse erat consulibus, et. munus suum obeuntibus

Nobiles Rm̄i non solum una cum politica potestate etiam politicam exercebant
stemmata i scrolla ornandis imaginibus e cera fictis quas nobiles Rm̄i in atrio propo-re poterant, ~~dr~~ drzewo genealogiczne, herb
elogia erant schedulæ—

surowy, gruby / nieokrzesany

asper refert ad animi indolem incultus ad defectum culturae

vagari włóczyć się, błąkać. vagi opponit incolae fixam sedem habenti, agrum colenti — vagi prowadzący życie koczujące — palantes przy życiu oddzielne

passim tu i owdzie. intra oceanum w obrębie oceanu.

materia = lignum aedificando aptum. materies ex arbore aliquid extractum. conveniunt (genere juridico) jus civis Rom ~~variant~~ ces legis actiones peragendi ita ut Romae haberent. agrestis koczujący — nieosiadły — mapalia z magalia(um) chaty. carina spód okrętu. Africum mare i.e. Mediterraneum. — sub sole agis niedaleko od upałów t.j. krajów zwrotnikowych. institutio facere = incipio facere. fretum = cieśnina — apud poetas mare.

inter se de actionib. reciprocis eq amant int. se v. alij alium (ti de hoc e termo) kochając się

concedere in nomen imperantis populi przybrać nazwisko ludu królewskiego

res novare robić rewolucye — res novas cupidus rewolucyonista — pars originibus praesidio fuerunt jedne były obroną kraju macierzystego —

tacere opponit loqui — silere cuivis strepitui.

catabathmon declivis latitudo qe intja et int Aeg. et Cyrenaicam hodie Akabah.

secundo mari wzdłuż morza secundo flumine wzdłuż rzeki

Syrtes loca vadosa z mielizny: Syrtis major et Kabesz minor.

~~Chif~~ — ~~Ctum int tyr. et~~

prope urbem. propius urbi — proximi urbi v(raro) urbem.

incultius w większej ciemnocie, barbarzyństwie.

Ks. Kwapiński

<u>Cicero</u>

z prelekcyj Ul. Szmurło

Ark 1 - ~~27~~ 30

73

(1) appellat q ē

Notationes
ex praelectionibus Cl. [illegible]

Si de duabus rebus solum agitur, dicendum de una prior, de altera posterior itaque
Publius primus debuit esse prior adverbalem vim obtinet
primo appelatus sit [illegible] adjectivum adverbi vices tenet et ad subj. et praedic. refertur [illegible] [illegible]. Sermo obliquus
prudens lubens invitus absens etc. adverbialem vim obtinent.
isti Catoni [illegible] cogitatio ē tribuenda — Ciceroni tribuenda
[illegible] Usus verborum reperit et [illegible] hominem
et etiam denotat [illegible] remotum a publicis negotiis —
Vellem vero dicere est Conj. Opt. Imperf. n. solum in [illegible] sed et secundaria dictione positum est ad designandum quod fieri n. [illegible] posse cogitatur.
voluntate [illegible] ab. similat. circumscribitur
notionem [illegible] [illegible], eo, do, claudens, armis — [illegible] una [illegible] [illegible] vel [illegible] cando interveniunt i. e. ope duor. . . .
Ope duor. subst. una notio exprimitur.
Rura [illegible] n. in universum sed de suis peregrinationibus agitur.
Non ē conjur. Impf. necessitatis ad notionem designandam quod fieri opus est etiam inserviunt
Juncta cum negatione n. [illegible] ad significandam ea quae fieri possunt quia fieri posse putant
Imperfectum Orac. ad consuetudinem designandam
10. Kapitel
pochodzi wyniku Constitum est — [illegible]
po odebra[illegible] Senatu agit de libera consultandi potestate ab Antonio [illegible] affectantem
nia sena[illegible]
tow[illegible] [illegible] interpta —
nosci[illegible]
Quid est quod — Translatio est Conjunctionis positus
Ita — locum vicessimam imperfect adscripsit eminens a notione
Causali quae inter necessitudo ist relat. et prim relativum intercedent —
Accipere valet diversa comparare par ē ck.cum
Impf. comparare —
Si quid nescit Conj. Conj. explicandus ita est referamus eum ad mentem dicta.
Otio functus — Verba necessitatis et possibilit
pon. solum in [illegible] [illegible] [illegible] secund
by [illegible] — debebam facere powinien to
zrobić debebam facere —
designat statum rerum n. respondere officio —

30.
Quod vel [illegible] [illegible] vel ratio e. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

reapse ipsa n̄ esse ut officium postulat —
Ennis hanc necessitatem n̄ habet.. officium
sæpe intercat.
porro.
Peperissem otio — nexus sententiæ — causalis
quod peperi — otium i. e. repelli incendium Cati-
linarium.
languere quiescere — v. languidum
reddere — ut alii putant —
nunquam solitudinis predatium tamoltu —
apus perfectum cum solus sis. —
Justitiæ comparationem ~~inter~~ Scipionem inf
et se —

In enunciat. relativis et adhibet Acc. c.
Inf. si qui, quæ, ~~ad~~ quod adhibetur loco ~~quod~~
~~et~~ is. quod ea etc. quum interea —
et ~~quod~~ interea Quæ quidem enunciatio-
nes, si formam spectas, sunt secundariæ
relativæ, si vero argumentum, prima-
riæ.
bisyllaba
I supina habent —
Sententiæ gles, quamquam pendent ex
præterito. ~~duplici~~ tamen ~~ratione reddi possunt~~
~~et quamquam pendent ex præterito~~
~~presente reddi~~ et jam temporibus pri-
mariis jam historicis reddi possunt
~~relativi~~ tamen exprimunt, etiam
Conjunctivus hortativus ad jussa desig-
nanda adhibetur in ~~tempora~~ in ~~enunt~~iationibus
relativis — Tempa usurpantur hic — præsens
et imperfectum ~~et perf~~ Si primaria
enunciatio est in præsente, et si ora-
tionem concitatiorem facere volumus
in relativa adhibetur præsens — Si primaria
vero est in præterito, tunc ~~in~~ jussum re-
lativum ponitur v in præsente v in imperfecto
murmurare est murmur edere — fremere vero
— indignantes fremere dicuntur — murmurare
vero murmurare

Pol. miał significat v consilium, v officium v ~~ad~~ deli deliberationem v describendo conjunctivo inseruit &
censeri in parte civium liczyć się do obywateli

7 Libro dixit quando ~~liber agit~~ agitur de argum

explicare de aliqua re liberius de aliquo re particulari
Primo capite III l. comparat Catonem cicero cum otio Africani.
Publium Scipionem Africanum, qui primus cognomen Africano cognomen miliceros cum
~~suo~~ eruditum esse jactare consuevisse (jactare
est semper aliquam sententiam prae se ferre)
scripsit Cato, qui fuit fere ejus aequalis
tradit scriptis mandavit
nequam ~~omnis~~ labore vacare quam
nulla reipublicae officia munia gereret minus
quum foro careret, nec minus solitar.
quam cum sine arbitris tempus teneret.
Wspaniałe to słowa i godne męża ~~wiel~~ znakomitego i mądra które oznajmiają, że on i zbała w tezczynności myślał ~~jednak~~ o sprawach ~~o sprawach pań~~ państwa
vero adverb. significat rei stabiliendae confirmandae
zaprawdę Nomina aliquas indig. alienus contentus fretus designantia copiam etc. requirunt ablativum – ut consecutiv. że iżby –
~~di~~ particula finali ut adjicienda si adverbia negativa ut mutatur in ne et adverbia in affirmativa indefinita
Superba effecta haec sent. et quae convenit
~~fat~~ in summum virum ac rei humanae divinarumque consultum – quae ostendit illum et procul a regio – meditare de rebus publicis et a coetu (celebritate) hominum remotum – sermones cum aliis serere – ita ut ~~ut~~ semper aliquid ageret et ~~alium se~~ (unquam sermocinandi cum aliquo) sermocinandi cum altero necessitate ~~su~~ premeret.

languorem afferent zaciążałymi skypią
cheiałbym, żebym to o sobie mógł powiedzieć.
Vellem nobis de idem vere dicere liceret
Verba conflata ex praepositionibus:
ad, ante, cum, in, inter, ob, post, prae
sub super- jungunt dativo commodi
praestantia wyższości certo przynajmniej.
armis refertur ad arma
Antonii, qui gerebat post mortem Caesaris imperium obtinendum.
otium persequi oddawać się za spokojności
rura villa Ciceronis
Academia, Tusculanum etc.
Itaque duo quae alii torporem illi
et animo adhibebant i.e. a republica [illegible] vacatio et vita
solitaria. Optarem ut mihi quoque
contingeret eadem de se praedicare
sed si non possum excellentiam eius
ingenii assequi in votis mihi
est eam in [illegible] fieri potest assequi
nam remotis a republica negotiis
vi impiorum armorum [illegible]
pietate et agendi ratio hominis officium respicientis) tranquillitate
quaerimus et interea urbe (Roma)
egressi villas lustrantes consuetudinem hominum fugimus.
~~[illegible]~~
~~significationem~~ Sumebat aliquando debuit
esse sumsit reciproce ~~prz~~ aliquis
chronię się - recipio tibi przyrzekam - me ex terrore ochłaniam, [illegible]
lis. gloriole tepidus instit. cum
et dixit, etiamsi ipse otii Africani non possit
~~pr~~ praestantiam studere ut maximum
fructum non solum ipse sed et cives capiant

piękniej przy: nescio num frater
industria ē labor qui exactus ē
ad tale consilium ut voti compos fiat
labor ē actio laborandi
magna expectatio ē v fore ut
~~eandem~~
oneri ducunt nobis esse omnia
quae aliquam necessitatem deco-
ris servandi imponit
~~[illegible]~~ inanis = re quasi infecta
mercaturam ... i. e. ad mercandas
bonas artes.
dedecorare ē ἅπαξ λεγόμενον
quare: propter
honiti ... umysł wytężyć
animo } ablativi limitationis.
labore }
labor discen. genit. epexeg.
illustrandae notionis alterius
causa positus dant poenam se-
nd paenitentiae
nomine poenae facti eos poenitet
~~dant~~ seras poen. illustrat poenam
fac ut paraph. Imperativi
miram gravitatem continet.
neve et ne neque = et non
honist. referendum ad vv. pa-
tior sino. quae conjungi solent
v cum Acc. c. Inf. v cum ut
suppedi. ~~2~~ jam ē activ.
jam neat, dostarczać i wy-
starczać suppetere
ante te. ē sufficeum quod
motis legibus grataris corripit
deesse tibi sprawę swoją zacząć
nieszczęście twego.

hisce hactenus = satis jam de hac materia diximus – ciceroniana locutio saepe scripsi. – sicubi
tempora praeter – instructa
s aliqua accuratiore tempo-
ris definitione ope adverbii
solemus se ponere pf.

soleret ageret – more po-
lis sermonis –
In causa imperf. ē sermone obli-
quus quo sermo Panaetii excipi-
tur et pendet
Panaet. phil. stoic. qui Romam se contulit
familiaritem contraxit cum Sci-
pione Aemiliano illo destructore Carth.
et scripsit Peripatetico
Dubito jungit enunciationibus
non dubito item vel

~~explicavi~~ ~~Bog~~ – in
dotrzymać, wyw.
praestare, solvere exsolvere
tenere promission pollicitatio
quod eo una. eo
eo abl. mens. ad significandum
opponere res altera alteram superat
Possid. phil. storicus assectator
Panaetii quem memini ~~dixit~~ Ciceroni
którego w dzieciństwie pamiętał Cicero.
memini cum Acc. personae signi-
ficat vivere tum cum hac per-
sona vixisset.

ad a na ile prze
latini ~~ad~~ utuntur Acc. i Abl. po-
ti tota enim. Ulemtat tempus
a quo designare incipimus
tertio anno quo Romam migravit

76

postequam jungit ... indic.
hic autem ... obliquus.
in sermone directo semel ... legitur plusqpf. conj.

ti ex vv. dico volo jub. pendent enun. negativa illa ...
muntanda ... in nega.: nolo veto
enuntiatio negativa in affir.
diffingenda.

de quo al. Expectab. de
quibus. De ... praefigi solet
periodis ad transitum parandum
co się tyczy. de fratre loco
quod attinet ad fra
res hab. rzecz nastręcza
nam wątpliwość

de duabus rebus alter-alter
de pluribus alius alius ali
si numerat ... primus secund.
alterum dubitari ... i.e. dubitari
... pote quin susceptum ... a laud.
...a vv. neutra adjicere possunt
objectum pronomen neutrius gen.
~~...~~ istos hoc. progressibus...
absolv. his ratio expl.
jam enim ... tota enim.

Accuso c. Inf. jam quoque ex
~~...~~ globus, ~~...~~
notiones ... środek. desu...
stant adjectivis
Accedo. eodem ... decl. pro-
ducunt

locupl. qui locum aliquem explet
dici itaque de divite qui multa
habet praedia. metaph. signi-
ficat eum, cui locus ē

certa causa accedente
si rem suo nomine appellare nolumus, dixit quidam pervenit et ita paticula comparer se nequaquam sequi- ~~tur~~ runt conjuncti. nostro oco sermo sermo obli

Appel. aequal. At. Regis Macedonum qui multiplicatori propter Ap. se pingendum permisit.

~~quem~~ ad umbilicum perducere ukończyć.

Venus Coa praeterea dicit, quod Ap. Coo erat oriundus.

Continue. — persequi rem- ~~et~~ continuare vero adhibet, ita ut significet rem alteram alteri copulatam

Acta agere — rzeczy już zrobione robić.

~~Has~~ III caput

Initio hujus capit. Cicero filium suum ut animo studio ad philosophiam animum appellat hortatque suum refutat opinionem eorum, qui a Pan. illam ~~...~~ negent

et corrigit Panaetium ~~...~~ eo magis quod ipse auctor promiserit. ~~Pan... egit de hoc...~~

~~... ...~~ 2 utili- Cicero tuendum Panaetii correxit.

~~Sed ne haec~~ ~~comparatio ab initio~~

Verum comparatio status neque inter hanc tranquillitatem nostram et tranqu. Scip. neque inter vitam solitariam nostr. ... Nam ille reipublicae honestissimis muneribus defatigatus quum animum relaxaret et a celebritate hominum se removeret, et solitudini se mandaret cur autem nos otium quaeramus causa e[st] non in relaxandi animi cupiditate verum in laboris absentia.

3 in maxima celebritate i.e. in magna turba gratulantium, consalutantium, salutantium (w wielkim ścisku) qui vixerimus ~~...~~ i.e. ita ut vixerimus.

celeber ~~et ...~~ cave adhibeas hanc vocem de hominibus. sed de urbibus, villis.

nec eam languere ... i nie pozwalam abym gnuśniał.

oportet et necesse e[st] vulgo construuntur cum conjunctivo solo.

inesset quia enuntiatio haec inserta e[st] accusativo cum infinitivo ita, ut ab eo salvo sensu divelli nequeat.

~~utor fruor, fungor gloriar patior, quid~~ ~~...~~ debeo facere powinienem, (powinienem lub nie robić) bym to robić — zrobić

peperissetis nota consecutiva

languere nostro loco in passiva commendum nie pozwalam abym zgnuśniał.

patior e[st] cum ut, vel cum Ac. c. Inf. ponit.

quamquam part. concessiva. polonice chociaż idem valet ac jednakże (tamen) part. advers.

assequebatur ~~q...~~ imperf. in narratione historica adhibetur quum nos in praeteritum tempus quodammodo rejicimus — perfectum vero quum nostro statu statuimus.

munus e[st] donum quod alicui impertimur ut nos reminiscatur.

agitare mente rozważać.
meo judicio abl. modi według mego zdania
nihil quod habeo perfectum
m e in solitudine
cogitando Abl. Gerun. admittit notionem v. instrumenti v. comparationis.
a concessiva - 1) docendo discimus -
2) mul. officium saepius e referenda
gratia nad wdzięczność 3) nemo fuit unquam philosophus qui nulla praecepta officii tradendo hoc nomen sibi sumeret.
nec unquam ponendum si ut consequitur
notio finalis - ut nunquam si consecutiva.
habeamus pote ... habeamus et tunc erit
notio causalis ... cohaeret interno nexu
Ia pers. plur. ... e submissivus ...
vero dignius - przez skromność się używa.
plus in singulari habet notionem adverbii
in plurali vero adjectivi.
~~abl.~~ +
in stit. compar. inter otium suum
et otium Africani.
Deliberandi libertate senatui adempta
(libere sententiam suam exprimendi)
et oppressis judiciis (ubi omnia pendebant ex arbitrio Antonii et ejus
caterva armata) nihil e quod
~~addamus~~ profitare valeam sive
in senatu sive in judicio quod respondeat nostrae dignitati.
quid e quod scribam ... jest co takiego cobym pisał
... co pisać notio conse...
Quae quum ita sint (in hoc rerum statu) nos qui ... vitam degerimus
magna clientium caterva stipati
... et in conspectu civium ... ~~... ...~~ ... w obec ...
vitantes ora sceleratorum quibus
nullus locus e vacuus (... ora

78

scatent), occulimus nos ~~aliquandum~~ quoad
(quod fieri posset) / (quo fieri posset) et separato ~~ad~~ in solitudi-
nem nos recipimus. (sive arbitrio ver-
saremur). – Literatura

Argumente et. nostra memoria histori-
probaverunt, populum Rnum
Latini ex pelasgica gente siculorum Lydorg genere
Etru – adeuns profecti ex As. Min.
qui venit ~~erunt~~ in Tusciam
lin. lat. mixta ē ex pelasgica et quadam indigena dialecto
jeszcze pot. si jungitur ~~argumento~~ comparativo vertendum
ope etiam n adhuc
Pelasgi venerunt in Italiam eodem tempore quo Moses
Hebraeos ex Aegypto eduxit.
Evander cum matre sua Carpenta
tradit migrasse in latium et sedem suam
in monte palatino fuisse.
aute ē versus condi solitos nos ratione
~~accent~~ quantitatis ~~sed~~ ratione accentus habita.
~~[illegible]~~
barytona ē quor ultima syllaba accentu caret
itaq accentu gravi notanda, ~~quae~~ quod unus reipubl.
n ē idonea ad oia cogitationum lineamenta
exprimenda – dialectici vota nequam explet
parte cum Accus. c. inf. skurzna jest rzecza
par ē rationi, consentaneum ē rationi
sacerdotum nequaquam intererat ut a populo
~~[illegible]~~ dogmata quaedam tenerentur. ~~[illegible]~~
Rui civem qui patrimonium suum profunderat
luxuriose vivebat maxime noxium reipubli-
cae putabant.
uum adhibere aliquid ad rem augendam – do zbiera-
nia majatku.
scientia ē rei cognitio quatenus eam compara-
mus nobis (subjective) scien
scientiam colit, scientiae juris se dedit est
Quum vulgo infert aliquam ~~[illegible]~~ peperam dictum
nem, sum specialem – jeżeli – item
frugifer, qui fruges fert – sprodny
fructuosa est qui impensam superat reditus, wy-
datek większy od – korzystny

feracior respon. adjectivo frugifer
uberior — fructuosa
constanter vivere in omnibus vitae necessitudinibus eadem principia tenere
secum constare być konsekwentnym

~~conjux~~ confidentior ~~pendet~~ ~~quum~~ ~~ex conjunctivum~~
ut fam, przekonany petere
~~causa~~ przez umysł audis et accipis.
Wyższy est cum infinitivo significat czy można
~~extra~~

loc. ~~si de locis libri in plur. ē masculini~~
~~si de regione neutrius~~
~~cognominatum verbum = synonim~~
~~quare part. rel. mot ē ut perio-~~
~~dos convertant ope pronominum~~
~~et part. reliterarum ubi polonis do-~~
~~lerune ē~~
~~Crat. p.~~ sectator Aristotelis
~~qui eam viam ē ingressus, ut a~~
~~singulis ad gles notiones transiret~~
~~adjuvit Ciceronem ad civitatem,~~
~~Athen.~~ obtin
in disciplina alicujus ~~esse~~ uczyć się u kogo.
memoria ~~ē ornatius quam aetate~~
~~qui~~ słuchać i przejmować
~~Ea~~ ē contr. ver. circumdo
~~locus~~ et activa vi et passiva
nostro loco ~~activ~~ pass.
nec quisquam et nihil.
cogitare referendum ad illa verba quae praedicatum ū efficiunt.
volo, cupio, aggredior
dare bibere, ~~et~~ ū ē polonizmus
haud scio an dubito an, nescio
an si potestatem earū respicis
idem fere valent atq video i.e.
mea opinione podobno kiedy i jest
inseruerunt nostrī sententiae molliores
primum quem vero potestatem actionem
exuerint, necesse ē itaq vero
negationem nemo Ciceronem
eloquentia aequaverit

Cic. Var. 4.

ornamenta - cantus ad religionem spectantes.
fieri non potest quin - musi - significat
necessitatem ex naturali rei progressione
Qui fieri potuit? jakim to sposobem stać
się mogło. - superstes fuit pozostał

apertum ad intelligendum
łatwy do zrozumienia

(Coll. ... Jan.
Joan VI
Pho.
sectio III)

~~...~~

Ennius eo nomine est laudandus, quod posterioribus scriptoribus viam colendarum literarum monstravit.

Scipio minor filius Victoris Persei.

incrementum capere = wzmódz się.
operam humanam
condere commentarioris de vita sua - pisać autobiografię.
exinde = od tej chwili - de loco dici nequit, sed de tempore
fructus redundat in c
ad aliquem spływa na ko-
go korzyść.
quia e causa ea-ipsa re depromptis
quam causa cogitatione inducta.
Atque e transeuntis ~~ad~~ generali notione ad singula - vel a propositione ad argumenta - jakoż
at vero

Verum quamquam universa rei humanas et divinas scientiae philosophia, est ferax et uber, nec aliquod caput quod desideres neglectumque sit inveniri - tamen nullum neque latius caput majori est emolumento quam quod agit de officiis a quibus proficiscentur regulae ~~...~~ vitae degendae, ita ut a praeceptis quae sunt ampleximus ~~...~~, non deflectas et honestatis officiis satisfacias.

ad vi quae signif. licentiam, possibilitate per significat propter - per ~~...~~
pantomimus = rodzaj baletu

Verba Ciceronis	Paraphrasis.
Quare[1] quamquam a Cratippo nostro, principe hujus memoriae[3] philosophorum, hunc te assidue audire atque accipere confido, tu conducere arbitror, talibus aures tuas vocib[us] undique circumsonare,[4] nec eas, si fieri possit, quidquam[5] aliud audire.	[2] Propterea licet a familiari nostro Cratippo, qui primas tenet (tego koryfeuszem czego - familiam ducere) philosophos nostrae aetatis - persuasum mihi e id te ~~ne~~ ~~ribus~~ nunquam non auribus percipere et tuum facere (in succum et sanguinem convertere) mihi[1] convenus[2] tamen puto[6] e re[3] tua[4] esse[5] (na twojej rzeczy jest) ejusmodi sermones auribus tuis obstrepere et eas (quod) quoad ejus ~~ej~~ fieri possit (quod fieri possit) alias voces nequaquam percipere.
6. Quod quidem omnibus est faciendum, qui vitam honestam ingredi cogitant,[6] tum haud sci[7] (podobno) an nemini potius, quam tibi. (wszyscy wielce od ciebie) Sustines enim non parvam expectationem[9] imitandae industriae[8] nostrae, magnam honorum, nonnullam fortasse nominis.	~~Hoc quamquam~~ Hoc praeceptum tenere licet oes teneant quibus in animo e (zamiar) vitam suam instituere et praeceptis honestatis (virtutis) dubito an nemo potius quam tu. Magna de te e expectatio fore ut ~~imi~~ ~~te~~ aemuleris nostram industriam, adipiscaris honores et fortitan etiam existimationem (reputacya) nostram aeques

Explicationes

(1) Quare particula relativa. Mos est Latinis ut periodos connectant ope pronominū et particular relativarū, ubi Polonis solemne ē pronomina et particulas demonstrativas adhibere - quare = dla tego.

(2) Cratipp9 erat philosoph9 (sectator Aristotelis) qui in philosophia eam viam est ingress9, ut a singulis ad generales notiones transiret (analityczna metoda) Cratipp9 adjuvit Ciceronem ad civitatem Atheniensem obtinendam - et in disciplina ej9 erat fili9 Ciceronis. [In disciplina alicuj9 esse uczyć się u kogo]

(3) memoriae est orn[illegible]ti9 quam aetatis.

(4) circumsonare. Huj9 verbi duplex est constructio: activa et passiva: Itaque dicit: Loc9 clamorib9 circumsonat et clamores locum circumsonant. Nostro loco vim activa est positum

(5) nec quidquam idem est atque et nihil.

(6) cogitare. Verbum cogitare referendum est illa verba quae praedicatum non efficiunt, sed alio infinitivo jungi possunt, ut polonici sermonis mos fert. Ej9dem generis sunt verba: volo, cupio, aggredior, do, ministro e g dare bibere dać pić v ministrare bibere loco ministrare aquam ad bibendum.

(7) Verba: haud scio an, dubito an, nescio an si potestatem corū respicis, idem fere valent atque video i. e mea opinione (podobno, zdaje mi się) et inserviunt nostrae sententiae mollis (urbanis) exprimendae et quasi in unam cum subsequente notionem coaluisse sunt putandae. Quum autem hae expressiones oēm potestatem negativam exuerint (a ponieważ wszelkie pojęcie przeczenia w nich się zatarło) necesse est itaque oēm negationem sequenti enunciationi adjungere v g Haud scio an v dubito an v nescio an nemo Ciceronem eloquentia aequaverit. Niewiem v wątpię czy kto przewyższył Cycerona w wymowie. Polonicum vero nie wiem czy redditz latino ope nescio num.

Aemulor si de contendenti studio agitur jungitur Dativo - ti jeżeli o zrównaniu accusa

(8) Discrimen inter laborem et industriam eo continetur, quod labor simpliciter sit actio laborandi industria vero est labor qui exactus est ad tale consilium, ut voti compos fiat (jest praca która środkami dochodzi swego celu).

(9) Sustines non parvam expectationem i.e. magna expectatio ē vel fore ut imiteris etc.

Lic. 5.

Verum quum ita ab hominibus scientia callentibus
didicimus, non tantum ~~ex~~ mala ~~quoque~~ minima eligenda
esse, verum quoque ~~ex~~ emolumentum, si quod habeant
ex iis eruendum esse: ~~hanc ob causam~~ hujus rei gratia
tranquillitati (vel ad tranquillitatem me dedi)
~~otio~~ me dedidi, (~~non~~ haud illi, qua fruendum erat vi-
ro, qui olim Catilinarium incendium a republica
propulsasset, neque permitto ut haec vita solita-
taria ~~languidum me reddat~~, ~~ad~~ ~~quam sub~~ quo
obtorto collo trahor (quo fatis pertrahor) langui-
dum me reddat.

Me tamen ~~Scipio~~ judice Scipione Africanus majorem
~~...~~ animi
tulit laudem. Ne unum enim ~~opus~~ eius ~~...~~ opus
in lucem prodiit, neque ~~...~~ fructum aliquem ~~...~~ ex eius tranquilli-
tate, ~~neque vitae solitariae~~ habemus, nihilque,
quod ab eo in solitudine profectum sit. Unde
cogitur, illum contemplatione, et altiore inqui-
sitione in ea quae contemplata est, ~~...~~ nunquam
tranquillum fuisse, ~~nunquam~~ neque secum vixisse.
~~Nos vero, quum tantam ... facultatem non ha-~~
~~beamus~~ Nos vero quum ita a natura, com-
parati non simus, ut sola ~~contemplatio~~ men-
tis agitatio nos ~~nobiscum~~ vivere ~~...~~
prohibeat, in ~~hoc~~ praesenti opere ~~scribendo~~
literis mandando toti incumbimus. (vel
potius ad hoc opus scribendum animum
appulimus. Itaque ~~multo~~ ~~...~~ ~~literis~~
plus literis mandavimus ~~civitate~~ quum
civitas eversa esset, quam quum ~~...~~
integra (salva) staret.

Paraphrasis.

Suscepisti annus praeterea gra-
ve et Athenarum et Cratippi:
ad quos quum tanquam ad
mercaturam bonarum artium
sis profectus, inane redire
turpissimum est, dedecorantem
et urbis auctoritatem et ma-
gistri.

Quare quantum conniti ani-
mo potes, quantum labore
contendere (si discendi labor est
potius, quam voluptas), tan-
tum fac ut efficias: neve
committas, ut, quum omnia
suppeditata sint a nobis,
tute tibi defuisse videare.

Sed haec hactenus: multa enim
saepe ad te cohortandi gratia
scripsimus.

Nunc ad reliquam partem
propositae divisionis reverta-
mur.

sedes lit.
Accedit quod Athenis
praeceptor
~~Atum~~ et Cratat. injun-
aliquam
gunt tibi ~~quaestum~~
necessitatem rationem
~~reddendi~~ actorum tuorum
reddendi
Quo profectus (ubi te con-
tulisti) quasi ad mer-
candas artes humanitatis
nihil lucratum reve-
ti maxime dedecori
de existimatione et op-
pidi et praeceptoris de-
trahentis.
Propterea adhibe maximum
maximum
quantum potes et animi
ne ipse
et corporis laborem ut
reprehensionemque illam incurras
hujus rei comparas (ne si-
tio tibi verti possit

Si studia lit. in labo-
ribus potius quam in
oblectationibus potius po-
nenda – neve patiaris
necessariis
ut tibi rebus a me in-
structus ~~rem tuam~~ remis-
sius agere inveniaris.
Verum ~~in~~ ~~II~~ ~~plura~~ ad
multa
te cohortandum jam satis
idem
sunt dicta, quum saepe
eodem consilio ad te scripse-
rimus
Jam accedimus ad ea
in animo habui
~~ex~~ quae nobis proposui-
mus expedienda

(1) Oneri dicuntur nobis esse omnia, quae aliquam necessitatem decoris (przyzwoitości) servandi nobis imponunt, quae quasi frenum injiciunt cupiditatibus nostris

(2) ad mercaturam i. e ad mercandas bonas artes.

(3) inanem i.e. re quasi infecta (re infecta nic nie dokonawszy)

(4) dedecorare est ἅπαξ λεγόμενον i.e nisi semel hoc loco apud Ciceronem occurrit. Caeterum et apud poetas non raro adhibetur.

(5) Quare i. e propterea cf. art. 4 nota (1)

(6) conniti animo umysł wytężać animo est ablativus limitationis - item labore est Abl. limit.

(7) discendi labor. Discendi est genitivus epexegeticus. Genitivus epexegeticus est peculiaris linguae latinae, et illustrandae notionis alterius causa ponitur cf Dant poenam serae poenitentiae i.e. nomine poenae eos facti poenitet. Serae poenitentiae illustrandae notionis poenam est positum.

(8) Fac ut est paraphrasis Imperativi - miram gravitatem in se continet.

(9) neve constat ex et et ne - neque vero ex et non

(10) committas Verbum committere referendum est ad verba; patior sino etc quae conjungi solent vel cum Accusativo cum Infinitivo vel cum ut - Committo vero apud Ciceronem cum ut tantum.

(11) suppeditare. Verbum suppeditare duplici vi adhibetur et jam est activum jam neutrum (et nunc idem valet atque suppetere) Itaque significat dostarczać i wystarczać.

(12) tute - te est suffixum, quod invitis legibus quantitatis corripitur.

(13) deesse sibi sprawę swoją zepsuć niezrobić czego. remissius agere.-

(14) haec hactenus est Ciceroniana locutio, et idem valet atque = Satis jam de hac materia diximus

(15) saepe .... scripsimus Exspectabamus imperfectum - (niezwatem) Sicuti tempora praeterita instructa c. aliqua accuratiore temporis definitione e.g. ope adverbii temporalis, Latinis solemne est ponere perfectum.-

Lit. 6.

7. Panaetius(1) igitur, qui sine [bez] controversia [korzystu] de officiis accuratissime disputavit [rozprawiał], quemque nos, correctione [poprawka] quadam [pewna] adhibita(5) [głównie], potissimum secuti sumus, tria [3 wypadki] genera [przytoczył] proposuit [przytoczył], in quibus deliberare [rozważają] homines et consultare [naradzają się, a więc] de officio [nawiązujący pierwszy] solerent, uno, quum dubitarent(2), honestumne id esset, de quo agerctur(3), an(6) turpe: altero, utilene an inutile: tertio, si id, quod ~~utile videretur~~ speciem haberet honesti, pugnaret cum eo, quod utile videretur, quomodo ea discerni oporteret, — de duobus generibus primis, tribus libris explicavit+: de tertio autem genere deinceps se scripsit dicturum, nec exsolvit(4), quod promiserat.-

+ explicare de aliqua re i.e. uberius de aliqua re pertractare.

ergo = tedy

Panaetius itaque, qui sine ulla dubitatione interposita (sine ulla dubitatione) de officiis diligentissime (a diligo i.e. singula accuratissime pertracto) disseruit et cujus rationem ~~et viam~~ nos amplexi sumus (cujus vestigiis nos (i.e. ex maxime) institimus) ~~pari~~ certa quadam emendatione facta ~~tribus~~ tribus causis deliberandi et ~~locis prolatis~~ consultandi de officio prolatis, quarum una esset quum homines dubiis penderent (dubius pendeo animi pendeo) num honestum an turpe esset quod aggrederentur. (v. respondent honestatis praeceptis, quod aggrederent, nec ne) altera conducerentne ad utilitatem necne ~~an~~ id facere. Tertia contentione inter honestatem et utilitatem oborta quomodo ea lis dijudicanda esset. De tribus libris egit de duabus prioribus causis. De tertia causa deinde ordine se dicturum ~~explicaturum~~ pollicitus, verbo non stetit, fidem non exsolvit.

(1) Panaetius fuit philosophus Stoicus, qui Romam se contulit et familiaritatem cum Scipione Aemiliano, illo destructore Carthaginis contraxit.

(5) Adhibeo prima notio dokładam. adhibere ad coenam zaprasząć quum de inferiore e sermo de superiore vero dicitur invitare.

(2) solerent, dubitarent, ageretur e conjunctivi more polonski sermonis.
In causa imperfecti e sermo obliquus, quo sermo Panaetii excipitur et pendet ex disputavit. de quo ageretur v quod ageretur

(3) dubito jungitur enunciationi interrogativae.

(6) An

(4) wywiązać się z przyrzeczenia, z obietnicy latine redditur: praestare, solvere, exsolvere tenere promissionem v pollicitationem. verbum tenere. fidem exsolvere.

Lit. J.

V. Ci.

Quod eo magis[1] miror, quia scriptum a discipulo ejus Posidonio[2] est, triginta annis[3] vixisse Panaetium, posteaquam illos libros edidisset.[4]

Quem locum miror a Posidonio breviter esse tactum in quibusdam commentariis; praesertim quum scribat, nullum esse locum in tota philosophia tam necessarium.

Minime vero assentior iis, qui negant[5] eum locum a Panaetio praetermissum, sed consulto relictum, nec omnino scribendum fuisse, quia numquam posset utilitas cum honestate pugnare.

De quibus[6] alterum potest habere dubitationem,[7] adhibendumne fuerit hoc genus, quod in divisione Panaetii tertium est, an plane omittendum; alterum[8] dubitari non potest,[9] quin a Panaetio susceptum sit, sed relictum.

Quae res eo majorem admirationem mihi injicit, quod ab auditore ejus Pos. scriptis mandatum est Panaetium 30 annis antequam e vita excessisset, hosce libros in lucem editos esse.

Cur levis mentio hujus loci a Pos. facta fuerit in quibusdam ejus scriptis mirari potest eo magis, quod ipse fatetur nullum totius philosophiae cum hoc comparari posse.

Nequaquam vero sum sententia eorum, qui affirmant hoc caput (de contentione honestatis cum utilitate) hoc caput a Pan. silentio praeteritum, sed de industria neglectum nec plane tractandum fuisse, quippe quum utilitatis et honestatis contentio ne cogitari quidem posset.

Cujus rei ratione habita illud potest in dubium vocari, introducendumne fuerit hic locus qui ex descriptione divisio ex consilio aliquo, cui substruit opus, facta) Panetii Ottatius est ... pretereundus ... hoc de hoc ambigi nequit ...

... spectat ... ad totam enunciationem sed ad verbum

quippe e particula quae adjicit pronominibus ad indicandum ... hisce pronominibus causalem notionem subesse

penitus ...

+ injunxisse tibi hanc provinciam ... dubitationem a positum ... accinxisse se quidem ... huic loco explicando) sed verbo ...

(1.) Eo magis – eo est ablativus mensurae ad significandum, quantopere res altera alteram superat. – Respondet ad interrogationes o ile. item ad verba: metiri; abl. mensurae

(2) Posidonius fuit philosophus stoicus assentator Panaetii, polemizuje według quidam – quem meminerat Cicero (memini junctum accusativo personae adhibetur quum de comparibus seu aequalibus est sermo – zasięgać pamięci kogo.)

(3.) Ad interrogationem: na ile przed – na ile po? Latini utuntur Ablativo, vel Accusativo cum praepositione ante vel post. Si autem tota enuntiatio denotat punctum, a quo tempus designare incipimus, relative exprimitur.

Eg Tertio anno quo Romani migravit.

(4) Posteaquam jungitur Perfecto Indicativi et apud Ciceronem tylko semel jungitur Plusqpfto Conjunctivi nostro autem loco sermo est obliquus, itaque cum plusquampfto Conjunctivi ē positum.

(5) negant: Si ex verbis: dico, volo, jubeo pendent enuntiationes negativae, illa verba mutanda s in negativa: nego, nolo, veto et enuntiatio negativa in affirmativam diffingenda.

(6) De quo – Do czego. Expectabamus de quibus. De sexcenties praefigi solet periodis ad transitum parandum – et significat: co się tyczę – e.g. De fratre: loco quod attinet ad fratrem v Quod fratrem attinet. Huius rei ...

(7.) res habet dubitationem – rzecz nastręcza wątpliwości i.e. continet causas dubitandi v continet causas efficientes dubitationis

(8.) Quum de duabus rebus est sermo, dicitur alter – alter De pluribus: alius, alius, alius – si enumeratur: primus, secundus, tertius. et quidem si cuique rei suum locum designare volumus

9. alterum dubitari potest i.e. dubitari non potest quin susceptum sit a Panaetio.

dubito Exa vo. neutra si objectum expressum ē pronomine v adjectivo neutrius gnris, Accusativum requirunt eg. dubito hoc.

ad <u>non dubito</u>

<u>quin</u> adsciscit significationem particulae polonicae <u>że</u>.

suasoria ē certum quoddam meletemabum rhetoricor. genus, quod eo spectabat, ut animi ad certam rem agendam vel omittendam impellerentur
controversia autem stem exercitii quoddam genus, jam arctiori nexu cum vita conjunctum ex causis judiciariis sive veris sive fictis petaret. ad insulsissima comenta ē delapsum.
schema ē quoddam genus rhetorici exercitii ubi id natura sua peccat in bonos mores vel quod proferre minus tutum esset, id quasi quadam veste pellucida tegeret ita tamen ut
color appelbat figura rhetorica, ubi longe accitis (adscititiis) conjecturis, comparationibus etc. id qd verum ē pro falso putaret. et contra.
sententia ē oratiuncula ubi id quod in vita agi solet, vel agi debet proponit. vocabant lumina orationis.

i. e. imagines poeticas ex Virg. etc. depromptas
facta flosculorum copia = zbiorem kwiatków.
cento pannulis varii coloris tapetum consutum kilimek.
fabula milesia romans
decrepita a crepido przyciśś. si ex illa crepidine desilit
pompa processya tum ostentarya
compilare okraść z cudzych dzieł.

Nam qui e divisione triparti-
ta duas partes absolverit,[1] huic
necesse est restare tertiam.
Praeterea in extremo libro[2] tertio
de hac parte pollicetur se dein-
ceps esse dicturum. Accedit
eodem[3] testis locuples,[4] Posido-
nius, qui etiam scribit in qua-
dam[5] epistola, P. Rutilium Ru-
fum dicere solere, qui Panae-
tium audierat, "ut[6] nemo
pictor esset inventus, qui Coae
Veneris[7] eam partem, quam
Apelles[8] inchoatam reliquisset,
absolveret (oris enim pulchri-
robiła wspaniałym nasladowanie
tudo reliqui corporis imitandi
zaprzeczała
spem auferebat:) sic ea, quae
Panaetius praetermisisset et
non perfecisset, propter
eorum, quae perfecisset, prae-
stantiam neminem esse
persecutum."[9]

~~Sermone~~
Sermone obliquo erit praeter-
misisse v. praetermiserat.
Si dico praetermisit tunc
quasi meis includo hanc
sententiam

Etenim qui pertractaverit
duo capita operis in 3 par-
tes divisi – sequitur ut 3am
quoque absolvat (hunc opor-
tet et 3am absolvere)
Adde quod sub finem (= in
fine sub finem appetente
fine – in fine)
hujus ter. libri promittit
de hoc capite
se ordine dicturum (scrip-
tor agit si aliquid calamo
mandat) – Adjungit se quoque
(praesto e nobis etiam ?
eodem pertinet) testimo-
nium luculentum Pos. qui
scriptis mandavit (memoriae
prodidit) in quibusdam lite-
auditorem Panaetii
ris M. R. jactare consue-
visse (dawać się przesto
z czem słyszeć) quemadmo-
dum nullus pictor exti-
tisset qui supremam ma-
num adhiberet (imponeret)
Veneris Coae parti, cu-
jus Ap. prima linea-
menta duxisset (;
ita eam partem quam
Pan. neglexisset et
ad finem perduxisset
neminem absolvisse,
elegantia partis jam
perfectae animos abs-
terrente (oris enim
praest. Ita erat
~~erit neque spem totius~~
~~corporis imitationem~~
~~imitatione exprimendi~~
suscipere ausus e.)

(1) Absolverit conj. perfecti hic loci duplici ratione ē expli-
candz ~~potest~~: jam enim inserta est tota enuntia-
tio Accusativo cum Infinitivo, jam quoque
Enim ē causa experientia innixa } sed interdum pro enim
nam ē ratione petita }
(2) extremo libro - notiones: koniec, środek, początek
denotantur adjectivis: eg. extremus liber significat
koniec książek ~~s~~ ostatnia książka - primus liber
pierwsza książka vel początek książki.
(3) Accēdit eōdem ~~a~~ e et o sunt longa. Postremum
est longum, quia Ablativi secundę declinationis pro-
ducuntur.
(4) locuples si etymologiam spectas significat eum
qui aliquem locum explet; dicitur itaque locuples de di-
vite, qui multa habet prędia - metaphorice signi-
ficat eum, cui locus est.
testis locuples ē is, ~~qui~~ cui prę cęteris locus est danda
fides adhibenda - dowodny świadek.
(5) quadam - Si rem, certa causa accedente, suo
nomine appellare nolumus, dicitur quidam pewien.

(6) Particulę comparativę ut et ita conjunctivum
per se nequaquam requirunt. Nostro loco est
sermo obliquus, itaq conjunctivus ē positus.

(7) Venus Coa dicitur, propterea quod ab Apelle, qui Coo fuerat
oriundus, est depicta.
(8) Apelles ęqualis fuit Alexandri M. regis Macedo-
num, qui nulli pictori, pręter Ap. se pingendum
permisit - Apelles pulcherrimam imaginem Ve-
neris pinxit, sed ad umbilicum non perduxit.
(a Nota ad umbilicum perducere = ukończyć - item
colophonem addere, v imponere.

(9) persequi rem = kontynuować. Continuare vero ~~signifi~~ adhibetur ita, ut significet, rem alteram alteri copulari.
Deinde ē ita tractare, ut res ~~altera~~ iterum al subsequatur. — Deinceps vero

Cic. 9.

conferre causam in = składać na kogo przyczynę;
być przyczyną in causa esse v causa esse;
degenerare ab wyrodnić się od kogo.

Verba Ciceronis.

Dla tego nie można wątpić
Quamobrem: de judicio. Na
jak sumienie myśląc w tym wzglę
nditii dubitari & non potest
czy zasto dobrze że Bóg chcie ?
rectene autem pann. tertiam
wybadania obowi
partem ad eiquirendum

officium adjunxeril, an secus, de eo fortasse disputari potest. Nam sive czyli honestum solum bonum est, ut stoicis placet, sive qd honestum est, id ita summum bonum est, quemadmodum Peripateticis vestris videtur, ut omnia ex altera parte collocata vix minimi momenti instar habeant; dubitandum n est, quin nunqm possit utilitas cum honestate contendere.

Itaqe accepimus, Socratem exsecrari solitum eos, qui primum haec, natura cohaerentia, opinione distraxissent.—

comparatio strict. cum Socrate. o inter. et o instituta. Omnium s hujus legis judices libro rum

Quartum consilium Panaetii (quod secuty e in suo opere) in dubium vocari nequit. num vero congruenter ratione hoc tertium caput ad inveniendum officium (adhibuerit) introduxerit) necne. (In questionibg indirectis ponitr necne in directis annon) hoc forsitan in disputationem cadit (to zdaje się że może być przedmiotem rozprawy). Etenim sive nihil in bonis e ponendum, nisi quod honestis legibus respondeat [quidam] assectatores (sectator aliquid habet minus probati poplecznik) Zen. affirmant sive quod praeceptis honestis respondet id hunc in modum pro summo bono habendum [comp.] ut Aristotelis discipulis placet (affirmant) ut quidquid in altera lance opposuerit, nullius ponderis esse inveniatur (nic nie ważą na szali rozumu) ambigi nequit contentionem utilitatis et (cu cum) honestatis oboriri n posse. Igit Socrates perhibetur consuevisse a to go uczcić diris prosequi eos qui haec naturali vinculo copulata secernenda judicasset.

si in en. prim. leg. prds: et i. s. e pf. in en. secund. plusqpf.

90

sed ē seipsum corrigentis. diver que.
sed ad tolerandum laborem minus idoneus
~~Dare~~ Dubitari n̄ potē nie można wątpić – potest vieri
można użyć Ukr. u. in locutionibus imper.
indunt for. pas.

Sensus znaczy – tum ratione habita notionis (status aliujus rei significat ile

Restene duobus membris composita enunciatio interrogativa

Disputare ~~[illegible]~~ est sententiam suam defendentis. disserere rem quiete explicantis.

Recte refertur ad rationem – si respicis ad leges rationis, bene ad voluntatem. officium.

Aggredit dixer de judicio Pan. Quod videt refutatae. Panaetius judice Cicerone debuit tertiam partem n̄ suscipere. Stoicis enim honestum utile idem erat.

Peripatetici proficiscunt ex schola Aristot.

instar substivum neutr. gris duobus casibus Gen. et Acc. praeditum

momentum ē pondus quod alteri lanci imponit, ad examinandum pondus alterius rei (Gewicht) wpływ znaczenie, punkt czasu

Obversabat scriptori imago lancis

acceptmus i.e. cognovimus, intelleximus

Opinione distrahi i.e. dissent ~~Opinione distracta~~ judicasset trahenda esse.

Sive simplex significat czyli repetitum. significat auctorem animo haerere.

Si duo cognominata verba conjungimus sive sig. czyli.

dupli sig. ipsum scriptorem pendere animo utri parti suffraget.

Exsecrari przeklinać caput alicujus diis devovere. ciby diris prosequi.

sacrificiis interdicere wyklinać

Verba Ciceronis

Cui quidem ita sunt Stoici assensi, ut et, quidquid honestum esset, id utile esse censerent, nec utile quidquam, quod non honestum.

Quod si is esset Panaetius, qui virtutem propterea colendam (uznawać za twierdzi) diceret, quod ea efficiens (i temporalis notio adest) utilitatis esset, ut ii, qui res expetendas v. voluptate v. indolentia (vox a Cicerone nowata) metiuntur, liceret ei dicere, utilitatem aliquando cum honestate pugnare. Sed (poniewaz) quum sit is, qui id solum bonum iudicet, quod honestum sit, quae autem huic repugnent specie quadam utilitatis, eorum neque (autem = vero) accessione meliorem vitam fieri, nec decessione pejorem; non videtur ejusmodi debuisse deliberationem introducere, in qua, quod utile videretur, cum eo, quod honestum est, compararetur. —

colimus virtutem quum eam exercemus.
colimus amicitiam quum eam fovemus

Inter solum et ipsum hoc discrimen intercedit (de finibus bonor o granicach szczęścia nieszczęścia)

Ipse feci i.e. proprio marte
Solus — i.e. unus ex omnibus feci

Totum 12 §. Cicero loquitur ex mente adversarii Panaetii

~~Huic Stoici~~ cuius sententiae ita suffragati s (pisać się na co, dawać swój głos) ut existimarent ex honesto utilitatem emanare, nec utilitatis notionem ab honestatis sejungi posse (nec utile quidquam esse quod a honestate abhorreret).

(Si autem) Si vero Panaetius ita (e numero eorum esset) comparatus esset ut honestatem eam ob causam indicaret exercendam ~~virtutem~~ quod parens ~~utilitas~~ commodi esset, sicuti ii qui res optabiles ~~vise~~ vel oblectatione vel doloris vacuitate ponderant, venia ei daretur (nato by się mu pozwoli) ut contenderet, ~~inter~~ utile interdum honesto resistere v a honestate abhorrere.

Verum (= sed) quia P. ita comparatus e ut nihil in bonis ponendum putet nisi qd honestis praeceptis congruat ~~cor~~ iis vero quae nomine commodi abverrent (sic) neq accedentibus praestantiorem neq deficientibus deteriorem vitam fieri (existere) (?) appareret id genus disceptationem adjungere cum ei non adfugiendam fuit ~~debuisse~~ ~~utilitatis speciem proposuerit~~ (ubi comparatio instituerent cor qua honestis speciem prae) contenderent cum iis, quae honestati congruunt (cum iis quae honestis congruunt).

Nam quod ~~antiqui~~ finis bonorum Stoicis appellat vitam ducere congruenter naturae id ~~sonat~~ ~~?~~ me judice sonat a virtute nunquam deflectere. (discedere = ~~dese~~ a sententia = desistere a con) reliqua vero quae naturae congruerent hactenus (tantum) adsciscere quatenus ~~sint~~ n aliena a virtute essent)

assentio et assentior dicit

Quidquid hon. esset e enunciatio inserta enunciationi consecutivae Stoicis tribuendi.

quidquid in enunciatione directa jungit Indic.

Quod Acc. pronominis relativi praefigit. saepe conjunctionibus si, quum. ut denotet

idem fere atq. autem. est more Graecor. Accusativus positus et significat eo se, tycaj- parat transitum ab una cogitatione ad alteram

Is esset qui Qui habet notionem consecutivam. Sicubi relativum pronomen

effingi pote in ita comparatus

post. necesse e ponamus conjunctivum. nihil nisi e part. compar.

Quod nisi ex mente alior. loquimur

adhi jungitur indicativo.

~~efficiens utilitatis~~

quum causale si ei addi potest eo ipso jungit Indicativi

Qui metiuntur. His verbis carpit e Aristippi scholam et Cyrenaici cujus placitum praecipue erat summum bonum niti voluptate et indolentia

Voluptate... e Abl. mens. ad vo

ponderare, discernere pol. wedding [illegible] quo denotat, res ad pretium alterius rei. ~~[illegible]~~ imperf.

Liceret e In oratione directa

conj. denotat rem quae fieri posse cogitatur. in indirectis autem etiam ad ea quae fieri posse putantur.

Paulatim ex mente

Pergit demon introducere hanc scholae cogitationum

honestum sit notio conces.

specie abl. modi

honestum e Indic. videretur conj.

~~Videretur enim~~ Utile enim pendet ex cogitatione

cujuscumque Enunciatio inserta alteri enunciationi

conjuncti Solum uni rei aliis exclusis.

opp. adetuum 1a pars urget atque opponit aliis partibus

Vol. rozumieć przez to należy jak mniemam reddit ope intelligo. id habet ut opinor sententiam. jak mniemam etc. diffinguntur in enunciationem primariam

secundum naturam essent. Continuatz Stoicorum placitum.

ita w takim razie pod tym warunkiem

Quod quum ita sit w tym przypadku w takim stanie rzeczy

Pronomina relativa praemittuntur demonstrativis imo et subtrahuntur quibus explicandis enunciatio relativa inservit.

Praecipio = capio prae alio. tum transit in dictionem docendi quod venit a mulieris

Honestum quod proprie vereque dicitur Stoici discernebant duo gra honestum. alterum (officium perfectum) sive rectum quo fungiunt accensi amore virtutis, nihil respicientes.

Quam quis artem norit in ea se exerceat.

alterum officium medium, quod peragendum nobis videtur si ejus ratio probabilis afferri potest. ~~rationem habet~~

Atque in capite periodi positum vim adversativam habet. Alez pozatem

Inesse et esse si agit de dotibus et qualitatibus ingenii jungit praepri in

Diversitates propositionis evidentes vulgo omittuntur particulae adversativae

late patere mieć obszerny zakres, być rozgałęzionym.

Assequuntur media.. ex industria Cicero hic dicit

De mente Stoicorum virtus dicitur in doctrina assequitur.

virtute et divitiis tum latini fugiant adhibere part. advers.

Oes meos habe est locutio petita a palaestris ubi motus corporis certis numeris (takty) ~~erant subjecti~~. Quadrat in.

Cadit in me = convenit mihi a in me do mnie to się da zastosować.

Quum autem aliquid actum est videtur Vicub expremendi nobis 2 enunciatio pol. quae primaria expressa est futuro. et quod in praesens diffingit potest et secundaria futuro. latine ~~primaria~~ secundaria reddit ope perfect. indicativi ~~secundaria~~ primaria ope praesentis indicat.

Ad par quum aliquid omittit si Druides si quis eorum jeżeli kto nie spełnia ich wyroki.

Ad si nisi ne num qto quum omittit aliquid

Cic. III. Verba Ciceronis

Quum res ita se habeant (si ita habeant) ~~quis~~ ? qui opinentur Etenim quod summum bonum
ejusmodi contentionem ~~pot~~ per- num a Stoicis dicitur, convenienter
peram positam esse, et pla- venienter naturae vivere
ne hac disputatione super- id habet hanc, ut opinor,
sedendum fuisse (superzedere sententiam, cum virtute
aliqua re zaniechać czego) congruere semper, cete-
At vero [honestum quod vero] ra autem quae secundum naturam (appetere) essent, ita legere,
virtutis amorem continet) ~~ka~~ si ea virtuti non repugna-
Toto quod solum hoc unet. perfecti honesti est dignum in rent. Quod quum ita sit,
neminem cadit nisi in vi- putant quidam, hanc com-
ros per [illegible] divinaque con- parationem non recte intro-
sultissimos et a virtute sej- ductam (że teoryi reale w tym rodzaju nie należało przytaczać), nec omnino de eo
parari nequit. (sine vir- genere quidquam prae-
tute ne cogitari quidem pot- cipiendum (wcale) fuisse. Atque
I. Qui tandem absolutae vero illud quidem (ut gr. per se ipsi nullam vim habet) honestum,
sapientiae affectare non quod proprie vereque di-
~~quo~~ possunt, illud hone- citur, id in sapientibus esse
stum et virtutis amore solis, neque a virtute divel-
eminens nequaquam potest li unquam potest; in iis
sibi ~~virtutem~~ invenire autem, in quibus sapien-
possunt. Quod enim officiis tia perfecta non est, ipsum
libri nostri continent (kś- illud quidem perfectum ho-
ięgi traci naszą) Obrażki nestum nullo modo, simi-
eas, officium quae probabilis ratio ea- litudines (podobieństwo) + honesti (genit. object. act. ex datiuo. moralności) esse pos-
di potest (ea Stoicis (wedł sunt. Haec enim omnia officia
zdania St.) ea pertinent de quibus his libris dispu-
per universum genus huma- tamus, media (średnimi) Stoici ap-
num (et ab iis fere nemo pellant, ea communia et
excludit) quae natura plerique late patent; quae et
adipiscunt et profectu (wrodzona dobroć) ingenii bonitate multi
scientiae. Officio ~~verò~~ quod assequuntur et progresso-
naeris et mero virtutis non discendi! Illud autem of-
dio ~~d~~ nihil addi potest et ne (należytym) ficium, quod rectum iidem
ut utar graecis more dicendi Stoicis appellant, perfectum atque
omnibus partibus et usu et ~~expe~~ absolutum est et ut iidem (jest wszechstronnie dobry)
~~tam~~ nequaquam nisi a sapiente discer- dicunt, omnes numeros habet,
sensu ~~nemo~~ est, quod ~~quo~~ illud quod e ~~[illegible]~~
convenire jure dicas.
Quod si quid ~~absolutum~~ perfectum est nec praeter sapientem ca-
~~ea~~ quo satisfaciat medius dere in quemquam potest.
officiis (cujus ratio proba- 15. Quum autem aliquid
bilis reddi possit) id putant actum est, in quo me-
(apparet) satis lepsi (sic madeo)
~~habsolutum~~

dia officia compa-
reant, id cumulate (ar. nadto)
videtur esse perfectum.

propterea quod vul-
gus, quid abit a per-
fecto, non fere intel-
ligit: quatenus autem
intelligit, nihil putat
prætermissum. Quod
item in poematis
et in picturis usu
venit, in aliisque com-
plures, ut delecten- (rozpływają się)
tur imperiti (niewiadomi) laudent
ea, quæ laudanda non
sint, ob eam, credo
causam, quod insit
in iis aliquid probi
~~[illegible]~~ quod capiat igna-
ros, qui quidem, quid
in unaquaque re vitii
sit, nequeant judicare.
Itaque quum sunt
docti a peritis, desi-
stunt facile senten-
tia.

turba nequaquam per-
spiciente (capiente) quan-
tum distet a perfectione
<u>quot</u> intelligat vero opi-
natur omnibus partibus esse
completum.

Idem accidit carminibus
et tabulis (malowidło)
et aliis permultis rebus
ut (voluptate perfundantur)
pernalceant rerum in- (v. rzeczy znający)
telligentes, et laudibus
extollant (v. ferant)
ea quæ nequaquam di-
gna sint laude (v. ut laudent)
~~et hoc meo judice, hoc~~
propterea quod (quidem meo judice) aliqua vir-
tute contendunt, quæ
oblectet imperitos, qui
non sint perspiciendo (nie
zdolni do wyrozumienia)
ubi error (vitium) lateat
in singulis rebus.
Igitur quum accuratiore
rerum notitia instructi
(a rerum (v. peritis) intelligenti-
bus) discedunt nullo
negotio (łatwo bez
zachodu) a sua opinio-
ne.

Vulgus est et masc. et neutr. gris.

~~corpe~~ Oēr / poema / substva in ma matis in plurali migrant in II decl.

Usu venit praktykuje się post quam locutionem expectanda ē particula consecutiva substva. ubi consuetudo polonici sermonis suadat ut adjiciamus mianowicie. ~~sunt~~ Ut subs. cons. ponendum ē ad v. facio et cognominatu verba

aliquid probum ē aliquid de quo praedicari potē probum. — aliquid probi

capiat ignavos jedna sobie, ujmuje.

Qui ē consec.

Quum ↄ̄ doct. Perfectum in Indic. ut supra quum aliquid

decit. VV. conjuncta cum a de ex. i metaphorice utuntr jungunt Ablativo. ~~Accusativus ad hos verba~~

Quum initio refutare videatr hanc medio capite videtr eum defendere.

quid absit. ~~eumm~~ interrog.

+ Amicus scit quod nescis zna to czego ty nie znasz ex. imperity es mathematicorum et ipse

Amicus scit quod ~~tu~~ nescias — scit te ignorare mathematica. ~~Unde colligit quam aut~~ nos

~~affirmant~~

delectentr requirit Abl. ~~Eadem verbis~~ Lenguma

qua figura gramatica per quam ex 2 verbis quae contituuntr alterum Atum objectum habet.

laudanda non sunt nie zasługuje na pochwałę

notio necessitatis ad possibilitatem quam dinotio eum exprimentam migrat progressa negatione

~~Atq~~ ~~adjii~~ ẽ transeunt's a majore ad majorem v a glibg ad singula. At ac vero et quidem

Quisquam titor ⁿadhibetur nisi in enunciatis negativis ꝯ in ?? quq. forma Atum ſ in ?? ipsa autem negationes.
Num quisquam potest esse beatus
A. a. ẽ videt

Cir. 12.

quot cum copi = ofile

Cap. IV

Haec igitur officia, de quibus his libris disserimus, quasi secunda quaedam honesta esse dicunt, non sapientum modo propria, sed cum omni hominum genere communia.

(jakoby cnoty drugiego rzędu)

N. Itaque iis omnes, in quibus est virtutis indoles, commoventur. (wywierają wpływ) Nec vero quum duo Decii aut duo Scipiones fortes viri commemorantur, aut quum Fabricius et Aristides justus nominatur, aut ab illis fortitudinis, aut ab his iustitiae, tanquam a sapientibus petitum exemplum. Nemo enim horum sic sapiens, ut sapientem volumus intelligi: nec ii, qui sapientes habiti et nominati, M. Cato et C. Laelius, sapientes fuerunt, ne illi quidem septem: sed ex mediorum officiorum frequentia similitudinem quandam gerebant speciemque sapientum.

(z powodu mnogości obowiązków średnich)

~~Sententia hujus periodi ē, quod~~ ~~Test~~

(Itaq quae officia argtum hor. libror. efficiunt) Igit. officia in quibg explanandis hic liber versat, media quodammodo appellant, et quae non solum rei humanae divinaeque consultissimi, verum etiam universum genus humanum ea participatur. (participare = przypuścić do udziału. participari – być powołanym do udziału)

Igit. oēs quibg innatum sit (a natura) virtutis fovendae studium iis ducunt. Nec vero sermonibg usurpantes (i.e. commemorantes) duos Decios, aut Scipiones fortitudinis ergo, et Fabricio, Aristidive justi nomen ~~justi (justo)~~ imponentes neq. illos fortitudinis neq. hos justitiae ~~effigiem~~ (ideam) quemadmodum sapientes praestare debeant effigiem (ideam) ~~exstitisse~~ opinamur. Quem enim sapientem intelligimus (interpretamur, accipimus) ejus dignitatem nemo ē assecutus, neq. quibg adhaesit cognomen) sapientium homine ornati in nro sapientiam ponere ne illa quidem 7 Graec. lumina, sed quia saepe nro conservabant officia media et vita eor. in his officiis asserendis similes videbant, quanquam multum a sapie

his libris = in his propterea quod toti hi libri conserti sunt uno eodemque argumento i.e. agunt de honestate.

proprius własciwy = potest locum tenere pronominis possessivi ut Polonis mój własny

ingenium transfertur vulgo ad dotes mentis nostrae (talent) indoles ad mores

quum causale jungitur Conjunctivo nisi addi ei potest eo ipso

ani – ani vertendum est ope aut – aut praegressa negatione.

Verbi petere notio primaria sięgać dażyć, tum uderzyć, prosić.

~~jn~~ rozumiemy co przez co reddendum ope intelligimus, et interpretamur cum duplici accusativo.

Praenomen ad singulos ejusdem familiae homines discernendos, nomen ad distinguendas familias

propterea quod saepe asservaverunt media officia

Decius 12 Mus qui devovit se pro salute ~~[illegible]~~ populi in monte Vesuvio

nepos in praelio

devotio mors voluntaria suscepta eo negotio ~~ut~~ mala a civitate averruncaret preces dis adhibebat każdaś modły 6 dignitate aberant.

A

Cic. 13.

17. Quocirca nec id, quod vere <u>honestum est</u>, fas est cum utilitatis quae honestati repugnet repugnantia comparari, nec id, quod communiter appellamus honestum, quod colitur ab iis, qui <u>bonos se viros haberi velint</u>, cum emolumentis unquam est comparandum. tamque id honestum, quod in nostram intelligentiam cadit, tuendum conservandumque nobis est, quam illud, quod proprie dicitur, vereq est honestum, sapientibus. Aliter enim teneri non potest, si quae est ad virtutem facta progressio. Sed haec quidem de iis, qui conservatione officiorum existimantur boni.

Zważcie bowiem nie możemy się utrzymać na drodze postępu ku cnocie, jeśliśmy jaki uczynili

horridule – chropowato

Quapropter ~~nec~~ et inter καθῆκον (i.e. officium quod emanat ex mero virtutis amore) ~~nefare~~ nefas ē comparationem instituere cum utili; quod si repugnare videatur et officium medium, quod congruat ab iis bonorum virorum qui bonam existimationem quaerunt (affectant) abhorret ab omni utilitatis comparatione z wyjątkiem swej zasady nie da się nawet porównywać (Omnem praestancia comparationem vincit, nie może iść w porównanie) et aeque honestas quae captui nostro respondet (quae ē captus Germanorum według pojmowania niemców) (vel quam vulgo accipimus jak ją pospolicie rozumiemy) tuenda exercendaq nobis ē atq illud καθῆκον se, quod suo quodammodo jure nomen honestatis ~~nomen~~ sibi vindicat, sapientibus. Nam ~~alioquin~~ (w przeciwnym razie) ~~[illegible]~~ ~~cursum~~ ~~[illegible]~~ virtutis ~~quam~~ tikam ingressi sumus tenere nequimus. Verum (sed) haec dicta ē de iis qui exercendis officiis bonorum virorum existimatione gaudent. (i nacti.

fas — nititur legibus divinis (godzi się) jus vero humanis. Nefas itaque committit qui legem divinam infringit.
ad fas ē ponitur Accusativus cum Infin. similiter ad attinet

boni viri haberi volunt — volo malo, cupio, conjungunt vel Acc. c. Inf. v. N. cum Inf.

emolum. lucr. quaest. compend.
lucrum significat et qualitatem actionis quae nobis emolumento ē — et rem
emolumentum ē quasi id quod nobis accrescit ex frumento in molendo
Quaestus est fructus alic. impensius tractatae negotiationis. compendium respondet nostratum profit.

tam et quam gradum qualitatis significat. ut et ita ea ratione res inter se comparant, quod altera alteri respondeat.
intelligentia ē facul. rei intelligendae tum ratio— speciali aut ratione transfertur ad artis opera.
tueri proponit nobis ob oculos solertiam in defendenda re collocatam. conservare spectat ad effectum defendendi.
~~neque~~
progressio tenet ē ἅπαξ λεγόμενον.

Lic. 14

99

natales dzień urodzenia - tum początek

jocularia krotofile

procax rubaszny

brevi - loco brevi tempore ut etiam

paucis te volo - mam do ciebie parę słów

preces adhibere dicit

altera pars quae constabat jocatione (jocationis gen. epexeg.

In funeribus apud hos quidam in triumphis e . . . . oia propria in-

trium

incessebat probris et cavillationib

mortuum cujus funus prosequebat (wyprowadzać ciało)

donec ei de facto agit, jungit perf

Ind. satura e lanx i. e. ferculum oibg

muneribus agri extractum quod diis

agrestibus offerebat

uno saeculo interjecto = po upływie wiek-

squalore obductum esse = brudnąć. sordere

~~ri~~ forma animo comprehensa = ideał

Afr. tempore Gracchor - Nov. Pom. bello sociali

conditg zaprawiony, balsamowany.

~~Pantomimus~~ = ~~balet~~ cum nostratium baleto

~~ubi motibg corporis~~ comparari potest

18. Qui autem omnia
abs directis
metiuntur emolumentis
et commodis, neque ea
volunt preponderari
honestate, hi solent in
comparare e libra, quasi in statera
deliberando honestum cum
eo, quod utile putant,
comparare: boni viri
non solent. Itaque exi-
stimo, Panetium, qui di-
xerit, homines solere in
hac comparatione dubi-
tare, hoc ipsum sensis-
se, quod dixerit,+ solere
modo, non etiam oporte-
re. Etenim non modo
plenit. preti
pluris putare, quod uti-
le videatur,+ quam quod
honestum, sed hæc etiam
inter se comparare, et
in his addubitare tur-
pissimum est. Quid est
relat.
ergo quod nonnunquam
dubitationem afferre
soleat, considerandumq
videatur? Credo, si
quando dubitatio acci-
dit, quale sit id, de
quo dubitatur.

oia
Qui vero ponderant acces-
sionibus et utilitatibus et
æstimandis
in iis ~~persequendis~~ nullam
honestatis rationem ha-
vulgo
bendam opinent, iis ~~cum~~
deliberantibus
~~suetudo e~~ comparationis
esse ea quae
institutæ ~~esse~~ inter hone-
utilia videntur et honesta
statem ~~et~~ utilitatem.
bonis
~~probis~~ viris n item.
Potest iudico
Agit ~~iudico~~ (ejus sententi
verbis
sum) Panætii homines consue-
visse animi pendere
in illa contentione - eam
sententiam subjiciendam
esse, quae ex verbis ipsis
patet - quum verbum o-
portere de industria vi-
taverit.
Nam n solum (majoris
momendi) preferre id
quod utilitatis speciem
præseferat honestati
verum etiam contentio-
nem inter utrumq institue-
re et eam deliberantem
animi pendere summi
dedecoris est. Quid ita
efficit ut homines inter-
dum ambigant et de-
liberandum sibi videant?
Me iudice (ecquidem
puto) si ubi evenit
ut oriatur dubitatio
de natura rei quæ
tioni
deliberanda sit
subji.

emolem. abl. mensurę.

honestas ~~prae~~ praeponderat utilitate.
(passive ttum) użytek przeważa

hi solent.. boni viri ii solent
ē asyndeton, qui occurrit, ubi manifesta ē contradictio, - conjunctio omittit

deliberare ē causas quae ex utraq parte proponi solent in lance ponere ut eligere possis - de aliqua re - vel hanc rem.

przytoczyć słowa laudare.

/ ~~conjunctivus hic ponit. quia~~
pendēre wieszać
pendēre wisieć

~~si~~ Universe adumbrat pretium Genitivo pretii - vel etiam abl. pretii sed nisi ad verba: ~~ex~~
si vero determinat pretium ponit abl.

X In qlibus praeceptis enunciata relativa conjunctivo ē ~~ex~~ exprimenda.

Quid ē quod (= nihil ē quod) adhiberi potē derationis enim quod ē pronomen relativum quod scribam to ~~x~~ ē particula stanowiąca przymam pisać - ... nie mam przyczyny do pisania

Cir. 15.

19. Saepe enim tempore fit, ut, quod turpe plerumque haberi soleat, inveniatur non esse turpe. Exempli caussa, ponatur aliquid, quod
mici obterere rastos
pateat latius. Quod potest maius esse scelus, quam non modo hominem, sed etiam familiarem hominem occidere? Num igitur se astrinxit scelere, si qui tyrannum occidit, quamvis familiarem? Populo quidem Romano non videtur, qui ex omnibus praeclaris factis illud pulcherrimum existimat. Vicit ergo utilitas honestatem? Immo vero honestatem utilitas consecuta est.

Saepenumero enim usu venit ut quum ratio temporis consulatur perspiciamus ea quae in numero rerum turpium vulgo ponantur ex illo eximenda esse. Iis quae vulgo turpitudinis notam nequaquam incurrant. Ad rem illustrandam fingamus exemplum, quod multis rebus lucem afferat (ex quo ratio de multis rebus iniri possit)

Itaque, ut sine ullo errore diiudicare possimus, si quando cum illo, quod <u>honestum</u> intelligimus, pugnare id videbitur, quod appellamus <u>utile</u>, formula quaedam constituenda est: quam si sequemur in comparatione rerum, ab officio nunquam recedemus.

Igitur ut errorem vitemus in lite illa diiudicanda rer ~~quae inter res~~ de opinione nostra honestatem atque utilitatem verbis regula ~~regulam~~ quaedam verbis concipienda (formulowac) ex qua illam contentionem dirimentes officium non infringamus perrumpamus.

tempore pod wpływem okoliczności czasowych
si statim tempore consulat.
VV. quae passivam formam inducere possunt et potissimum dicor, perhibeor, trador, legor, scribor, invenior, nuntior requirunt nominativum cum Infinitivo.

Quorsum haec? do czego to zmierza.

iusiurandum cer

odstąpić od prawdy, obowiązku et recedere deflectere aberrare.

Cic. 16.

20. Erit autem hæc formula Stoicorum rationi (z teoryą stoiow-) disciplinæque maxime consentanea: quam quidem his libris propterea sequimur, quod, quamquam et a veteribus Academicis et a Peripateticis vestris, qui quondam iidem erant, quæ honesta sunt anteponuntur iis, quæ videntur utilia, tamen splendidius hæc ab eis (Stoicis) disseruntur, quibus, quidquid honestum est, idem utile videtur, nec utile quidquam, quod non honestum, quam ab ~~illis~~ iis, quibus aut honestum aliquid non utile, aut utile non honestum. Nobis autem nostra Academia ~~licent~~ magnam licentiam dat, ut (fin. subst.), quodcumque maxime probabile occurrat, id nostro jure liceat defendere. Sed redeo ad formulam. (ea qua oes actus vitæ honesto sunt adaptandi)

(Fingetis vero vobis hæc ~~regulam~~ norma) ~~Quam formullam~~ ~~hæ~~ mente ~~et rationi~~ placitis (theorya) ~~Stoicor~~ assectator Stoi. fingemus. Quam Eam potissimum ~~de cauta~~ de causa ~~adplectimus~~ adaptemus (ampl.) quod neque (nempe is) ~~detrahentes~~ detrahentes et assectis Plat. et studiosis Aristotelis ~~Statuenti~~ ~~niegdaś~~ niegdyś rationes olim iidem nitebant ~~...~~ detrahentes, że przyznzys Statuentibus utilitatem ktora powinna górować ~~...~~ praeponderari moralnośći honestate, tamen (nobis judicibus (nostra sententia)) ~~hæc~~ significantius et naturæ consequentius disputari (tanie, hitie, dyskutió) ab iis arbitramur ab iis qui honestum idem atq utile esse opinentur, quam ab iis qui ~~...~~ ~~...~~ rationes honestatis et utilitatis nequaquam idem valere putentur. idem sonare putent.

Nos autem amplexi rationem ~~v~~ disciplinam Acad. quid quæ patitur ~~defende~~ (quæ rem probabilem) ~~...~~ probabilis speciebus in rebus ~~...~~ ~~prete~~ requisivit quasi nostro jure partes eidem probabilis patrocinandi suscipere possumus. Verum regredior ad illam regulam propositam.

ratio bellica taktyka
Tyrud. vestigiis insistimus hoc libello.

assecla poplecznik.
assectator zwolennik.

Academia ē schola philosophorū cui Nova Academia nomen erat, et docebat, hominem ut semper persedeat probabilitati necesse esse.

Distinctio ē acty distinguendi ale nie sama różnica.

placitum zdanie Jos
~~Humen in naturam ver~~
licentiam dat permittit nobis defensionem probabilitatis.

nostro jure i Abl. modi.

Lic. 17.

~~Qui~~ intelligimus poesim lyricam ~~arctiore sensu~~
przez poezyę liryczną

Caput V.

21. Detrahere igitur aliquid
alteri, et hominem homi-
nis incommodo suum au-
gere comodum, magis est
contra naturam, quam
mors, quam paupertas, quam
dolor, quam cetera, quae pos-
sunt aut corpori accidere
aut rebus externis. Nam
principio tollit convictum
humanum et societatem.
Si enim sic erimus affecti,
ut propter suum quisque
emolumentum spoliet aut
atque
violet alterum, disrumpi
oportet
necesse est eam, quae ma-
xime est secundum natu-
ram, humani generis so-
jak gdyby
cietatem. 22. Ut, si unum
każdy członek miał
quodque membrum sen-
ten sposób myślenia
sum hunc haberet, ut
pleonasmus
posse putaret se valere,
si proximi membri vale-
zagarnie
tudinem ad se traduxis-
set, debilitari et interire
totum corpus necesse
est
esset: sic, si unusquisque
nostrum ad se rapiat
porwawiać
comoda aliorum, detrahatque
quod cuique possit,
emolumenti sui gratia,
societas hominum et
comunitas evertatur
necesse est.

Uwłaczać detrahere de existimatione ~~alt~~ v existioni alterius nostro loco detrahere latine patet et significat przyczynić komu szkodę uszczerbek.

Res externae Stoici erant bona fortunae, gloria divitiae

hominem augere. Hominem gerit vices dativo enuntiati.

Aug. pomnażać. auctus sum filiolo urodził mi się synek.

pauper non respon. plane nostratem ubóstwo. sed ē media fortunae conditio. homo habet quo vitam sustentet.

Express evenire. dicuntur quae habent pro effectu aliat veri. Contingit de iis rebus recte adhib. iis quae quasi adaptata ē rebus conditionis praesentis et vulgo de optatis eventibus.

accidit exprimit casum quem ratio humana ad amussim vocare nequit ut plerumque de infortuniis de rebus adversis utat.

Principio referendum ad deinde §. 26. 1o

Convictus ē communitas vitae quae tamen non involvit notionem progressus in vita civili et publica. So

Societas latius patet et significat convictum ejusque effectus.

Est secundum et contra naturam referenda ē ad est itaque definiunt existentiam, ut barbare loquar, rei.

ad 22 ~~de~~ tota enuntiatio ē comparativa

Enunciata inserta quarto enunciatorum conditionalium gr ~~de~~ ratione afferri possunt jam formam eorum jam significationem spectamus.

Enuntiata finalia priore ratione afferantur

Verba necessitatis ~~[illegible]~~ possibilita in 4º enuntia
conditionalium gre libera ĩ a llege, qua
conjunctions imperfecti est ponendus.

Lit. 18.

zbierać
Nam sibi ut quisque ma-
lit, quod ad usum vitæ per-
tineat, quam alteri acqui-
bez sprzeci-
rere, concessum est non re-
woici ze strony natury
pugnante natura: illud
cum Acc. et Inf.
natura non patitur, ut alio-
majątek
rum spoliis nostras faculta-
dostatki
tes, copias, opes augeamus.

23. Neque vero hoc solum
natura et jure gentium,
prawa pisane
sed etiam legibus populorum,
na których w każdym państwie
quibus in singulis civitati-
rząd polega
bus respublica continetur,
eodem modo constitutum
est, ut non liceat sui com-
modi causa nocere alteri.
Hoc enim spectant leges,
hoc volunt, incolumem esse
civium conjunctionem: quam
qui dirimunt, eos morte, ex-
multa
silio, vinculis, damno coer-
Jeszcze
cent. Atque hoc multo ma-
układ natury
gis efficit ipsa naturæ ra-
tio, quæ est lex divina et
humana: cui parere qui
velit, (omnes autem pare-
bunt, qui secundum natu-
ram volent vivere) num-
quam committet, ut alienum
appetat et id, quod alteri
detraxerit, sibi assumat.

~~Haec periodus comparat societatem qui~~

Haec sententia recipit illam mancam et claudam opinionem ethnicor. ~~Summi viri eo conseruant~~

facultates i praesidia agendi et vivendi.
copiae quum impensis jam factis aliquid nobis superat -
Opes parant ad auxilium clientibus et amicis ferendum - opem ferre -
potentia ejus e, cui satis e potestas ut inimicos
Usus e 1° actio utendi tum necessitas.
~~znacz~~ ~~k~~ doświadczenie - usus rer. wprawa
jus gentium (antiquis n e jus quo necessitudines inter sing. nationes dijudicant seu e lex natura, /
continere aliqua se być ograniczonym
być zrem - tum
Consistit ut non liceat expectabamus ne liceat
ut n liceat ~~ne~~ nakazują aby tego nie było.
ne liceat
lex e ut n ~~lex~~ ex lege qua obstringunt, cives, fit, ut non
Spectare aliquid v ad aliquid mieć co na oku, zmierzać,
Atq initio periodor saepe vim advers
natura ratio leges a mente divina injuncta seu natura ~~quibus~~ paret rerum natura
lex divina e quasi impressa instillata animis humanis.

detraxerit ~~x~~ f pro fut. ex. et perf. conj.
haberi potē. D. Fr. dicit ex. si hoc ei
~~ego~~ praestitero (praestiterim) magnam
gratiam mihi habiturum.

Nr. 19.

24. Etenim multo magis ē secundum naturam excelsitas animi et magnitudo, itemq comitas, justitia, liberalitas, quam voluptas, quam vita, quam divitiæ: quæ quidem contemnere et pro nihilo ducere, comparantem cum utilitate communi, magni animi et excelsi est. Detrahere autem de altero sui commodi causa, magis est contra naturam, quam mors, quam dolor, quam cetera generis ejusdem.

25. Itemq magis ē secundum naturam, pro omnibus gentibus, si fieri possit, conservandis aut juvandis maximos labores, molestiasq suscipere, imitantem Herculem illum, quem hominum fama, beneficiorum memor, in concilio cœlestium collocavit, quam vivere in solitudine non modo sine ullis molestiis, sed etiam in maximis voluptatibus, abundantem omnibus copiis, ut excellas etiam pulchritudine et viribus.

Ratio comparativa:
suscipere labores
et vivere in solit.
et ~~p…~~ sub. constat Infinitivo

comitas ē quidem virtus ... sibi (?) (spondens ?) ut ... possit cum justitia, liberalitate etc. Itaqz comunitas potius ē legendum.

~~et~~ celsus et altus — altaq dic. res quae aliquantulum deflectunt a planitie (głęboki i wysoki) — celsae res quae ad perpendiculum s. exacte
excelsae quae inter aliquot ~~ea~~ altas eminent.
Excelsitas itaqz animi idem est atqz fortitudo animi —
Excelsi ... ē ea affectio animi, qua

In cap. 5º ponit
ex quo diiudicanda venit lis inter honestatem et utilitatem ~~...~~ ... obarii ... tolita ... hoc ē detrahere ... probat hoc primum primum respiciens ad leges ... ~~...~~ secundum

Socius ... actio cogitat ... affectus alterius ... et senatus cons. ... ea actio dic. fieri sec. quae eius indoli respondet, eius praeceptis satisfacit.

Gens et pop. ita altera vox ad alteram refert ut gens significet totam stirpem populos ... gens et natio habet notio orig.
... comunitas hom. ex eadem fonte ... antiquum — populus, ē institutio politica. quatenus iidem de ... hom. dicit gens.
Natio similis notio patet atqz in voce natio gens.
... spectat ad suscipere. ē itaqz Accusat.
... Infinitivo lat. nos notio subjecti ē Addenda ... ponit Acc. etiamsi nullum adē verbum ... declarandi.

Margin notes: gentem qua societas humana — conjuncta ... vivere ... alt. argum. quo ad jus gen. refert ... vocat ... ad jus ... provocat ad leges populos. ... quo ... civem esse ... columen ... a ... consentaneum ... aequalis quasi ...

V. Ciceronis.

Quocirca nec id, quod vere hone stum est, fas est cum utilitatis repugnantia comparari, nec id, qd communiter appellamus hone stum, qd colitur ab iis, qui bonos se viros haberi volunt, cum emo lumentis unquam est comparandum; tamq. id honestum, qd in nostram intelligentiam cadit, tuendum conser vandumq. nobis est, quam illud, qd proprie dicit. vereque est honestum, sapientib. – Aliter enim teneri non potest, si qua est ad virtutem facta progressio. Sed haec quidem de iis, qui conservatione offi ciorum existimantur boni.

18 Qui autem omnia metiun tur emolumentis et commo dis, neq. ea volunt praeponde rari honestate hi solent in deliberando honestum cum eo, qd utile putant, compa rare, boni viri non solent. –

fama hominum (gen. subj.)
podanie quam homines prodant memoria –

x Concilium et consi lium Consili ê conv hominum deliberantium de ali. q. quod quisq sente

Conci.

x cui praesidens dirimere subortentem litem pote.

Conci. involvit no tionem invitandi et proceribus constat. ut exc.

Cic. addit hanc enun ciationem cacophoniae gratia ~~am~~ vitandae.

pulcher ~~et de~~ is qui argument ~~et de~~ et forma praestanti excellit – et propria et translata significatione ~~forma~~ ~~sapientes~~ adhib. for.

vero de

spec. hoc signific

Gaad. gındın et spe cies. piekności et pozor. piękny i po zor.

bellus – wesp. Polo.

ladny Jornd. quod blandit sensib. nostri.

Venustas ~~fast~~ et dignitas ita oppo sunt dignificetf. pulchritudinem mulieris dignitas pulchritudinem viri

Lit. 20. 111

Cic. Ad.

Quocirca optimo ut quisque et splendidissimo ingenio longe vitam illam huic anteponit. Ex quo efficitur, hominem, naturæ obedientem, homini nocere non posse.

26 Deinde, qui alterum violat, ut ipse aliquid commodi consequatur, aut nihil existimat se facere contra naturam, aut magis fugiendam censet mortem, paupertatem, dolorem, amissionem etiam liberorum, propinquorum, amicorum, quam facere cuiquam injuriam. Si nihil existimat contra naturam fieri hominibus violandis, quid cum eo disseras, qui omnino hominem ex homine tollat? Sin fugiendum id quidem censet, sed multo illa peiora, mortem, paupertatem, dolorem; errat in eo, quod ullum aut corporis aut fortunæ vitium vitiis animi gravius existimat. —

(interlinear glosses: bez wątpienia; ~~porównania~~; daleko; wynika; kto; 2go; krzywdzi; korzyść; abl. instr.; porozmawiać; part. orta ex Acc. pron. Antec.; conj. delib.; kiedy nas; pozbawia charakteru i potęgi; usuwa; jeżeli zaś sądzi; krzywdzenie; tr. esse violandos; lecz)

/

ad effici<u>t</u> ponit etiam potē ut
~~ad efficit~~ t. eff. idem val. atq
inde cogit, colligit dici potē Acc. c. Inf.
si autem significat z tego stąd się
Acc. c. Inf. nunquam ponit nisi quum
de actu intelligentiae nostrae ē sermo.
Verbo parēre opponit imperare. Si adhibetione subdit. de indole hominis et quasi condi
ti cogitamus de singulis jussis
obedire ~~ac oportet~~ jubere itaq significatione
qui exequitur alicujus jussa
obsequi sign. agendi rationem hominis qui alterius postulatis sive
lenitatis gratia sive
alter
morem gerere ē huius voltum alterius studio ei gratificandi ductum
explentis
violare krzyw. obrażać laedere
~~Viol.~~ ē huius q. integritatem alicujus
rei offendere.
~~Offen~~ violare qui ~~[illegible]~~ impugnat sanctitatem integritati alterius rei damnum infert
offendere, ejus acumen obtundat, qui
nostris studiis repugnat et obversat
et quum satisfiat impedit potrącić się
Quisquam adhibet nisi in enunciatis negativis vel interrogationibus
quae idem valent atque negationes.
tollat conj. causalis. ad Interjectiones
ponit
fugēre laborem piger desid
vitate la is qui corporis sui firmandi gratia vires suas intendere
in fugit inē notio metus molestiae
vitat vero ex consilio.

Verba Ciceronis.

IV

Primo capite.

Haec igitur officia, de quibus his libris disserimus, quasi secunda quaedam honesta esse dicunt, non sapientium modo propria, sed cum omni hominum genere communia.

Itaque iis omnes, in quibus est virtutis indoles, commoventur.

Nec vero cum duo Decii aut duo Scipiones fortes viri commemorantur, aut cum Fabricius Aristidesve justus nominatur, aut ab illis fortitudinis, aut ab his justitiae, tamquam a sapiente petitur exemplum.

Nemo enim horum sic sapiens, ut sapientem volumus intelligi; nec ii, qui sapientes habiti et nominati, M. Cato et C. Laelius, sapientes fuerunt; ne illi quidem septem; sed ex mediorum officiorum frequentia similitudinem quamdam gerebant speciemque sapientium.

[illegible]

Cic. 21.

Ludi publici apud antiquos religionis erant ad pestem averruncandam histriones ex Etruria
* ff venerant

Caput VI.

Ergo unum debet esse omnibus propositum, (i.e. fin. subst.) ut eadem sit utilitas uniuscuiusque et universorum: quam si ad se quisque rapiat, dissolvetur omnis humana consortio.

27. (se gdyżeś. dziel[i] nas nadto) Atque si etiam hoc natura praescribit, ut homo homini, quicumque sit, ob eam ipsam causam, quod is homo sit, consultum velit: necesse est secundum eandem naturam omnium utilitatem esse communem. Quod si ita est, una continemur omnes et eadem lege naturae: idque ipsum si ita est, certe violare alterum naturae lege prohibemur (quoniam obowiąz-). Verum autem primum (prius). Verum igitur extremum (posteri).

Sed est rationi: ratio
Quasi catenata et
quid. membra h.
rat. S. si n

1.2. hae duae propositiones sunt otiosae. (zbyteczny który nie funkcyonuje)

114

propositum ē si ~~sub~~ subjectum aliud habet atq mihi, jungit̃ ut

i. e. ne quis persequens suam utilitatem subruat fundamenta societatis humanæ

i. e. oes summa idemq spectare debent

totq opponit̃ parti ~~ut sigui~~ cały mi oddany integer dz nutili

~~unie~~ universus ad singulis ad ispersis ~~completit rem~~ respectu ad oẽs ejus partes habita oĩs opponit adj. ve unq ~~~ aliquod

cunctq officium accedit ad totq sed notio oium partium urget cuncta respublica i. e. oes ordines ne una quidem excepta ad oĩs sed in oĩs ē unusq

tam sigfter adumbramus prædicatum singulis rebus adteribi ~~partibq applicari~~ posse cały senat universus senatq

consortes fortuna eadem socios labor idem, - collegas efficit officium unum caros afficiunt caros schola ~~todo~~ ludq mensa sodales

quisque ~~~ ~~conusq~~ utque ... cer quam unum completat̃ ...

~~Inter~~ si hoc off. mihi præstes magnam gratiam habebo - nie wiem czy wyświadczyse ale wdzięczność moja jest pewną

quicunq quilibet, utcunq copulant vulgo Indicativo - utcunq res se habet, stene præcepta. nostro loco vero jungit̃ Con. quia inserit̃ ~~Enditiani~~ finali.

ad volo interdum ponit̃ Perf. Inf. pas. corinthum deletam voluerunt.

prohiberē ejusmodi impedta objicere quæ ne patiant̃ quidem nos rem adire impedire ē rem difficiliorem reddere aditum eventum ~~deri~~

etiam gradationem exprimunt
quoque denotatitaties alteram partem atq alteram

te ipsum | quaero ciebie właśnie
szukam – | ob eam ipsam causam
dla tej właśnie przy

Si praegnanter voluntas exprimen-
da, verbo volo jungitur ~~perf.~~ si voluntas urgetur perf. Inf. te monitum
volo – ~~[illegible]~~ Nomin. c. Inf. adsciscendus
quando idem subj. utrique enuntia.
volo esse doctus
constructio volo conj. leniter imperantis
cum ut rarissime vero constructio

Ob est causa proposita i. e. nostra cogi-
tatione, consilio inita. Ob proxime
acc. ad ob ita ut etiam significantius expri
propter causa cui aliquod factum
revera exist. pro.
acceptum referri debet

Quod si … tenet vicem vel part.
autem c. est ~~acc.~~ nomin. pron.
respondet hoc
Prohibere jungi potest quominus
loco Inf. si aliud est subjectum.

Lic. 22.

115

rationibus

widokom państwa odpowiadała

i. e. ~~to~~ Reth. cum praestantiam spectabat

Liv. Salinator quippe Senam cum Claudio profligavit fratrem Annibalis –

~~qui~~ dividere partes rozdzielać role.

fab. docere – ~~a~~ providere quae fabulae in scena ponendae necessaria essent.

~~vice inter … atq … dei~~

~~Dabant pauas …~~

invalescere nabrać siły utwierdzić się

wejść w zwyczaj

luculenter świetnie – luculenta oratio idem atq perspicua oratio, sed accedit notio praestantiae.

stipendium ~~fac~~ significat expeditionem bellicam tum salarium militibus erogari solitum tum ipsam militiam – stipendia merere – et simpliciter merere, et

civitas significat et respublica et jus civitatis i. e. jura quae civibus inserviunt.

(ad alicujus imitationem = na wzór czyj –

Euhemerismus studium mythologiam graecam et ~~rom~~ ad originem humanam reducendi)

intime uti aliquo być z kim w zażyłości

columbarium katakumba

si ~~te~~ praegreditur ~~te~~ et s. e. A. ~~ti~~ tui

Pacuvius etiam in arte pingendi erat occupatus.

Ovid. adol. studuit trag.

priusquam ingenium ejus viam sibi ace. ingressus

Vari Tragoedia Thyestes inter ludos ab Augusto datos in scena est positum post pugnam Actiacam –

~~Aegobis Aestor~~ –

fuerunt qui suspicarentur = którzy przypuszczali

~~fuerunt~~

singulis locis capimur = szczegóły bardzo piękne.

28. Nam illud quidem ab-
surdum est, quod quidam
dicunt, parenti se aut
fratri nihil detracturos sui
commodi caussa; aliam
rationem esse civium re-
liquorum. Hi sibi nihil
zatrz towarzystwo
iuris, nullam societatem,
widoku ogolnego z obywatelami
communis utilitatis caus-
sa, statuunt esse cum
civibus: Quae sententia om-
społeczeństwo
nem societatem distrahit
towarzystwa
civitatis. Qui autem ci-
vium rationem dicunt
habendam, externorum ne-
gant: ii dirimunt commu-
nem humani generis so-
cietatem: qua sublata,
beneficentia, liberalitas, bo-
nitas, justitia funditus
tollitur. Quae qui tollunt,
etiam adversus deos im-
mortales impii judican-
di sunt. Ab iis enim
constitutam inter homi-
nes societatem evertunt.
cuius societatis artissi-
węzłem jest zasada
mum vinculum est magis
że jeżeli rzeczy przeciwne
arbitrari esse contra na-
tura że ktoś ujmie drugiemu
turam, hominem homini
dla swego pożytku
detrahere sui commodi
pr
caussa, quam omnia in-
wszys.
commoda subire vel ex-
jam powodzenia
terna, vel corporis, vel
w których nie
etiam ipsius animi, quae va-
ma sprawiedliwość
cent justitia. —

quidam paucis. i.e. denotamus nos qui 116

Deum si res postulet nomen proferre possumus

sed certa causa id facere negligimus

reliqui ut ratio Vetus linquo probat

significat ões aliqui restant, aliis percontitis

caeteri sig. alios ejusdem gris

Ineteqiu s. ões certis quibusdam exceptis

distrahere id. [illegible] atq. dissolvere sed pau-

lo vox fortior rozprzęga

benignitas refert ad animi affectuens

hunc q. amore ~~alt~~ ducti optima

benef. ei cupit et pro re nata edenda

quum reipsa subvenitur e alteri

e benignitas

libera e hunc q. id agit ut ne

detrahat sua dig. aliis subvenit

munif. ig. regit propensione quod.

naturali quod eum impellit ad aliis

bene faciend

largitio e hunc qui suis gratuitis

conxuleus aliis se liberalem praes-

tat. przekupstwo

funditq. Diaiu tq. essentia adverbia resp.

ad e unde antiquitq. z dawien dawna

e penitus z gleb.

pietas e amor qui contineq. officio. i.e.

quem colimus officio nostro satisfacientes

char. e idem am. sed in omnis

ois ~~ra~~ respectq. relationis ad nostras

cupiditates. ~~[illegible]~~

amor ipsa animi affectio nulla

ratione habita unde emanaverit

~~Dei[?]~~ tamen amor Dei ille enim amor

emanare debet

pobożność pietas erga Deum v. adversus Deum

aeterna bona quae pendent a fortuna

comod. e melior res nostrae

conditio in universum

~~[illegible]~~

contra de voluntate adversa

adversus adversa v. propensa.

erga de propensa. in de propensa v. adverse

Vacet in-iustitia. ~~[illegible]~~ oratio in Ca-

tilinam.

Pronomina ~~aut~~ relativa sola ponunt pro loco istamen, is vero, is autem sed is

Sui copiam facere ~~przyjąć do~~ o wojsku mówiąc przyjąć do twego

Subire wystawić się na co podchodzić pod mury subire sub moenia – translato sensu requirit etc.

incommoda aeterna quibus mortifortuna affirit paupertas etc.

Za ę origo comoediae-rum
alterum ej(us) gen(us) perficiunt a Graecis
alterum a ludis agrestibus.
scurra = błazen, policzyniec
dictiosus = w zwięzłych wyrazieniach
charakteryzujący obyczaje
varia vitae studia lineamentis oris exprimebant.
cavillari przedrwiwać, szydzić
sylva rerum congeries – tum adve

29. Haec enim una virtus omnium est domina et regina virtutum. Forsitan quispiam dixerit: Nonne igitur sapiens, si fame ipse conficiatur, abstulerit cibum alteri, homini ad nullam rem utili? (aptę idoneę compositę quę facultatem significant) Minime vero. Non enim mihi est vita mea utilior quam animi talis affectio, neminem ut violem commodi mei gratia. Quid? si Phalarim, crudelem tyrannum et immanem, vir bonus, ne ipse frigore conficiatur, vestitu spoliare possit, nonne faciat?

30. Haec ad iudicandum sunt (quum utilitas c. honestate contendere videtur) facillima. Nam, si quid ab homine, ad nullam partem utili, tuae utilitatis caussa detraxeris: inhumane feceris contraque naturae legem: sin autem is tu sis, qui multam utilitatem reipublicae atque hominum societati, si in vita remaneas, afferre possis: si quid ob eam caussam alteri detraxeris, non sit reprehendendum. (plenum aleae praeceptum illecebras multas peccandi exhibens)

Primo libr. probavit Sap. Modestum Ben-
emanare et jus nihil aliud esse
quam justitiam.

dixeri conjpot. ut nostra senten.
quasi urbanius proferat.

Nonne ponit quum expectat affirm
affirm

abstulerit ~~conj.~~ conj. put. ~~perf.~~ i.e. cond. enun-
tium potissimum adhibetur
quum ficti alicujus exempli ope
praesidium nostrae sententiae ~~quaerimus~~ conciliare
volumus.

Ad quod attinet ad orationem
habita- ti neg. resp. de-
not

affectio e fortuita, chwilowa dyspozy spectat ad
brevae aliquot tem. affectus e conditio animi stata atque longius
animus in aliquam rem constans
per tempus duratus.
Quid dicam dicen

Ph. Agrigentis oppidi Syc.
imanis dynasta q. jussisse per-
hibetur taurum quem fabricari, in
cujus fauces homines qui in suspicionem ipsi ~~sibi~~ ~~sub~~ k. 600 a. venirent.
Ad judicandum ipsi potuit judicari.

i.e. detractio de utilitate alterius
~~cr~~ inhumane factum.

Gratia et causa h. vocula
S cofines se ti adh.

Gr. respicimus ad affec-
ti causa ad ratiocinatio-
nem

in cau. latet ~~notio~~ in notio consilii ~~propter~~
et proxime accedit ad ob propter primo
potestate significat prope unde significat can-

nam quis jam existat

Lic 24 119

Uz
3
res sub unum conspectum ponendi ratio = pogląd.
gratiam colligere zjednać sobie łaskę
gratia excidere wypaść z łaski.
fucg = ~~zoi~~, blan. sr. longe accesita ornamenta
d. 23 Jan. 62. L. A.
Apud eum cernimus si nomen aucto-
ris pro ejus operibus sumimus.
In eo. si de ipsius auctoris ingenio
et sermo.
Sylva = rerum congeries. tum adversa-
ria (raptularz)
abesse ab aliquo = nie wyrównywać komu
nie dochodzić. –
minimo censu venire nie wielka, mieć
wartość.
Cicero si compareĸ = Cicero comparatus
cum. Cycero w porównaniu z…
aliter ac, aliter atq (et vero aliter
quam) inaczej niżeli.
~~sed natura~~
adhaerescere si dicimus de assectatoribus alicujus doctri-
nae significat trzymać się.
idem = obok tego.
vestigia premere, legere, vestigiis in-
sistere wstępować w ślady.
Halieutica de piscatura. captura piscium.
nepos wnuk ~~dawn~~ interdum synowiec.
invideo tibi gloriam }
v   do in gloria } zazdroszczę
do gloria }   ci czego.
do
Teriaca de remediis morsuum

Sin autem id ē sit eiusmodi: suum cuiq incomodum ferendum ē potius, quam de alterius comodis detrahendum. Non igitur magis ē contra naturam morbus aut egestas, aut quid eiusmodi, quam detractio aut appetitio alieni. Sed communis utilitatis derelictio contra naturam est: est enim iniusta.

Alii par. ratiocinationis Ciceronis

> idąyimo intendit
> Ita ut purgaret
> usprawie- occisionem
> dliwiać Caesaris. Itaq
> zabójstwo dandum ē hoc
> amplissimo viro

31. Itaq lex ipsa naturę, quę utilitatem hominum conservat et continet, decernit profecto, ut ab homine inerti atq inutili ad sapientem, bonum forteq virum transferant res ad vivendum necessaria; qui si occiderit [umorze occido?] multum de communi utilitate detraxerit [detrahat] modo hoc ita faciat, ut ne ipse de se bene existimans seseq diligens hanc caussam habeat ad iniuriam. Ita semper officio fungetur utilitati consulens hominum et ei, quam sępe commemoro, humanę societati.

120

i. e. sitn n. ii sis qui reipsa multum humanitati commodum afferre possis.

paupertas e condit. hujus q grandem pec. n. possidet sed habet unde vitam suam et suorum sustentet.

Egestas (Vide) pitik (?) aces. sensu quo affixi. simus instructi sumus

Penuria nullo respectu habito ad animi affnem ejq qui caret denotat sparorum virorum

Inopia e ejq qui ad consilia sua exsequenda idoneis presidiis caret.

~~Ego~~ ~~puer~~

Relinquo, relinq desero desti. oia sig. opuscz.

sed relinquere simpliter ~~efficere~~ ~~ut~~ ea re abire.

derel. e idem usi quod significt exprimit rem. Vox. desc. autem ~~exp~~ exprimimus ad causam quae subjectum impulerit ut reli. Ejusdem causa e vel ignavia (gnusność) vel offic.

verbo destituere utentes exprimimus conditiorem rei q. e destituta et eam miseram denotamus et quidem eam ob causam, quod derelicta sit.

De se mirifice sentire uniec o sobie w. wyobr. sibi placere – de se bene existimare. sese diligere być egoista sine rivali

Derelicti

sero ustawiam lo rząd, spajam, zaczepiam

iners (in ars) nieczynny niezgrabny niedołężny sed u. ita ut imbecillus imbec. e qui sibi opem ferr. n. pote

iners e ii q. sive vitio natura sive adscito nihil bonum praestare pote.

piger ē is quem piget laboris
et quidem vitio naturæ
segnis cui alacritas agendi
deest qui se probet se in
agendo promptum paratumque
fortis saepenumero vertendum ope szlach
dentthat enim hunc qui etiamsi
max. vicissitudinibus fortunæ pre-
matur, a peiþris tamen semel
amplexis ut recedit.
modo hoc ita fac. modo adverbium
significat tylko, dopiero co- habet notio-
nem finalem
ut ne sufficit ne - ad vim augendam
si h en. sequunt. quod altera ē
negativa altera affirmativa. ut immedi-
ate partic. ne -

Arg. VI cap. C. ponit legem
utilem unam esse debere
minuere
cujuscunque nostri et univer
impedit, uti in eos te
sum increpat [illegible] quis in [illegible]
generis dicunt leg. parentes
posque parentum [illegible] ra-
[illegible] cives
tionem habendam dicunt
externos nec [illegible] ejus
modi hinc distrahere commu-
nem ejus [illegible] so:
deniq. dissolvit qu
[illegible] impure homo [illegible] et
[illegible] impudice [illegible] de [illegible]
alterius [illegible] ita ut contendat hoc fieri
posse salvis legibus justitiae

32. Nam quod ad Phalarim Phala-
rim attinet, perfacile
iudicium ē. Nulla enim
nobis societas cum tyran-
nis, sed potius summa dis-
tractio ē; neq ē contra
naturam, spoliare eum
si possis, quem est hone-
stum necare: atq hoc
omne genus pestiferum atq
impium ex hominum
communitate exterminan-
dum ē. Etenim ut mem-
bra quaedam amputan-
tur, si et ipsa sangui-
ne et tamquam spiritu
carere coeperunt et no-
cent reliquis partibus
corporis: sic ista in fi-
gura hominis feritas
et immanitas beluae
a communi tamquam
humanitatis corpore
segreganda est.
Huius gris ē quae-
stiones oēs eiq, in qui-
bus ex tempore offi-
cium exquiritur.

~~de~~ veterum sententia
Tyran. è homo qui potitg è verò
in civitate populari eg. Pisistrat
(quod quum eiusmod hres abundasset
potes) nul. rat. hab. utrum optime
an turpis. cum subeeritsin suos
ferg è qui omi cultu caret cives.
feroz. qui aliquo ~~~~ è
~~ferox qui~~ is qui ~~facile~~ confidentia
viritum suar ex et cupiditate ~~~~ vehem
ad agen. impellat
qui temerarit ex illa

bellua invol. notu vast.
atq informi corporis.

ex tempore pro ratione tempo-
rum stosownie do okoliczności
si ~~subjectum~~ pro re nata.
ex ter. extra terminos projicere.
homo inmanitate belluà insignis
Atqui ipse uno addit ad binam
itam rem quæ parum quadrare
videt.
et ipse si idem praedicatum novo ali-
cui subjecto è adjudicandum
~~Sed~~
Si in prim. omne progr.
is talis atq ponendus indicativ
si vero eis substitui pote conj.
ponendg conj.

Cie 26.

Caput VII.

33. Eiusmodi igitur credo
rozwijał
res Panaetium persecuturum
fuisse, nisi aliqui casus
aut occupatio eius consi-
do tych
lium peremisset. Ad quas
właśnie rozmyślań z poprze-
ipsas consultationes ex su-
dzających dość wiele
perioribus libris satis mul-
podali skazówek, z których poznać
ta praecepta s, quibus per-
wprosić pend. ex perspici
spici possit, quid sit prop-
ter turpitudinem fugien-
dum; quid sit, quod idcir-
co fugiendum non sit.
Sed quoniam operi incho-
ato, prope tamen absoluto,
ostatecznie wy-
tamquam fastigium im-
kończamy matematycy
ponimus, ut geometrae
nie wszystkiego dowodzić
solent non oia docere, sed
żądać
postulare, ut quaedam sibi
concedant, quo facilius,
quae volunt, explicent:
sic ego a te postulo, mi
Cicero, ut mihi concedas,
si potes, nihil praeter id,
quod honestum sit, prop-
ter se esse expetendum.
~~Mihi utrumvis satis est~~
Sin hoc non licet per Cratip-
pum, at illud certe dabis,
quod honestum sit, id esse
maxime propter se expe-
tendum. Mihi utrumvis
satis est: et tum hoc, tum
illud probabilius videtur,
nec praeterea quidquam probabi-
le.

nisi aliqui post nisi adhibet brevior forma pronominis indefiniti

si oborit dubit. num res is cogitari debeat id de quo agi. sive nim potest post si nisi productior forma

item si de certa quadam re et jam aliqua nobis cogitata agit

perimere – quasi rem medium capere – de vulgo dicunt przejąć = interripere. intercapedo przerwa. Listy.

persequi pedibus instare – jus prawa swego dochodzić – rem versibus wierszem opowiedzieć

ex[dict.] e paulo negligentius

De re progressa nulla alia dirimente utamur oportet adjvo superior – wczorajsza noc – przeszły rok.

fugere e metuentis periculum. vitare e ejus qui industria aliquid fugit. n. timore.

fastigium metaphora petita a fabris qui jam in eo s. ut aedes absolvant, qui culmen impon

inchoata opera ad finem perducer

Vo caesiste et desistere, v cessare postere si utinam neguum respiq num res quae capetis congrua sit.

postulo i. e. posco ea quae sua dente justitia rationi sibi ab altero conced flagito e importune vehementer nulla ratione juris habita, pos

mathematyk = geometra

geometra = Astronomus.

Astronom = Astrologus.

~~[illegible]~~

concedas = des. dare cum Acc. c. Inf. znaczy pozwolić,

nihil praeter = nihil nisi & nihil aliud quam.

Illud enim placitum & depromptum ex mente stoicorum. itq per Cratippus qui erat assectator Aristotelis, ut liceat Ciceroni.

per & hoc loco part. caus. Per ad Vt. per me liceat licet. Ita uniu. po- per aetatem arma ferre ut piote. rzeczuchapac

hoc — illud — illud ad remotiorem vocem refert — hoc ad propiorem.

Cic. 27.

125

elaborare in aliqua re — pracować nad czem
occupatum esse & — zajmować się czem
quiescere & — poprzestać na czem
invidere alicui in aliqua re.
Quum puer vapularet fert deprecatus esse versibus — wypraszał się wierszami
conflare iram, odium }
contrahere iram } ściągnąć na siebie gniew
imaginationum volubilitas żywość wyobraźni
quaedam celeritas in percipiendis impressionibus extrinsecus oblatis

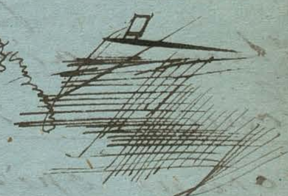

Z

Fasti kalendarz
Tristia (carmina) elegie.
maledicum carmen paszkwil.
peccare in Deum grzeszyć przeciw Bogu.
Technicum argum. ~~quemadm~~
scepte i adumbrare versibus. (
ixeutica ars ~~ca~~ aves ope visci ~~ca~~ capiendi

34. Ac primum Panaetius in hoc defendendus est, quod non utilia cum honestis pugnare aliquando posse dixerit, (neque enim ei fas erat) sed ea, quę viderentur utilia. Nihil vero utile, quod non idem honestum: nihil honestum, quod non idem utile sit, saepe testatur negatque nullam pestem maiorem in vitam hominum invasisse, quam eorum opinionem, qui ista distraxerint. Itaque non, ut aliquando anteponeremus utilia honestis, sed ut ea sine errore diiudicaremus, si quando incidissent, induxit eam, quę videretur esse, non quę esset, repugnantiam. Hanc igitur partem relictam explebimus, (abl. abs.) nullis (pomoc) adminiculis, sed, ut dicitur, Marte nostro. Neque enim quidquam de hac parte post Panaetium explicatum est quod (co by) quidem (mnie przynajmniej) mihi (trafiło do przekonania) probaretur de iis, (.. w tych dziełach) quę in manus meas venerint.

invadere in ali. v aliquem napaść na kogo. ś. de impetu militari e termo adjicit sin – 6

in manus venire i. e. ditionis alicujs fieri

tom overi necesse ē wyrażenie ~~jakiego~~ jest nieuniknione.

loco <u>secundum</u> <u>stosownie</u> powinna stać annunciatio relativa - quod ē sua gratia-mendum <u>operar</u>[um] błąd drukarski.

Lic. 28

127

Lucilly aequalis Terentii i.e. circa 160 a. C.

t.j. nie było objektywności

epigrammatiscarum poematum myśl

v vitae necessitudines v naturae

φαινόμενα scite ac venuste paucis reddere. Peculiare metrum huic poesis fuit elegiacum i.e. hexametrum pentametrum alternis vicibus excipiens. Catully fugit fugavity lart. primo bello Punici

Catully poeta.

liberius tractare ista tractarent forma ~~dependeat~~ pendeat ex argumento sed ex intelligentia poetica

bene cordaty mający w głowie i sercu porządek e homo qui justum cuique rei pretium statuere valet qui affecty inordinatos nullos fovet lubidini ~~ti~~ indulget.

(kiedy ratio recte se haberet niebyśmy tego nie mieli)

~~Anim~~ Concitatiores affecty gwałtowniejsze wzruszenia

quisquilie bagatele.

vitam privaty v privatam egit.

Hor. fervore cedit Lucretio eruditione & Virgilio Prop. eloquentia sobria trzeźwa quae nequaquam ducity odam animi affectio.

Ne in re Ox naturam ~~ti~~ quadrante.

potens rei e władca czem dzielnie.

fastigium imponere quasi apicem colophonem addere

~~Hor. lol. ~~Hor. quae praestantissi~~

Cap. VIII.

35. Quum igit aliqua species utilitatis obiecta ē, commoveri necesse ē. Sed si, quum animum attenderis, turpitudinem videas adjunctam ei rei, quę speciem utilitatis attulerit: tum n̄ utilitas relinquenda ē, sed intelligendum, ubi turpitudo sit, ibi utilitatem esse n̄ posse. Quod si nihil ē tam contra naturam, quam turpitudo, (recta enim et convenientia et constantia natura desiderat, aspernaturq contraria,) nihilq tam secundum naturam, quam utilitas: certe in eadem re utilitas et turpitudo esse n̄ potē. Itemq si ad honestum nati sumus, eaq aut sola expetenda ē, ut Zenoni visum ē, aut certe oi pondere gravior habenda, quam reliqua oia, quod Aristoteli placet: necesse ē, quod honestum sit, id esse aut solum aut summum bonum: quod autem bonum, id certe utile: ita, quidquid honestum, id utile.

VIII. p.m/s.)

34. Ac primum Panaetius in hoc defendendus est, qd ñ utilia cum honestis pugnare aliquando posse dixerit (neque enim ei fas erat) sed ea, quae viderentur utilia. Nihil vero utile, qd non idem honestum; nihil honestum, qd ñ idem utile sit, saepe testatur negatque ullam pestem majorem in vitam hominum invasisse, quam eorum opinionem, qui ista distraxerint. Itaque non, ut aliquando anteponeremus utilia honestis, sed ut ea sine errore dijudicaremus, si quando incidissent, induxit eam, quae videretur esse, non quae esset, repugnantiam. Hanc igitur partem relictam explebimus, nullis adminiculis, sed, ut dicitur, Marte nostro.

Neque enim quidquam de hac parte pst Panaetium explicatum est, quod quidem mihi probaretur de iis, quae in manus meas venerint.

Lis. 29. 129

libros duo vel duos

epodii habent indolem acerbe iron.

fama totius antiquitatis

Archilochus enim praedicat poeta acerbissimus qui dolorem in ferendum inureret iis quos versibus persequeretur.

tui juris esse, nullius imitatoris compertum manifestum esse być oryginalnym.

subactum judicium = maturum, wytrawny

subigere corium garbować

farinam ~~ten~~

terram orać

aliquam rem elaborare

intelligentia uczucie estetyczne

opera quae familiam ducunt. chefs d'oeuvres

36. Quare error hominis in probos, quum aliquid, quod utile visum est, arripuit (pochwycił), id continuo secernit ab honesto. Hinc sicae (puginały), hinc venena, hinc falsa testamenta nascuntur: hinc furta, peculatus, expilationes (rabunki), direptionesque (łupiestwa) sociorum et civium: hinc opum nimiarum potentiae (przemożnej siły, zbyt wielkiej potęgi ...) ferendae: postremo etiam in liberis civitatibus regnandi existunt (powstają) cupiditates, quibus nihil nec taetrius nec foedius excogitari potest. Emolumenta enim rerum fallacibus judiciis vident: poenam, non dico legum, quas saepe perrumpunt (przełamują), sed ipsius turpitudinis, quae acerbissima est, non vident."

37. Quamobrem hoc quidem deliberantium (rozważających) genus pellatur e medio (est enim totum sceleratum et impium,) qui deliberant (wątpią), utrum id sequantur, quod honestum esse videant, an se scientes scelere contaminent: in ipsa enim dubitatione facinus inest, etiamsi ad id non pervenerint. Ergo ea deliberanda omnino non sunt, in quibus est turpis ipsa deliberatio.

interdum conjunctioni inservit et saepe reddit się to

130

Fut. nostratium vertendum ē qū p.f.ti quum actio primaria expressa ē p.nte ℞ futuro – secundaria futuro.

~~Sica~~

Pugio ℞ quo marte appellat. gladius minusculus quo utit. aperte pugnans clandestine autem supplantatis gladius vocat. sica.

Frasci de quadris re dici potē.

~~Eant~~ Peculatus ē furtum pecuniæ publicæ

Opes: dostatki, potęga. divitiæ contin. copia pec. Opes aut. ē̄ solum pecunia sed etiam eloquentia et quibus præsidium ferre nostris clientibus possumus.

+ ~~Etio~~ ~~Si~~ Abstracta ponunt. in plurali quotiescumq. referunt. ad aliquot subjecta.

Tetra ē ea quæ adspicientes horrore perfundimur, quæ prospici nos terit.

Fœda appelunt. ea quibus naturale studium pulchri naturalis intelligentia offidit.

deformibus rebus offidit. nostra intelligentia. turpibus rebus offendit aliquod principium quod ratiocinando percepimus.

Acerbus cierpki w smaku acerbus dicimus res quæ afficiunt iniucunde nostros sensus in universum et presertim gustum

Ejusmodi igitur credo res panætium persecuturum fuisse nisi aliqui casus aut occupatio ejus consilium peremisset. Ad quas ipsas consultationes ex superioribus libris satis multa præcepta s. quib. perspici possit, quid sit propter turpitudinem fugiendum, quid sit, qd idcirco fugiendum non sit, qd omnino turpe non sit. Sed quoniam operi inchoato, propè tn absoluto, tanquam fastigium imponimus, ut geometræ solent, non omnia docere, sed postulare, ut quædam sibi concedantur, quo facilius, quæ volunt, explicent, sic ego a te postulo, mi Cicero, ut mihi concedas, si potes, nihil præter id, qd honestum sit, propter se esse expetendum. — Sin hoc non licet per Cratippum, at illud certe dabis, qd honestum sit, id esse maxime per se expetendum. — Mihi utrumvis satis est; et tum hoc, tum illud probabilius videtur, nec præterea quidqm probabile.

tingi. quo perrumpit lica officia.
pig. e is jugg agendi ratio e accomodata officiis.

Maculare ē maculam rei adspergere. is rem conspergere. Sed ita ut res maculata turpedinis notam contrahat.
Contaminare involvit notionem rei quæ hac maculata de gradu suo e dejecta.
Facinq in utramq partem usurpat præclara et turpia facinora.

Lit. 30. 131

~~Facta~~ [illegible]

Nadto
Atque etiam ex omni delibera-
ukrycia i ukry
tione celandi et occultandi
spes opinioque removenda est.
Satis enim nobis, si mo-
do in philosophia aliquid
profecimus, persuasum
esse debet, si omnes deos homi-
nesque celare possimus, ni-
chciwie
hil tamen avare, nihil iniu-
rozpustnie
ste, nihil libidinose, nihil
niewstrzemięźliwie
incontinenter esse ~~agen-~~
~~dum~~ faciendum.

Caput IX

38. Hinc ille Gyges indu-
citur a Platone: qui, cum
się ziemia rozstąpiła
terra discessisset magnis qui-
abl. cau.
busdam imbribus, descendit
in illum hiatum, aeneumque e-
quum, ut ferunt fabulae, ani-
spostrzegł
advertit, cuius in lateribus
consey
fores essent: quibus apertis,
hominis mortui vidit cor-
nadzwyczajny
pus magnitudine inusitata
anulumque aureum in digi-
to: quem ut detraxit, ipse
induit: (erat autem regius
na zebranie
pastor:) tum in concilium
wrócił się
se pastorum recepit. Ibi cum
oczko pierścienia
palam eius anuli ad pal-
mam converterat, a nul-
lo videbatur; idem rursus
videbatur, quum in locum
anulum inverterat.

celare requirit objectum personae. celo te de itinere – iter celatur és ~~de te~~ celatus ē de itinere.

przekonanie. persuasum mihi ē przekonywam się mihi persuadeo v mihi persuadeo –

Avarus ~~sk~~ (skąpy tenax) ē is qui quam plurimum pecuniae cou. nulla ratione hab:

Utrum hanc pecuniam in loculis servare velit, an comedere posset

avid. et cup. ita diff. ut avid. interiorem cupiditatem denotet quae in lucem

ad ~~pro~~ cupid. designat. qui praeceps.
libido cupido agendi nullis leg hon. et just. salvis.
cupid. refert ad habendum ~~volendum~~
libido ad agendum

Hinc i.e. causa cur Plato Gygem introduxerit ea ē
Gyg. rex Lydiae praepos familiae qui laud. ultimum familiae Heraclidar. regno spoliaverat

Animum adverto id v animadverto id.
recipio tibi przyrzekam ci. religiosissime najświęciej.

Botorczak Gawryli l. 38
z Krasowiczówka pp. 195
5 m. 19/2 -

Zeloty wojowały
z Ohrabiotki

[illegible]